

Studiehåndbok 2010/2011

Høgskolen i Molde

ADRESSER VED HØGSKOLEN I MOLDE

Høgskolen i Molde (HiM):

Postadresse: Postboks 2110, 6402 Molde
Besøksadresse: Britvegen 2
E-postadresse: post@himolde.no
E-postadr. studentstjeneste: studentstjeneste@himolde.no
URLadresse: <http://www.himolde.no>
Telefon sentralbord: 71 21 40 00
Telefon studentstjeneste: 71 21 41 55
Telefaks sentralbord: 71 21 41 00
Telefaks vit. pers. bygg A 71 21 42 00
Telefaks vit. pers. bygg B 71 21 40 50
Direkte innvalg: 71 21 4x xx

Høgskolen i Molde avd. Kristiansund:

Postadresse Industriveien 18, 6517 Kristiansund
Besøksadresse Industriveien 18
Telefon 71 21 40 80
Telefaks 71 21 40 70

Høgskolen i Molde tar forbehold om endringer i studieprogram og emner beskrevet i denne studiehandboken

INNHOLD

ADRESSER VED HØGSKOLEN I MOLDE	2
INFORMATIKK OG INFORMASJONSBEHANDLING	5
Årsstudium i informasjonsbehandling	5
Bachelor i IT og logistikk.....	7
Bachelor IT-basert bedriftsutvikling	10
Fleksibel erfaringsbasert master i anvendt informatikk	13
JUS- OG SAMFUNNSFAG	15
Årsstudium i statsvitenskap.....	15
Årsstudium i jus	16
Årsstudium i idrett.....	18
Bachelor i jus og administrasjon	20
Bachelor i Sport Management (idrettsledelse)	23
Master i samfunnsendring, organisasjon og ledelse.....	25
Videreutdanning i ledelse i helse- og sosialtjenesten.....	27
LOGISTIKK	31
Årsstudium i petroleumslogistikk	31
Bachelor i internasjonal logistikk.....	33
Bachelor i petroleumslogistikk.....	36
Bachelor i logistikk og Supply Chain Management.....	39
Erfaringsbasert master i logistikk.....	43
MSc in Event Management	45
MSc in Logistics.....	47
Erfaringsbasert master i samferdselsplanlegging	52
PhD in Logistics	55
ØKONOMI- OG ADMINISTRASJON	57
Årsstudium i bedriftsøkonomi.....	57
Bachelor i revisjon	59
Bachelor i økonomi og administrasjon.....	61
Bachelor, siviløkonom 1. avdeling.....	69
Siviløkonom 2. avdeling	72
PROGRAM FOR EXCHANGES STUDENTS	75
Exchange Study Programme Bachelor's level	75
Exchange Programme Master's level	77
HELSEFAG	79
Bachelor i sykepleie	79
Bachelor i vernepleie.....	85
Videreutdanning i praksisveiledning.....	90
Videreutdanning i kunnskapsbasert praksis	91
Videreutdanning i aldring og eldreomsorg.....	92
Videreutdanning i psykisk helsearbeid, tverrfaglig fordypning i psykososialt arbeid	94
Tverrfaglig videreutdanning i psykososialt arbeid med barn og unge	96
Videreutdanning i utredning av voldsrisiko hos mennesker med psykiske lidelser (VIVO I)	99
Videreutdanning i behandling og risikohåndtering av vold hos mennesker med psykiske lidelser (VIVO II).....	101
Mastergrad i helse- og sosialfag, kliniske hjelperelasjoner overfor sårbare grupper	103

EMNEOVERSIKT	106
Administrasjons- og organisasjonsfag	106
Bedriftsøkonomiske fag	120
Informatikk og informasjonsbehandling	141
Idrettsfag.....	159
Juridiske fag	173
Logistikkfag	181
Matematiske fag.....	224
Samfunnsfag.....	229
Språkfag	233
Transportøkonomiske fag.....	235
Kurs gitt ved Høgskolen i Ålesund	247
INNHALDSFORTEGNELSE EMNE	249

INFORMATIKK OG INFORMASJONSBEHANDLING

Årsstudium i informasjonsbehandling

Studiepoeng	60
Varighet	1 år
Organisering	Heltid
Stuedsted	Molde

Beskrivelse

Dette studietilbudet gir en solid innføring i primære emner innen informasjonsbehandling.

Forkunnskaper/opptakskrav

Opptak til studiet krever generell studiekompetanse.

Søkere som er 25 år eller mere, kan søke opptak på grunnlag av realkompetanse.

Krav til studieprogresjon

Studenter som i løpet av et studieår oppnår mindre enn 25 % av normert studieprogresjon, mister normalt retten til å fortsette på studiet og får status som emnestudent.

Kompetanse

Med fullført studium vil en kunne fungere som en anvendelig IT-ressursperson i offentlig og privat sektor, i IT-opplæringsinstitusjoner eller som medarbeider i en IT-avdeling.

Læringsutbytte

En kandidat med fullført utdanning skal være i stand til å:

- Løse problemer og effektivisere drift for bedrifter ved bruk av IT; programmering og integrering av enkle systemer.
- Analysere og evaluere bedrifters nettsider og informasjonsbehandling.

Videre studiemuligheter

Etter fullført årsstudium velger flere å søke opptak på det 3-årige bachelorgradsstudiet i IT og logistikk. De som fortsetter på dette studiet vil da normalt kunne fullføre bachelorgraden på 2 år.

Årsstudiet i informasjonsbehandling kan benyttes som en årsenhet i en bachelorgrad i kombinasjon med andre studier, men kan også være spesielt nyttig for generell kompetanseheving. Det kan også brukes som påbyggingsstudium eller spesialisering for studenter ved andre studier.

Studiets oppbygging

Første semester vil gi innføring i hvordan IT-systemene er satt sammen og hvordan man utvikler dataprogram og god design av brukertjenester. Med denne bakgrunn vil andre semester gi opplæring i behandling av informasjon ved hjelp av standardssystemer og i utforming og vedlikehold av informasjon på web. I andre semester må studentene i tillegg velge mellom to alternative valgfagskombinasjoner: LOG205 Elektronisk handel eller IBE202 Integrasjonslaboratorium pluss et fritt valgt fag (fortrinnsvis fra IBE-kursene i bachelor i IT og logistikk).

Studieplan årsstudium i informasjonsbehandling

Emnekode	Emnets navn	S.poeng	O/V *)	Studiepoeng pr. semester	
				S1(H)	S2(V)
IBE100	Funksjonell web-design	15.00	O	15	
IBE150	Innføring i programmering	15.00	O	15	
IBE201	Informasjonsbehandling	7.50	O		7,5
VFA22,5	Valgfag (se egen valgfagsoversikt)	22.50	V		22,5

Aktuelle valgfrie emner:

Emnekode	Emnets navn	S.poeng
IBE101	Web og media	7.50
IBE202	Integrasjonslaboratorium	7.50
LOG205	Elektronisk handel	15.00
SCM200	Innføring i Supply Chain Management	7.50

Bachelor i IT og logistikk

Studiepoeng	180
Varighet	3 år
Organisering	Heltid
Stuedsted	Molde

Beskrivelse

Studiet hører hjemme i fagområdet som er vitenskapen om utvikling, drift og anvendelse av informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT). Siden 1971 har Høgskolen i Molde, som ett av de første læresteder i Norge hatt et studietilbud innen programmering, datalagring, utviklingsmetodikk og nettverk. Studiet i IT og logistikk er særlig rettet mot av IKT-systemer.

Målgruppe

Bachelorstudiet i IT og logistikk er rettet inn mot dem som ønsker å arbeide i eller lede små- og mellomstore organisasjoner - i næringslivet eller offentlig forvaltning. Studiet vil også være egnet for dem som ønsker å starte sin egen bedrift. Dette breddestudiet gir innsikt i praktisk økonomi, logistikk og i informatikk. Grunnlaget for studiet er et sett sentrale fag i økonomi, logistikk og informatikk. Ut over dette kan studentene profilere studiet etter egne ønsker, f.eks. med å utvide antall økonomi, logistikk eller informatikkfag.

Forkunnskaper/opptakskrav

Opptak til studiet krever generell studiekompetanse.

Søkere som er 25 år eller mer kan søke opptak på grunnlag av realkompetanse.

God kjennskap til engelsk er viktig. Studiet krever ikke matematikk R1/2MX, men god kjennskap til matematikk vil alltid være en fordel.

Krav til studieprogresjon

Studenter som i løpet av et studieår oppnår mindre enn 25 % av normert studieprogresjon, mister normalt retten til å fortsette på studiet og får status som emnestudent.

Kompetanse

Studiet kvalifiserer for allsidige jobber innen IT, økonomi og logistikk.

Læringsutbytte

En kandidat med fullført utdanning skal være i stand til å:

- Løse problemer og effektivisere drift for bedrifter ved bruk av IT; programmering og integrering av systemer.
- Identifisere og analysere forretningsprosesser som er relevant for IT-systemer
- Anvende og evaluere forretningsystemer (ERP).
- Analysere og evaluere bedrifters nettsider og informasjonsbehandling.

Videre studiemuligheter

Fullført bachelorstudium gir grunnlag for å søke opptak til mastergradsstudier i informatikk eller i logistikk.

Studier i utlandet

Studenten oppfordres til å tilbringe ett semester i utlandet, helst i 4. semester. Både valgfag og

obligatoriske fag kan tas i utlandet, så lenge innpassingen er avtalt på forhånd.

Studiets oppbygging

Utdanningen gir en bred og moderne tilnærming til IT og informasjonsbehandling i bedrifter og organisasjoner. I tillegg er årsstudiet i bedriftsøkonomi integrert hvis man velger Organisasjon 2 (ADM205) som et av valgfagene.

- Ferdigheter i programmering (IBE150) er grunnleggende for å arbeide med IT og informasjonsbehandling. Bedrifter og organisasjoner bruker hovedsakelig ferdigutviklede generelle systemer. Utdanningen gir derfor kompetanse i tilpasning og integrasjon av slike systemer gjennom kursene IBE201, IBE202 og IBE530, samt opplæring og support (IBE209).
- For å kunne systematisere og forbedre informasjonsbehandlingen er det nødvendig å ha innsikt i bedriftens forretningsprosesser og i hvordan IT kan brukes strategisk for å forbedre forretningsprosessene, noe som dekkes i IBE430 og IBE250
- Internett er i dag er den viktigste kommunikasjonskanalen både innad i organisasjonen og ut mot omverdenen. Derfor inneholder utdanningen en rekke kurs IBE100, IBE101, LOG205 og IBE312 som dekker forskjellige sider ved Internett og informasjonsbehandling

Istedenfor vanlige valgfag kan man i femte semester velge utplassering i bedrift (IBE620) og/eller i sjette semester gjennomføre en bachelorgradsoppgave (IBE610).

IT og logistikk

Emnekode	Emnets navn	S.poeng	O/V *)	Studiepoeng pr. semester					
				S1(H)	S2(V)	S3(H)	S4(V)	S5(H)	S6(V)
ADM100	Organisasjon 1	7.50	O	7,5					
BØK100	Bedriftsøkonomi 1	15.00	O	7,5	7,5				
IBE150	Innføring i programmering	15.00	O	15					
IBE201	Informasjonsbehandling	7.50	O		7,5				
IBE202	Integrasjonslaboratorium	7.50	O		7,5				
SCM200	Innføring i Supply Chain Management	7.50	O		7,5				
IBE100	Funksjonell web-design	15.00	O			15			
IBE430	Forretningsprosesser	7.50	O			7,5			
VFA7,5	Valgfag (se egen valgfagoversikt)	7.50	V			7,5			
LOG505	Innkjøpsledelse og forhandling	7.50	O				7,5		
VFA7,5	Valgfag (se egen valgfagoversikt)	7.50	V				7,5		
IBE250	Strategisk bruk av IT	15.00	O				15		
BØK320	Markedsføring	7.50	O					7,5	
IBE312	Informasjonsarkitektur	7.50	O					7,5	
VFA15	Valgfag (se egen valgfagoversikt)	15.00	V					15	
LOG205	Elektronisk handel	15.00	O						15
VFA15	Valgfag (se egen valgfagoversikt)	15.00	V						15

Aktuelle valgfrie emner høst

Emnekode	Emnets navn	S.poeng
IBE210	Databaser	15.00
IBE313	XML-teknologi	7.50
SØK100	Makroøkonomi	7.50
ADM300	Foretaksstrategi	7.50
JUR215	Forvaltningsrett	15.00
MAT100	Matematikk	7.50
SCM300	Survey Design	7.50

Aktuelle valgfrie emner vår

Emnekode	Emnets navn	S.poeng
IBE101	Web og media	7.50
IBE530	Grunnleggende ERP	15.00
SØK200	Mikroøkonomi	7.50
ADM201	Innføring i samfunns- vitenskapelig metode	7.50
ADM205	Organisasjon 2	7.50
MAT110	Statistikk I	7.50

Bachelor IT-basert bedriftsutvikling

Studiepoeng	180
Varighet	3 år
Organisering	Heltid
Stuedsted	Molde

Beskrivelse

Studiet hører hjemme i fagområdet som er vitenskapen om utvikling, drift og anvendelse av informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT). Siden 1971 har Høgskolen i Molde, som ett av de første læresteder i Norge hatt et studietilbud innen programmering, datalagring, utviklingsmetodikk og nettverk. Studiet i IT-basert bedriftsutvikling er særlig rettet mot av IKT-systemer.

Målgruppe

Studiet passer for de som er interessert i å lære hvordan bedriftens (administrative) virksomhet kan utføres effektivt gjennom en reorganisering av rutiner og gjennom å benytte IT-verktøy. En vil lære å tilpasse standard datasystemer til organisasjonens behov, men også å selv utvikle enkle og effektive programmer.

Forkunnskaper/opptakskrav

Opptak til studiet krever generell studiekompetanse.

Søkere som er 25 år eller mer kan søke opptak på grunnlag av realkompetanse.

God kjennskap til engelsk er viktig. Studiet krever ikke 2MX, men god kjennskap til matematikk vil alltid være en fordel.

Krav til studieprogresjon

Studenter som i løpet av et studieår oppnår mindre enn 25 % av normert studieprogresjon, mister normalt retten til å fortsette på studiet og får status som emnestudent.

For å gå videre til andreåret kreves minst C i snitt på alle kurs i førsteåret, samt minimum C i kurset IBE150 Innføring i programmering. Hvis disse kravene ikke er oppfylt, kan man bli overført til IT og logistikk.

Kompetanse

Studiet kvalifiserer for allsidige jobber innen IT, logistikk og økonomi.

Læringsutbytte

En kandidat med fullført utdanning skal være i stand til å:

- identifisere problemer og effektiviseringsmuligheter for bedrifter knyttet til IT og forretningsprosesser.
- løse problemer og effektivisere drift for bedrifter ved bruk av IT; programmering og integrering av systemer.
- identifisere og analysere forretningsprosesser som er relevant for IT-systemer
- anvende og evaluere forretningsystemer (ERP).
- analysere og evaluere bedrifters nettsider og informasjonsbehandling.

Videre studiemuligheter

Fullført bachelorstudium gir grunnlag for å søke opptak til mastergradsstudier i informatikk eller i logistikk.

Studier i utlandet

Studenten oppfordres til å tilbringe ett eller to semestre i utlandet, helst i 4. semester. Både valgfag og obligatoriske fag kan tas i utlandet, så lenge innpassingen er avtalt på forhånd.

Studiets oppbygging

Utdanningen gir en bred og moderne tilnærming til informasjonsbehandling i bedrifter og organisasjoner. Studiet inneholder også de mest sentrale fagene innenfor bedriftsøkonomi.

- Ferdigheter i programmering IBE150 og databaser IBE210 er grunnleggende for å arbeide med informasjonsbehandling.
- Internett er i dag er den viktigste kommunikasjonskanalen både innad i organisasjonen og ut mot omverdenen. Derfor tilbyr utdanningen en rekke kurs IBE100, IBE101, LOG205 og IBE312 som dekker forskjellige sider ved Internett.
- Informasjonsbehandling i bedrifter og organisasjoner gjøres hovedsakelig ved hjelp av ferdigutviklede generelle systemer. Utdanningen gir kompetanse i tilpasning og integrasjon av slike systemer gjennom kursene IBE201, IBE202, og IBE530.
- For å kunne systematisere og forbedre informasjonsbehandlingen er det nødvendig å ha innsikt i bedriftens forretningsprosesser og i hvordan IT kan brukes strategisk for å forbedre forretningsprosessene, noe som dekkes i IBE430 og IBE250.

En sentral komponent i studiet er utplassering i bedrifter. I første utplassering (i høstsemesteret 2. år) skal studentene lære å fange opp og beskrive rutiner og prosesser som kan gjøres bedre. I andre utplassering (i høstsemesteret 3. år) skal en tilbake til samme bedrift for å implementere mer effektive rutiner. En vil ha personlig veiledning i hele utplasseringstiden.

Istedenfor vanlige valgfag kan man i sjette semester gjennomføre en bachelorgradsoppgave (IBE610).

IT-basert bedriftsutvikling

Emnekode	Emnets navn	S.poeng	O/V *)	Studiepoeng pr. semester					
				S1(H)	S2(V)	S3(H)	S4(V)	S5(H)	S6(V)
IBE150	Innføring i programmering	15.00	O	15					
ADM100	Organisasjon 1	7.50	O	7,5					
BØK100	Bedriftsøkonomi 1	15.00	O	7,5	7,5				
IBE201	Informasjonsbehandling	7.50	O		7,5				
IBE202	Integrasjonslaboratorium	7.50	O		7,5				
SCM200	Innføring i Supply Chain Management	7.50	O		7,5				
IBE430	Forretningsprosesser	7.50	O			7,5			
VFA7,5	Valgfag (se egen valgfagsoversikt)	7.50	V			7,5			
IBE620	Utplassering	15.00	O			15			
VFA15	Valgfag (se egen valgfagsoversikt)	15.00	V				15		
IBE250	Strategisk bruk av IT	15.00	O				15		
IBE210	Databaser	15.00	O					15	
IBE621	Utplassering 2	15.00	O					15	
LOG205	Elektronisk handel	15.00	O						15
VFA15	Valgfag (se egen valgfagsoversikt)	15.00	V						15

Aktuelle valgfrie emner høst

Emnekode	Emnets navn	S.poeng
IBE100	Funksjonell web-design	15.00
IBE313	XML-teknologi	7.50
BØK320	Markedsføring	7.50
SØK100	Makroøkonomi	7.50
ADM300	Foretaksstrategi	7.50
JUR215	Forvaltningsrett	15.00
MAT100	Matematikk	7.50
SCM300	Survey Design	7.50

Aktuelle valgfrie emner vår

Emnekode	Emnets navn	S.poeng
IBE101	Web og media	7.50
IBE530	Grunnleggende ERP	15.00
SØK200	Mikroøkonomi	7.50
ADM201	Innføring i samfunnsvitenskapelig metode	7.50
ADM205	Organisasjon 2	7.50
LOG505	Innkjøpsledelse og forhandling	7.50
MAT110	Statistikk I	7.50

Fleksibel erfaringsbasert master i anvendt informatikk

Studiepoeng	90
Varighet	Tilsvarende 1 1/2 års fulltidsstudium
Organisering	Deltid
Stuedsted	Molde

Beskrivelse

Høgskolen i Molde tilbyr erfaringsbasert masterstudium i anvendt informatikk med fleksible undervisningsformer som gjør at studiet skal bli enda mer interessant for søkere med arbeidserfaring innen IT. Studiet er unikt i den forstand at det skal integrere student, arbeidssted og lærested i mye sterkere grad enn hva som har vært vanlig tidligere.

Studiet tilsvarer 1 1/2 års studium på fulltid, men den enkelte student kan i samråd med studieansvarlig sette opp sin egen individuelle studieplan tilpasset den enkeltes arbeidssituasjon.

Studiet står også beskrevet på Høgskolens Web-sider. Her finner du også søknadsskjema.

Målgruppe

Et hovedmål med studiet er å tilby kompetanseheving for ansatte i bedrifter og i offentlig virksomhet. Studiet passer også godt for kandidater som er midlertidig uten jobb, men som har relevant bakgrunn.

Forkunnskaper/opptakskrav

Det kreves generell bachelorgrad i informatikk/informasjonsbehandling eller tilsvarende. I tillegg må søkere dokumentere minst to års relevant yrkeserfaring. Hva som er relevant yrkespraksis vurderes individuelt for hver enkelt søker og må sees i sammenheng med søkerens totale kompetanse. Studiet har begrenset antall plasser, og opptaket blir i tillegg regulert på basis av karakterer.

Kompetanse

Kandidater skal kunne ta del i oppbyggingen av informasjonssystemer og delta i ledergrupper for utviklingsprosjekt.

Videre studiemuligheter

Studiet gir vanligvis ikke grunnlag for videre doktorgradsstudier.

Studiets oppbygging

Den erfaringsbaserte mastergraden i anvendt informatikk er på 90 studiepoeng. I studiet inngår en mastergradsoppgave på 45 studiepoeng. Både kurs og masteroppgave kan spres over en lengre tidsperiode enn de normerte 1,5 år ved at studiet tas på deltid.

Av de 30 første studiepoengene i studiet må minimum 15 studiepoeng velges blant informatikkfagene. Utover dette kan studenten velge kurs fra høgskolens mastergradsstudium i logistikk. Studenten kan også følge seminarrekken INF904 som blir gitt i høstsemesteret. Studiet egner seg godt som deltidsstudium ved at programmet kan tilpasses den enkeltes bakgrunn og interesser. Det er ønskelig at valg av kurs og tema for masteroppgaven relateres til problemstillinger i den bedrift eller næring kandidaten har vært eller er tilknyttet. En del av kursene som tilbys vil undervises på engelsk.

Nedenfor er det satt opp en oversikt over de informatikkurs som kan inngå i studiet.
I tillegg til de kurs som er beskrevet, kan kurs fra andre masterstudier ved Høgskolen inngå etter søknad.

Kurs som kan inngå i studiet:

Emnekode	Emnets navn	S.poeng
IDA750	IT strategi ? IT ledelse	15.00
IDA765	Kunnskapsnett	15.00
IDA780	Beslutningsstøttesystemer	7.50
LOG741	Metaheuristic Optimization Methods	7.50
INF770	Pålitelige systemer	7.50
INF785	Data mining	7.50

Obligatorisk masteroppgave:

Emnekode	Emnets navn	S.poeng
INF951	Mastergradsoppgave (erfaringsbasert)	45.00

JUS- OG SAMFUNNSFAG

Årsstudium i statsvitenskap

Studiepoeng 60

Varighet 1 år

Organisering Heltid

Stuedsted Molde

Beskrivelse

Gjennom studiet vil studentene få grunnleggende kunnskap og forståelse av politiske prosesser nasjonalt og internasjonalt, og om hvordan ulike aktører deltar i politikken. Studiet gir også en innføring i ulike institusjoner sin oppbygging og virkemåte, samt i samfunnsvitenskapelig metode. Det er et overordnet mål ved studiet å utvikle studentenes evner til selv å analysere politikk og politiske prosesser.

Målgruppe

Studiet er egnet både for deg som kommer rett fra videregående skole, og for deg som har vært noen år i yrkeslivet i offentlig eller privat virksomhet. Studiet er godkjent som 1-årig videreutdanning for lærere.

Forkunnskaper/opptakskrav

Opptak til studiet krever generell studiekompetanse.

Søkere som er 25 år eller mere, kan søke opptak på grunnlag av realkompetanse.

Krav til studieprogresjon

Studenter som i løpet av et studieår oppnår mindre enn 25 % av normert studieprogresjon, mister normalt retten til å fortsette på studiet og får status som emnestudent.

Kompetanse

Årsstudiet gir 60 studiepoeng og kan inngå som en årsenhet i en bachelorgrad.

Videre studiemuligheter

Årsstudiet vil telle som første eller andre året i bachelorstudiet i juss og administrasjon ved Høgskolen i Molde (se egen omtale av bachelorstudiet). Studentene kan etter fullført bachelorgrad søke opptak til studier på mastergradsnivå, for eksempel mastergradsstudiet Samfunnsendring, organisasjon og ledelse ved HSM.

Studiets oppbygging

Høstsemesteret omfatter to kurs med avsluttende eksamen til jul: ADM110 Stats og kommunalkunnskap og SAF130 Politisk teori. Kurset SAF112 Samfunnsvitenskapelig metode og statistikk går over to semester med avsluttende eksamen i vårsemesteret. ADM111 Politiske prosesser og SAF202 Komparativ og internasjonal politikk gis i vårsemesteret.

Emnekode	Emnets navn	S.poeng	O/V *)	Studiepoeng pr. semester	
				S1(H)	S2(V)
ADM110	Stats- og kommunalkunnskap	7.50	O	7,5	
SAF130	Politisk teori	15.00	O	15	
SAF112	Samfunnsvitenskapelig metode og statistikk	15.00	O	7,5	7,5
ADM111	Politiske prosesser	7.50	O		7,5
SAF202	Komparativ og internasjonal politikk	15.00	O		15

Årsstudium i jus

Studiepoeng	60
Varighet	1 år
Organisering	Heltid
Stuedsted	Molde

Beskrivelse

Årsstudiet i jus er et tilbud for studenter med interesse for juridiske emner. Studietilbudet vil være relevant i kombinasjon med de fleste av høgskolens øvrige studier. Tilbudet er også meget relevant for ansatte i offentlig eller privat virksomhet som ønsker tilleggsutdanning i noen sentrale juridiske emner.

Forkunnskaper/opptakskrav

Opptak til studiet krever generell studiekompetanse.

Søkere som er 25 år eller eldre, kan søke opptak på grunnlag av realkompetanse.

Kompetanse

Studiet skal gi metodiske kunnskaper om hvordan rettsregler anvendes ved løsning av så vel teoretiske som praktiske problemstillinger. I tillegg får studentene en innsikt i de rettsområdene som årsstudiet bygger på.

Videre studiemuligheter

Studiet er en selvstendig kompetansegivende årsenhet i juridiske fag, men kan også benyttes som påbygging på et tidligere høgskolestudium. En vil kunne bruke årsstudiet som første eller andre året i bachelorstudiet i jus og administrasjon ved Høgskolen i Molde (se omtalen av bachelorstudiet). Enkeltmoduler kan også inngå som enheter i andre studieprogram.

Studiets oppbygging

Studiet består av følgende selvstendige moduler, hver på 15 studiepoeng:

1. JUR215 Forvaltningsrett
2. JUR500 Velferdsrett
3. JUR605 Arbeidsrett
4. JUR530 Rettslære

Modul 1

Forvaltningsrett gir en grundig innføring i det rettslige grunnlaget for forvaltningens organisering, oppgaver og framgangsmåte ved behandling av ulike typer "saker" samt regler om klage, ugyldighet og kontroll med forvaltningen.

Modul 2

Velferdsrett skal gi studentene en grundig oversikt over velferdsretten. Her kan spesielt nevnes sosialtjenestelov, helselovgivningen med fokus på pasientrettigheter, opplæringsloven og retten til spesialundervisning. En vil også kort komme inn på trygdlovgivningen.

Viktige stikkord vil være menneskerettigheter, rettssikkerhet og personvern og deres betydning i norsk rett. Blant annet:

- rettighetsregler, velferdslovgivningen
- kjennskap til de krav som må stilles til ulike saksbehandlingsprosesser i velferdsretten

- brukeren/pasienten sin stilling ved endringer av tjenester og klageretten
- samarbeid mellom ulike tjenester og reglene om taushetsplikt
- generelt om bruk av tvang ved ytelse av velferdstjenester og forholdet til menneskerettighetene med henblikk på nødrettssituasjoner, tvangshjemler i særlov og særskilt om tvangsbruk i psykiatrien og overfor mennesker med psykisk utviklingshemming.

Modul 3

I arbeidsretten fokuseres på individuell og kollektiv arbeidsrett i privat og offentlig virksomhet, særlig den rettslige rammen rundt forholdet mellom arbeidsgiver og arbeidstaker. Her kan også nevnes regler knyttet til omstilling, som f.eks. endrede arbeidsoppgaver for en ansatt, flytting av virksomhet, flytting av personell ved overdragelse av arbeidsoppgaver til annen arbeidsgiver og overføring av en virksomhet til ny eier. EU-arbeidsrett og EU-arbeidsrettens kilder inngår i kurset.

Modul 4

Rettslære skal gi studentene innsikt i de alminnelige rettslige rammer for utøvelse av privat og offentlig virksomhet. Studentene skal ytterligere gis gode kunnskaper om de rettsregler som er av særlig betydning for utøvelse av privat næringsvirksomhet. Dette gjelder regler som har betydning for den interne organisering i virksomhetene og regler for virksomhetenes forhold til kunder, andre kreditorer og offentlige myndigheter.

Studiets oppbygging

Emnekode	Emnets navn	S.poeng	O/V *)	Studiepoeng pr. semester	
				S1(H)	S2(V)
JUR500	Velferdsrett	15	O	15	
JUR215	Forvaltningsrett	15	O	15	
JUR605	Arbeidsrett	15	O		15
JUR530	Rettslære	15	O		15

Årsstudium i idrett

Studiepoeng	60
Varighet	1 år
Organisering	Heltid
Stuedsted	Molde

Beskrivelse

Studiet egner seg for de som er interessert i idrett, og ønsker å utvide kunnskapen på dette feltet. Timeplanen gir rom for treningstid hver eneste dag og er dermed spesielt godt tilpasset for aktive idrettsutøvere. Studiet er satt sammen av praktiske og teoretiske fag. Treningslære, idrettsledelse og prestasjonspsykologi dominerer det teoretiske, mens aktivitetslære presenterer idretter innen områdene ballspill, ski, skøyter, bassengaktivitet, kampsport, turn, friidrett, dans, friluftsliv, orientering og undervisningspraksis.

Målgruppe

Studiet er spesielt godt egnet for aktive idrettsutøvere. Studiet passer også for trenere som ønsker kompetanseheving, lærere/lærerstudenter som ønsker å undervise i kroppsøving i grunnskolen, studenter som ønsker å satse på videre studier innen idrettsfag og idrettsinteresserte som ønsker et morsomt og lærerikt studieår.

Forkunnskaper/opptakskrav

Generell studiekompetanse.

Søkere som er 25 år eller mere, kan søke opptak på grunnlag av realkompetanse.

Krav til studieprogresjon

Studenter som i løpet av et studieår oppnår mindre enn 25 % av normert studieprogresjon, mister normalt retten til å fortsette på studiet og får status som emnestudent.

Kompetanse

Studiet kvalifiserer til undervisning i kroppsøving i grunnskole dersom man er lærerutdannet.

Kompetansen er også interessant i forbindelse med instruktør- og trenerjobber innen treningssenterbransjen og idrett.

Læringsutbytte

Kandidaten skal etter endt studium kjenne grunnprinsippene i turn, bassengaktiviteter, friidrett, friluftsliv, dans, orientering, samt i utvalgte ballspill, kampsport, skøyteaktiviteter og skidisipliner, og kunne instruere i disse aktivitetene på grunnleggende nivå. Kandidaten skal også kunne forklare de grunnleggende prinsipper innen treningslære, og forklare hovedområdene for bruk av mental trening. Videre skal kandidaten kunne identifisere idrettshistoriens hovedlinjer, og kunne gjøre rede for norsk idretts organisering og forholdet mellom idrett og samfunn.

Videre studiemuligheter

Studenter med fullført årsstudium kan søke opptak til bachelorstudier innen idrettsfag. Ved Høgskolen i Molde tilbys bachelorstudium i Sport Management og påbyggende emnestudier innen prestasjonspsykologi og idrettsledelse.

Studiets oppbygging

Hvert semester inneholder både teori- og aktivitetskurs. To timer treningstid hver dag gjør det mulig for aktive utøvere å kombinere idrett og utdanning på en god måte, og treningstidene er fastlagt i samarbeid med lokalidretten.

Emnekode	Emnets navn	S.poeng	O/V *)	Studiepoeng pr. semester	
				S1(H)	S2(V)
IDR102	Aktivitetslære I	7.50	O	7,5	
IDR200	Treningslære I	7.50	O	7,5	
IDR206	Idrettshistorie	7.50	O	7,5	
IDR300	Treningslære II	7.50	O	7,5	
IDR100	Idrettens organisering og ledelse I	7.50	O		7,5
IDR101	Prestasjonspsykologi I	7.50	O		7,5
IDR202	Aktivitetslære II	7.50	O		7,5
IDR208	Aktivitetslære III	7.50	O		7,5

Bachelor i jus og administrasjon

Studiepoeng	180
Varighet	3 år
Organisering	Heltid
Stuedsted	Molde

Beskrivelse

Bachelorstudiet i Jus og administrasjon er sammensatt av juridiske, statsvitenskapelige og organisasjonsvitenskapelige fag. Studiet gir et unikt utgangspunkt for forståelse av oppbygningen og funksjonsmåten til det norske politiske og administrative systemet med vekt på både juridiske og politiske innfallsvinkler og virkemidler. Studiet vil også gi en innføring i juridisk og samfunnsvitenskapelig metode. Studiet vil ha et globalt perspektiv der det blir lagt særlig vekt på endring i politiske og juridiske vilkår og rammebetingelser. Men utgangspunkt i samfunnsvitenskapelige og juridiske problemstillinger tar vi opp hvordan ny kunnskap kan forstås og tas i bruk i samfunnsliv og i organisasjoner. Studiet gir også praktisk kunnskap til løsning av konflikter mellom ulike aktører i arbeidslivet og samfunnet for øvrig.

Målgruppe

Studiet er egnet både for de som kommer rett fra videregående og for de som har vært noen år i yrkeslivet.

Forkunnskaper/opptakskrav

Opptak til studiet krever generell studiekompetanse.

Søkere som er 25 år eller mere, kan søke opptak på grunnlag av realkompetanse.

Krav til studieprogresjon

Studenter som i løpet av et studieår oppnår mindre enn 25 % av normert studieprogresjon, mister normalt retten til å fortsette på studiet og får status som emnestudent.

Kompetanse

Utdanningen kvalifiserer for arbeid både innen offentlig og privat sektor. Studiet gir spesielle kvalifikasjoner for administrativt arbeid knyttet til omstillings-, utviklings- og utredningsarbeid. Studiet gir også gode forutsetninger for stillinger som innebærer informasjon og samfunnskontakt.

Læringsutbytte

Kandidater med bachelorgrad i jus og administrasjon skal

- Ha opparbeidet innsikt i sammenhenger mellom samfunnsutvikling, politikk og jus
- Kunne gjøre rede for sentrale trekk innen politisk teori, organisasjonsteori, internasjonalisering og sentrale samfunnsorganisasjoners oppbygging
- Ha kjennskap til sentrale rettsregler innenfor næringsliv og offentlig forvaltning
- Kunne anvende samfunnsvitenskapelig og juridisk metode i analyser og på praktiske problemstillinger
- Kunne utføre saksbehandling og utredning innen offentlige og private organisasjoner på en faglig god og etisk forsvarlig måte
- På en selvstendig måte kunne reflektere over sentrale utviklingstrekk innen politikk, jus og samfunn
- Kunne tilegne seg ny kunnskap innenfor studiets fagområder

Videre studiemuligheter

Fullført bachelorstudium i juss og administrasjon gir grunnlag for å søke opptak på studier på mastergradsnivå, for eksempel på masterstudiet i Samfunnsendring, organisasjon og ledelse ved Høgskolen i Molde eller statsvitenskapelige masterstudier i inn- og utland.

Studier i utlandet

Det vil være mulig å ta et høstsemester i International Management ved Hogeschool Gent, Belgia eller ved Augsburg College, Minneapolis Minnesota, USA.

Studiets oppbygging

Bachelor i juss og administrasjon kan tas på to måter.

1. Det normale bachelorløpet er bygd opp slik at de juridiske og samfunnsvitenskapelige emnene er integrert over tre år, se den store tabellen over fagene nedenfor.
2. Alternativt kan studentene, som figuren like under viser, ta årsstudiene i statsvitenskap og juss de to første årene (rekkefølge valgfritt) for så å ta 3. året felles med alternativ 1.

1. år	Årsstudiet i statsvitenskap eller juss
2. år	Det årsstudiet av juss og statsvitenskap som ikke er tatt første året
3. år	Bachelorstudiet tredje året

Tabellen nedenfor viser kursrekkefølgen for studenter som begynte på bachelorstudiet høsten 2009 eller 2010. For 2009-studentene er det foretatt visse kursforflytninger i forhold til opprinnelig oppsett. For fulltidsstudenter som begynte på studiet høsten 2008, se studiehandboka for 2008/2009.

Aktuelle valgfag høstsemester

Emnekode	Emnets navn	S.poeng
ADM300	Foretaksstrategi	7.50

Aktuelle valgfag vårsemester

Emnekode	Emnets navn	S.poeng
JUR530	Rettslære	15.00
ADM205	Organisasjon 2	7.50
IBE101	Web og media	7.50
ADM430	Nordic Welfare Policy and Politics	7.50
IBE201	Informasjonsbehandling	7.50
IDR101	Prestasjonspsykologi I	7.50
JUR204	Idrettsjuss	15.00
ADM400	Styrearbeid i organisasjoner	7.50
SAF202	Komparativ og internasjonal politikk	15.00

Studiet oppbygging

Emnekode	Emnets navn	S.poeng	O/V *)	Studiepoeng pr. semester					
				S1(H)	S2(V)	S3(H)	S4(V)	S5(H)	S6(V)
ADM110	Stats- og kommunalkunnskap	7.50	O	7,5					
JUR215	Forvaltningsrett	15.00	O	15					
SAF112	Samfunnsvitenskapelig metode og statistikk	15.00	O	7,5	7,5				
JUR605	Arbeidsrett	15.00	O		15				
ADM111	Politiske prosesser	7.50	O		7,5				
JUR500	Velferdsrett	15.00	O			15			
SAF130	Politisk teori	15.00	O			15			
JUR200	En praktisk innføring i retts sosiologi	7.50	O				7,5		
ADM620	Etikk	7.50	O				7,5		
VFA15	Valgfag (se egen valgfagsoversikt)	15.00	V				15		
ADM530	Globalisering	7.50	O					7,5	
JUR540	Innføring i internasjonal rett	7.50	O					7,5	
SAF210	Organisasjonsteori og offentlig politikk	15.00	O					15	
ADM505	Kunnskap og organisasjonslæring	15.00	O						15
ADM650	Prosjektoppgave	15.00	O						15

Aktuelle valgfag vårsemester

Emnekode	Emnets navn	S.poeng
ADM205	Organisasjon 2	7,5
ADM430	Nordic Welfare Policy and Politics	7,5
IBE101	Web og media	7,5
IBE201	Informasjonsbehandling	7,5
IDR101	Prestasjonspsykologi I	7,5
JUR204	Idrettsjus	15

Aktuelle valgfag høstsemester

Emnekode	Emnets navn	S.poeng
ADM300	Foretaksstrategi	7,5
ADM400	Styrearbeid i organisasjoner	7,5

Bachelor i Sport Management (idrettsledelse)

Studiepoeng	180
Varighet	3 år
Organisering	Heltid
Stuedsted	Molde

Beskrivelse

Dette studiet er for de som er interessert i sport og kan tenke seg å jobbe med sport, men som kanskje føler at det er litt risikabelt å satse alt på idretten. Det er også tilpasset de som allerede jobber innenfor idretten, og som trenger kunnskap både på idrettsfaglige områder og på områder som økonomi, markedsføring og organisasjon. Det spesielle ved dette studiet er nettopp at det kombinerer idrettsfag med økonomi- og organisasjonsfag, noe som gjør kandidatene kvalifisert til arbeid både innenfor og utenfor idretten. Studiet inneholder "allmenne fag" som bedriftsøkonomi, markedsføring, organisasjon og samfunnsvitenskapelig metode, og idrettsfag som prestasjonspsykologi, treningslære, idrettsjus og idrettens organisering og ledelse.

Forkunnskaper/opptakskrav

Generell studiekompetanse.

Søkere som er 25 år eller mere, kan søke opptak på grunnlag av realkompetanse.

Krav til studieprogresjon

Studenter som i løpet av et studieår oppnår mindre enn 25 % av normert studieprogresjon, mister normalt retten til å fortsette på studiet og får status som emnestudent.

Kompetanse

Studiet kvalifiserer til instruktør- og lederoppgaver i idrettsorganisasjoner og til organisatoriske og administrative funksjoner i bedrifter og øvrige organisasjoner.

Læringsutbytte

Kandidaten skal etter endt studium kunne forstå økonomiske problemstillinger innen relevante områder, anvende konflikthåndtering og prestasjonsfremmende strategier, identifisere sentrale strukturer og prosesser mellom organisasjoner som påvirker og regulerer organisasjoners atferd, herunder forholdet mellom idrett og samfunn. Videre skal kandidaten kunne forklare grunnleggende prinsipper innen treningslære, forklare hovedtrekkene i sentrale rettsområder innen idrettsjus, forstå markedsføringens virkeområder, forklare strategiprosesser fra idé til iverksetting og beherske nettpubliseringsprosesser.

Videre studiemuligheter

Studenter med bachelorgrad i Sport Management kan søke opptak til studier på mastergradsnivå.

Høgskolen i Molde tar sikte på å tilby flere mastergradsstudier de nærmeste årene. Mastergradene i Event Management og i Samfunnsendring, organisasjon og ledelse vil være spesielt relevante.

Studier i utlandet

Mulighet for utvekslingsopphold i Malmø 5. semester.

Aktuelle emner kan være: Sport, markedsføring og varemerker (7,5 sp), Humankapital i idrett (7,5 sp), Gruppedynamikk i idrett (7,5 sp) og Idrett og Etikk (7,5 sp).

I tillegg vil det tilrettelegges for at studenter som ønsker det kan delta på EASM (European Association

for Sport Management) Sommer School (7,5 sp) i 6. semester.

Studiets oppbygging

Studiet er bygget opp slik at studentene hvert semester kombinerer ett eller flere idrettsfag med økonomiske og organisatorisk-administrative fag.

Emnekode	Emnets navn	S.poeng	O/V *)	Studiepoeng pr. semester					
				S1(H)	S2(V)	S3(H)	S4(V)	S5(H)	S6(V)
IDR206	Idrettshistorie	7.50	O	7,5					
IDR200	Treningslære I	7.50	O	7,5					
IDR300	Treningslære II	7.50	O	7,5					
ADM100	Organisasjon 1	7.50	O	7,5					
IDR101	Prestasjonspsykologi I	7.50	O		7,5				
IBE101	Web og media	7.50	O		7,5				
IDR100	Idrettens organisering og ledelse I	7.50	O		7,5				
ADM201	Innføring i samfunnsvitenskapelig metode	7.50	O		7,5				
IDR301	Prestasjonspsykologi II	7.50	O			7,5			
IDR305	Sportsøkonomi	7.50	O			7,5			
IDR306	Spillteori og sportsøkonomi	7.50	O			7,5			
BØK100	Bedriftsøkonomi 1	15.00	O			7,5	7,5		
IDR501	Idrettens organisering og ledelse II	7.50	O				7,5		
JUR204	Idrettsjuss	15.00	O				15		
IDR601	Prestasjonspsykologi III	15.00	O					15	
BØK320	Markedsføring	7.50	O					7,5	
ADM300	Foretaksstrategi	7.50	O					7,5	
IDR600	Prosjektoppgave	15.00	O						15
VFA15	Valgfag (se egen valgfagsoversikt)	15.00	V						15

Anbefalte valgfag 6. semester

Emnekode	Emnets navn	S.poeng
ADM205	Organisasjon 2	7.50
ADM620	Etikk	7.50
IDR008	NFF's Trener I - kurs	7.50
IDR602	Utplassering i idrettsorganisasjon	15.00
MAT110	Statistikk I	7.50
ADM400	Styrearbeid i organisasjoner	7.50

Master i samfunnsendring, organisasjon og ledelse

Studiepoeng	120
Varighet	2 år
Organisering	Heltid
Stuedsted	Molde

Beskrivelse

Masterstudiet i samfunnsendring, organisasjon og ledelse tar som utgangspunkt at verden for de fleste, også beslutningstakere i næringsliv og forvaltning, i dag oppleves som kompleks og foranderlig. Både politikk, økonomi og kultur er i dag gjenstand for internasjonalisering. Dagens menneske blir gjennom moderne medier, IKT, nye reisemuligheter og en økt pluralisme i livs- og verdensanskuelser knyttet tettere til en verden på en slik måte at det også får betydning for egne valg og beslutninger, og er kommet nærmere hverandre, og behovet for å forstå det lokale i lys av det globale og vice versa er dermed stort. Dette betyr at det blir viktig å forstå ledelse i organisasjoner i lys av de måtene samfunnet endres på. Samtidig kan også dagens framstå som stadig mer preget av fragmentering og spesialisering. På spesialiserte fag- og kunnskapsfelt øker ekspertisen på bekostning av en forståelse av helheten. Sett på denne måten kan økt kunnskap paradoksalt nok føre til større kompleksitet og mindre oversikt og forståelse. Hvis dette er riktig er det viktig å dyrke fram evnen til å se helheter. Dette kan bl.a. gjøres ved å bygge på innsikter fra flere fagtradisjoner som organisasjonsteori, statsvitenskap, økonomi, sosiologi og historie. Studiet har som mål å gi studentene forståelse for sammenhenger mellom endringer på samfunns-, organisasjons- og individnivå.

Målgruppe

Studenter med bachelorgrad i økonomisk-administrative eller samfunnsfaglige studier eller tilsvarende. Ansatte i organisasjoner med ønske om å utvikle kompetanse rettet mot rådgivning og ledelse, gitt faglige eller realfaglige forutsetninger som tilsvarer bachelornivå innenfor det aktuelle fagfeltet.

Forkunnskaper/opptakskrav

Bachelorgrad eller tilsvarende i samfunnsfag, økonomisk-administrative fag eller annet relevant studium (f.eks. sport management). For søkere med bachelorgrad eller tilsvarende innenfor andre fagområder enn de som er nevnt foran, kreves det alternativ vurdering med grunnlag i realkompetanse eller videreutdanning innenfor samfunnsfag, økonomisk-administrative fag eller ledelsesfag på høgskolenivå.

Krav til studieprogresjon

Studenter som i løpet av et studieår oppnår mindre enn 25 % av normert studieprogresjon, mister normalt retten til å fortsette på studiet og får status som emnestudent.

Kompetanse

Fullført mastergrad i samfunnsendring, organisasjon og ledelse kvalifiserer til arbeid på konsulent/rådgiver- og ledelsesnivå innen privat og offentlig sektor og i frivillige organisasjoner. Graden kan også kvalifisere til doktorgradsstudier.

Siviløkonom

Studenter som har en bachelorgrad i økonomi og administrasjon fra et norsk universitet eller høgskole, kan få siviløkonomtittel i tillegg til tittelen master i samfunnsendring, organisasjon og ledelse. Se videre

detaljer under omtalen av siviløkonomstudiet under fagområde økonomi.

Læringsutbytte

Kandidater med mastergrad i samfunnsendring, organisasjon og ledelse skal

- kunne gjøre rede for et betydelig tilfang av ulike teorier vedrørende samfunnsendring, organisasjon og ledelse
- kunne anvende disse teoriene for å analysere komplekse problemstillinger på en reflektert måte og innen en tverrfaglig ramme
- kunne tilegne seg ny faglitteratur på en selvstendig og kritisk måte
- kunne gjøre selvstendig akademiske analysearbeid på en teoretisk informert og metodisk forsvarlig måte
- evne å presentere arbeid skriftlig og muntlig i så vel en akademisk som en populær form
- evne å bidra i løsning av konkrete organisasjonsproblem innen offentlig og privat sektor.

Videre studiemuligheter

Doktorgradsstudier.

Studier i utlandet

Deler av graden kan tas ved andre norske eller utenlandske utdanningsinstitusjoner.

I tillegg til valgfagene som er nevnt ovenfor (fag under mastergradsstudiet i logistikk som blir undervist på engelsk), kan studentene få godkjent kurs fra seminarrekka i masterstudiet i logistikk. Studiet Ledelse i helse- og sosialtjenesten (30 studiepoeng) som er et samarbeidsstudium mellom Høgskolen i Molde, Høgskolen i Ålesund og Høgskolen i Volda, blir også godkjent som valgfag.

Relevante fag på mastergradsnivå fra andre institusjoner kan også etter søknad bli godkjent som valgfag.

Valgfag vårsemester:

Emnekode	Emnets navn	S.poeng
LOG702	Purchasing and Supply Theory	15.00
LOG720	Management of value systems	15.00
LOG755	Economics of organization	7.50
ADM800	Reforming organizations: managing systems or self-organization?	7.50

Emnekode	Emnets navn	S.poeng	O/V *)	Studiepoeng pr. semester			
				S1(H)	S2(V)	S3(H)	S4(V)
ADM700	Globale endringer og organisasjoner	15.00	O	15			
ADM712	Samfunnsvitenskapelige grunnlagsproblemer og metode	15.00	O	15			
VFA30	Valgfag (se valgfagoversikt)	30.00	V		30		
ADM900	Forms of organization and management	15.00	O			15	
ADM750	Mastergradsoppgave	45.00	O			15	30

Videreutdanning i ledelse i helse- og sosialtjenesten

Studiepoeng	30
Varighet	1 år
Organisering	Deltid
Stuedsted	Ålesund. Høgskolen i Ålesund har i studieåret 2009 - 2010 det administrative ansvaret for studiet, og svarer på alle henvendelser av studieadministrativ karakter

Beskrivelse

Utdanningen er organisert som (30 studiepoeng), og har en normert studietid på ett år.

Studiet er en videreutdanning på grunnlag av minimum 3-årig universitets- eller høgskoleutdanning, og gir uttelling for 30 studiepoeng. Studiet er godkjent som modul i relevante mastergradsstudier og tilfredsstillende således de faglige kravene til studium på mastergradsnivå.

Studiet sikter mot å gi perspektiver, kunnskaper og verktøy som er nødvendig for å fylle ulike lederroller. Dette innebærer at studiet både skal bidra til utvidet forståelse for rammefaktorer på organisasjonsnivå, og økt innsikt i personlige lederkvalifikasjoner.

Studiet skal skape økt forståelse for det endringspresset som helse- og sosialtjenesten står overfor, bl.a. gjennom sterkere krav til myndiggjøring av brukere og ansatte og økt arbeidsinnvandring. Helse- og sosialtjenesten er preget av profesjoner med høye krav til selvstendig yrkesutøvelse. Studiet skal kvalifisere til å gå inn i slike ledelsesutfordringer på en offensiv og løsningsorientert måte.

Å utvikle kompetansen innenfor områdene, samarbeid og er bærebjelken i studiet. Endringskompetanse innebærer at ledere både er i stand til å initiere endringer i egen organisasjon, og til å lede omstillinger som følge av helse- og sosialpolitiske reformer og krav. Denne kompetansen kan ikke bare utvikles på et generelt grunnlag, men ut fra institusjonelle særtrekk ved tjenestene.

Målsettingen er å gi studentene en innføring i sentrale ledelsesbegreper og -metoder, som grunnlag for en problematiserende tilnærming til utfordringer i helse- og sosialtjenesten. Studiet skal bidra til både økt faglig innsikt og personlig trygghet. En ønsker å lede til:

- å se sammenhenger mellom organisasjonsmessige forhold og egen lederrolle
- å vurdere egen virksomhet, faglig og organisatorisk
- å bidra aktivt til samarbeid på tvers av fag og organisasjoner
- å gå aktivt inn i ulike lederroller, med særlig vekt på ledelse av endringsprosesser
- å ivareta personalledelse på en måte som fremmer engasjement og effektivitet i egen organisasjon
- å forvalte økonomiske og øvrige ressurser på en ansvarlig måte
- å ta hensyn til relevant lovgivning i utøvelsen av saksbehandling og ledelse.

Utdanningens mål er derfor å utvikle ledere som er kritisk reflekterende til egen rolle. Dette innebærer å vurdere og grunnngi egen lederatferd. I dette ligger det et ønske om å utvikle ledere med en åpen og bevisst holdning til de muligheter og utfordringer som ledelse i helse- og sosialtjenesten kan innebære.

Målgruppe

Den primære målgruppen er ledere i den offentlige helse- og sosialtjenesten. Dette omfatter bl.a. avdelingsledere og enhetsledere, men også toppledere som mangler formell lederkompetanse.

I tillegg er studiet beregnet på fagpersoner som ønsker å seg for lederstillinger. Målgruppen inkluderer også personer som arbeider i frivillige organisasjoner eller i privat helse- og sosialtjeneste, tillitsvalgte og selvstendig næringsdrivende. I tillegg kan studiet være et ledd i kvalifisering for utrednings- og konsulentarbeid. Studiet egner seg også for helse- og sosialarbeidere som primært ønsker økt organisasjonsforståelse, som et ledd i egen kompetanseutvikling.

Forkunnskaper/opptakskrav

Minimum 3-årig universitets- eller høyskoleutdanning
Søkere med ledererfaring fra helse- og sosialtjenesten vil bli prioritert.

Kompetanse

Fullført studium vil etter gjeldende bestemmelser gi uttelling tilsvarende 30 studiepoeng i en høyskole- eller universitetsgrad.

Videre studiemuligheter

Studiet er en videreutdanning på grunnlag av minimum 3-årig universitets- eller høyskoleutdanning, og gir uttelling for 30 studiepoeng. Studiet er godkjent som modul i relevante mastergradsstudier og tilfredsstillende således de faglige kravene til utdanning på mastergradsnivå.

Studiets oppbygging

Studiet er gruppert i fem hovedtemaer. Disse temaene skal samlet bidra til å sette ledelse og lederatferd inn i en organisatorisk og samfunnsmessig kontekst, og klargjøre sentrale rammefaktorer for ledelse i helse- og sosialtjenesten.

Pensumspesifikasjonene kan bli endret.

- Styring, organisasjon og ledelse i helse- og sosialtjenesten
- Institusjonelle særtrekk og styringsformer i helse- og sosialtjenesten
- Kultur, struktur og sosiale prosesser i helse- og sosialtjenestens organisasjoner
- Profesjon, makt og konflikt
- Fra ledelse til management
- Brukermedvirkning og empowerment.

Ledelse av endringsprosesser

- Endringsledelse
- Læring og organisasjonsutvikling
- New Public Management - implementering i helse- og sosialtjenesten
- Samordning, samarbeid og samhandling.

Personalledelse

- Det gode arbeidsmiljø
- Helse i organisasjonen
- Ledelse av profesjonelle medarbeider
- Kommunikasjon og konflikt
- Håndtering av mangfold.

Juss i helse- og sosialtjenesten

- Regler for organisering av virksomhet

- Oversikt over helse- og sosiallovgivningen med fokus på lovregulering av tjenester, kvalitetskrav og rettigheter
- Arbeidsgiverfunksjonen i offentlig virksomhet
- Juridiske rammer for endring og omstilling i helse- og sosialtjenesten.

Økonomistyring i helse- og sosialtjenesten

- Økonomistyring og ledelse i helse- og sosialtjenesten
- Ressursforvaltning og finansieringsformer
- Budsjett og regnskap som instrument i økonomistyringen.

Arbeids- og undervisningsformer

Undervisningen organiseres i 9 samlinger, vanligvis av to dagers varighet. Mellom samlingene arbeider studentene med litteraturstudier og oppgaveløsninger.

Undervisningsmetodene vil variere i forhold til tema. Siden studieprogrammet utfordrer til personlig og faglig vekst, forutsettes involvering og aktiv deltakelse fra studentene.

Fordi målet med studiet er å kvalifisere ledere både gjennom refleksjon over erfaringer og ved nye perspektiver fra teori og forskning, er sentralt.

Forholdet mellom teori og praksis

Forholdet mellom praksis og teori viktig. Dette kommer til uttrykk på flere måter:

- problemstillinger og faglige perspektiver som trekkes opp skal være i forhold til lederes hverdag
- studentenes og studentgruppens sammensetning utgjør en viktig ressurs i undervisning og veiledning
- fokus på ledelse, samarbeid og endring tilsier at studenten både vil lære å over organisatoriske problemstillinger, og samtidig utvikle og evne til å omsette beslutninger i praksis.

En av visjonene for studiet er dermed å lære av praksis, og samtidig endre og dermed forbedre praksis på bakgrunn av nye, teoretiske perspektiver.

Vurderingsformer

I høstsemesteret skriver studentene en individuell hjemmeoppgave på ca. 3000 ord knyttet til tema 1. Oppgaven blir karactersatt og innregnet i samlet slutt karakter med 10 %. I månedsskiftet november/desember skal det også leveres en individuell oppgave i juss. Karakteren på denne oppgaven teller 10 % av endelig karakter.

I vårsemesteret skal det skrives en gruppeoppgave på ca. 7000 ord der hovedtemaet er ledelse. Denne oppgaven blir karactersatt og innregnet i samlet slutt karakter med 30 %. Studiet avsluttes med en individuell, skriftlig eksamen på 6 timer som blir innregnet i samlet slutt karakter med 50 %.

Det blir benyttet bokstavkarakterer, der beste karakter er A og dårligste F. Dårligste ståkarakter er E. Fullført studium vil etter gjeldende bestemmelser gi uttelling tilsvarende 30 studiepoeng i en høgskole- eller universitetsgrad.

Litteratur

* Axelsson, R. Bihari Axelsson, S. (2006): *Integration and Collaboration in Public Health: A Conceptual Framework*. Journal of Health Planning and Management, 21: 1-14. [15 s.]

* Berg, O. (2006): *Fra politikk til økonomikk: den norske helsepolitikks utvikling det siste sekel*. Oslo: Den norske lægeforening, tidsskriftets skriftserie. Kap. 4. [28 s.]

- Brekke, Å. (2007): *Rettslige rammer for ledelse i helse- og sosialtjenesten*. Kompendium. [200 s.]
- * Buchanan, D.; Caldwell, R.; Meyer, J.; Storey, J. and C. Wainwright (2007): *Leadership transmission: a muddled metaphor?* In *Journal of Health Organization and Management*, Vol 31 No 3 pp 246-258 [12 s]
- * Byrkjeflot, H. og S. Neby (2005): "Norge i Norden: Fra etternøler til pioner i reformering av sykehussektoren?" i Stigen, I. og Opedal, S. (red.) 2005: *Norge i støpeskjeen - søkelys på sykehusreformen*. Bergen: Fagbokforlaget. [24 s.]
- Ekeland, T. (2004): *Konflikter og konfliktforståelse for helse- og sosialarbeidere*. Oslo: Gyldendal, hele boken med unntak av siste kap. [170 s.]
- * Gammelsæter, H. og D. O. Torjesen (2005): "Ledelse mellom autonomi og innsyn i helseforetaket", i *Nordiske organisasjonsstudier*, 7 (2005), nr. 2. [13 s]
- Grennes, C. E. (1999): *Kommunikasjon i organisasjoner*. Oslo: Abstrakt forlag as. Del 1 [100 s.]
- * Gausdal, B. (1998): *Læring i organisasjoner: teoretiske perspektiv*. I Nordhaug, O. (red.) *personalledelse*. Oslo: Tano Aschehoug. [20 s.]
- * Gjerberg, E. og B.A. Sørensen (2006): *Enhetlig ledelse - fortsatt en varm potet?* I for Den norske legeforening. Nr. 8. [4 s]
- Heggen, K. og T.J. Ekeland (red) (2007): *Meistring og myndiggjering*. Oslo: Gyldendal. Kap. 2, 4, 5, 12. [81 s.]
- Jacobsen, D.I. (2004): *Organisasjonsendringer og endringsledelse*. Bergen: Fagbokforlaget. (Kap.1,2 og 6-9). [160 s.]
- * Morgan, P.I. and E.Ogbonna (2008): *Subcultural dynamics in transformation: A multi-perspective study of healthcare professionals*. I *Human relations* 2008;61;39 [22 s]
- Olsen, J. A. (2006): *Helseøkonomi*. Oslo: Cappelen akademisk forlag. Hele boken unntatt kap. 6. [120 s.]
- * Olsen, J.P. (2006): *May be it is time to rediscover bureaucracy?*, i *Journal of Public Administration Research and Theory*, 16(1):1-24
- * Olsvold, N. (2003). Profesjonsetikk i helsereformenes tid. *Sosiologi i dag*, årgang 33, nr. 2, s. 5 - 30. [25 s.]
- Orvik, A. (2004): *Organisatorisk kompetanse - i sykepleie og helsefaglig samarbeid*. Oslo: Cappelen Akademisk forlag. kap. 7, 8, 9, 10. [168 s.]
- * Pedersen, A.R. (2005). Ledelsesvirkeligheter i sundhedssektoren - en narrativ analyse af forandringsledelse. I boken *Offentlig ledelse i managementstaten*. Forlaget Samfundslitteratur, 2005 [s. 287 - 301]
- * Rasmussen, B. (2000): Hjemmesykepleien som grådig organisasjon. Makt og ansvar i desentraliserte organisasjoner i *Tidsskrift for samfunnsforskning*, nr. 1, s. 38-57. [20 s.]
- * Saksvik, P.Ø., Nytrø, K. og S.D. Tvedt (2008). Sunn endring i organisasjoner, i *Tidsskrift for norsk psykologforening* 45, 295-300 [4 s]
- Seeberg, M.L. (2007): *Velferdsstaten møter verden*. Gyldendal akademisk forlag. [132 s.]
- Strand, T. (2007): *Ledelse, organisasjon og kultur*. Bergen: Fagbokforlaget. Kap. 1, 2, 7-21 [500 s.]
- * Torjesen, D.O. (2007): Kunnskap, profesjoner og ledelse, i *Tidsskrift for samfunnsforskning*. Nr 2 [12 s]
- * = finnes i kompendium

LOGISTIKK

Årsstudium i petroleumslogistikk

Studiepoeng	60
Varighet	2 år
Organisering	Deltid
Stuedsted	Kristiansund

Beskrivelse

Studiet er en integrert del av bachelorstudiet i petroleumslogistikk. Se beskrivelse av dette studiet annet sted. Studiet er tilrettelagt med tanke på personer som jobber i petroleumsindustrien, og som har fagbrev innen et relevant fagområde. Aktuelle fagbrev kan være innen kran- og løftefaget, materialadministrasjonsfaget eller lignende. Opptak til studiet skjer normalt annethvert år (oddetallsår).

Forkunnskaper/opptakskrav

Opptak til studiet krever generell studiekompetanse eller godkjent realkompetanse. Søkere over 25 år som har fagbrev innen relevant område og arbeidspraksis fra petroleumsnæringen kan påregne å få realkompetansegodkjenning

Krav til studieprogresjon

Studenter som i løpet av et studieår oppnår mindre enn 25 % av normert studieprogresjon, mister normalt retten til å fortsette på studiet og får status som emnestudent.

Kompetanse

Studiet tar sikte på å gi kandidater med en praktisk erfaring fra bransjen en bedre forståelse for driftsfunksjoner innen petroleumsindustri og basevirksomhet. Studiet gir også kompetanse for arbeid med logistikkproblemstillinger innen andre bransjer og næringer.

Læringsutbytte

Etter gjennomført stadium skal kandidatene kunne:

- anvende grunnleggende teorier for å løse logistikkutfordringer i en virksomhet. Studiet fokuserer spesielt på utfordringer innen petroleumssektoren
- delta i tverrfaglige prosjekt og kunne analysere logistikk-løsninger opp mot en virksomhets mål og behov.

Videre studiemuligheter

Fullført årsstudium gir generell studiekompetanse, som kvalifiserer til opptak på bachelorstudier ved de fleste høyskoler eller universiteter i landet. Studiet er særlig velegnet som grunnlag for opptak til et av høyskolens bachelorstudier i logistikk. Hvis man blir tatt opp på bachelorstudiet i petroleumslogistikk vil alle emner fra årsstudiet bli godskrevet som del av dette studiet.

Emnekode	Emnets navn	S.poeng	O/V *)	Studiepoeng pr. semester			
				S1(H)	S2(V)	S3(H)	S4(V)
PET100	Olje- og gassmarkedet	7.50	O	7,5			
LOG540	Prosjektledelse	15.00	O	7,5	7,5		
SCM200	Innføring i Supply Chain Management	7.50	O		7,5		
PET400	Olje- og gassteknologi	7.50	O			7,5	
PET300	Innføring i HMS-ledelse	7.50	O			7,5	
LOG505	Innkjøpsledelse og forhandling	7.50	V				7,5
LOG525	Kvalitetsledelse og LEAN	7.50	V				7,5

Valgfag

I tabellen ovenfor står noen av fagene oppført som valgfag. Studenter som ønsker å erstatte noen av disse med andre valgfag, må velge disse fra valgfagslisten for bachelorstudiet i økonomi og administrasjon eller øvrige bachelorstudier i logistikk. Vær oppmerksom på at disse valgfagene undervises i Molde.

Bachelor i internasjonal logistikk

Studiepoeng	180
Varighet	3 år
Organisering	Heltid
Stuedsted	Ålesund

Beskrivelse

Studiet retter seg mot kompetansebehovene innen den eksportrettede industrien. Studiet vil ha hovedfokus på internasjonal logistikk og logistikkforbedringer knyttet til utgående logistikk, med vekt på bransjer som fiskeri, oppdrett og møbel. Studietilbudet vil inneholde innslag fra internasjonal økonomi, transport og logistikk, finansiering, valuta, og EU/EØS relaterte problemstillinger.

Målgruppe

Studiet retter seg først og fremst mot personer som ønsker å få jobber som bidrar til å styrke konkurransevnen gjennom effektivisering av vareflyten innen eksportrettet næringsliv. Aktuelle jobber finnes spesielt innen private virksomheter innen maritime næringer, internasjonale møbelvirksomheter, og ikke minst internasjonale logistikk- og transportvirksomheter. Offentlige virksomheter og etater har fått økt fokus på logistikk for å forbedre sin egen virksomhet. Fokuset på effektive strømmer av personer, kapital og varer er stort - ikke minst blant norske bedrifter som må organisere sine vare- og informasjonsstrømmer på en best mulig måte for å møte et stadig mer krevende klientell av virksomheter i mange næringer både i inn- og utland.

Forkunnskaper/opptakskrav

Opptak til studiet krever generell studiekompetanse.

Søkere som er 25 år eller mere, kan søke opptak på grunnlag av realkompetanse.

Krav til studieprogresjon

Studenter som i løpet av et studieår oppnår mindre enn 25 % av normert studieprogresjon, mister normalt retten til å fortsette på studiet og får status som emnestudent.

Kompetanse

Studiet tar sikte på å utdanne kandidater som kan arbeide med ulike funksjoner i bedriftens verdikjede. Aktuelle jobber finner en innen innkjøps- og forsyningsledelse, salgs- og markedsføringsaktiviteter, logistikkfunksjoner knyttet til transport og produksjon. Studiet egner seg også for arbeid med logistikkspørsmål i andre bransjer og næringer.

Læringsutbytte

Etter gjennomført stadium skal kandidatene kunne:

- Anvende grunnleggende teorier for å løse logistikkutfordringer i en internasjonal virksomhet. Studiet fokuserer spesielt på lokalt næringslivs utfordringer i internasjonale virksomheter.
- Delta i tverrfaglige prosjekt og kunne analysere nasjonale og internasjonale logistikkløsninger opp mot en internasjonal virksomhets mål og behov.
- Sette seg inn i ny teori på området og kunne anvende denne teorien for å løse aktuelle (inter)nasjonale problemstillinger på både bedre og nye måter.

Videre studiemuligheter

Studenter som fullfører dette studiet, vil være kvalifisert til å søke mastergradstudium i logistikk ved Høgskolen i Molde, og mastergradstudiet i europeisk logistikk, transport og distribusjon som Høgskolen i Molde tilbyr i samarbeid med University of Westminster, hollandske Arnhem Business School og franske ICN Metz/Nancy.

Studier i utlandet

I femte semester er det lagt opp til at studentene kan ta ett utvekslingssemester i utlandet. Fagene i dette semesteret blir da erstattet med godkjente fag fra utvekslingsinstitusjon.

Se egen informasjon på våre hjemmesider.

Studiets oppbygging

Bachelorstudiet i internasjonal logistikk er lagt til Ålesund fordi denne regionen representerer et viktig tyngdepunkt i norsk eksportrettet næringsliv. Noen av kursene vil bli felles med eksportmarkedsføringsstudentene ved Høgskolen i Ålesund.

Emnekode	Emnets navn	S.poeng	O/V *)	Studiepoeng pr. semester					
				S1(H)	S2(V)	S3(H)	S4(V)	S5(H)	S6(V)
AR100608	Matematikk for økonomifag	7.50	O	7,5					
AE101108	Grunnleggende bedriftsøkonomi og regnskap	7.50	O	7,5					
AM101108	Markedsføring	7.50	O	7,5					
SCM110	Introduksjon til SCM og logistikkteknologi	7.50	O	7,5					
AR100708	Statistikk for samfunnsfag	7.50	O		7,5				
AE101408	Makroøkonomisk teori og metode	7.50	O		7,5				
AE101308	Finansregnskap med analyse	7.50	O		7,5				
SCM200	Innføring i Supply Chain Management	7.50	O		7,5				
AE201608	Mikroøkonomi	7.50	O			7,5			
AE201106	Investering og finansiering	7.50	O			7,5			
LOG501	Styringsmodeller i logistikk I	15.00	O			15			
LOG505	Innkjøpsledelse og forhandling	7.50	O				7,5		
AE201306	Driftsregnskap og budsjettering	7.50	O				7,5		
AL101808	Arbeidspsykologi og personalledelse	7.50	O				7,5		
SØK630	Internasjonal økonomi	7.50	O				7,5		
BØK520	Internasjonal finansiering	15.00	O					15	
AM201306	Samfunnsvitenskapelig metode	7.50	O					7,5	
VFA7,5	Valgfag (se egen valgfagoversikt)	7.50	V					7,5	
LOG610	Internasjonal logistikk	15.00	O						15
LOG640	Anvendt logistikk	15.00	O						15

Valgfag 5. semester

Emnekode	Emnets navn	S.poeng
AL101108	Organisasjon og Ledelse	7.50
AL301408	Kulturforståelse	7.50
AM20200 8	Internasjonal markedsføring	7.50

For studenter som tar 5. semester i utlandet, blir fagene i dette semesteret erstattet med godkjente fag fra utvekslingsinstitusjon.

Bachelor i petroleumslogistikk

Studiepoeng	180
Varighet	3 år
Organisering	Heltid
Studiested	Kristiansund

Beskrivelse

Petroleumssektoren har fram til i dag i stor grad vært konsentrert om investeringsproblemer og teknologiutvikling snarere enn driftsmessig optimalisering (logistikk). Kompetansebehov knyttet til driftsøkonomi, lagerstyring og innkjøp (basedrift), vedlikeholds-, risiko- og sikkerhetsstyring vil danne en naturlig faglig ramme for studiet. Sektorens spesielle transportbehov og dermed kompetansebehov vil også få en sentral plass. Sentrale emner i studiet er informatikk, økonomi og logistikk.

Målgruppe

Noen studenter kommer direkte fra videregående skole, og noen har yrkeserfaring, for eksempel fra petroleums- og logistikksektorene. En slik blanding av studenter direkte fra videregående skole og fra praksis har vært god for studiet fordi studentene dermed kan dra gjensidig nytte av ulike erfaringsbakgrunn. Studiet retter seg først og fremst mot personer som ønsker å få jobber som bidrar til å styrke konkurranseevnen gjennom effektivisering av vareflyten innen petroleumssektoren både i Norge og utlandet. Aktuelle jobber finnes både innen private og offentlige virksomheter og etater. Fokuset på effektive strømmer av personer og varer er stort - ikke minst blant norske bedrifter som må organisere sine vare- og informasjonsstrømmer for å være blant de beste for å nå fram til stadig mer krevende selskaper innen petroleums-, offshore- og transportbransjene generelt, både nasjonalt og internasjonalt.

Forkunnskaper/opptakskrav

Opptak til studiet krever generell studiekompetanse.

Søkere som er 25 år eller mere, kan søke opptak på grunnlag av realkompetanse.

Høgskolen forutsetter at studenter med svak bakgrunn i matematikk deltar ved forkurset i matematikk (MAT001) som starter 1-2 uker før ordinær semesterstart. Kurset holdes i Molde, og høgskolen kan om nødvendig være behjelpelig med bolig under forkurset. Mye av pensumlitteraturen i studiet er på engelsk og gode engelskkunnskaper er derfor en fordel.

Krav til studieprogresjon

Studenter som i løpet av et studieår oppnår mindre enn 25 % av normert studieprogresjon, mister normalt retten til å fortsette på studiet og får status som emnestudent.

Kompetanse

Studiet tar sikte på å utdanne kandidater som kan arbeide med driftsfunksjoner og basevirksomhet innen petroleumssektoren. Det er grunn til å anta at kandidater som har en yrkesrettet utdanning på 3 år innen fagområdet petroleumslogistikk eventuelt kombinert med et masterstudium i logistikk, vil bli svært etterspurt. Studiet egner seg også for arbeid med logistikkspørsmål i andre bransjer og næringer.

Læringsutbytte

Etter gjennomført stadium skal kandidatene kunne:

- anvende grunnleggende teorier for å løse logistikkutfordringer i en virksomhet. Studiet fokuserer

- spesielt på utfordringer innen petroleumssektoren
- delta i tverrfaglige prosjekt og kunne analysere logistikk-løsninger opp mot en virksomhets mål og behov
- sette seg inn i ny teori på området og kunne anvende denne teorien for å løse aktuelle problemstillinger på både bedre og nye måter.

Videre studiemuligheter

Studenter som fullfører dette studiet, vil være kvalifisert til å søke opptak på mastergradstudiet i logistikk ved Høgskolen i Molde, og MSc in Logistics and Supply Chain Management som Høgskolen i Molde tilbyr i samarbeid med University of Westminster i England, Arnhem Business School i Nederland og ICN Metz/Nancy i Frankrike.

Studier i utlandet

Fjerde semester består av valgfag og egner seg derfor for studenter som ønsker å studere ett semester i utlandet.

Se egen informasjon på våre hjemmesider.

Emnekode	Emnets navn	S.poeng	O/V *)	Studiepoeng pr. semester					
				S1(H)	S2(V)	S3(H)	S4(V)	S5(H)	S6(V)
BØK100	Bedriftsøkonomi 1	15.00	O	7,5	7,5				
PET100	Olje- og gassmarkedet	7.50	O	7,5					
SCM110	Introduksjon til SCM og logistikkteknologi	7.50	O	7,5					
MAT105	Grunnkurs i matematikk	7.50	O	7,5					
SCM200	Innføring i Supply Chain Management	7.50	O		7,5				
IBE201	Informasjonsbehandling	7.50	O		7,5				
MAT110	Statistikk I	7.50	O		7,5				
PET300	Innføring i HMS-ledelse	7.50	O			7,5			
BØK310	Bedriftsøkonomi 2a	7.50	O			7,5			
LOG510	Verdikjedeanalyse	7.50	O			7,5			
ADM100	Organisasjon 1	7.50	V			7,5			
LOG350	Operasjonsanalyse	7.50	V			7,5			
BØK311	Bedriftsøkonomi 2b	7.50	V				7,5		
LOG525	Kvalitetsledelse og LEAN	7.50	V				7,5		
LOG505	Innkjøpsledelse og forhandling	7.50	V				7,5		
IBE430	Forretningsprosesser	7.50	V				7,5		
PET400	Olje- og gassteknologi	7.50	O					7,5	
PET500	Vedlikehold og vedlikeholdsstyring	7.50	O					7,5	
SPR510	Engelsk for petroleumssektoren	7.50	V					7,5	
LOG540	Prosjektledelse	15.00	O					7,5	7,5
TRA420	Godstransport og lagerteknologi	7.50	O						7,5
PET600	Prosjektoppgave	15.00	V						15

PET300 Innføring i HMS-ledelse står i studieplan oppført i 3. semester mens PET500 Vedlikehold og vedlikeholdsstyring står oppført i 5. semester. Disse kursene vil imidlertid bli holdt vekselvis (PET300 i partallsår, og PET500 i oddetallsår), slik at f.eks. PET300 vekselvis blir holdt i 3. eller 5. semester.

Valgfag

I tabellen ovenfor står noen av fagene oppført som valgfag. Studenter som ønsker å erstatte noen av disse med eventuelle andre valgfag, må velge disse fra valgfagslisten for bachelorstudiet i økonomi og administrasjon eller øvrige bachelorstudier i logistikk. I 3. semester er LOG350 Operasjonsanalyse og ADM100 Organisasjon 1 oppført som valgfag. Ett av disse må velges.

Fjerde semester består av bare valgfag, og egner seg for utenlandsstudier for de som ønsker å studere ett semester i utlandet.

Valgfag

I tabellen ovenfor står noen av fagene oppført som valgfag. Studenter som ønsker å erstatte noen av disse med eventuelle andre valgfag, må velge disse fra valgfagslisten for bachelorstudiet i økonomi og administrasjon eller øvrige bachelorstudier i logistikk.

Fjerde semester består av valgfag, og egner seg for utenlandsstudier for de som ønsker å studere ett semester i utlandet.

Bachelor i logistikk og Supply Chain Management

Studiepoeng	180
Varighet	3 år
Organisering	Heltid
Stuedsted	Molde

Beskrivelse

Logistikk og Supply Chain Management (SCM) handler om hvordan vare-, - informasjons- og pengestrømmene kan styres effektivt. Transportøkonomi og logistikk inngår som en viktig del av SCM. Transportøkonomi handler om hvordan man skal dekke behovene for transport av personer og varer på en best mulig måte. Effektiv logistikk og transport blir viktigere for et næringsliv som blir stadig mer konkurranseutsatt og internasjonalisert. Denne utviklingen stiller store krav til kvalifisert personell i administrative stillinger i transport-, innkjøps- og logistikkavdelinger i produksjons- og handelsbedrifter, transportselskap, rederier, flyselskap osv. Personer med utdanning innen SCM vil være sentrale i slike stillinger.

Studiet byr på store valgmuligheter. I fjerde semester kan man velge mellom et bredt spekter av valgfag ved høyskolen, utplassering i en bedrift eller offentlig etat, eller et opphold ved en høyskole eller et universitet i utlandet.

Det legges vekt på at studentene i dette studiet skal tilegne seg:

- innsikt i analytisk metode og tenkning
- generell kompetanse innen grunnleggende bedrifts- og samfunnsøkonomi
- spesiell kompetanse innen bedrifts- og samfunnspektiv på næringslivets og personers transportbehov
- spesiell kompetanse innen innkjøp, produksjonsplanlegging, lagerstyring, distribusjon og verdikjedeanalyse
- trening i å analysere og løse problem innen SCM

Målgruppe

Noen studenter kommer direkte fra videregående skole, og noen har noen års yrkeserfaring, mange av dem fra transport- og logistikksektoren. En del studenter har også kommet fra logistikkrelaterte jobber i Forsvaret. Denne blandingen har vært god siden den gjør at studentene kan ha gjensidig nytte av den ulike erfaringsbakgrunnen studentkullet har.

Studiet retter seg først og fremst mot personer som ønsker å få jobber som bidrar til å styrke konkurransevnen gjennom effektivisering av vareflyten. Aktuelle jobber finnes både innen private og offentlige virksomheter og etater. Fokuset på effektive strømmer av personer og varer er stort - ikke minst blant norske bedrifter som må organisere sine vare- og informasjonsstrømmer godt for å være konkurransedyktige.

Forkunnskaper/opptakskrav

Opptak til studiet krever generell studiekompetanse.

Søkere som er 25 år eller mere, kan søke opptak på grunnlag av realkompetanse.

Høyskolen forutsetter at studenter med svak bakgrunn i matematikk deltar ved forkurset i matematikk som starter ca. 2 uker før ordinær semesterstart. Kurset holdes i Molde, og høyskolen kan om nødvendig være behjelpelig med bolig under forkurset.

Krav til studieprogresjon

Studenter som i løpet av et studieår oppnår mindre enn 25 % av normert studieprogresjon, mister normalt retten til å fortsette på studiet og får status som emnestudent.

Kompetanse

Bestått studium gir tittelen Bachelor i Supply Chain Management. Studiet gir en yrkesrettet utdanning som kvalifiserer for stillinger innen:

- transportselskap: drift, planlegging og økonomistyring
- industri- og handelsbedrifter: transport-, distribusjons-, innkjøps- og logistikkavdelinger
- konsulent- og utredningsvirksomhet
- offentlig forvaltning (for eksempel Statens vegvesen, kommuner, fylkeskommuner)

Læringsutbytte

Etter gjennomført stadium skal kandidatene kunne:

- anvende grunnleggende teorier for å løse logistikkutfordringer i en virksomhet. Studiet har fokus på hele virksomhetens verdikjede.
- delta i tverrfaglige prosjekt og kunne analysere logistikk-løsninger for den samlede verdikjeden til virksomheten samtidig som virksomhets strategiske mål og behov tilfredsstilles.
- sette seg inn i ny teori på området og kunne anvende denne teorien for å løse aktuelle problemstillinger i verdikjeden på både bedre og nye måter.

Videre studiemuligheter

Studiet kvalifiserer til videre studier i inn- og utland. Særlig relevant i denne sammenheng er høgskolens eget mastergradsstudium i logistikk og det internasjonale programmet MSc in Logistics and Supply Chain Management. Det erfaringsbaserte mastergradstudiet i samferdselsplanlegging kan også være svært aktuelt, men da må studentene også ha minimum 2 års relevant yrkeserfaring i tillegg til bachelorgraden.

Studier i utlandet

Studiet er spesielt tilrettelagt for et utvekslingsopphold i 4. semester. Høgskolen har flere aktuelle samarbeidspartnere som tilbyr passende fag. Informasjon om disse mulighetene ligger på våre hjemmesider.

Studiets oppbygging

Studiet går over 6 semestre og består av grunnleggende kurs innen metode (matematikk og statistikk), bedriftsøkonomi, samfunnsøkonomi og administrative fag. I disse kursene går studentene sammen med studentene på bachelorgradsstudiet i Økonomi og Administrasjon. I tillegg til disse mer generelle kursene inneholder studiet en rekke kurs som er mer direkte innrettet mot logistikk, transportøkonomi og Supply Chain Management, samt store valgfagsblokker som muliggjør spesialisering i den retning studenten selv ønsker.

Det 4. semesteret er helt fritt for obligatorisk innhold, og her kan man velge tre ulike løsninger. Studenten kan 1) reise ut for å ta et utenlandsopphold ved en av våre samarbeidende institusjoner, 2) gjennomføre en utplassering i bedrift i semesteret, eller 3) ta en kombinasjon av de valgfag som tilbys dette semesteret. Høgskolen i Molde oppfordrer på generelt grunnlag at norske studenter gjennomfører et semester i utlandet.

Obligatoriske fag

Emnekode	Emnets navn	S.poeng	O/V *)	Studiepoeng pr. semester					
				S1(H)	S2(V)	S3(H)	S4(V)	S5(H)	S6(V)
BØK100	Bedriftsøkonomi 1	15.00	O	7,5	7,5				
MAT100	Matematikk	7.50	O	7,5					
ADM300	Foretaksstrategi	7.50	O	7,5					
SCM110	Introduksjon til SCM og logistikkteknologi	7.50	O	7,5					
SCM200	Innføring i Supply Chain Management	7.50	O		7,5				
MAT110	Statistikk I	7.50	O		7,5				
SØK200	Mikroøkonomi	7.50	O		7,5				
TRA310	Transportøkonomi	7.50	O			7,5			
SCM300	Survey Design	7.50	O			7,5			
SCM310	Kjernefag SCM	15.00	O			15,0			
VFA30	Valgfag (se valgfagsoversikt)	30.00	V				30		
LOG510	Verdikjedeanalyse	7.50	O					7,5	
SCM500	Internasjonale transporter og forsyningskjeder	7.50	O					7,5	
VFA15	Valgfag (se egen valgfagsoversikt)	15.00	V					15	
LOG505	Innkjøpsledelse og forhandling	7.50	O						7,5
VFA22,5	Valgfag (se egen valgfagsoversikt)	22.50	V						22,5

Valgfag 4. semester (vår)

Emnekode	Emnets navn	S.poeng
ADM620	Etikk	7.50
JUR530	Rettslære	15.00
JUR605	Arbeidsrett	15.00
SCM400	Utplassering i bedrift	30.00
SCM410	Uttevslingssemester	30.00
SØK610	Anbud og auksjoner	7.50
SØK630	Internasjonal økonomi	7.50
TRA410	Transport, lokalisering og økonomisk utvikling	7.50
TRA620	Persontransport	7.50

Valgfag/utveksling

Studentene oppfordres til å ta fjerde semester i utlandet som utvekslingsstudent hos en av de institusjoner som Høgskolen i Molde har avtale med under Nordplus eller EUs Sokrates/Erasmus program.

Fagkombinasjonene ved den utenlandske institusjonen skal være godkjent før utreise.

Høgskolen tar forbehold om endringer i valgfagstilbudet som følge av sviktende kurspåmelding eller ressursituasjon. Vi kan ikke utelukke at enkelte valgfag kolliderer med hverandre.

Høgskolen kan etter søknad godkjenne fag fra annen studieretning som valgfag, en forutsetning er at valgfaget/valgfagene passer inn i studieplanen til den enkelte student.

Valgfag 5. semester (høst):

Emnekode	Emnets navn	S.poeng	O/V *)	S.poeng pr. semester
				S1(H)
IBE100	Funksjonell web-design	15.00	O	15
BØK320	Markedsføring	7.50	O	7,5
SØK500	Offentlig økonomi	7.50	O	7,5
JUR215	Forvaltningsrett	15.00	O	15
LOG502	Styringsmodeller i logistikk Ia	7.50	O	7,5
LOG525	Kvalitetsledelse og LEAN	7.50	O	7,5
IBE150	Innføring i programmering	15.00	O	15
TRA500	Europeisk transportpolitikk	7.50	O	7,5
MAT210	Statistikk II	7.50	O	7,5
BØK300	Bedriftsøkonomi 2	15.00	O	15
TRA320	Transport and Tourism	7.50	O	7,5
LOG350	Operasjonsanalyse	7.50	O	7,5
SAF210	Organisasjonsteori og offentlig politikk	15.00	O	15

Valgfag 6. semester (vår)

Emnekode	Emnets navn	S.poeng
ADM620	Etikk	7.50
JUR530	Rettslære	15.00
JUR605	Arbeidsrett	15.00
LOG205	Elektronisk handel	15.00
LOG530	Distribusjonsplanlegging	7.50
LOG601	Beslutninger under usikkerhet	7.50
SØK610	Anbud og auksjoner	7.50
SØK630	Internasjonal økonomi	7.50
TRA410	Transport, lokalisering og økonomisk utvikling	7.50
TRA620	Persontransport	7.50
ADM400	Styrearbeid i organisasjoner	7.50
ADM505	Kunnskap og organisasjonslæring	15.00

Erfaringsbasert master i logistikk

Studiepoeng	90
Varighet	3 år med 50 % studieprogresjon
Organisering	Deltid
Stuedsted	Molde

Beskrivelse

Studiet dekker hovedelementene i MSc in Logistics (120 stp). Forskjellen er at en del metodefag og fordypningsemner ikke er inkludert i den erfaringsbaserte masteren. All undervisning foregår på engelsk. Masteroppgaven kan skrives på norsk eller engelsk etter ønske. Det er ønskelig at masteroppgaven knyttes til en problemstilling på egen arbeidsplass. I arbeidet med masteroppgaven inngår det et kurs i forskningsmetode (LOG904).

Målgruppe

Studiet retter seg primært mot personer som er i arbeid og som ønsker å kombinere jobb med videreutdanning til en mastergrad.

Forkunnskaper/opptakskrav

Fullført bachelorgrad eller tilsvarende høyskole/universitetsutdanning av minst 3 års varighet innen logistikk, økonomi-administrasjon, informatikk eller lignende, samt minimum 2 års relevant yrkeserfaring.

Krav til studieprogresjon

Studenter som i løpet av et studieår oppnår mindre enn 25 % av normert studieprogresjon, mister normalt retten til å fortsette på studiet og får status som emnestudent.

Kompetanse

Studiet kvalifiserer for lederstillinger i bedrifter og organisasjoner hvor logistikk er en sentral problemstilling.

Læringsutbytte

Etter gjennomført studium skal kandidaten

- Ha god oversikt over teori og sentrale forskningsområder i logistikk.
- Kunne anvende og kombinere ulike teorier for å løse logistikkutfordringer i en virksomhet.
- Kunne lede tverrfaglige prosjekt relatert til effektivisering av verdikjeden innenfor virksomhetens strategiske mål.
- Kunne delta i forskningsprosjekter for å framskaffe ny kunnskap innenfor fagområdet.

Videre studiemuligheter

Ved å bygge på med 30 studiepoeng med metode og fordypningsemner kan studiet kvalifisere til PhD studier i Norge og utlandet.

Emnekode	Emnets navn	S.poeng	O/V *)	Studiepoeng pr. semester					
				S1(H)	S2(V)	S3(H)	S4(V)	S5(H)	S6(V)
LOG707	Fundamentals of logistics	7.50	O	7,5					
IDA725	Project Management	7.50	O	7,5					
LOG703	Models for inventory and production management 2	15.00	O		15				
LOG711	Supply Chain Management 1	7.50	O			7,5			
LOG708	Applied Statistics with SPSS	7.50	O			7,5			
LOG702	Purchasing and Supply Theory	15.00	V				15		
LOG720	Management of value systems	15.00	V				15		
LOG951	Mastergradsoppgave / Master's Degree Thesis	30.00	O					15	15

Seminaret Research design (LOG904) inngår som en del av masteroppgaven. Dette innebærer obligatorisk oppmøte i en uke i et høstsemester.

MSc in Event Management

Credits	120
Duration	2 years
Organizing	Full time
Place of Study	Molde

Prerequisites

A Bachelor's degree (180 credits) within Business Administration, Economics, Sport Management, Logistics or other related topics is required. Students from some countries must prove their abilities in the English language through internationally accepted tests.

Competence

The degree will qualify for a large range of management and operational positions in event organisations, and the event and tourism industry.

Mandatory Assignments

By completing the degree the candidate will

- be able to manage and/or participate in planning and organization of complex events
- have deep knowledge of the particular logistics and economical aspects related to events
- understand the tourism effect of large events
- have broad knowledge of event technology, equipment and infrastructure
- get experience and best practice from a number of famous European arrangements (cultural and sports events).

Further Study Possibilities

The degree will qualify for acceptance to the PhD programme in Logistics at Molde University College, as well as other PhD programmes internationally.

Studies Abroad

The master's thesis may be written outside Molde. Several international professors/academics will act as supervisors for the master's thesis.

Study Structure

The first year contains regular courses which are based on a combination of lectures, homework and examinations. The third semester is a combination of several one-week seminars, one regular course and an international module. The Master's thesis is written in the fourth semester.

Emnekode	Emnets navn	S.poeng	O/V *)	Studiepoeng pr. semester			
				S1(H)	S2(V)	S3(H)	S4(V)
LOG707	Fundamentals of logistics	7.50	O	7,5			
LOG708	Applied Statistics with SPSS	7.50	V	7,5			
LOG711	Supply Chain Management 1	7.50	V	7,5			
EVM700	Event Economics	15.00	O	7,5	7,5		
EVM710	Event Logistics	15.00	O	7,5	7,5		
EVM720	Event Organization	7.50	O		7,5		
EVM730	Applied Event Management	7.50	O		7,5		

EVM740	Event Tourism	7.50	O			7,5	
LOG904	Seminars in Logistics	30.00	O			9	
EVM800	International Module	13.50	O			13,5	
EVM950	Master's Degree Thesis	30.00	O				30

One of the courses LOG708 or LOG711 is mandatory. LOG708 requires some mathematical and statistical background.

The following seminars are mandatory: LOG904 Research design and LOG904 Cross Cultural Management. In addition one optional seminar must be selected.

MSc in Logistics

Credits	120
Duration	2 Years
Organization	Full time
Place of Study	Molde

Objectives

Molde University College is the central Norwegian institution in logistics offering bachelor's-, master's- and doctoral degree in logistics. The MSc programme is in line with the new European standards on master`s degrees, covering a total of 120 ECTS, and being built on a bachelor degree of 180 ECTS. The challenge of the future is to make the transition from the management of individual departments to cooperative thinking and acting in a globalised world with international competition. It is therefore important for all logistics specialists to master English well. For that reason, this programme is taught in English. This means that all instructions, textbooks, examinations, handouts, student presentations, etc., will be in English. About half the students are non-Nordic, so the study programme has a unique international profile.

Logistics

Logistics entails organizing the flow of products, services and information from raw materials to the end user. This programme aims to give a thorough analysis and understanding of problems and solutions associated with all parts of the value chain: purchase and supply, production planning, inventory management and distribution planning, including the creation of transport services. The connections between the different value chains, (Supply Chain Management) will also be a major focus in the programme.

The approaches to problem solving in logistics requires a broad understanding of the subject matter in order to arrive at satisfactory solutions on the basis of an analysis of alternatives. Logistics, therefore, is built on a broad spectrum of disciplines, such as economics, information/ communication technology, business administration, organization and management, besides quantitative methods based on mathematics, operations research and statistics.

"Siviløkonom"

In the Norwegian higher educational system the title 'Siviløkonom' has a central position. If you have a bachelor`s degree in business administration from a Norwegian college or university, you can obtain the title 'Siviløkonom' in addition to becoming a master in logistics by taking our master program in logistics. For further details see "Siviløkonomstudium".

Target Group

The programme has *two specializations*, requiring somewhat different profiles from the basic education. The specializations are:

1. Industrial logistics
2. Supply Chain Management

The specializations have different target groups.

Industrial logistics is for those interested in quantitative methods for planning and management of activities involved in procurement, production, inventory and distribution within and across companies.

Ideal backgrounds are business administration, engineering, mathematics and computer science, but the main point is an interest and ability in the use of quantitative methods and models.

Supply Chain Management is suited for students with an interest in organization, business and to some extent social science. Although mathematics and statistics are used, the focus is much more on the qualitative aspects involved in the management of the value chain.

Students with a background in economics or business administration can apply for both specializations.

Students with a background in logistics or subjects such as operations research, wishing to enrol in specialization 1, Industrial logistics, have the opportunity to build on their previous knowledge by taking more specialized courses in the first year. Also other students can apply for specialization 1, including students with a 3-year engineering or applied mathematics degree, or with a background from agricultural studies.

Students with other backgrounds may ask to be evaluated.

Prerequisites

The completion of 180 course credits (ECTS) (i.e. a Bachelor's degree) from a university is required. For students from some countries, a bachelor of four years is required.

Students from outside the European Economic Area must prove their abilities in English, by providing a proof that they have achieved at least an IELTS of 6.0, or equivalent.

Competence

The programme will qualify students for positions in the private and public sector, in Norway as well as abroad, in a broad range of professional areas. Career prospects for people with an education in logistics are good, since there is a shortage of this kind of competence both in business and government. In designing this programme, emphasis was placed on offering courses that would prepare students for the future needs of the private and public sectors.

Learning outcome

The studyprograms should give the students a broad insight in all logistical activities that take place in a firm, as well as the relationship between these. Further, the relationships and coordination between a firm and its suppliers and the suppliers suppliers are highlighted and in a similar fashion, the firms customers and their customers. Depending on the specialisation of the masterprogram, the students should also have a deep insight into special topics and should be able to use special tools and methodologies to analyse and solve problems in the supply chain belonging to his or her specialisation.

Further Studies

The Master`s degree will also qualify the candidate for acceptance to the PhD degree programme at Molde University College, as well as other PhD programmes internationally.

Studying Abroad

The programme offers students the possibility to write the master thesis at a foreign university. This gives international students the opportunity to work on master projects related to their home country. Students interested in doing so should contact the student advisor early in their studies.

Study Structure

Most courses in the first year are based on a standard combination of lectures, homework and examinations. There is one exception for the specialization in Industrial Logistics where the students in their second semester will work with four different case studies. The programme in the first year is organized to let the students pick courses according to their background from bachelor level and their planned specialization at master level.

Students with a specialization in logistics from bachelor degree, can utilize their former knowledge of logistics by picking more specialized courses in the first and second semesters. The third and fourth semesters are structurally the same for all students. The seminars in semester three, LOG904 requires that each student follows at least ten seminars. It is compulsory to be present during seminars. Two of these seminars are related to the preparation for writing the master thesis in semester four.

INDUSTRIAL LOGISTICS

This specialization aims to give the student knowledge and understanding of methods and tools for planning and management of production and distribution of goods and services within firms and in the supply chain. Students choosing this specialization should have some background in quantitative methods or management science.

Industrial logistics - Compulsary courses

Code	Course title	Credits	O/V (*)	Credits pr. semester			
				S1(A)	S2(S)	S3(A)	S4(S)
LOG708	Applied Statistics with SPSS	7,5	O	7,5			
LOG711	Supply Chain Management 1	7,5	O	7,5			
VFA150	Electives 15 ECTS	15	S	15			
LOG702	Purchasing and Supply Theory	15	O		15		
LOG703	Models for inventory and production management 2	15	O		15		
LOG904	Seminars in Logistics	30	O			30	
LOG950	Master's Degree Thesis	30	O				30
Total:				30	30	30	30

*) O - Mandatory course, V - Optional course

*Students with a specialisation in logistics from their bachelor degree **must** in the first semester **replace** LOG711 (Supply Chain Management) with an elective course.

Students who are interested in transportation **may** in the second semester **substitute** *either* LOG702 (Purchasing and Supply Theory) *or* LOG703 (Models for inventory and production Management 2) but not both with TRA815 (International Shipping) *or* TRA820 (Air Transportation Economics) and BØK700 (Enterprise Resource Planning Systems).

Students interested in optimization methods **may** in the second semester **substitute** LOG702 (Purchasing and Supply Theory) with INF735 (Classical Optimization Methods) and / or INF741 (Metaheuristic Optimization Methods). Note that INF741 requires INF295 (or equivalent knowledge).

Industrial logistics - Elective courses 1st semester (autumn):

Code	Course title	Credits
ADM900	Forms of organization and management	15
IDA725	Project Management	7,5
IDA765	Knowledge Networks	15
LOG706	Mathematical Modeling in Logistics	15
LOG707	Fundamentals of logistics	7,5
LOG820	Vehicle Routing	7,5
SØK710	Industrial Organization	7,5

Students with **no background in logistics must choose** LOG706 (Mathematical Modeling in Logistics) or LOG707 (Fundamentals of Logistics). LOG706 should be taken only by students with a background in quantitative methods.

Industrial logistics - Elective courses 2nd semester (spring):

Code	Course title	Credits
IBE700	Enterprise Resource Planning systems (ERP-systems) with SAP	7,5
INF735	Classical Optimization Methods	7,5
INF741	Metaheuristic Optimization Methods	7,5
LOG710	Econometrics	7,5
TRA815	International Shipping	15
TRA820	Air Transport Economics	7,5

SUPPLY CHAIN MANAGEMENT

This specialization aims to give the student knowledge and understanding of strategic and managerial processes within firms and give special focus to the problems and solutions associated to the management of logistics activities and significant interorganizational issues like industrial organization, purchasing and supply management. Students picking this specialization should have a background in business administration, economics or social science.

Supply Chain Management - Compulsary Courses

Code	Course title	Credits	O/V)	Credits pr. semester			
				S1(A)	S2(S)	S3(A)	S4(S)
LOG707	Fundamentals of logistics	7,5	O	7,5			
SØK710	Industrial Organization	7,5	O	7,5			
LOG708	Applied Statistics with SPSS	7,5	O	7,5			
LOG711	Supply Chain Management 1	7,5	O	7,5			
LOG710	Econometrics	7,5	O		7,5		
LOG715	Business cases in SCM	7,5	O		7,5		
VFA150	Electives 15 ECTS	15	S		15		
LOG904	Seminars in Logistics	30	O			30	
LOG950	Master's Degree Thesis	30	O				30
Total:				30	30	30	30

*) O - Mandatory course, V - Optional course

*Students with a **specialization in logistics** from their bachelor degree **must replace** LOG707 (Fundamentals of Logistics) and LOG711 (Supply Chain Management 1) with elective course(s) of 15 ECTS.

Supply Chain Management - Elective courses 1st semester (autumn):

Code	Course title	Credits
IDA725	Project Management	7,5
LOG706	Mathematical Modeling in Logistics	15
LOG820	Vehicle Routing	7,5

Supply Chain Management - Elective courses 2nd semester (spring):

Code	Course title	Credits
IBE700	Enterprise Resource Planning systems (ERP-systems) with SAP	7,5
INF735	Classical Optimization Methods	7,5
INF741	Metaheuristic Optimization Methods	7,5
LOG702	Purchasing and Supply Theory	15
LOG720	Management of value systems	15
LOG755	Economics of organization	7,5
TRA815	International Shipping	15
TRA820	Air Transport Economics	7,5

Erfaringsbasert master i samferdselsplanlegging

Studiepoeng	90
Varighet	Deltidsstudium med 50 % progresjon gir 3 års varighet
Organisering	Deltid
Stuedsted	Kurs vil kunne bli tilbudt på ulike steder i Norge, de fleste i Oslo eller Molde. En liste over hvilke kurs som tilbys fra semester til semester blir publisert på høgskolens hjemmesider (www.himolde.no/samferdselsplanlegging).

Beskrivelse

Mastergraden i samferdselsplanlegging tilbys som et deltidsstudium med intensive samlinger og internettbasert veiledning mellom samlingene. Graden består av 60 studiepoeng obligatorisk innhold, og 30 studiepoeng valgfag. Innenfor de 60 studiepoengene med obligatorisk innhold finnes en masteroppgave på 30 studiepoeng. Graden er en såkalt erfaringsbasert mastergrad på totalt 90 studiepoeng. Graden gis i et samarbeid mellom Høgskolen i Molde (HiM) og Transportøkonomisk Institutt (TØI) i Oslo.

Studieavgifter

Studiet er i hovedsak finansiert ved at studentene betaler studieavgifter. Kostnaden for det enkelte kurs vil variere avhengig av kostnadene ved å tilby kurset. Se nærmere informasjon under www.himolde.no/samferdselsplanlegging. Antydningssvis vil hvert kurs koste 5-20 000 kroner, hvilket betyr at hele studiet vil koste rundt 80-100 000 kroner i studieavgifter. De fleste studentene vil ha noe støtte fra sin arbeidsgiver. Studiet er også godkjent for støtte fra Lånekassa dersom man tar minst 40% studieprogresjon. Det vil bli tilbudt nok kurs til at man minst skal kunne følge 50 % studieprogresjon.

Målgruppe

Studiet er rettet inn mot personer som har et daglig virke i et samferdselsrelatert arbeid. Det er et mål at personer som har erfaring fra sektoren skal kunne skaffe seg formell kompetanse gjennom dette studiet. Studiet blir gjennomført på en slik måte at det skal være mulig å delta selv om en har begrensede muligheter for fri fra normale arbeidsoppgaver. Tema for masteroppgave og en del arbeidskrav underveis kan med fordel også tilpasses den enkeltes arbeidsoppgaver. Studiet vil kunne egne seg både for personer som har en lavere grads utdanning fra før, og for personer som har høyere grads utdanning, men som ønsker en spesialisering mot samferdselssektoren.

Forkunnskaper/opptakskrav

Opptak til studiet gjøres på basis av to hovedelementer: Normalt må man ha utdanning på bachelorgradsnivå (3 år), og man må ha minimum 2 års erfaring fra samferdselsorientert arbeid. Kandidater som har særlig lang og relevant yrkeserfaring, kombinert med kortere høyere utdanningsløp, for eksempel 2-årig ingeniøruddanning eller 2-årig høgskolekandidat, vil kunne søke om opptak på bakgrunn av realkompetanse. Innholdet i den grunnleggende høyere utdanningsbakgrunnen bør være fra områdene ingeniørfag, økonomi eller samfunnsvitenskap. Andre utdanningsbakgrunner kan også komme i betraktning. Det er en fordel, men ikke et krav, at studentene har kjennskap til grunnleggende økonomi og metode (matematikk og statistikk).

Kompetanse

Studiet leder til en 90 studiepoengs mastergrad i samferdselsplanlegging. Slike erfaringsbaserte mastergrader kvalifiserer ikke direkte til opptak på doktorgradsprogram, da må man eventuelt supplere med ett semesters videre studier med spesifisert innhold. Graden vil kvalifisere spesielt godt til ledende

stillinger innen samferdselssektoren, for eksempel i Samferdselsdepartementet, Vegdirektoratet, Avinor, NSB, Jernbaneverket, andre departementer, fylkenes samferdselsavdelinger, bransje- og interesseorganisasjoner knyttet til samferdsel, transport- og logistikkelskaper.

Læringsutbytte

Gjennom studiet skal studenten ha lært grunnleggende transportøkonomi med spesielt fokus på trafikkmodeller, bytransport og kollektivtransport. Videre skal studenten ha blitt kjent med og fått et reflektert forhold til sentrale samferdselspolitiske problemstillinger innen trafiksikkerhet, miljøutfordringer for samferdselssektoren, ulike tilnæringer til storbyenes transportutfordringer og godstransport og logistikk. Studenten vil også ha fordypet seg i de emnene man har valgt å fylle valgfagsdelen med.

Gjennom arbeidet med masteroppgaven skal studenten ha lært god skriftlig framstilling av samferdselsfaglige problemstillinger, ha utviklet sine analytiske evner og blitt kjent med prinsipper for bruk av faglige referanser som støtte for sine analyser. Videre vil studenten ha fått dybdekunnskap om temaet for masteroppgaven.

Videre studiemuligheter

Med ett semesters tilleggsutdanning (spesifisert av de relevante opptakskomiteer for doktorgrader) kan graden danne utgangspunkt for opptak til doktorgradsprogrammer, deriblant programmet PhD Logistics ved Høgskolen i Molde.

Studier i utlandet

Det vil være mulig å få godkjent et studieopphold ved en utenlandsk studieinstitusjon innenfor valgfagspotten på 30 sp (ett semester).

Studiets oppbygging

Studiet består av 3 hovedbolker: Bolk 1 utgjøres av 30 studiepoeng med obligatoriske kurs. Bolk 2 er 30 studiepoeng av valgbare kurs, og bolk 3 er masteroppgaven - også den på 30 studiepoeng. Innenfor valgfagsbolken er det mulig å få godkjent ett semesters utenlandsstudier, relevante kursenheter på masternivå som er tatt ved andre institusjoner, eller egendefinerte lesekurs med selvvalgt pensum (alt sammen etter særskilt søknad). Det kan maksimalt legges inn egendefinerte lesekurs på til sammen 15 studiepoeng, da enten som to kurs a 7.5 studiepoeng, eller ett kurs på 15 studiepoeng. Studenten legger da fram forslag til pensumliste som skal godkjennes, og det skrives en oppgave på et nærmere definert tema med oppnevnt veileder fra høgskolen.

Studiets oppbygging

Emnekode	Emnets navn	S.poeng
TRA740	Innføring i samferdsel (TØI-kurset)	7,5
TRA750	Innføring i by- og kollektivtransport	7,5
TRA760	Transportøkonomi og trafikkmodeller	15
VFA30	Valgfag (se valgfagsoversikt)	30
TRA950	Masteroppgave i Samferdselsplanlegging	30

Godkjente valgfag for mastergrad i samferdselsplanlegging

Emnekode	Emnets navn	S.poeng
TRA815	International Shipping	15
LOG904	Seminars in Logistics (see English version)	30
TRA850	Ledet selvstudium på 7.5 studiepoeng	7,5
TRA855	Ledet selvstudium på 15 studiepoeng	15

Angående valgfag for mastergrad i samferdselsplanlegging

Denne listen viser forhåndsgodkjente valgfag for HiMolde sin mastergrad i samferdselsplanlegging. Ikke alle kursene på listen kjøres i samlingsform. Disse kursene kan likevel tas som fjernstudent dersom man er forberedt på å lese pensum på egenhånd uten å kunne delta på særlig mange forelesninger. Kursene TRA815 og LOG904 kjøres utelukkende på engelsk, og man må også gjøre alle innleveringer og eksamener på engelsk, dette fordi disse kursene også inngår i MSc Logistics, som er en 100 % engelskspråklig mastergrad. Dersom kursansvarlig behersker norsk, vil individuell veiledning kunne gis på norsk også i disse kursene.

NB! Kurset LOG904 Seminars in logistics består av intensive ukekurs på ulike emner, hvert på 3 studiepoeng. Studenter kan ta disse emnene enkeltvis, og trenger ikke å ta alle 30 studiepoengene. Seminarne går i høstsemesteret etter en egen plan som publiseres på høgskolens hjemmesider www.himolde.no.

Noen av HiMoldes doktorgradskurs kan også være relevante som valgfag på mastergraden, men man må i så fall kunne godtgjøre at man har nødvendige forkunnskaper for å få tilgang til kurset. Doktorgradskursene kunngjøres også på høgskolens hjemmesider. Kurs fra andre høgskoler eller universiteter (norske eller utenlandske) kan etter søknad godkjennes som valgfag i mastergraden dersom de vurderes som passende i innhold og nivå.

PhD in Logistics

Credits	180
Duration	3-4 years
Organization	Full time
Place of Study	Molde

Objectives

The doctoral programme at Molde University College is a three-year full-time programme leading to a doctoral degree (PhD) in logistics. The conferral of the doctoral degree in logistics signifies that the candidate has attained expert competence in a major field of study. Candidates usually plan on spending four years, including a 25 % workload outside the programme or with teaching duties at the college.

Prerequisites

To be eligible for admittance, you must have an excellent academic record with at least a five-year master-level degree in a relevant field, or equivalent educational qualifications. For applicants with a Norwegian background, an average mark of 2.5 or better (B with the new grades) from the master-level study is needed. The detailed rules governing the program (in Norwegian) are found [here](#).

There is no tuition fee at Molde University College. However, you need to be able to support yourself financially. For Norwegians this means a scholarship from the College (which is advertised when available), a scholarship from the Research Council, or direct financing from a company. The Research Council of Norway has special scholarships for citizens of some countries. In addition, non-Norwegians may of course have support from their own countries. To be given a student visa by the immigration authorities, you need available in a bank account NOK 80 000 in the beginning of each academic year. This requirement is automatically satisfied if you are financed by the college or the Research Council. The college will normally add a fourth year for students financed by the Research Council.

With financing in order, the first thing you should do is to determine the research topic you would like to pursue in your work on your thesis. Then you must locate a member of the academic staff of Molde University College who is interested in your topic, qualified as a supervisor and willing to help you. You can do that in several ways. One possibility is to contact the leader of the Doctoral Committee, who will try to help you. If you already know whom you would like as a supervisor, you should get in touch with that person. When you have found a potential supervisor, you and the supervisor should write an application, with emphasis on the research topic and methodology, plus a package of courses and a plan for a stay abroad. This is the major part of your application for admittance. The Doctoral Committee at Molde University College will make the final decision about accepting you as a doctoral student. (If you are employed at the college as scholarship holder, much of this would have had to be done in that process.)

Details about the application process can be found [here](#). (Ute av drift?) (This file also contains rules about how we proceed if we have more applicants than we can handle.)

Competence

The overall purpose of the programme is to give the student a deepened and broadened theoretical and methodological knowledge, alongside the experience of having completed a substantial piece of original scientific work.

Study Structure

The general structure is as follows: The study takes four years. One year (60 ECTS) for courses and similar activities, two years for the thesis, and one year duties (for the college or the financing company). Some students have only the first three years. This will depend on how they are financed. These parts are not taken in sequence, but mixed throughout the four years. All students should take one or two semesters abroad. The details of this stay will be agreed upon as part of the acceptance into the program. (before the study starts.)

The time abroad will be used for both coursework and work with the thesis. (You will have a host at the foreign university who will be your co-supervisor. It is the duty of your supervisor in Molde to make the necessary connections.)

Courses are taken from three sources

1. The master-program in logistics at Molde University College
2. Doctoral courses at Molde University College
3. Courses at master or doctoral level at other (foreign or domestic) universities

You must take some courses from groups 2 and 3, but may drop group 1.

You will normally have one supervisor in Molde plus one or more co-supervisors from elsewhere. These can typically be your foreign host, or a representative for the industry you are financed by or are working for. Other academics may also have this role, depending on your needs. Suggesting co-supervisors is the duty of your main supervisor, and the Doctoral Committee approves them.

About one year before you plan to finish, an evaluation committee will be appointed. The committee has three members, at most one from the college and at least one foreign. The committee has two major duties: To approve your thesis for its final defense, and to evaluate your defense. As the committee is appointed one year before you plan to finish, it will have the possibility to give you advice so that approval is achieved.

ØKONOMI- OG ADMINISTRASJON

Årsstudium i bedriftsøkonomi

Studiepoeng	60
Varighet	1 år
Organisering	Heltid
Stuedsted	Molde

Beskrivelse

Studiet i bedriftsøkonomi skal gi studentene trening i å utvikle en grunnleggende og kreativ tenkning rundt bedriftsøkonomiske beslutningsproblemer. Tyngden av undervisningen skal rettes inn mot læring av prinsipper ved problemløsning som leder fram til effektive bedriftsøkonomiske beslutninger. En analytisk tilnærming til studiet dominerer i alle kurs som inngår.

Målgruppe

Studiet er først og fremst utformet med tanke på studenter med annen faglig bakgrunn som ønsker bedriftsøkonomisk tilleggsutdanning, samt studenter fra videregående skole med noen års yrkeserfaring. Studenter som ønsker en lengre utdanning i økonomi og administrasjon, bør søke opptak på bachelorstudiet i økonomi og administrasjon eller bachelorstudiet Siviløkonom 1. avdeling. Studiet gir en innføring i de mest sentrale bedriftsøkonomiske fagområdene som økonomisk analyse, finansregnskap, organisasjonsteori, markedsføring, foretaksstrategi og logistikk.

Forkunnskaper/opptakskrav

Opptak til studiet krever generell studiekompetanse. Søkere som er 25 år eller mere, kan søke opptak på grunnlag av realkompetanse.

Krav til studieprogresjon

Studenter som i løpet av et studieår oppnår mindre enn 25 % av normert studieprogresjon, mister normalt retten til å fortsette på studiet og får status som emnestudent.

Kompetanse

Bedriftsøkonomistudiet kan benyttes som en årsenhet i en sammensatt/fri bachelorgrad. Det kan også bygges ut til en bachelorgrad i økonomi og administrasjon.

Videre studiemuligheter

Studenter som fortsetter sine studier ved Høgskolen i Molde, vil få alle kursene godkjent i bachelorstudiet i økonomi og administrasjon. Studenter som fortsetter sine studier ved Norges Handelshøyskoles kursvirksomhet, BI, eller ved økonomisk-administrative studier ved andre høyskoler, kan regne med at de fleste kurs som inngår i bedriftsøkonomistudiet gir grunnlag for fritak for tilsvarende kurs.

Obligatoriske fag:

Emnekode	Emnets navn	S.poeng	O/V *)	Studiepoeng pr. semester	
				S1(H)	S2(V)
ADM100	Organisasjon 1	7.50	O	7,5	
BØK320	Markedsføring	7.50	O	7,5	
IBE430	Forretningsprosesser	7.50	O	7,5	

BØK100	Bedriftsøkonomi 1	15.00	O	7,5	7,5
SCM200	Innføring i Supply Chain Management	7.50	O		7,5
ADM205	Organisasjon 2	7.50	O		7,5
LOG505	Innkjøpsledelse og forhandling	7.50	O		7,5

Bachelor i revisjon

Studiepoeng	180
Varighet	3 år
Organisering	Heltid
Studiested	Molde

Beskrivelse

Den viktigste oppgaven til en registrert revisor er å utføre revisjon for foretak som etter norsk lov har plikt til å ha revisor. Kravene som er satt til en revisor og det arbeid han utfører, finner en dels i lover om revisjon, dels i administrative forskrifter og dels følger de av revisjonsteori og grunnsetninger for god revisjonspraksis. Det er også en rekke andre oppgaver som det er naturlig for en registrert revisor å utføre. Som eksempel kan vi nevne rådgivning for bedriftsledelse når det gjelder regnskapsføring, skatte- og avgiftsspørsmål, regnskapsanalyse, intern kontroll o.l.

De statlige høyskolene gir 3-årig revisorutdanning mens Norges Handelshøyskole og Handelshøyskolen BI gir høyere revisorutdanning.

Revisorstudiet ved høyskolene er et yrkesrettet studium med disse mål:

1. Å gi studentene en teoretisk utdanning som gjør dem egnet til det arbeid som er tillagt en registrert revisor etter nærmere regler gitt i revisorloven.
2. Å kvalifisere studentene for opptak ved Mastergradsstudium i regnskap og revisjon (høyere revisorstudium) ved Norges Handelshøyskole og Handelshøyskolen BI.

Forkunnskaper/opptakskrav

Opptak til studiet krever generell studiekompetanse. Søkere som er 25 år eller mere, kan søke opptak på grunnlag av realkompetanse.

Høgskolen anbefaler sterkt at studenter med svak bakgrunn i matematikk deltar ved forkurset i matematikk som starter ca. 2 uker før ordinær semesterstart.

Krav til studieprogresjon

Studenter som i løpet av et studieår oppnår mindre enn 25 % av normert studieprogresjon, mister normalt retten til å fortsette på studiet og får status som emnestudent.

Kompetanse

Fullført studium gir rett til tittelen bachelor i revisjon. Eksamen fra studiet kvalifiserer til stillinger innenfor revisjon, regnskapsarbeid og økonomisk styring. For å få godkjenning som registrert revisor kan ingen enkeltkarakterer i fagene rettslære, skatterett, revisjon og finansregnskap 2 i siste studieår være dårligere enn C. For øvrige fag gjelder samme eksamensregler som for økonomisk-administrativt studium. For å bli registrert revisor stilles det også krav om tre års variert praksis i revisjon.

Læringsutbytte

Etter gjennomført studium skal kandidatene kunne

- anvende grunnleggende økonomisk teori for å løse relevante problemstillinger i en virksomhet
- anvende solide og konkrete kunnskaper i regnskap, revisjon, rettslære og skatterett
- utføre funksjoner innenfor en virksomhets økonomiforvaltning eller administrasjon
- utarbeide beslutningsgrunnlag, og ta beslutninger, på basis av økonomi- og regnskapsrapporter.

Videre studiemuligheter

Bestått 3-årig revisjonsutdanning med særskilte krav til karakternivå gir også adgang til mastergradsstudium ved Norges Handelshøyskole og Handelshøyskolen BI. Bestått mastergradsstudium med særskilte krav til karakternivå og 3 års variert praksis i revisjon gir rett til godkjenning som statsautorisert revisor.

Emnekode	Emnets navn	S.poeng	O/V *)	Studiepoeng pr. semester					
				S1(H)	S2(V)	S3(H)	S4(V)	S5(H)	S6(V)
ADM100	Organisasjon 1	7.50	O	7,5					
BØK100	Bedriftsøkonomi 1	15.00	O	7,5	7,5				
MAT100	Matematikk	7.50	O	7,5					
SØK100	Makroøkonomi	7.50	O	7,5					
ADM201	Innføring i samfunnsvitenskapelig metode	7.50	O		7,5				
MAT110	Statistikk I	7.50	O		7,5				
SØK200	Mikroøkonomi	7.50	O		7,5				
ADM300	Foretaksstrategi	7.50	O			7,5			
BØK300	Bedriftsøkonomi 2	15.00	O			15			
BØK320	Markedsføring	7.50	O			7,5			
BØK330	Regnskap og budsjettering i offentlig sektor	5.00	O				5		
BØK400	Finansregnskap 2	15.00	O				15		
JUR400	Skatterett I	10.00	O				10		
JUR520	Skatterett II	10.00	O					10	
BØK610	Finansregnskap 3	15.00	O					15	
BØK510	Revisjon	20.00	O					5	15
JUR530	Rettslære	15.00	O						15

Bachelor i økonomi og administrasjon

Studiepoeng	180
Varighet	3 år
Organisering	Heltid
Studiested	Molde

Beskrivelse

Det 3-årige bachelorstudiet gir en yrkesrettet utdanning i økonomi og administrasjon. Studiet kvalifiserer også for videre masterstudier ved Høgskolen i Molde (Siviløkonom 2. avdeling) og ved andre høyskoler/universitet i Norge, og til masterstudier ved utenlandske institusjoner som høyskolen samarbeider med (se nedenfor).

De tre første semestrene består av obligatoriske fag. I de tre siste semestrene er det valgfag, og Høgskolen i Molde tilbyr sju spesialiseringsretninger for de som ønsker en bestemt yrkesrettet profil på utdanningen.

Forkunnskaper/opptakskrav

Opptak til studiet krever generell studiekompetanse.

Søkere som er 25 år eller mere, kan søke opptak på grunnlag av realkompetanse.

Høgskolen anbefaler sterkt at studenter med svak bakgrunn i matematikk deltar ved forkurset i matematikk som starter ca. 2 uker før ordinær semesterstart.

Krav til studieprogresjon

Studenter som i løpet av et studieår oppnår mindre enn 25 % av normert studieprogresjon, mister normalt retten til å fortsette på studiet og får status som emnestudent.

Kompetanse

Fullført studium gir tittelen Bachelor i økonomi og administrasjon. Ferdige kandidater vil ha et godt fundament i økonomiske og administrative fag, samt relevante metodefag. Dette gir kompetanse til å søke opptak til mastergradsstudier innen økonomi og administrasjon.

Læringsutbytte

Etter gjennomført studium skal kandidatene kunne

- anvende grunnleggende økonomisk teori for å løse relevante problemstillinger i en virksomhet
- utføre funksjoner innenfor en virksomhets økonomiforvaltning eller administrasjon
- utarbeide beslutningsgrunnlag, og ta beslutninger, på basis av økonomi- og regnskapsrapporter

Videre studiemuligheter

Bachelorgraden gir grunnlag for søknad til masterstudier ved Høgskolen i Molde og en rekke andre mastergradsprogrammer ved norske og utenlandske utdanningsinstitusjoner. Høgskolen i Molde har flere tilrettelagte samarbeidsavtaler med utenlandske institusjoner. Studenter med konkrete planer om dette, bør undersøke med mastergradsinstitusjonen om det stilles spesielle fagkrav for opptak. Ulike valgfag i bachelorgradsstudiet kan benyttes til å oppfylle slike spesielle krav.

Studier i utlandet

Det er mulig å søke om å ta ett eller to semestre av studiet i utlandet. Når det gjelder europeiske land, har Høgskolen i Molde flere utvekslingsavtaler (ERASMUS og NORDPLUS). Se nærmere informasjon om utvekslingsstudier på høgskolens hjemmesider. De ulike valgretningene i studiet gir muligheter for utenlandsopphold i ulik grad.

Studiets oppbygging

De tre første semestrene består av 90 studiepoeng obligatoriske fag (studieplanenes del 1). I de tre siste semestrene er det 90 studiepoeng med valgfag (studieplanens del 2). Studentene kan enten velge forholdsvis fritt fra valgfagslisten (alternativ A), eller de kan velge en av de sju spesialiseringsretningene som Høgskolen i Molde tilbyr (alternativ B). I spesialiseringsretningene har vi satt sammen fornuftige fagkombinasjoner for de som ønsker en bestemt yrkesrettet profil på utdanningen. Dette gir disse valgmulighetene:

A Sette sammen valgfag selv

B Velge en spesialiseringsretning med yrkesrettet profil

1. Spesialisering i organisasjon og ledelse
2. Spesialisering i økonomisk styring
3. Spesialisering i regnskap (Regnskapsførerautorisasjon)
4. Spesialisering i revisjon (Registrert revisorautorisasjon)
5. Spesialisering i logistikk
6. Spesialisering i informasjonsbehandling
7. Spesialisering i juss (Årsstudium i juss)

Andre årsstudier, for eksempel fra utenlandske institusjoner, kan også godkjennes etter søknad.

Språkstudier, blant andre, er godt egnet. De studentene som ønsker å benytte seg av denne muligheten til å velge inn et egnet årsstudium, må være oppmerksom på at dersom studiet ikke er innenfor økonomisk administrative fag, må det velges 30 studiepoeng med slike fag i 4. semester.

Studieplanens del 1- Obligatoriske fellesfag de tre første semestrene

Studiet starter med obligatoriske kjernefag som utgjør en felles plattform for de ulike spesialiseringsretningene som velges i andre del av studiet.

NB! Studenter som vurderer å velge spesialisering i revisjon må bytte ut ADM205 Organisasjon 2 i studieplanen under med ADM 201 Innføring i samfunnsvitenskapelig metode.

Emnekode	Emnets navn	S.poeng	O/V *)	Studiepoeng pr. semester		
				S1(H)	S2(V)	S3(H)
ADM100	Organisasjon 1	7.50	O	7,5		
BØK100	Bedriftsøkonomi 1	15.00	O	7,5	7,5	
MAT100	Matematikk	7.50	O	7,5		
SØK100	Makroøkonomi	7.50	O	7,5		
MAT110	Statistikk I	7.50	O		7,5	
SØK200	Mikroøkonomi	7.50	O		7,5	
ADM205	Organisasjon 2	7.50	O		7,5	
ADM300	Foretaksstrategi	7.50	O			7,5
BØK300	Bedriftsøkonomi 2	15.00	O			15

BØK320	Markedsføring	7.50	O			7,5

Studieplanens del 2 - Valgfagene

Alternativ A - Sette sammen valgfag selv

Dette alternativet gir mulighet for å velge emner forholdsvis fritt, etter egne interesser og yrkesplaner. Av de 90 studiepoengene med valgfag kreves det at 30 studiepoeng er innenfor økonomisk administrative fag. De resterende 60 studiepoengene kan velges helt fritt fra valgfagslisten.

Dette alternativet er godt egnet for de som ønsker å studere videre på et masterprogram. En del av disse programmene, for eksempel ved Norges Handelshøyskole, stiller spesielle fagkrav for opptak. Det frie emnevalget må da brukes for å tilfredsstille slike krav. Det vil også være en klar fordel å velge flere metodefag (matematikk, statistikk og samfunnsvitenskapelig metode) med hensyn til mange masterstudier. Et alternativ er å velge fag for å fylle opp med de obligatoriske fagene i studiet Siviløkonom 1. avdeling, se egen beskrivelse av studiet i studiehandboken.

De tre siste semestrene	Studiepoeng per semester			
	2. år		3. år	
		Vår	Høst	Vår
VALGFAG (* Se kommentar under)		30	30	30
Sum		30	30	30

(*) NB! 30 studiepoeng må velges innenfor økonomisk administrative fag, dvs. ha fagkode ADM, BØK, SØK, LOG, SCM eller TRA i listen under.

Høst og/eller vårsemesteret 3. år kan for eksempel tas som utvekslingsstudent i utlandet.

Valgfagsliste

Vær oppmerksom på at enkelt emner har krav til forkunnskaper. For å velge BØK610 Finansregnskap 3 i 5. semester, må man for eksempel først ha valgt BØK400 Finansregnskap 2 i 4. semester.

I tillegg til valgfagslisten nedenfor, kan studentene også velge BØK910 Studentbedrift (15 studiepoeng). Dette emnet er ikke knyttet til bestemt semester, men vil bli annonsert spesielt. Se nærmere orientering i emnebeskrivelse.

I stedet for å ta valgbare emner, kan studentene også søke om å få ta utvekslingssemester ved utenlandsk utdanningsinstitusjon.

Valgbare emner i høstsemesteret

Emnekode	Emnets navn	S.poeng
BØK510	Revisjon	20.00
BØK610	Finansregnskap 3	15.00
IBE100	Funksjonell web-design	15.00
IBE150	Innføring i programmering	15.00
IBE430	Forretningsprosesser	7.50
IDR301	Prestasjonspsykologi II	7.50
IDR305	Sportsøkonomi	7.50
IDR306	Spillteori og sportsøkonomi	7.50
JUR215	Forvaltningsrett	15.00
JUR500	Velferdsrett	15.00
JUR520	Skatterett II	10.00
LOG350	Operasjonsanalyse	7.50

LOG502	Styringsmodeller i logistikk Ia	7.50
LOG510	Verdikjedeanalyse	7.50
LOG525	Kvalitetsledelse og LEAN	7.50
MAT210	Statistikk II	7.50
SAF112	Samfunnsvitenskapelig metode og statistikk	15.00
SCM110	Introduksjon til SCM og logistikkteknologi	7.50
SCM300	Survey Design	7.50
SØK500	Offentlig økonomi	7.50
TRA310	Transportøkonomi	7.50

Valgbare emner i vårsemesteret

Emnekode	Emnets navn	S.poeng
ADM201	Innføring i samfunnsvitenskapelig metode	7.50
ADM400	Styrearbeid i organisasjoner	7.50
ADM505	Kunnskap og organisasjonslæring	15.00
ADM620	Etikk	7.50
BØK330	Regnskap og budsjettering i offentlig sektor	5.00
BØK400	Finansregnskap 2	15.00
BØK430	Praksisoppgave i økonomisk styring	2.50
BØK510	Revisjon	20.00
BØK520	Internasjonal finansiering	15.00
BØK535	Økonomisk styring	7.50
IBE101	Web og media	7.50
IBE201	Informasjonsbehandling	7.50
IDR101	Prestasjonspsykologi I	7.50
JUR400	Skatterett I	10.00
JUR530	Rettslære	15.00
JUR605	Arbeidsrett	15.00
LOG205	Elektronisk handel	15.00
LOG505	Innkjøpsledelse og forhandling	7.50
LOG601	Beslutninger under usikkerhet	7.50
SCM200	Innføring i Supply Chain Management	7.50
SØK610	Anbud og auksjoner	7.50
SØK630	Internasjonal økonomi	7.50
TRA410	Transport, lokalisering og økonomisk utvikling	7.50

Alternativ B - Velge en spesialisingsretning med yrkesrettet profil

1. Spesialisering i organisasjon og ledelse

Det er en stor utfordring for næringslivet å tilpasse seg en stadig mer globalisert verden med raske endringer. Spesialisingsretningen legger et grunnlag for å forstå hva det er som skaper endringer i

samfunnet og hvordan organisasjoner kan takle slike omveltninger. I tillegg behandles praktiske forvaltningsmessige problemstillinger som arbeidsrett og styrearbeid. Det settes også fokus på hvordan etikk kommer inn som et viktig beslutningsgrunnlag i ulike sammenhenger i arbeidslivet. På vitnemålet vil det stå Bachelor i økonomi og administrasjon med spesialisering i organisasjon og ledelse. Dersom bestemte valgfag velges, vil studiet blant annet kvalifiserer for opptak ved Mastergradsstudium i økonomi og administrasjon ved Norges Handelshøyskole der organisasjon og ledelse eller markedsføring og konkurranseanalyse kan være aktuelle profileringsretninger.

Vårsemesteret 2. år kan studentene enten velge valgfag, se emneliste under alternativ A over, eller være utvekslingsstudent i utlandet.

Emnekode	Emnets navn	S.poeng	O/V *)	Studiepoeng pr. semester					
				S1(H)	S2(V)	S3(H)	S4(V)	S5(H)	S6(V)
VFA30	Valgfag (se valgfagsoversikt)	30.00	V					30,0	
ADM400	Styrearbeid i organisasjoner	7.50	O				7,5		
ADM505	Kunnskap og organisasjonslæring	15.00	O				15,0		
ADM620	Etikk	7.50	O				7,5		
JUR605	Arbeidsrett	15.00	O						15
IDR101	Prestasjonspsykologi I	7.50	O						7,5
SCM200	Innføring i Supply Chain Management	7.50	O						7,5

2. Spesialisering i økonomisk styring

Spesialiseringretningen passer for studenter som ønsker å arbeide innenfor økonomifunksjonen i et foretak. Det legges et godt grunnlag for å kunne være økonomisjef i små og mellomstore bedrifter. Studentene gis innsikt i hvordan verdiskapningen i en virksomhet kan måles, analyseres og styres på en best mulig måte. Økonomiske analyser danner grunnlaget for beslutninger vedrørende større investeringer, produksammensetninger, prising, produksjonsstyring og logistikk. Dette får studentene innsikt i gjennom spesialiserte kurs i økonomisk styring og operasjonsanalyse. Finansregnskap og skatt representerer helt sentrale problemstillinger innenfor bedriftens økonomifunksjon og er viet betydelig plass i dette studiet. Finansregnskapet er et sentralt styringsverktøy i enhver bedrift. Det er også et lovpålagt kommunikasjonsverktøy mot eiere, långivere og andre eksterne interessenter. Det norske skattesystemet er komplisert, og bedriftene bruker vanligvis store ressurser på å sette seg inn i reglene. Foretakets finansiering finner i stadig større grad sted på den internasjonale arena. I spesialiseringretningen inngår derfor også et kurs i internasjonal finansiering. På vitnemålet vil det stå Bachelor i økonomi og administrasjon med spesialisering i økonomisk styring. Dersom bestemte valgfag velges, vil studiet blant annet kvalifiserer for opptak ved Mastergradsstudium i økonomi og administrasjon ved Norges Handelshøyskole der økonomisk styring eller finansiell økonomi kan være aktuelle profileringsretninger.

Emnekode	Emnets navn	S.poeng	O/V *)	Studiepoeng pr. semester					
				S1(H)	S2(V)	S3(H)	S4(V)	S5(H)	S6(V)
BØK400	Finansregnskap 2	15.00	O				15		
JUR400	Skatterett I	10.00	O				10		
VFA2,5	Valgfag 2,5 studiepoeng	2.50	V				2,5		
BØK610	Finansregnskap 3	15.00	O					15	

JUR520	Skatterett II	10.00	O					10	
LOG350	Operasjonsanalyse	7.50	O					7,5	
BØK520	Internasjonal finansiering	15.00	O						15
BØK535	Økonomisk styring	7.50	O						7,5
VFA7,5	Valgfag (se egen valgfagsoversikt)	7.50	V						7,5

3. Spesialisering i regnskap (regnskapsførerautorisasjon)

Sammen med to års praksis og nærmere vilkår gir denne utdanningen rett til tittelen autorisert regnskapsfører. Dette gir muligheten til å arbeide som selvstendig næringsdrivende ved å starte eget regnskapskontor og føre regnskapet for bedrifter og andre regnskapspliktige. Spesialiseringsretningen passer også for studenter som kan tenke seg en vanlig stilling innenfor regnskaps- eller økonomifunksjonen i privat næringsliv eller offentlig forvaltning. På vitnemålet vil det stå Bachelor i økonomi og administrasjon med spesialisering i regnskap.

Studiet kvalifiserer for opptak ved Mastergradsstudium i regnskap og revisjon (høyere revisorstudium) ved Norges Handelshøyskole.

Emnekode	Emnets navn	S.poeng	O/V *)	Studiepoeng pr. semester					
				S1(H)	S2(V)	S3(H)	S4(V)	S5(H)	S6(V)
BØK400	Finansregnskap 2	15.00	O				15		
JUR400	Skatterett I	10.00	O				10		
VFA2,5	Valgfag 2,5 studiepoeng	2.50	V				2,5		
BØK610	Finansregnskap 3	15.00	O					15	
JUR520	Skatterett II	10.00	O					10	
VFA7,5	Valgfag (se egen valgfagsoversikt)	7.50	V					7,5	
BØK535	Økonomisk styring	7.50	O						7,5
JUR530	Rettslære	15.00	O						15
VFA7,5	Valgfag (se egen valgfagsoversikt)	7.50	V						7,5

4. Spesialisering i revisjon (registrert revisorautorisasjon)

NB! Studenter som velger denne spesialiseringen må bytte ut ADM205 Organisasjon 2 i andre semester med ADM 201 Innføring i samfunnsvitenskapelig metode. De vil da få et studium som sammenfaller med Bachelorgradsstudiet i revisjon, se egen studiebeskrivelse. Fullført studium gir også rett til tittelen bachelor i revisjon. Dersom nærmere krav til karakternivå er tilfredsstillt, vil man kunne få autorisasjon som registrert revisor. Den viktigste oppgaven til en registrert revisor er å utføre revisjon for foretak som etter norsk lov har plikt til å ha revisor. Det er også en rekke andre oppgaver som det er naturlig for en registrert revisor å utføre. Som eksempel kan vi nevne rådgivning for bedriftsledelsen når det gjelder regnskapsføring, skatte- og avgiftsspørsmål, regnskapsanalyse, intern kontroll o.l. På vitnemålet vil det stå Bachelor i økonomi og administrasjon med spesialisering i revisjon.

Studiet kvalifiserer for opptak ved Mastergradsstudium i regnskap og revisjon (høyere revisorstudium) ved Norges Handelshøyskole og Handelshøyskolen BI.

Emnekode	Emnets navn	S.poeng	O/V *)	Studiepoeng pr. semester					

				S1(H)	S2(V)	S3(H)	S4(V)	S5(H)	S6(V)
BØK400	Finansregnskap 2	15.00	O				15		
BØK330	Regnskap og budsjettering i offentlig sektor	5.00	O				5		
JUR400	Skatterett I	10.00	O				10		
BØK610	Finansregnskap 3	15.00	O					15	
BØK510	Revisjon	20.00	O					5	15
JUR520	Skatterett II	10.00	O					10	
JUR530	Rettslære	15.00	O						15

5. Spesialisering i logistikk

Høgskolen i Molde har logistikk som spesielt satsingsområde. Det nyter studentene godt av gjennom egen spesialiseringsretning i logistikk. Denne spesialiseringen vil være egnet både for de som søker jobb etter endt studium eller som ønsker å studere videre til mastergrad. Norsk eksportindustri har lang veg til europeiske markeder og har slik sett en avstandsulempe sammenlignet med konkurrerende virksomheter i Sentral-Europa - det må kompenseres gjennom effektiv logistikk! Logistikk dreier seg om å effektivisere varestrømmer gjennom hele verdikjeden, og å søke integrerte løsninger som gjør at verdikjeden blir konkurransedyktig. En mer effektiv verdikjede kan oppnås gjennom både kvalitative og kvantitative virkemidler. Dels bør man fokusere på effektive organisasjonsstrukturer, effektive innkjøp og kloke strategiske valg - for eksempel knyttet til grad av outsourcing. Dels dreier det seg også om å finne optimale modeller knyttet til produksjon, distribusjon og lagerhold. Denne spesialiseringsretningen vil gi kvalifikasjoner som er høyt etterspurt både av næringsliv og offentlig forvaltning. På vitnemålet vil det stå Bachelor i økonomi og administrasjon med spesialisering i logistikk.

Vårsemesteret 2. år kan tas som utvekslingsstudent i utlandet ved å flytte SCM200 til siste semester.

Emnekode	Emnets navn	S.poeng	O/V *)	Studiepoeng pr. semester					
				S1(H)	S2(V)	S3(H)	S4(V)	S5(H)	S6(V)
SCM200	Innføring i Supply Chain Management	7.50	O				7,5		
VFA22,5	Valgfag (se egen valgfagsoversikt)	22.50	V				22,5		
LOG350	Operasjonsanalyse	7.50	O					7,5	
LOG502	Styringsmodeller i logistikk Ia	7.50	O					7,5	
LOG525	Kvalitetsledelse og LEAN	7.50	O					7,5	
LOG510	Verdikjedeanalyse	7.50	O					7,5	
LOG505	Innkjøpsledelse og forhandling	7.50	O						7,5
SØK610	Anbud og auksjoner	7.50	O						7,5
VFA15	Valgfag (se egen valgfagsoversikt)	15.00	V						15

6. Spesialisering i informasjonsbehandling

Informasjonsteknologi er viktig som verktøy i økonomifagene. Det er et stort behov i næringslivet for økonomer med sterk IT-kompetanse, og de fleste bedrifter har mye å tjene på mer effektiv bruk av sine IT-systemer. På vitnemålet vil det stå Bachelor i økonomi og administrasjon med spesialisering i informasjonsbehandling.

Et årsstudium i informasjonsbehandling fra utlandet eller årsstudiet i informasjonsbehandling ved Høgskolen i Molde kan alternativt velges som 3. år. Nærmere beskrivelse av årsstudiet i informasjonsbehandling finnes i studiehandboken under Informatikk og informasjonsbehandling.

Emnekode	Emnets navn	S.poeng	O/V *)	Studiepoeng pr. semester					
				S1(H)	S2(V)	S3(H)	S4(V)	S5(H)	S6(V)
BØK400	Finansregnskap 2	15.00	O				15		
LOG205	Elektronisk handel	15.00	O				15		
IBE100	Funksjonell web-design	15.00	O					15	
IBE430	Forretningsprosesser	7.50	O					7,5	
VFA7,5	Valgfag (se egen valgfagsoversikt)	7.50	V					7,5	
IBE201	Informasjonsbehandling	7.50	O						7,5
VFA7,5	Valgfag (se egen valgfagsoversikt)	7.50	V						7,5

7. Spesialisering i juss

3. året i denne retningen tilsvarende Årsstudium i juss. Nærmere beskrivelse av årsstudiet finnes i studiehandboken under Samfunns- og organisasjonsfag. På vitnemålet vil det stå Bachelor i økonomi og administrasjon med spesialisering i juss.

Et årsstudium i juss fra utlandet kan alternativt velges som 3. år.

Emnekode	Emnets navn	S.poeng	O/V *)	Studiepoeng pr. semester					
				S1(H)	S2(V)	S3(H)	S4(V)	S5(H)	S6(V)
BØK400	Finansregnskap 2	15.00	O				15		
ADM620	Etikk	7.50	O				7,5		
LOG505	Innkjøpsledelse og forhandling	7.50	O				7,5		
JUR215	Forvaltningsrett	15.00	O					15	
JUR500	Velferdsrett	15.00	O					15	
JUR530	Rettslære	15.00	O						15
JUR605	Arbeidsrett	15.00	O						15

Bachelor, siviløkonom 1. avdeling

Studiepoeng	180
Varighet	3 år
Organisering	Heltid
Stuedsted	Molde

Beskrivelse

Siviløkonomutdanningen er femårig og består av en treårig bachelorgrad i bunnen som deretter bygges ut med en toårig mastergrad. Bachelorstudiet "Siviløkonom 1. Avdeling" ved Høgskolen i Molde er spesielt godt tilrettelagt for de som allerede i utgangspunktet ønsker å sikte seg inn mot et slikt femårig studieløp. Det skal først og fremst utgjøre et hensiktsmessig og solid fundament for mastergradsstudier som oppfyller kravene til siviløkonomtittelen. Det gir således opptaksgrunnlag til Høgskolen i Moldes masterstudier innen økonomi, logistikk og administrasjon (Siviløkonom 2. avdeling), samt til andre norske masterstudier, for eksempel ved Norges Handelshøyskole.

Forkunnskaper/opptakskrav

Opptak til studiet krever generell studiekompetanse. Det anbefales imidlertid sterkt at søkere har matematikk-kunnskaper tilsvarende Matematikk R1 i studieforberedende programområde i videregående skole (2 MZ i Reform 94) med karakteren 3 eller bedre. Studenter som ikke har slike forkunnskaper anbefales å sette seg inn i relevante deler av pensum i algebra og funksjonslære før studiet starter.

NB! Høgskolen forutsetter at studenter med svak bakgrunn i matematikk deltar ved forkurset i matematikk som starter 1-2 uker før ordinær semesterstart.

Krav til studieprogresjon

Studenter som i løpet av et studieår oppnår mindre enn 25 % av normert studieprogresjon, mister normalt retten til å fortsette på studiet og får status som emnestudent.

Kompetanse

Fullført studium gir graden Bachelorgrad Siviløkonom 1. avdeling. Ferdige kandidater skal ha et godt fundament i grunnleggende bedriftsøkonomisk og samfunnsøkonomisk analyse, samt relevante metodefag. Dette gir kompetanse til å søke opptak til mastergradsstudier innen økonomi og administrasjon.

Læringsutbytte

Etter bestått studium skal kandidatene kunne

- anvende grunnleggende økonomisk teori for å løse relevante problemstillinger i en virksomhet
- utføre funksjoner innenfor en virksomhets økonomiforvaltning eller administrasjon
- utarbeide beslutningsgrunnlag, og ta beslutninger, på basis av økonomi- og regnskapsrapporter

Videre studiemuligheter

Bachelorgraden gir grunnlag for å søke opptak på masterstudiet "Siviløkonom 2. Avdeling" ved Høgskolen i Molde, til Masterstudiet i Økonomi og Administrasjon ved Norges Handelshøyskole og en rekke andre mastergradsprogrammer ved norske og utenlandske utdanningsinstitusjoner. Fullført studium med et veid karaktergjennomsnitt på C eller bedre gir rett til opptak på masterstudiet "Siviløkonom 2. Avdeling" ved Høgskolen i Molde.

Studier i utlandet

Det er tilrettelagt for å ta ett semester av studiet i utlandet etter søknad. Det enkleste er å ta valgfag ute, og vi anbefaler da enten 4. eller 6. semester. Obligatoriske fag og valgfag må da rokkeres mellom disse to semestrene slik at et helt semester frigjøres til valgfag. Når det gjelder europeiske land, har Høgskolen i Molde flere utvekslingsavtaler (ERASMUS og NORDPLUS). Se nærmere informasjon om utvekslingsstudier på høgskolens hjemmesider.

Studiets oppbygging

Studiet består av 135 studiepoeng obligatoriske fag (O) og 45 studiepoeng valgfag (V).

Valgfrie emner i vårsemesteret

Emnekode	Emnets navn	S.poeng
ADM400	Styrearbeid i organisasjoner	7.50
ADM505	Kunnskap og organisasjonslæring	15.00
ADM620	Etikk	7.50
BØK330	Regnskap og budsjettering i offentlig sektor	5.00
BØK400	Finansregnskap 2	15.00
BØK430	Praksisoppgave i økonomisk styring	2.50
BØK510	Revisjon	20.00
BØK520	Internasjonal finansiering	15.00
BØK535	Økonomisk styring	7.50
IBE101	Web og media	7.50
IDR101	Prestasjonspsykologi I	7.50
JUR400	Skatterett I	10.00
JUR530	Rettslære	15.00
JUR605	Arbeidsrett	15.00
LOG205	Elektronisk handel	15.00
LOG505	Innkjøpsledelse og forhandling	7.50
LOG601	Beslutninger under usikkerhet	7.50
SCM200	Innføring i Supply Chain Management	7.50
SØK610	Anbud og auksjoner	7.50
TRA410	Transport, lokalisering og økonomisk utvikling	7.50

Valgfrie emner i høstsemesteret

Emnekode	Emnets navn	S.poeng
BØK510	Revisjon	20.00
BØK610	Finansregnskap 3	15.00
IBE100	Funksjonell web-design	15.00
IBE150	Innføring i programmering	15.00
IBE430	Forretningsprosesser	7.50
IDR301	Prestasjonspsykologi II	7.50
IDR305	Sportsøkonomi	7.50
IDR306	Spillteori og sportsøkonomi	7.50
JUR215	Forvaltningsrett	15.00

JUR500	Velferdsrett	15.00
JUR520	Skatterett II	10.00
LOG350	Operasjonsanalyse	7.50
LOG502	Styringsmodeller i logistikk Ia	7.50
LOG510	Verdikjedeanalyse	7.50
LOG525	Kvalitetsledelse og LEAN	7.50
SCM110	Introduksjon til SCM og logistikkteknologi	7.50
SCM300	Survey Design	7.50
SAF112	Samfunnsvitenskapelig metode og statistikk	15.00
TRA310	Transportøkonomi	7.50

Emneliste for valgfag

I de tre siste semestrene er det til sammen 45 studiepoeng med valgfag som kan velges fra listen under.

I tillegg til valgfagslisten nedenfor, kan studentene også velge BØK910 Studentbedrift (15 studiepoeng). Dette emnet er ikke knyttet til bestemt semester, men vil bli annonsert spesielt. Se nærmere orientering i emnebeskrivelse.

I stedet for å ta valgbare emner, kan studentene også søke om å få ta utvekslingssemester ved utenlandsk utdanningsinstitusjon

Emnekode	Emnets navn	S.poeng	O/V *)	Studiepoeng pr. semester					
				S1(H)	S2(V)	S3(H)	S4(V)	S5(H)	S6(V)
ADM100	Organisasjon 1	7.50	O	7,5					
BØK100	Bedriftsøkonomi 1	15.00	O	7,5	7,5				
MAT100	Matematikk	7.50	O	7,5					
SØK100	Makroøkonomi	7.50	O	7,5					
IBE201	Informasjonsbehandling	7.50	O		7,5				
MAT110	Statistikk I	7.50	O		7,5				
SØK200	Mikroøkonomi	7.50	O		7,5				
ADM300	Foretaksstrategi	7.50	O			7,5			
BØK300	Bedriftsøkonomi 2	15.00	O			15			
MAT210	Statistikk II	7.50	O			7,5			
SØK630	Internasjonal økonomi	7.50	O				7,5		
VFA15	Valgfag (se egen valgfagsoversikt)	15.00	V				15		
ADM201	Innføring i samfunnsvitenskapelig metode	7.50	O				7,5		
BØK320	Markedsføring	7.50	O					7,5	
SØK500	Offentlig økonomi	7.50	O					7,5	
VFA15	Valgfag (se egen valgfagsoversikt)	15.00	V					15	
BØK400	Finansregnskap 2	15.00	O						15
VFA15	Valgfag (se egen valgfagsoversikt)	15.00	V						15

Siviløkonom 2. avdeling

Studiepoeng	120
Varighet	2 år
Organisering	Heltid
Stuedsted	Molde

Beskrivelse

Siviløkonomutdanningen er femårig og består av en treårig bachelorgrad og en toårig mastergrad (2. avdeling). Høgskolen i Molde tilbyr for tiden to mastergrader som gir rett til tittelen Siviløkonom etter kravene fra Norsk Siviløkonomforening:

1. Master i Samfunnsendring, organisasjon og ledelse
2. Master i Logistikk.

Masterstudiet skal gi en dypere innsikt i teorier og metoder innen mer avgrensede fagområder enn i bachelorstudiet. Masterstudiet skal også gi grunnlag for selvstendig vitenskapelig arbeid. Logistikkstudiet undervises i sin helhet på engelsk. For øvrig betyr engelsk emnenavn at kurset tilbys på engelsk.

Pass på at for å få tittelen siviløkonom må det velges bestemte valgfag i de to masterstudiene. Kravene framgår av studieplanene under.

Forkunnskaper/opptakskrav

Siviløkonom 1. avdeling fra Høgskolen i Molde eller en vanlig 3-årig bachelorgrad i økonomi og administrasjon.

Kompetanse

Med tittelen Siviløkonom og Master of Science in Logistics eller master i samfunnsendring, organisasjon og ledelse vil du være godt kvalifisert for ledende funksjoner i alle typer bedrifter i mange bransjer. Utdannelsen dekker et bredt fagområde og det er få utdannelser som gir tilsvarende kompetanse og bruksmuligheter, både innen privat og offentlig sektor. Antakelig er siviløkonomutdanningen en av de mest anvendelige utdanninger som kan tas med sikte på deltakelse i arbeidslivet.

Studiets oppbygging

Vær oppmerksom på at det finnes egne, fyldigere beskrivelser av de to masterstudiene i studiehandboka. Siviløkonom 2. avdeling er en variant av disse. Det eneste som skiller siviløkonomvarianten fra disse, er mindre valgmuligheter.

Forøvrig vises det til egen omtale av denne spesialiseringen under mastergradsstudiet i logistikk.

Emnekode	Emnets navn	S.poeng	O/V *)	Studiepoeng pr. semester			
				S1(H)	S2(V)	S3(H)	S4(V)
LOG707	Fundamentals of logistics	7.50	O	7,5			
LOG708	Applied Statistics with SPSS	7.50	O	7,5			
LOG711	Supply Chain Management 1	7.50	O	7,5			
SØK710	Industrial Organization	7.50	O	7,5			
LOG710	Econometrics	7.50	O		7,5		
LOG715	Business cases in SCM	7.50	O		7,5		

IBE700	Enterprise Resource Planning (ERP) with SAP	7.50	O		7,5		
LOG755	Economics of organization	7.50	O		7,5		
LOG904	Seminars in Logistics	30.00	O			30	
LOG950	Master's Degree Thesis	30.00	O				30

Chain Management (SCM)

Denne spesialiseringen har som mål å gi studentene kunnskap og forståelse for ledelsesprosesser innenfor bedrifter og se særlig på problemer og løsninger knyttet til logistikkaktiviteter som organisasjon, innkjøp og verdikjedeanalyse. For å oppnå tittelen siviløkonom må studieplanen under følges.

å bli siviløkonom må du i første semester velge:

- **ADM900 Forms of Organization and Management (15 sp)**
- **kombinasjonen IDA725 Project Management (7,5 sp) og SØK710 Industrial Organization (7,5 sp).**

For øvrig vises det til egen omtale av denne spesialiseringen under mastergradsstudiet i logistikk.

Emnekode	Emnets navn	S.poeng	O/V *)	Studiepoeng pr. semester			
				S1(H)	S2(V)	S3(H)	S4(V)
LOG708	Applied Statistics with SPSS	7.50	O	7,5			
LOG711	Supply Chain Management 1	7.50	O	7,5			
VFA15	Valgfag (se egen valgfagsoversikt)	15.00	V	15			
LOG703	Models for inventory and production management 2	15.00	O		15		
VFA15	Valgfag (se egen valgfagsoversikt)	15.00	V		15		
LOG904	Seminars in Logistics	30.00	O			30	
LOG950	Master's Degree Thesis	30.00	O				30

logistikk

Denne spesialiseringen er kvantitativt orientert, og legger vekt på lagerstyring og produksjons- og distribusjonsplanlegging og bruk av modeller og verktøy i tilknytning til dette.

2. Mastergradsstudium i logistikk

Innenfor masterstudiet i logistikk kan du velge en av følgende to spesialiseringer for å bli siviløkonom:

- Industriell logistikk
- Supply Chain Management (SCM).

Se forøvrig egen omtale av masterstudiet i samfunnsendring, organisasjon og ledelse.

Emnekode	Emnets navn	S.poeng	O/V *)	Studiepoeng pr. semester			
				S1(H)	S2(V)	S3(H)	S4(V)
ADM700	Globale endringer og organisasjoner	15.00	O	15			
ADM712	Samfunnsvitenskapelige grunnlagsproblemer og	15.00	O	15			

	metode						
LOG702	Purchasing and Supply Theory	15.00	O		15		
LOG720	Management of value systems	15.00	O		15		
ADM900	Forms of organization and management	15.00	O			15	
ADM750	Mastergradsoppgave	45.00	O			15	30

1. Masterstudiet i samfunnsendring, organisasjon og ledelse

Masterstudiet i samfunnsendring, organisasjon og ledelse gir innsikt i sammenhengen mellom samfunnsmessige endringer, nye organisasjonsformer og endringer i ledelse. For å oppnå tittelen siviløkonom må studieplanen under følges.

PROGRAM FOR EXCHANGES STUDENTS

Exchange Study Programme Bachelor's level

Credits 30

Duration See English flag for description of the study programme!

Available courses in the Autumn semester

Emnekode	Emnets navn	S.poeng
IBE312	Informasjonsarkitektur	7.50
IBE313	XML-teknologi	7.50
IBE385	3D-design i virtuelle verdener	3.00
LOG502	Styringsmodeller i logistikk Ia	7.50
SCM300	Survey Design	7.50
SCM500	Internasjonale transporter og forsyningskjeder	7.50
SPR315	Norsk I - språk og kultur	7.50
TRA320	Transport and Tourism	7.50
TRA500	Europeisk transportpolitikk	7.50

Available courses in Spring semester

Emnekode	Emnets navn	S.poeng
ADM430	Nordic Welfare Policy and Politics	7.50
IBE610	Bachelorgradsoppgave	15.00
LOG205	Elektronisk handel	15.00
LOG601	Beslutninger under usikkerhet	7.50
SPR315	Norsk I - språk og kultur	7.50
SØK630	Internasjonal økonomi	7.50
TRA410	Transport, lokalisering og økonomisk utvikling	7.50

Specialization in Business Informatics

Emnekode	Emnets navn	S.poeng	O/V *)	Studiepoeng pr. semester	
				S1(H)	S2(V)
IBE312	Informasjonsarkitektur	7.50	V	7,5	
IBE313	XML-teknologi	7.50	V	7,5	
IBE385	3D-design i virtuelle verdener	3.00	V	3	
IBE610	Bachelorgradsoppgave	15.00	V		15
LOG205	Elektronisk handel	15.00	V		15

Specialization in Logistics and Supply Chain Management

Emnekode	Emnets navn	S.poeng	O/V *)	Studiepoeng pr. semester	
				S1(H)	S2(V)
LOG502	Styringsmodeller i logistikk Ia	7.50	V	7,5	
SCM300	Survey Design	7.50	V	7,5	

SCM500	Internasjonale transporter og forsyningskjeder	7.50	V	7,5	
TRA320	Transport and Tourism	7.50	V	7,5	
TRA500	Europeisk transportpolitikk	7.50	V	7,5	
LOG205	Elektronisk handel	15.00	V		15
LOG601	Beslutninger under usikkerhet	7.50	V		7,5
TRA410	Transport, lokalisering og økonomisk utvikling	7.50	V		7,5
SØK630	Internasjonal økonomi	7.50	V		7,5

General courses - Autumn S1(A) and Spring S2(S)

Emnekode	Emnets navn	S.poeng	O/V *)	Studiepoeng pr. semester	
				S1(H)	S2(V)
SPR315	Norsk I - språk og kultur	7.50	V	7,5	7,5
ADM430	Nordic Welfare Policy and Politics	7.50	V		7,5

Exchange Programme Master's level

Credits	60
Duration	Students may stay for one or two semesters (autumn and/or spring semester). One semester will give 30 ECTS Credits
Organization	Full time
Place of study	Molde

Objectives

The international Master's level programme is aiming at offering international students an opportunity to integrate one or two semesters, i.e. 30 or 60 ECTS credits, into their own studies at home. The courses offered are part of our Master's programmes in Logistics and Informatics. Students are free to combine the courses offered under this programme, but it is the responsibility of each exchange student to make sure the combination is approved by their sending institution through a signed learning agreement (if applicable). A full term/semester should comprise courses totaling at least 30 credits, and equivalently a full academic year must comprise at least 60 credits.

Target Group

International students at the Master's level.

This programme is only open for exchange students. If you as an exchange student have any questions about admission, prerequisites etc, please contact the International Coordinator: Nina Hægbostad – nina.hagbostad@himolde.no

Prerequisites

Master's courses are available to students having completed a minimum of three years of relevant university studies (equivalent to a bachelor's degree).

Some of the courses are fairly specialized and have specific background requirements, whereas other may be taken with any background. **It is the responsibility of the student to check the prerequisites listed in the course description, and to find a suitable course combination.** The program managers for master programs in logistics or informatics can be consulted regarding course selection.

Competence

The qualification will depend on the combination of courses chosen. In addition to the learning outcomes of the courses, students will achieve some familiarity with Norwegian language and culture, and learn to cooperate in an international environment.

Study Structure

Most classes are taught over a full semester/term. A typical course will have between 2 and 6 lecture hours per week, and may have additional group work and assignments/course work. The assessment will partly be based on compulsory coursework and exams. All grades are either passed/not passed or ECTS letter grades (A through F).

Available courses Spring Semester

Emnekode	Emnets navn	S.poeng
IBE700	Enterprise Resource Planning	7.50

	(ERP) with SAP	
LOG702	Purchasing and Supply Theory	15.00
LOG703	Models for inventory and production management 2	15.00
LOG710	Econometrics	7.50
LOG715	Business cases in SCM	7.50
LOG720	Management of value systems	15.00
LOG755	Economics of organization	7.50
TRA815	International Shipping	15.00
TRA820	Air Transport Economics	7.50
LOG741	Metaheuristic Optimization Methods	7.50
LOG735	Classical Optimization Methods	7.50

Available courses Autumn semester

Emnekode	Emnets navn	S.poeng
LOG706	Mathematical Modeling in Logistics	15.00
LOG707	Fundamentals of logistics	7.50
LOG711	Supply Chain Management 1	7.50
LOG820	Vehicle Routing	7.50
LOG904	Seminars in Logistics	30.00
ADM900	Forms of organization and management	15.00
SØK710	Industrial Organization	7.50

HELSEFAG

Bachelor i sykepleie

Studiepoeng	180
Varighet	3 år, med opptak hver høst
Organisering	Heltid

Stuedsted

Teoristudier foregår ved Høgskolen i Molde (HiMolde). Ordinære praksisstudier gjennomføres i ulike kommuner i Romsdal og på Nordmøre, og ved Helse Nordmøre og Romsdal HF. Nytt høsten 2010: Kristiansund Ca 1/3 av kullet får et undervisningstilbud i Kristiansund. Praksisstudiene utgjør 50 % av studietiden, og vil bli lagt til Kristiansund og Nordmørsregionen. Videre vil praksisforberedelser, veiledning, gruppearbeid og noe teoriundervisning bli tilbudt i Kristiansund (Høgskolesenteret). Nærmere beskrivelse av organiseringen av studiet i Kristiansund, se www.himolde.no

Beskrivelse

Bachelorstudiet i sykepleie bygger på Forskrift til rammeplan for sykepleierutdanning og Rammeplan for sykepleierutdanning, fastsatt av Kunnskapsdepartementet er 25.januar 2008 med hjemmel i lov 1.april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3-2 annet ledd.

Rammeplanen omfatter en del som er felles for flere helse- og sosialfagutdanninger og en del som er spesifikk for sykepleierutdanningen. Formålet med felles innholdsdel er å utdanne helse- og sosialarbeidere som skal kunne samarbeide tverrfaglig innen helse- og sosialtjenesten. Rammeplanens felles del utgjør 30 studiepoeng, og etter fullført felles innholdsdel skal studentene ha:

- oppøvd et felles verdigrunnlag og tilegnet seg nødvendig kunnskap og forståelse innen en felles referanseramme for yrkesutøvelsen i helse- og sosialtjenesten
- utviklet et helhetlig menneskesyn, vist respekt for menneskets integritet og rettigheter, og ivarettat brukerens autonomi og rett til medbestemmelse
- oppøvd evne til å stille spørsmål som utvikler kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse
- evne til å samarbeide tverrfaglig innen helse- og sosialtjenesten og i tråd med relevante lover

HiMolde har lagt tilrette for felles undervisning og pensum på tvers av utdanningene der det er mulig. Rammeplanens spesifikke del for bachelorutdanningen i sykepleie utgjør 150 studiepoeng, og etter utdanningsspesifikk del skal studenten:

- være kvalifisert for sykepleiefaglig arbeid i alle ledd av helsetjenesten, i og utenfor institusjon
- kunne ta ansvar for pleie, kontinuerlig omsorg og behandling av den syke ut fra hvordan det erfarer å være syk, og ut fra kunnskap om de enkelte sykdommers årsak, diagnostikk og prognose
- ha kompetanse i helsefremmende og forebyggende arbeid
- kunne undervise og veilede pasienter og pårørende
- ha kompetanse i å lese forskningsrapporter og integrere forskningsresultater i egen yrkesutøvelse.
- kvalitetssikre, organisere og lede helsetjenesten
- ha kunnskap om helsepolitiske prioriteringer og juridiske rammer for yrkesutøvelsen
- ha utviklet en yrkesetisk holdning
- ha flerkulturell forståelse av helse og sykdom.

Sykepleierens kompetanse bygger på integrasjon av teori- og praksisstudier. Nærmere beskrivelse av sykepleierens kompetanse med utgangspunkt i Rammeplanen (2008) fremkommer i gjeldende Fagplan med tilhørende kursplaner for det enkelte studieår.

Forkunnskaper/opptakskrav

Generell studiekompetanse.

Søkere som er 25 år eller eldre, kan søke opptak på bakgrunn av realkompetanse.

ved opptak

Forskrift om opptak til høyere utdanning (FOR-2007-01-31-173 kap. 6) krever at søkere til sykepleierutdanningen må fremlegge politiattest. Merknader på politiattesten kan føre til at søker blir utelukket fra klinisk undervisning/-praksisopplæring og studenten vil da ikke få vitnemål for fullført grad eller utdanning. Søkere som ikke fremlegger politiattest innen studiestart vil også bli utelukket fra klinisk undervisning/-praksisopplæring og vil slik ikke få vitnemål for fullført grad eller utdanning.

Attesten må ikke være eldre enn tre måneder og skal vise om vedkommende er siktet, tiltalt eller domfelt for overtredelse av straffeloven § 192, § 193, § 194, § 195, § 196, § 197, § 199, § 200 annet ledd, § 201 første ledd bokstav c, § 203 eller § 204a. Saksbehandlingstiden kan variere fra distrikt til distrikt, så det er viktig at du søker om politiattest straks du har mottatt opptaksbrevet fra skolen.

For søknadsskjema og informasjon om hvordan du får politiattest, se politiets nettsider. Du kan også ta kontakt med din lokale politistasjon på telefon 02800 for nærmere opplysninger.

Krav til studieprogresjon

Eksamener, studiekraft og praksisstudier i et studieår, må være bestått før studenten kan fortsette sine praksisstudier eller meldes opp til eksamen neste studieår. Dette er nærmere beskrevet i gjeldende Fagplan.

Kompetanse

Fullført studium gir graden bachelor i sykepleie og gir grunnlag for å søke autorisasjon som sykepleier i henhold til lov om helsepersonell § 48 (Lov om helsepersonell 2.juli 1999, nr.64).

Autorisasjonen gir deg tillatelse til å arbeide som sykepleier i Norge, EØS og EU. På hjemmesidene til Statens autorisasjonskontor for helsepersonell kan du lese mer om det å arbeide i utlandet.

Som autorisert sykepleier er du kvalifisert for sykepleiefaglig arbeid i alle ledd av helsetjenesten, i et yrke og en yrkespraksis som er i stadig utvikling og endring både i og utenfor institusjoner.

Bachelorutdanningen i sykepleie ved HiMolde utdanner pasientorienterte sykepleiere som er selvstendige, ansvarsbevisste og endringsorienterte og som viser evne og vilje til en bevisst og reflektert holdning i utøvelsen av sykepleie. Etterspørselen etter sykepleiere er økende. Det er behov for sykepleiere både i spesialist- og kommunehelsetjenesten, på sykehus, i helse- fremmende og forebyggende arbeid, sykehjem, hjemmesykepleie, psykisk helsearbeid, i privat virksomhet, legesenter, offshore og i bistandsarbeid m.fl.

Læringsutbytte

Bachelorutdanningen i sykepleie ved HiMolde bygger på Rammeplan for sykepleierutdanning (2008), som bruker begrepene handlingskompetanse og handlingsberedskap for å beskrive den nyutdannedes funksjonsdyktighet. Begrepet læringsutbytte ifølge Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for høyere utdanning (2009) defineres som de kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse en kandidat forventes å inneha ved fullført program eller emne.

Etter fullført utdanning skal kandidaten ha følgende kompetanse:

KUNNSKAPER:

- vise kunnskap om fagets vitenskapelige bakgrunn og kjenne til aktuell forsknings- og utviklingsarbeid, og ha kunnskap om sammenhengen mellom vitenskap og klinisk praksis
- kunne lese forskningsrapporter, samt anvende forskningsresultater i egen yrkesutøvelse
- vise evne til å arbeide med klinisk utviklingsarbeid og forskning, og på den måten kunne delta i utvikling av kliniske prosjekter i tråd med endringer i samfunnet
- vise kunnskap og forståelse for helsetjenestens oppbygging og oppgaver, og ha kjennskap til lover, regler og andre rammebetingelser som styrer virksomheten
- vise kunnskap om planlegging, ledelse og samordning av helse- og sosialtjenester
- vise kunnskap om folkehelsens begreper, teorier, metoder og om faktorer som fremmer helse og mestring
- vise kunnskap om hvordan sykdom kan innvirke på mennesker, og sykdommens betydning for livskvalitet, velvære, håp og mestring, og hjelpe pasienten til en verdig død
- vise kunnskap om kommunikasjons teorier
- vise kunnskap om menneskets utvikling, læring og hvordan menneskene forholder seg til hverandre i ulike samfunn og kulturer

FERDIGHETER:

- vise kunnskap om sammenhenger mellom helse og sykdom i et individ- og samfunnsperspektiv, og kunne iverksette sykepleietiltak for å fremme helse og forebygge sykdom hos friske og utsatte grupper i befolkningen
- vise evne til selvstendig, og i samarbeid med pasient og pårørende, å identifisere behovet for sykepleietiltak som pleie, omsorg, behandling, lindring, forebygging, rehabilitering og habilitering
- vise kontinuitet i pleie og observasjoner av pasient ut fra teoretisk kunnskap og klinisk erfaring
- møte den enkelte pasient og pårørende med varhet, innlevelse og moralsk ansvarlighet, lindre lidelse og hjelpe pasienten til en verdig død
- beherske grunnleggende kommunikasjonsferdigheter og vise evne til å bygge relasjoner
- håndtere legemidler på en forsvarlig måte og informere pasienten om legemidlets virkning og bivirkninger
- dokumentere, kvalitetssikre og evaluere egen sykepleieutøvelse både muntlig og skriftlig
- informere, undervise og veilede pasienter og pårørende om problemer og behov som kan oppstå ved sykdom, lidelse og død
- undervise og veilede medarbeidere og studenter
- vise evne til samhandling, tverrfaglig og tverretattlig samarbeid
- organisere og lede sykepleietjenesten på ulike nivå innen egen virksomhet og på tvers av ulike helsetjenestetilbud
- vise evne til omstilling i en helsetjeneste i endring
- vise evne til kritisk granskning, bedømming og anvendelse av relevant informasjon og kunnskap, samt diskutere nye fakta, tiltak og spørsmål med ulike målgrupper for å bidra til utvikling av yrket og virksomheten

GENERELL KOMPETANSE:

- viser selvinnsikt og empati
- viser respekt for det enkelte menneskets liv og verdighet gjennom å ivareta den enkelte pasients integritet i et flerkulturelt samfunn, herunder retten til en helhetlig omsorg, retten til medbestemmelse og retten til ikke å bli krenket
- erkjenne og vedkjenne seg et faglig og personlig ansvar for egne handlinger og vurderinger, og opptre på en måte som styrker pasientens og samfunnets tillit til profesjonen og respekten for

sykepleietjenesten

- utøve sykepleie i tråd med nasjonale og internasjonale yrkesetiske retningslinjer
- vise evne til å identifisere eget behov for kompetanseheving
- medvirke til et helsefremmende og inkluderende arbeidsmiljø
- utvise en kritisk- analytisk holdning til helsetjenesten

I gjeldende Fagplan med tilhørende kursplaner for det enkelte studieår er sykepleierens handlings- og beredskapskompetanse med læringsutbyttebeskrivelser nærmere beskrevet.

Videre studiemuligheter

Studenter med Bachelorgrad i sykepleie vil være kvalifisert til å søke opptak på en rekke videreutdanninger og masterstudier ved ulike høyskoler og universitet.

HiMolde, avdeling for helse- og sosialfag, tilbyr videreutdanning/masterstudier i Kliniske hjelperelasjoner overfor sårbare grupper, Eldre og aldring, Psykisk helsearbeid og Psykososialt arbeid med barn og unge.

Andre aktuelle videreutdanninger ved andre høyskoler er anestesisykepleie, barnesykepleie, intensivsykepleie, kreftsykepleie, operasjonssykepleie, helsesøster og jordmor, administrasjon og ledelse. HiMolde ved avdeling samfunnsfag tilbyr videreutdanning i Ledelse i helse- og sosialtjenesten og Masterstudie i samfunnsendring, organisasjon og ledelse.

Studier i utlandet

Det legges til rette for at studentene kan delta i internasjonal studentutveksling. HiMolde har samarbeidsavtaler med utdanningsinstitusjoner i Esbjerg (Danmark), Valencia (Spania), James Cook (Australia) og Augsburg (USA), se HiMoldes hjemmesider. Det arbeides også med muligheten for praksisopphold i forhold til utviklingsland.

Studiets oppbygging

Studiet omfatter totalt 180 studiepoeng (60 studiepoeng per studieår) fordelt på fire hovedemner, og går over 6 semestre som inkluderer både teori- og praksisstudier.

over hovedemnene:

- Sykepleiens faglige og vitenskapelige grunnlag - inkludert praksisstudier: 33 stp
- Sykepleiefaget og yrkesgrunnlaget - inkludert praksisstudier: 72 stp
- Medisinske og naturvitenskapelige emner - inkludert praksisstudier: 45stp
- Samfunnsvitenskapelige emner - inkludert praksisstudier: 30 stp

Bachelorutdanningen i sykepleie ved HiMolde har som overordnet struktur organisert det faglige innholdet i 12 fokusområder, hvor et fokusområde kan omfatte kunnskap fra flere hovedemner, se gjeldende Fagplan med oversikt over fokusområder med tilhørende kurs.

Praksisstudiene utgjør totalt 90 studiepoeng (60 ukers studieinnsats). Av disse er 75 studiepoeng (50 uker) knyttet til praksisstudier i samarbeid med pasienter og pårørende, friske og utsatte grupper, se gjeldende fagplan om organisering av alle tre studieårene. De resterende 15 studiepoeng (10 uker) er knyttet opp mot ferdighetstrening i øvelsesavdeling og lignende, samt forberedelse til, og refleksjon over praksisstudiene. Praksisstudiene er tilrettelagt og veiledet av lærer og sykepleier, og gjennomføres både i kommune- og spesialisthelsetjenesten. Hver praksisperiode har definerte læringsutbyttebeskrivelser og studiekrav som studenten må dokumentere at han/hun har oppfylt for å få praksisstudiet vurdert til bestått.

Organisering og arbeidsmåter:

For at studentene skal oppnå forventet læringsutbytte er det lagt tilrette for et aktivt læringsmiljø og variasjon i læringsaktivitetene. Det vektlegges at studentene utvikler et selvstendig og livslangt forhold til læring. Læring skjer individuelt, kulturelt og i samhandling med studenter, lærere og i praksisfellesskapet. Gjennom hele studiet varierer læringsaktivitetene mellom forelesninger, selvstudium, seminarer, litteraturstudier, diskusjoner, refleksjons- og veiledningsgrupper, individuelle og gruppeoppgaver, prosjektorganisert undervisning, ferdighetstrening, praktiske studier og forskningslignende aktiviteter. Dette er nærmere beskrevet i kursplanene i hvert enkelt studieår. Det er obligatorisk studiedeltakelse til ulike studiekrav og seminarer, og til alle praksisstudier.

Studentene gis kontinuerlig tilbakemelding og vurdering gjennom hele studiet med bakgrunn i mål og læringsutbyttebeskrivelser gjennom ulike studiekrav, oppgaver, eksamener og tester i forbindelse med praksisstudier.

I den avsluttende bacheloreksamen i sykepleie gjennomføres en systematisk litteraturstudie. Studentene får anledning til å fordype seg i et sykepleiefaglig tema som skal bidra til ny kunnskap, som har betydning for sykepleierens utdanning og yrkesfunksjon. Arbeidet innebærer en fordypning i forsknings- og metodekunnskaper, samt oppøve ferdigheter i å relatere empirisk- og teoretisk nivå til hverandre. Bacheloreksamen består av en skriftlig del og et fremlegg med muntlig respondent- og opponentskap. De ulike vurderingsordningene er beskrevet i gjeldende Fagplan.

Kunnskapsdepartementet har 30. juni 2006 fastsatt Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning med hjemmel i lov 1. april 2005, nr. 15 om universiteter og høyskoler i 4-10, sjettede ledd. Forskriften trådte i kraft 1. august 2006 og vil gjelde for studenter som begynte på bachelor i sykepleie fra og med 1. august 2006 og senere. Skikkethetsvurderingen skal bidra til å sikre at studentene kan møte de krav som stilles til yrkesutøvelse som helse- eller sosialpersonell. Skikkethetsvurderingen skjer løpende gjennom hele studiet og skal inngå i en helhetsvurdering av studentens faglige og personlige forutsetninger for å kunne fungere i yrkesrollen. En student som utgjør en mulig fare for pasienters, klienters og brukeres liv, fysiske og psykiske helse, rettigheter og sikkerhet, er ikke skikket for yrket. Hvis det er begrunnet tvil om en student er skikket, skal det foretas en særskilt skikkethetsvurdering.

Pensum er gjenstand for vurdering og revidering foran hvert opptak. Pensumlitteratur er beskrevet i bachelorutdanningens kursplaner for hvert studieår.

Studieår	Kode		Tittel	Stp
1. studieår				
Teoristudier	SFV01	001	Sykepleieeksamen 1	5
	SFV02	002	Sykepleieeksamen 2	10
	SNG02	001	Medikamentregning	2
	SNG02	002	Anatomi, fysiologi og biokjemi	12
	SNG02	003	Mikrobiologi og generell hygiene	4
	SSG02	001	Psykologi og kommunikasjon	8
	SPS02	001	Praksistest 1. studieår	0
	SPS02	002	Prosjekt i vitenskapelig metode	4
Praksisstudier	SKP02	001	Observasjonspraksis	3
	SKP02	002	Grunnleggende sykepleie i sykehjem og omsorgsenter	12

2. studieår				
Teoristudier	SSY02	001	Sykepleie ved akutt-, kritisk- og kronisk sykdom og/eller ved funksjonssvikt	14
	SPS02	003	Passeringstest i sykepleie 2.studieår	0
	SNG02	004	Generell patologi, sykdomslære og farmakologi	13
	SNG02	002	Kommunalkunnskap	0
Praksisstudier	SKP02	003	Akutt, kritisk og kronisk syke og/eller funksjonssvikt - nivå 1	10,5
	SKP02	004	Akutt, kritisk og kronisk syke og/eller funksjonssvikt - nivå 2	10,5
	SKP02	005	Akutt, kritisk og kronisk syke og/eller funksjonssvikt - nivå 3	12
3.studieår				
Teoristudier	SSY02	004	Folkehelsearbeid	4
	SSY02	002	Psykiatrisk sykepleie med støttefag	5
	SSG02	003	Samfunnsvitenskaplig kunnskap	6
	SPS02	004	Prosjekt barn	4
	SSY02	003	Prosjekt - helseopplysning	2
	SAE00		Bacheloroppgave i sykepleie	15
Praksisstudier	SKP02	006	Psykisk helsearbeid	11
	SKP02	007	Folkehelsearbeid	3
	SKP02	008	Faglig fordypning, organisasjon og ledelse	10
			Sum studiepoeng Bachelor i sykepleie	180

Mer info: Ny Fagplan er under utarbeiding for kull SpH10, som starter høsten-10. Fagplanen som gjelder for kullet som startet høsten 2009, kan du se her:

Bachelor i vernepleie

Studiepoeng	180
Varighet	3 år heltid eller 4 år deltid
Organisering	Heltid og deltid
Studiested	Heltid: Teoristudier i Molde. Ordinære praksisområder foregår i ulike kommuner i Romsdal og Nordmøre, og ved Helse Nordmøre og Romsdal HF. Deltid: Høgskolen i Molde startet høsten 2008 opp en desentralisert deltidsutdanning i vernepleie. Dette er foreløpig et enkelttiltak. Det vil ikke bli tatt opp studenter høsten 2010, og det er foreløpig ikke gjort noen beslutninger om oppstart senere.

Beskrivelse

Bachelor i vernepleie er en helse- og sosialfaglig profesjonsutdanning. Studiet bygger på Rammeplan og forskrift for vernepleierutdanningen, fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet 1. desember 2005. Med hjemmel i lov av 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3-2 (2).

Rammeplanen omfatter en del som er felles for flere helse- og sosialfagutdanninger og en del som er spesifikk for vernepleierutdanningen. Rammeplanens felles innholdsdel utgjør 30 studiepoeng, og felles innholdsdel skal bidra til at studentene.

- tilegner seg nødvendig kunnskap og forståelse innen en felles referanseramme for yrkesutøvelse i helse- og sosialtjenesten
- utvikler et helhetlig syn på mennesket, vise respekt for menneskets integritet og rettigheter og ivareta brukernes autonomi og rett til medbestemmelse
- oppøver evne til å stille spørsmål som utvikler kunnskaper, ferdigheter og holdninger.
- styrker evnene til tverrfaglig samarbeid

I rammeplanens spesifikke del for vernepleierutdanningen, som utgjør 150 studiepoeng, beskrives formålet med vernepleierutdanningen slik:

Formålet med vernepleierutdanninga er å utdanne brukerorienterte og reflekterte yrkesutøvere som er kvalifiserte for å utføre miljøarbeid, habiliterings- og rehabiliteringsarbeid sammen med mennesker med fysiske, psykiske og/eller sosiale funksjonsvansker som ønsker og har bruk for slike tjenester? (Kap. 3.1: s. 4).

Se Rammeplan og Fagplan for Bachelor i Vernepleie

Målgruppe

Søkere med bakgrunn fra videregående skole eller med realkompetanse.

Forkunnskaper/opptakskrav

Generell studiekompetanse eller realkompetanse.

Politiattest ved opptak

Forskrift om opptak til universiteter og høyskoler krever at søkere til vernepleierutdanningen må fremlegge politiattest. Attesten må ikke være eldre enn tre måneder og skal vise om vedkommende er siktet, tiltalt eller domfelt av straffeloven §§ 192, 193, 194, 195, 196, 197, 199, 200 annet ledd, 201 bokstav c, 203 eller 204a. Søkere som ikke framlegger politiattest har ikke rett til å gå ut i praksisstudie eller delta i ferdighetstrening, og vil dermed ikke få fullført utdanningen.

Kompetanse

Fullført studium gir graden bachelor i vernepleie og grunnlag for å søke autorisasjon som vernepleier. Vernepleiere er autorisert helsepersonell etter helsepersonelloven § 48 (Lov om helsepersonell 2. juli 1999, nr. 64).

De fleste vernepleiere arbeider som miljøterapeuter i kommunale helse- og sosialtjenester. Utfordringer knyttet til arbeid med mennesker med utviklingshemming står fortsatt sentralt i utdanningen, men vernepleiere er også kvalifisert til å jobbe for eksempel innen eldreomsorg, psykisk helsearbeid, rusomsorg, barnevern, ulike arbeidsmarkedstiltak, asylmottak. En økende andel vernepleiere jobber i barnehage- og skolesektoren. En del vernepleiere har administrative jobber som saksbehandler, koordinator, biveileder m.m.

Læringsutbytte

En kandidat med fullført bachelorutdanning i vernepleie skal etter endt utdanning ha kunnskaper, ferdigheter og holdninger som gir grunnlag for å yte tjenester til mennesker med ulike funksjonsvansker. Yrkesutøvelsen skal bygge på likeverd og respekt for enkeltmenneskets integritet og sette brukermedvirkning i fokus.

Vernepleieres kompetanse bygger på integrasjon av teori- og praksisstudier.

Etter fullført bachelor i vernepleie skal studenten:

- møte brukere med empati og respekt ut fra perspektivet om likeverd, uavhengig av alder, kjønn, kultur, livssyn og virkelighetsoppfatning
- kunne kommunisere og handle etisk forsvarlig sammen med brukere, pårørende og i nærmiljøet ellers
- kunne ivareta brukernes interesser i tverrfaglig samarbeid med andre yrkesgrupper
- ha kunnskap om normalutvikling og utviklingsforstyrrelse
- kunne forstå konsekvensene av ulike funksjonsvansker, de vanligste somatiske sykdommer og psykiske lidelser
- identifisere interesser, ressurser og begrensninger i samarbeid med brukere og kunne planlegge og gjennomføre praktisk, metodisk miljøarbeid med sikte på god livskvalitet og størst mulig grad av mestring
- kunne utføre forsvarlig medikamenthåndtering
- kunne gi veiledning, opplæring og grunnleggende pleie og omsorg til mennesker som ønsker og har behov for det
- veilede brukere og pårørende og ha kunnskap om kollegaveiledning
- kunne utføre saksbehandling som bygger på forvaltningsmessige prinsipper og aktuelt lovverk, og som ivaretar brukernes behov og rettigheter
- kunne kartlegge og analysere sammenhengen mellom samfunnsmessige forhold og livssituasjonen til brukerne
- ha utviklet endringskompetanse og kunne anvende metoder for endring av ulike rammebetingelser til beste for bruker/brukergrupper
- kunne dokumentere, kvalitetssikre og evaluere eget arbeid
- kunne vurdere ideologi og virkemidler i helse- og sosialpolitikken og fungere som premissleverandør for beslutninger i hjelpeapparatet lokalt og på overordnet politisk plan
- kunne forebygge og håndtere konflikter av ulik art
- vise evne til å utforske faglige problemstillinger på en systematisk og reflekterende måte

Studiet er i rammeplanens spesielle del fordelt på fire hovedemner:

Hovedemne 1 - Samfunnsvitenskapelige og juridiske emner:

Studenten skal etter endt utdanning

- ha kunnskaper om hvordan samfunnsmessige strukturer og prosesser påvirker brukeres livssituasjon
- ha utviklet forståelse for hvordan forvaltningen og vårt politiske beslutningssystem fungerer og hvilke rammebetingelser disse gir for vernepleieres faglige arbeid

Hovedemne 2 - Psykologiske og pedagogiske emner:

Studenten skal etter endt utdanning

- ha tilegnet seg kunnskaper om normalutvikling i et livsløpsperspektiv og hvordan ulike typer funksjonshemminger påvirker denne utviklingen
- kunne tilrettelegge for læring og utvikling og ha forståelse for hvordan individ og samfunn gjensidig påvirker hverandre

Hovedemne 3 - Helsefaglige emner:

Studenten skal etter endt utdanning

- ha kunnskaper om kroppens oppbygging, utvikling og funksjon i et livsløpsperspektiv
- forstå hvordan faktorer i omgivelsene påvirker mennesket både fysisk, psykisk og sosialt.
- ha både kunnskaper om og ferdigheter i pleie- og omsorgsarbeid og psykisk helsearbeid
- kunne medikamentregning og medikamenthåndtering

Hovedemne 4 - Miljøarbeid og habiliterings- og rehabiliteringsarbeid:

Studenten skal etter endt utdanning

- ha utviklet evne til å gi omsorg, veiledning og tjenester ut fra brukeres behov, med sikte på økt livskvalitet og velferd
- kunne begrunne handlingsvalg slik at de kan utføre godt metodisk arbeid på individ- og samfunnsnivå
- kunne utarbeide og delta i gjennomføring av individuelle planer sammen med bruker og andre yrkesgrupper

Videre studiemuligheter

Aktuelle videreutdanninger for vernepleiere er bl.a. habilitering/rehabilitering, målretta miljøarbeid, normalisering og sosial integrasjon, veiledning, rusomsorg, eldreomsorg, sexologi, psykisk helsearbeid og administrasjon og ledelse. Studiet kan også gi grunnlag for å søke opptak på mastergradsstudier.

Studier i utlandet

Høgskolen i Molde har samarbeidsavtaler med utenlandske lærersteder gjennom utdanningsprogram både i Norden, Europa og USA. Vernepleierstudenter kan reise ut i 6 semester. Utvekslingsoppholdet varierer fra 8 uker til 6 måneder avhengig av hvilket lærested man velger.

Studiets oppbygging

Emner:

- Samfunnsvitenskapelige og juridiske emner 42 studiepoeng
- Psykologiske og pedagogiske emner 24 studiepoeng
- Helsefaglige emner 45 studiepoeng
- Miljøarbeid og habiliterings- og rehabiliteringsarbeid 69 studiepoeng.

Praksisstudier:

Praksis utgjør 54 studiepoeng (36 uker) av studiet og er fordelt på 5 praksisperioder.

Praksis må være bestått for å kunne fortsette studiene. I tillegg til praksis er det praksisrelaterte aktiviteter og ferdighetstrening på høyskolen. Vernepleierutdanningen benytter praksisplasser i hele Møre og Romsdal. Studenter må derfor påregne at praksis kan bli lagt utenfor Moldeområdet når vi ikke klarer å skaffe nok praksisplasser i nærområdet. Det er utarbeidet egne regler for delvis dekning av reise- og eventuelle ekstra boutgifter.

Studieplan:**Arbeids- og undervisningsform:**

Praksisstudier, forelesninger, gruppearbeid, selvstudium, prosjekter, problembasert læring (PBL), seminarer, caseundervisning, oppgaveskriving, praktisk ferdighetstrening osv.

Obligatoriske arbeidskrav:

Det er fastsatt arbeidskrav og krav til studiedeltaking som må oppfylles før studenter kan gå ut i praksis og få avsluttende vurdering. Oppgaver leveres innen gitte frister.

Vurderingsformer:

Studentene vurderes kontinuerlig gjennom vurdering av praksisstudiene, ulike arbeidskrav og oppgaver, tester, krav til studiedeltaking og mappevurdering. For oversikt over eksamener og tester, se Fagplan.

Vernepleierutdanningen bruker mappevurdering som lærings- og eksamensform. Arbeidet med mappe skal bidra til å utvikle teoretiske kunnskaper, yrkesspesifikke ferdigheter og personlig kompetanse. Studenten får mappearbeidskrav som må leveres til gitte frister i løpet av studieåret. Underveis i studieåret blir det gitt veiledning (ikke karakter) på mappekravene, og studenten kan jobbe videre med mappekravene fram til avsluttende vurdering. Mot slutten av hvert studieår blir noen av mappekravene valgt ut til avsluttende vurdering (studenten velger ut noen mappekrav og utdanningen velger ut noen mappekrav). I tillegg møter studenten til en muntlig eller skriftlig presentasjon/høring, med utgangspunkt i mappekrav og pensum forøvrig. Det blir til slutt satt en samlekarakter på mappe og presentasjon/høring, der presentasjonen fungerer justerende på mappevurderingen.

Skikkethetsvurdering:

Kunnskapsdepartementet har 30. juni 2006 fastsatt forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler i 4-10 sjettede ledd. Forskriften trer i kraft 1. august 2006 og vil gjelde studenter som begynner på vernepleierutdanningen fra og med 1. august 2006 og senere. Skikkethetsvurderingen skal bidra til å sikre at studentene kan møte de krav som stilles til yrkesutøvelse som helse- eller sosialpersonell. Skikkethetsvurderingen skal inngå i en helhetsvurdering av studentens faglige og personlige forutsetninger for å kunne fungere i yrkesrollen.

Litteratur:

Revideres før hvert opptak. Utgjør ca. 12 000 sider for de 3 studieårene. Oversikt over litteratur finnes i utdanningens temaplaner.

Studieplan:

Emnekode	Emnets navn	Stp	O/V	Studiepoeng pr. semester					
				S1	S2	S3	S4	S5	S6
		180							
VPL111	Test i medikamentregning	2	O		2				
VPLP01	Observasjonspraksis	1.5	O	1,5					
VPLP02	Praksis i barnehage/barneskole	10.5	O	6.0	4.5				
VPL122	1. årseksamen - mappe	46	O		46				
VPLP03	Praksis i pleie og miljøarbeid	10.5	O			10.5			
VPL023	Kunnskapstest i psykologi, pedagogikk og miljøarbeid		O						
VPLP04	Praksis med utviklingshemma	15	O				15		
VPL033	2. årseksamen - mappe	34.5	O				34.5		
VPLP15	Fordypningspraksis	16.5	O						16.5
VPL144	3. årseksamen - mappe	31.5	O						31.5
VPL05	Bacheloroppgave	12	O						12

Se også fagplan for vernepleierutdanningen.

Videreutdanning i praksisveiledning

Studiepoeng	10
Varighet	2 semestre
Organisering	Deltid
Stuedsted	Molde

Beskrivelse

Studiet skal gi en grunnleggende innføring i veilednings- og vurderingsteori. Temaene vil bli relatert til sykepleier- og vernepleierutdanningens ulike praksisområder. Deltakerne vil gjennom arbeidskrav og praktiske øvelser få mulighet til å opparbeide mer trygghet i sin veiledning og vurdering av høgskolens studenter.

Studieutgifter

Studietilbudet er gratis. Det må betales lovbestemt semesteravgift for hvert semester. I tillegg må deltakerne dekke utgifter til pensumlitteratur mv.

Målgruppe

Studiet er et tilbud til de som fungerer som veileder, eller har gjort avtale om å være veileder i praksisstudier for sykepleier- eller vernepleierstudenter ved Høgskolen i Molde.

Forkunnskaper/opptakskrav

3-årig helse- og sosialfagutdanning fra høgskole eller universitet og helst ett års relevant yrkespraksis etter fullført utdanning.

Kompetanse

Videreutdanning kvalifiserer til en grunnleggende kompetanse til å veilede og vurdere studenter.

Læringsutbytte

En kandidat med fullført utdanningen skal:

- anvende sentrale veilednings- og vurderingsprinsipper, -begreper og ? metoder i veiledning av studenter
- reflektere over sin veiledning og utvikle en teori for denne
- mestre grunnleggende ferdigheter i veiledning og vurdering av studenter i praksis
- ha kjennskap til de rammer og planer som ligger til grunn for studentenes praksisstudier.

Studiets oppbygging

Studiet er bygd opp i tre trinn der hvert trinn starter med en undervisningssamling. Samlingene er organisert over tre samlinger på henholdsvis tre, to og to dager. Alle samlingene er obligatoriske og er i Molde. Mellom samlingene skal deltakerne gjennomføre arbeidskrav. Studiet avsluttes med en hjemmeeksamen.

Studieplan

Emne-kode	Emnets navn	Stp	O/V	Studiepoeng pr. semester	
	Veilederutdanning for praksisveiledere			S1	S2
PRV000	Praksisveiledning eksamen	10	O		10

Nærmere opplysninger om fagplan:

Videreutdanning i kunnskapsbasert praksis

Studiepoeng	15
Varighet	2 semester
Organisering	Deltid
Stuedsted	Høgskolen i Molde. Delt undervisningssted mellom Høgskolen i Molde og Høgskolesenteret i Kristiansund

Beskrivelse

Studiet skal gi en grunnleggende innføring i kunnskapsbasert praksis. Studiet er organisert med til sammen syv seminardager. Hver seminardag har hovedfokus på ett av trinnene i kunnskapsbasert praksis. Mellom seminardagene arbeider studentene med studiekrav hvor tema tar utgangspunkt i egen praksis.

Studieutgifter

Studietilbudet er gratis. Det må betales lovbestemt semesteravgift. I tillegg må deltakerne dekke utgifter til pensumlitteratur.

Målgruppe

Studiet er et tilbud til helsepersonell med 3 årlig helse- og sosialfaglig utdanning.

Forkunnskaper/opptakskrav

3- årlig helse- og sosialfagutdanning fra høgskole eller universitet og helst ett års relevant yrkespraksis etter fullført utdanning.

Krav til studieprogresjon

Bestått eksamen kvalifiserer til 15 studiepoeng. Gjennomført videreutdanning uten eksamen kvalifiserer til studiebevis

Kompetanse

Bestått eksamen kvalifiserer til 15 studiepoeng. Gjennomført videreutdanning uten eksamen kvalifiserer til studiebevis.

Læringsutbytte

Etter gjennomført studie skal studenten ha kunnskap om trinnene i kunnskapsbasert praksis. Dette innebærer:

1. Refleksjon
2. Spørsmålsformulering
3. Litteratursøk
4. Kritisk vurdering
5. Anvendelse
6. Evaluering

Studiets oppbygging

Syv seminardager fordelt på et høst- og et vårsemester. Alle samlingene er obligatoriske. Mellom samlingene skal deltakerne gjennomføre studiekrav. Studiet avsluttes med en hjemmeeksamen i gruppe.

Videreutdanning i aldring og eldreomsorg

Studiepoeng	60
Varighet	2 år. Opptak annet hvert år. Neste opptak høsten 2010
Organisering	Deltid
Stuedsted	Molde

Beskrivelse

Studiets mål er å kvalifisere reflekterte yrkesutøvere som med høy yrkesetisk og faglig standard kan ta initiativ til, organisere og iverksette tiltak i samarbeid med eldre, deres pårørende, frivillige organisasjoner og andre yrkesgrupper innenfor eldreomsorgen.

Fagplanen er utarbeidet på grunnlag av Forskrift til rammeplan for Videreutdanning i aldring og eldreomsorg, fastsatt av departementet 1. desember 2005.

Forkunnskaper/opptakskrav

3-årig helse- eller sosialfaglig utdanning fra høgskole eller universitet og minst ett års relevant yrkespraksis etter fullført utdanning. Søkere med 2-årig helse- eller sosialfaglig utdanning etter tidligere rammeplan kan også tas opp. Søkere med annen 3-årig høgskole- eller universitetsutdanning kan tas opp etter særskilt vurdering.

Kompetanse

Videreutdanningen kvalifiserer for arbeid innen gerontologi og geriatri i både 1.-, 2.- og 3. linjetjenesten.

Læringsutbytte

Etter endt utdanning skal studentene:

- Ha kunnskaper om normale aldringsprosess og hvordan det oppleves å bli gammel.
- Ha kunnskaper om Eldres sykdommer, behandling og rehabilitering, samt forebygging og mestring av sykdom og funksjonssvikt hos eldre, både på et samfunnsmessig og personlig plan.
- Ha evne til nytenkning i fremtidig yrkespraksis og kunne anvende relevant forskning i arbeidet med og for eldre.
- Kunne ta initiativ til, organisere og iverksette tiltak i samarbeid med eldre, deres pårørende, frivillige organisasjoner og andre yrkesgrupper innenfor eldreomsorgen.

Videre studiemuligheter

Studiet eller deler av studiet kan søkes innpasset som del av et mastergradsstudium.

Slik godkjenning gis av den institusjonen som tilbyr mastergradsstudiet. I mastergrad i helse og sosialfag, kliniske hjelperelasjoner overfor sårbare grupper ved Høgskolen i Molde er Videreutdanningen i Aldring og Eldreomsorg (VAE) godkjent som Modul 1a.

Studiets oppbygging

Studiet er organisert i fire hovedemner:

- Aldring og eldre menneskers livsvilkår
- Sykdom, funksjonssvikt og mestring i eldre år
- Organisering og utøvelse av helse- og sosialtjenester til eldre
- Fordypningsoppgave

Arbeids- og undervisningsform: Det er lagt opp til 12 ukesamlinger med teoriundervisning i Molde. Studentene vil bli organisert i faste refleksjonsgrupper (delvis veiledet) som utgjør ca. 20 timer pr. semester. I 3. og 4. semester skal studentene gjennomføre 10 dager i observasjonspraksis. Studiet er basert på en læringsstrategi som legger vekt på at studentene aktivt skal bearbeide lærestoffet og både skal få tilbakemeldinger på sitt eget arbeid og gi tilbakemeldinger til andre studenters arbeid underveis i studiet.

Obligatoriske arbeidskrav: Det er fastsatt arbeidskrav og krav til studiedeltaking som må oppfylles før studenter kan gjennomføre og avslutte studiet. Se fagplan:

Vurderingsordninger: I studiet benyttes ulike vurderingsordninger som støtter opp under studiets læringsstrategi: Semesteroppgave med veiledning i 1. semester og seminar med muntlig framlegg i 2. semester. I tredje semester skrives en rapport som omhandler organisering av helse- og sosialtjenester til eldre. Studiet avsluttes med en fordypningsoppgave i 3. og 4. semester.

Pensumlitteratur: Revideres fortløpende. Utgjør ca. 4 000 sider, av dette ca. 500 sider selvvalgt litteratur knyttet til fordypningsoppgaven.

Studieplan

Emne-kode	Emnets navn	Stp	Studiepoeng pr. semester				
			O/V	S1	S2	S3	S4
VAE	Semesteroppgave Kurs 1 og 2	10	O	10			
VAE	Vitenskapsteori og metode Kurs 3	7,5	O		7,5		
VAE	Seminar med fremlegg Kurs 4, 5 og 6	15	O		15		
VAE	Prosjektplan Kurs 7	5	O			5	
VAE	Rapport om organisering Kurs 8, 9 og 10	5	O			5	
VAE	Fordypningsoppgave Kurs 11	12	O				12
VAE	Refleksjonsgruppe	5,5	O	2,5			3
Stp totalt		60		12,5	22,5	10	15

Videreutdanning i psykisk helsearbeid, tverrfaglig fordypning i psykososialt arbeid

Studiepoeng	60
Varighet	2 år. Opptak annet hvert år. Neste oppstart høsten 2010
Organisering	Deltid
Stuedsted	Molde

Beskrivelse

Målet med studiet er å kvalifisere helse- og sosialarbeidere til forebyggende, behandlende og rehabiliterende arbeid med mennesker som har psykiske problemer. Utdanningen legger særlig vekt på at studentene skal utvikle og etablere et fundament av psykoterapeutiske holdninger, forståelses- og kommunikasjonsmåter. Studentene skal også ha et grundig kjennskap til ulike familie- og nettverkstiltninger. Hensikten med dette er å styrke studentene i deres egne fag og yrkesfunksjoner innen det psykiske helsevern spesielt.

Fagplanen er utarbeidet på bakgrunn av Forskrift til rammeplan for Videreutdanning i psykisk helsearbeid, fastsatt av departementet 1. desember 2005.

Forkunnskaper/opptakskrav

3-årig helse- eller sosialfaglig utdanning fra høgskole eller universitet, og minst ett års relevant yrkespraksis etter fullført utdanning. Søkere med 2-årig helse- eller sosialfaglig utdanning etter tidligere rammeplaner eller med annen 3-årig høgskole- eller universitetsutdanning kan tas opp etter særskilt vurdering.

Høgskolen forutsetter at studentene ved oppstart har kjennskap til minst en av følgende grunnleggende lærebøker i psykiatri:

- Dahl, Eitinger, Malt og Retterstøl: Lærebok i psykiatri - Universitetsforlaget
- Cullberg: Dynamisk psykiatri - TANO
- Kringlen: Psykiatri – Universitetsforlaget.

Kompetanse

Videreutdanningen kvalifiserer for arbeid innen både kommunehelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten.

Videre studiemuligheter

Studiet eller deler av studiet kan søkes innpasset som del av et mastergradsstudium.

Slik godkjenning gis av den institusjonen som tilbyr mastergradsstudiet. I mastergrad i helse - og sosialfag, kliniske hjelperelasjoner overfor sårbare grupper ved Høgskolen i Molde er Videreutdanningen godkjent som Modul 1b.

Studiets oppbygging

Studiet er organisert i en basisdel (30 studiepoeng) og en fordypningsdel i psykososialt arbeid (30 studiepoeng)

Basisdelen har 3 hovedemner:

- Mennesket, psykiske lidelser og det sosiale miljø - 12 studiepoeng
- Organisering av tjenestene for mennesker med psykiske lidelser - 9 studiepoeng

- Kommunikasjon, samhandling og konfliktløsning - 9 studiepoeng.

Fordypningsdelen har 2 hovedemner:

- Faglig fundament; teori og etikk i terapeutiske relasjoner - 12 studiepoeng
- Utvikling og utøvelse av relasjonskompetanse - 18 studiepoeng.

Arbeids- og undervisningsform/obligatoriske arbeidskrav:

Studiet gjennomføres over 2 år med til sammen ca. 11 ukesamlinger. Enkeltdager kan tas ut av samlingene og tilrettelegges som egne fagseminarer i samarbeid med praksisfeltet.

Ukesamlingene vil bestå av forelesninger, gruppearbeid, egen fordypning og studentframlegg av artikler og klinisk materiale. I tillegg har studiet 7 ukers (30 timer pr uke) obligatoriske praksisstudier lagt til studiets 3.semester. 1 uke (30 timer) av disse 7 kan tas ut som selvvalgt hospitering innen feltet psykisk helsearbeid.

Studentene vil bli organisert i faste refleksjonsgrupper (delvis veiledet) som så langt praktisk mulig vil bli lagt til, eller nært, studentenes bosteder. Refleksjonsgruppene utgjør 25 timer per semester. For nærmere beskrivelse se fagplan.

Pensumlitteratur:

Denne revideres fortløpende og leveres ut som eget vedlegg til fagplan.

Studieplan

Emne-kode	Emnets navn	Stp	Studiepoeng pr. semester				
			O/V	S1	S2	S3	S4
VPH	Videreutdanning i psykisk helsearbeid - tverrfaglig fordypning i psykososialt arbeid ?	60	O				
VPH 701	Psykisk helsearbeid - hjemmeoppgave	6	O		6		
VPH 702	Psykisk helsearbeid - basisdel	21	O		21		
VPH 703	Refleksjonsgruppe - 1.år	3	O		3		
VPH 704	Kliniske studier inkl. praksisrapport	10	O			10	
VPH 705	Fordypningsoppgave- psykososialt arbeid	9	O				9
VPH 706	Refleksjonsgruppe 2.år	3	O				3
VPH 707	Avsluttende eksamen i kliniske tema	8	O				8

Tverrfaglig videreutdanning i psykososialt arbeid med barn og unge

Studiepoeng	60
Varighet	2 år
Organisering	Deltid
Stuedsted	Molde

Beskrivelse

Studiet er etablert som oppdrag fra Sosial- og helsedirektoratet. Utdanningen er ett av tiltakene i regjeringens strategiplan for barn og unges psykiske helse.

Utdanningen har tre hovedmål:

- Utvikle kunnskap og kompetanse i tråd med barn og ungdoms behov
- Bedre samarbeid og koordinering av tjenestene for barn og unge
- Fokuserer på barn og ungdoms mestring i og av dagliglivet.

Studiet er tverrfaglig og tverretattlig. Det er lagt vekt på å rekruttere studenter som kan avspeile hele det spektret av yrkesgrupper mv. som møter barn og unge i sin hverdag. Eksempler: Ansatte i skole, barnehage, helse- og sosialtjenester, barnevernet, politiet og kultur- og fritidstilbud.

Målgruppe

Studiet retter seg i hovedsak mot helse- og sosialfaglig og pedagogisk høyskoleutdannede og andre med høyskole- eller høyere universitetsutdanning med relevante arbeidsforhold. Før oppstart av hvert utdanningsprogram inngår høgskolen et forpliktende samarbeid med administrasjonssjefen/rådmannen i minimum en kommune og ledelsen i den tilhørende enheten i psykisk helsevern for barn og unge. Avtalen konkretiserer et samarbeid der utdanningen inngår som en del av kommunens tjenesteutviklingsprogram og kompetanseplaner.

Forkunnskaper/opptakskrav

Det kreves bachelorgrad (180 studiepoeng) eller tilsvarende i relevant fagområde; pedagogikk (allmenn-/førskolelærer), helse- og/eller sosialfag (barnevern, ergoterapi, fysioterapi, sosialt arbeid, sykepleie eller vernepleie), medisin, psykologi, politiarbeid osv. Søkere med annen utdanning på tilsvarende nivå kan bli tatt opp etter særskilt vurdering i opptakskomiteen. Søkere med 2 eller 3-årig høyskoleutdanning etter tidligere rammeplan/studieplan kan også tas opp etter særskilt vurdering (opptakskomiteen).

Det er videre krav om minst to års relevant yrkespraksis fra direkte arbeid med barn/unge etter endt utdanning, og krav om at studentene under utdanningen har mist 50 % stilling knyttet til direkte arbeid med barn eller unge.

Kommunene vil bli særskilt invitert til å inngå forpliktende avtaler ved høgskolen om at en gruppe ansatte kan gjennomføre utdanningen som en del av kommunens planer om tjeneste- og kompetanseutvikling. Studenter som inngår i en slik avtale blir prioritert ved opptak.

Ved konkurranse om studieplass vil arbeidsgivers behov for kompetanse veie tungt.

Les egne opptaksbestemmelser for studiet her: <http://www.himolde.no/db/28/3571.doc>.

Kompetanse

Utdanningsprogrammet tar som hovedregel utgangspunkt i deltakernes arbeidssted, og har til hensikt å forsterke deltakernes kompetanse i møte med barn, ungdom og deres familier i de forskjellige tjenestetilbudene. Deltakerne skal etter endt utdanning kunne initiere og gjennomføre helsefremmende og forebyggende arbeid med barn, ungdom og unge voksne, og skape og videreutvikle tilgjengelige, fleksible og samordnende tjenestetilbud til barn, ungdom og familier i krise.

Læringsutbytte

En kandidat med fullført utdanning skal:

- Ha kompetanse i møte med barn, ungdom og deres familier i de forskjellige tjenestetilbudene.
- Kunne initiere og gjennomføre helsefremmende og forebyggende arbeid med barn, ungdom og unge voksne.
- Skape og videreutvikle tilgjengelige, fleksible og samordnende tjenestetilbud til barn, ungdom og familier i krise.
- Kunne initiere og gjennomføre lokale utviklingsprosjekter, i samarbeid med aktuelle instanser og brukere i egen kommune.

Videre studiemuligheter

Studiet kvalifiserer, på visse vilkår, til å søke opptak til andre halvdel av mastergradsstudiet i helse- og sosialfag ved Høgskolen i Molde.

Studiets oppbygging

Studiet er bygd opp på grunnlag av en egen kravspesifikasjon som Helsedirektoratet har utarbeidet. Egen studieplan foreligger. Studiet er organisert som et deltidsstudium over to år. Ukesamlinger (10) med teoriundervisning i Molde og arbeid i veiledende handlings- og refleksjonsgrupper.

Studiet består av fire hovedemner, hvert på 15 studiepoeng, og kan inngår som en del av relevante masterprogram blant annet ved Høgskolen i Molde, NTNU og Høgskolen i Volda.

Les fagplan for studiet her: <http://www.himolde.no/db/28/3251.pdf>

VBU	Tverrfaglig videreutdanning i psykososialt arbeid med barn og unge	60 studiepoeng
Hovedemne A	Kompetanse og tjenesteutvikling	15 studiepoeng
Hovedemne B	Psykisk helse hos barn, ungdom og unge voksne	15 studiepoeng
Hovedemne C	Organisering og samordning av tjenestetilbudet	15 studiepoeng
Hovedemne D	Psykososialt arbeid - ulike praksiser, teorier og etiske dilemmaer	15 studiepoeng

1. år				
Kode	Fag		Studiepoeng	Utløser studiepoengproduksjon
VBU709	Vitenskapsteori	Skriftlig gruppeoppgave Bestått/ikke bestått	5	Høst 1.semester
VBU710	Kvalitativ og kvantitativ metode	Skriftlig gruppeoppgave Bestått/ikke bestått	5	Høst 1.semester
VBU702	Handlings- og refleksjonsgruppe 1.år	Gruppeoppgave Bestått/ikke bestått	10	1. og 2. semester
VBU703	Psykisk helse hos barn, ungdom og unge voksne.	Skriftlig individuell hjemmeoppgave Gradert karakter	10	Vår 2. semester

2. år				
Kode	Fag		Studiepoeng	Utløser studiepoengproduksjon
VBU704	Handlings- og refleksjonsgruppe 2.år	Gruppeoppgave Bestått/ikke bestått	10	3. og 4. semester
VBU706	Fordypningsoppgave / utviklingsprosjekt.	Skriftlig individuell eller gruppeoppgave. Gradert karakter	15	4. semester
VBU708	Avsluttende eksamen.	Skriftlig individuell skoleeksamen, 6 timer. Gradert karakter	5	4.semester

Videreutdanning i utredning av voldsrisiko hos mennesker med psykiske lidelser (VIVO I)

Studiepoeng	15
Varighet	1 semester
Organisering	Deltid
Stuedsted	Institutt for psykiatri, Medisinsk fakultet, Universitetet i Oslo. Studiene kan gjennomføres via videooverføring fra Oslo. Nærmere opplysninger om videooverføring fås på Kompetansesenter for sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri (www.kompetanse-senteret.no)

Beskrivelse

Dette studiet er et resultat av samarbeid mellom Kompetansesenter for sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri for Helseregion Øst og helseregion Sør, Oslo universitetssykehus (Institutt for psykiatri, Medisinsk fakultet, Universitetet i Oslo) og Høgskolen i Molde, Avdeling for helse- og sosialfag. Studietilbudet har vold og utredning av voldsrisiko som hovedfokus. Arbeid i psykisk helsevern, på alle nivå i helsesystemet, forutsetter at en skal kunne gjøre denne typen utredning. Studietilbudet er derfor like relevant for fagfolk i hjemmebaserte tjenester og miljøterapi i institusjon som for individual - og gruppeterapeuter.

Målgruppe

Målgruppen for studiet er leger, psykiatere, psykologer, sosionomer, sykepleiere, vernepleiere, barnevernspedagoger og andre med tilsvarende helsefaglig bakgrunn og som arbeider med mennesker som har psykiske lidelser og voldsproblem.

For mer informasjon om studiet og opptak, kontakt Bjørn, post@kompetanse-senteret.no eller Stål Bjørkly, Stal.Bjorkly@himolde.no.

Forkunnskaper/opptakskrav

For å bli tatt opp på studiet kreves minst 3-årig helse- eller sosialfaglig utdanning på høgre nivå. Søkere med 2-årig høgre helse- eller sosialfaglig utdanning etter tidligere rammeplaner kan også tas opp. Søkere med annen 3-årig høgskole- eller universitetsutdanning kan tas opp etter særskilt vurdering. I tillegg kreves minst ett års klinisk praksis i arbeid med mennesker med psykiske lidelser som har et voldsproblem.

Det kan søkes opptak på grunnlag av realkompetanse. Her vil det bli stilt krav om minimum 5 års relevant yrkespraksis, se presisering foran. Søkere må i tillegg dokumentere at de er i besittelse av nødvendige forkunnskaper til å kunne gjennomføre et studium på dette nivået.

Kompetanse

Studiet skal gi studenten en oppdatert forståelse av teorier om aggresjon og vold og praktisk-klinisk anvendelse av de mest effektive instrumenter og metoder for utredning av voldsrisiko hos mennesker med psykiske lidelser.

Læringsutbytte

En kandidat med fullført utdanning skal:

- Ha en oppdatert forståelse av teorier om aggresjon og vold.
- Kunne praktisk-klinisk anvende de mest effektive instrumenter og metoder for utredning av voldsrisko hos mennesker med psykiske lidelser.

Studiets oppbygging

Studiets er inndelt i to moduler som er nært knyttet til hverandre:

Det vil bli arrangert 7 dagssamlinger ved Kompetansesenter for sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri, Institutt for psykiatri, Medisinsk fakultet, Universitetet i Oslo.

Studiet avsluttes med en skriftlig gruppeeksamen hvor studentene skal gjøre en fullstendig utredning av voldsrisko i forhold til et skriftlig presentert kasus. Studentene blir organisert i faste grupper med 4-6 medlemmer. Gruppene arbeider sammen gjennom hele studietiden og under eksamen.

Studieplan

Emnekode Emnenavn

VIPH000 Voldsrisko hos mennesker med psykiske lidelser (15 studiepoeng)

- Risikoanalyser - Kliniske metoder og instrumenter
- Grunnleggende begrep og teori når det gjelder risikoanalyser, aggresjon og vold.

Videreutdanning i behandling og risikohåndtering av vold hos mennesker med psykiske lidelser (VIVO II)

Studiepoeng	15
Varighet	1 semester
Organisering	Deltid
Stuedsted	Oslo. Studiene kan gjennomføres via videooverføring fra Oslo. Nærmere opplysninger om videooverføring fås på Kompetansesenter for sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri (www.kompetanse-senteret.no).

Beskrivelse

Dette studiet er et resultat av samarbeid mellom Kompetansesenter for sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri for Helseregion Sør-Øst, Oslo universitetssykehus (Institutt for psykiatri, Medisinsk fakultet, Universitetet i Oslo) og Høgskolen i Molde.

Studietilbudet er det eneste i Norge som har behandling og risikohåndtering av vold hos mennesker med psykiske lidelser som hovedfokus. Arbeid i psykisk helsevern, på alle nivå i helsesystemet, forutsetter at en som kliniker har kompetanse innen dette fagområdet. Studietilbudet er derfor like relevant for fagfolk i hjemmebaserte tjenester og miljøterapi i institusjon som for individuell- og gruppeterapeuter.

Antall studieplasser er begrenset. Opptak av studenter skjer fortløpende fram til søknadsfristens utløp. For mer informasjon om studiet og opptak, kontakt Bjørn Østberg, post@kompetanse-senteret.no eller Stål Bjørkly, Stal.Bjorkly@himolde.no.

Målgruppe

Målgruppen for studiet er leger, psykiatere, psykologer, sosionomer, sykepleiere, vernepleiere, barnevernspedagoger og andre med tilsvarende helsefaglig bakgrunn som arbeider med mennesker med psykiske lidelser og voldsproblem.

Forkunnskaper/opptakskrav

For å bli tatt opp på studiet kreves minst 3-årig helse- eller sosialfaglig utdanning på høgre nivå. Søkere med 2-årig høgre helse- eller sosialfaglig utdanning etter tidligere rammeplaner kan også tas opp. Søkere med annen 3-årig høgskole- eller universitetsutdanning kan tas opp etter særskilt vurdering. I tillegg kreves minst ett års klinisk praksis i arbeid med mennesker med psykiske lidelser som har et voldsproblem.

Det kan søkes opptak på grunnlag av realkompetanse. Her vil det bli stilt krav om minimum 5 års relevant yrkespraksis, se presisering foran. Søkere må i tillegg dokumentere at de er i besittelse av nødvendige forkunnskaper til å kunne gjennomføre et studium på dette nivået. I tillegg må søkeren ha bestått "Tverrfaglig videreutdanning i behandling og risikohåndtering av vold hos mennesker med psykiske lidelser" (VIVO I).

Kompetanse

Studiet skal gi studenten en oppdatert innføring i kliniske metoder for behandling og risikohåndtering av aggresjon og vold hos mennesker med psykiske lidelser.

Studenten skal etter gjennomført studium kunne utforme og anvende strukturerte behandlingsplaner og

risikohåndteringsplaner i forhold til mennesker med psykiske lidelser som har voldsproblem. Denne kunnskapen skal være forskningsbasert, og også evidensbasert når slik kunnskap foreligger i faglitteraturen.

Læringsutbytte

En kandidat med fullført utdanning skal:

- ha en oppdatert oversikt i kliniske metoder for behandling og risikohåndtering av aggresjon og vold hos mennesker med psykiske lidelser.
- kunne utforme og anvende strukturerte behandlingsplaner og risikohåndteringsplaner i forhold til mennesker med psykiske lidelser som har voldsproblem. Denne kunnskapen skal være forskningsbasert, og også evidensbasert når slik kunnskap foreligger i faglitteraturen.

Studiets oppbygging

Studiets er inndelt i to moduler som er nært knyttet til hverandre: Det vil bli arrangert 7 dagssamlinger ved Kompetansesenter for sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri, Ullevål universitetssykehus i Oslo. Studiet avsluttes med en skriftlig gruppeeksamen hvor studentene skal utarbeide en omfattende behandlings- og risikohåndteringsplan i forhold til et skriftlig presentert kasus.

Studentene blir organisert i faste grupper med 4-6 medlemmer. Gruppene arbeider sammen gjennom hele studietiden og under eksamen.

Studieplan

Emne-kode	Emnets navn	Stp	O/V
VIVO II	Behandling og risikohåndtering av vold hos mennesker med psykiske lidelser	15	O
	Behandling og risikohåndtering i institusjon		
	Behandling og risikohåndtering i utenfor institusjon		

Mastergrad i helse- og sosialfag, kliniske hjelperelasjoner overfor sårbare grupper

Studiepoeng	120
Varighet	4 år på deltid Opptak annet hvert år. Neste oppstart er høsten 2010
Organisering	Deltid
Stuedsted	Molde

Beskrivelse

Studiets fokus er rettet mot kliniske hjelperelasjoner overfor sårbare grupper i helse og sosialsektoren. Denne hjelperelasjonen vil i stor grad bli utøvd direkte i ansiktsnære og krevende samhandlinger med pasienter, klienter og pårørende. Nærheten og kravene i slike relasjoner vil variere fra type situasjon og sykdom, lidelse og krise, som på ulike måter medfører sårbarhet og griper dypt inn i menneskers liv. Både innen somatisk og psykisk helse- og sosialfaglig arbeid vil virksomheten foregå direkte med pasienten, grupper av pasienter og med familie og sosialt nettverk. Virksomhet som dreier seg om kun forvaltnings- og saksbehandlingsarbeid vil derimot falle utenfor.

Fokuset i studiet, den kliniske hjelperelasjonen vil i løpet av studiet vektlegges ut fra ulike perspektiv og nivå. De to valgfrie modulene i studiets første år (2 år på deltid) retter seg mot pasienter/brukere med ulike lidelser og helseproblemer forårsaket av henholdsvis aldring og psykiske lidelser. Det sentrale tema i den valgfrie modulen vil være å utvikle klinisk relasjonskompetanse i møte med brukere med helse- og funksjonsproblemer som har sammenheng med aldring eller psykisk lidelse.

I studiets andre år (2 år på deltid) skjer en videre fordypning på et generelt og overordnet teoretisk nivå, så vel som metodisk og praktisk. Dette gjøres ved å belyse ulike dimensjoner i hjelperelasjonen; pasient- og brukerperspektivet, omsorgsperspektivet og det terapeutiske perspektivet.

Målgruppe

Ansatte i helse- og sosialsektoren med relevant høgskoleutdanning, jfr. krav om forkunnskaper nedenfor.

Forkunnskaper/opptakskrav

Det kreves relevant bachelorgrad i helse- og/eller sosialfag eller tilsvarende. I tillegg kreves minimum 1 års klinisk praksis etter gjennomført bachelorgrad.

Søkere som tidligere har gjennomført videreutdanning i aldring og eldreomsorg eller i psykisk helsearbeid, eller har annen klinisk videreutdanning som kan godkjennes i henhold til opptaksbestemmelsene, kan søke opptak til mastergradens 2. studieår. Disse vil måtte gjennomgå et forkurs eller dokumentere tilstrekkelige kunnskaper i vitenskapsteori og forskningsmetode.

Kompetanse

Hensikten med studiet er å gi fordypning i ulik og relevant forskningsbasert kunnskap om forskningsdesign og metoder relatert til kliniske hjelperelasjoner, slik at studenten:

- utøver hjelperollen, i nære relasjoner med mennesker som på grunn av sykdom, lidelse, livskrise eller høy alder er i en sårbar situasjon, basert på systematiske analyser av dynamiske og kontekstuelle faktorer hos pasient/klient og dennes nettverk
- utforsker komplekse og sammensatte problemstillinger i det kliniske hjelpearbeidet, også i relasjon til muligheter og begrensninger som ligger i rammene for relasjonen

- anvender kliniske tilnæringsformer og metoder for personlig, relasjonell og kontekstuell kunnskapsoppbygging
- bidrar til fagutvikling i det kliniske felt ved å igangsette og styrke endringsprosesser
- viser metodekunnskap og ferdigheter i å utvikle og delta i forskningsprosjekt
- anvender kritiske ferdigheter i vurdering av klinisk forskning og praksis
- bidrar til systematisk kunnskapsutvikling i klinisk praksis

Studiet kan videre kvalifisere for doktorgradsarbeid innen klinisk helse og sosialfaglig arbeid.

Studiets oppbygging

Studiet er organisert som et toårig studieprogram over 4 år på deltid hvor en videreutdanning utgjør det første studieåret. De videreutdanningene Høgskolen i Molde gir tilbud om, og som inngår i dette programmet, er videreutdanning i aldring og eldreomsorg, videreutdanning i psykisk helsearbeid og videreutdanning i psykososialt arbeid med barn og unge. Disse er i dag organisert som deltidsstudier over 2 år. Disse utdanningene vil utgjøre valgfrie moduler hver på 60 studiepoeng. Andre kliniske videreutdanninger i helse og sosialfag kan godkjennes som 1. år i mastergradsstudiet, evt med tilleggskrav.

Det andre året i mastergradsprogrammet inneholder 3 moduler, henholdsvis vitenskapsteori og metode, kliniske hjelperelasjoner og mastergradsoppgaven.

Arbeidsformer i studiet

Arbeidsformene i studiet vil være basert på både teoretisk framstilling av feltets problemstillinger og refleksjon over egne praksiserfaringer. Undervisningsmetodene vil omfatte forelesninger, seminargrupper, refleksjonsgrupper og ulike former for rollespill. I tillegg vil studentene få individuelt baserte innleveringsoppgaver hvor stoffet skal relateres til problemstillinger i fordypningsoppgave/mastergradsoppgave og gi ferdighetstrening i vitenskapelig skriving og metodebruk. Studentene vil få veiledning både individuelt og i gruppe.

Studieplan

Emne- kode	Emnets navn	Stp	O/V	Studiepoeng pr. semester							
				S1	S2	S3	S4	S5	S6	S7	S8
	VALGFRI MODUL										
VAE	Videreutdanning i aldring og eldreomsorg	60									
VAE 701	Aldring og eldre menneskers livsvilkår	12	O	12							
VAE 702	Sykdom, funksjonssvikt og mestrings i eldre år	15	O		15						
VAE 703	Organisering og utøvelse av helse. Og sosialtjenester til eldre mennesker	15	O			15					
VAE 704	Fordypningsteama; kommunikasjon og samhandling innenfor alderspsykiatri og demensomsorg	6	O				6				
VAE 705	Fordypningsoppgave	12	O				12				
	VALGFRI MODUL										
VPH	Videreutdanning i psykisk	60	O								

	helsearbeid - tverrfaglig fordypning i psykososialt arbeid										
VPH 701	Psykisk helsearbeid - hjemmeoppgave	6	O		6						
VPH 702	Psykisk helsearbeid - basisdel	21	O		21						
VPH 703	Refleksjonsgruppe 1.år	3	O		3						
VPH 704	Kliniske studier inkl. praksisrapport	10	O			10					
VPH 705	Fordypningsoppgave- psykososialt arbeid	9	O				9				
VPH 706	Refleksjonsgruppe 2.år	3	O				3				
VPH 707	Avsluttende eksamen i kliniske tema	8	O				8				
	OBLIGATORISK MODUL										
MHS	Mastergradstudiet 2.år	60									
MHS 701	Vitenskapsteori og metode	15	O					15			
MHS 702	Kliniske hjelperelasjoner	15	O					15			
MHS 704	Masteroppgave	30	O								30

EMNEOVERSIKT

Administrasjons- og organisasjonsfag

ADM100 Organisasjon 1

Studiepoeng	7.5
Forkunnskaper	Ingen spesielle
Undervisningssemester	Høst
Undervisningssted	Molde/Kristiansund
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Språk litteratur	Norsk
Undervisning/undervisningsform	2 timer forelesning per uke pluss gruppearbeid
Arbeidskrav	Gruppeinnleveringer
Vurderingsform	Skriftlig eksamen, 5 timer
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Studenten skal ved fullført kurs ha:

- Grunnleggende teoretisk kunnskap om sentrale organisasjonsteoretiske temaer
- Grunnleggende teoretisk kunnskap om sentrale organisasjonspyskologiske temaer
- Forståelse for hvordan mennesker påvirker og påvirkes av grupper og organisasjoner

Innhold

- Historikk og utviklingstrekk
- Motivasjon
- Emosjoner
- Persepsjon
- Gruppepsykologi
- Individuell og organisatorisk læring
- Kommunikasjon
- Formell og uformell organisasjonsstruktur
- Oppgaver, teknologi, mål og effektivitet i organisasjoner
- Organisasjon og omgivelser
- Beslutningsprosesser
- Problemløsning og kreativitet
- Makt og konflikt i organisasjoner
- Ledelse

ADM105 Praktisk organisasjonsopplæring for studenttillitsvalgte

Studiepoeng	5
Undervisningssemester	Uregelmessig
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Språk litteratur	Norsk
Undervisning/undervisningsform	Konsentrert undervisning etter nærmere avtale med studentene. Totalt ca 20 timer undervisning
Arbeidskrav	Oppmøte på minst 80 % av undervisningstimene
Vurderingsform	Praksisrapport som leveres til avtalt frist
Karakertype	Bestått/ikke bestått

Læringsutbytte

Etter fullført kurs skal studentene ha fått

- forståelse av hvordan høyere utdanning i Norge er organisert.
- oversikt over de viktigste lover og forskrifter som regulerer sektoren.
- oversikt over den faglige og administrative organiseringen ved Høgskolen i Molde.
- grundig kunnskap om de rettigheter og plikter en har som studenttillitsvalgt.

Innhold

Kurset består av en teoridel og en praktisk del. Den praktiske delen er selve tillitsvervet. Som tillitsverv godkjennes alle valgte verv (ikke vara) som er direkte relatert til høgskolens drift. For eksempel medlem i høgskolens styre, studentsamskipnadens styre, avdelingsråd, studieutvalg, etc. Andre verv kan godkjennes etter søknad.

Bestått kurs forutsetter at både teoridel og praksisdelen er gjennomført. Det er en fordel, men ikke absolutt nødvendig, at teoridel og praksisdelen tas parallelt, Praksisdelen skal dokumenteres i en rapport. Rapportens omfang skal være på ca 10- 20 sider.

Teoridelen består av emner som er relevante i tillitsvervsituasjonen og vil bestå av en samling utdanningspolitiske, organisatoriske og juridiske emner. Aktuelle emner vil være:

- Utviklingstrekk i høyere utdanning i Norge, herunder ulike politiske initiativ (Mjøsutvalget, Ryssdalutvalget, Kvalitetsreformen, nye universiteter, etc.)
- Organisasjonen ved HiM, ledelsesform og styringsorganer
- Studiestruktur ved HiMs to avdelinger
- Kvalitetssystemet ved HiM, saksbehandlingsrutiner
- Studenters situasjon og studentrettigheter
- Tillitsvalgtes rolle i en utdanningsinstitusjon, rettigheter og plikter.

Litteratur

Bernt, Jan Fredrik: *Lov om universiteter og høgskoler med kommentarer.*

ADM110 Stats- og kommunalkunnskap

Studiepoeng	7.5
Forkunnskaper	Ingen spesielle
Undervisningssemester	Høst
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	Forelesninger
Vurderingsform	4 timer skriftlig eksamen
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Kandidatene skal ved fullført kurs:

- Ha oversikt over noen sentrale teorier, begrep og modeller i studiet av politikk og administrasjon
- Kunne beskrive oppbygningen av sentrale offentlige institusjoner på ulike styringsnivå
- Kunne anvende sentrale teorier og begrep til å analysere virkemåten til offentlige institusjoner, samt forholdet mellom nivåene

Innhold

Kurset omhandler følgende emner:

- Teorier, begrep og modeller i studiet av offentlig politikk
- Historisk bakgrunn med vekt på tiden etter 1945
- Offentlige institusjoner på ulike styringsnivå (det nasjonale, det regionale og det lokale nivå), samt forholdet mellom nivåene.

ADM110 sammen med ADM111 tilsvarer det gamle SAF110

Litteratur

Christensen, T. m.fl. *Forvaltning og politikk*. Universitetsforlaget. Siste utg.

Hanssen, G. S. m. fl. *Politikk og demokrati*. Gyldendal. Siste utg.

ADM111 Politiske prosesser

Studiepoeng	7.5
Forkunnskaper	Stats- og kommunalkunnskap
Undervisningssemester	Vår
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	Forelesninger
Arbeidskrav	Obligatorisk individuell innleveringsoppgave må være godkjent for å gå opp til eksamen
Vurderingsform	4 timer skriftlig eksamen
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Kandidatene skal ved fullført kurs:

- Ha oversikt over inntaksprosesser og aktører i det norske politiske systemet
- Ha oversikt over uttaksprosesser, iverksetting, virkemidler og innhold i offentlig politikk
- Kunne analysere prosesser i offentlig politikk i lys av aktuelle teorier

Innhold

- Inntaksprosesser og politiske aktører (den demokratiske kanal, den korporative kanal, massemedia, aksjoner, samt supplerende innflytelseskanaler som brukerkanalene og lignende)
- Uttaksprosesser (iverksetting av offentlig politikk, virkemidler og innhold i offentlig politikk, herunder velferdsstat)
- Tilbakeføringsprosesser og evaluering

ADM111 sammen med ADM110 tilsvarer det tidligere SAF110

Litteratur

Christensen, T. m.fl.: *Forvaltning og politikk*. Universitetsforlaget. siste utgave

Hansen, G.S. m.fl.: *Politikk og demokrati*, Gyldendal. siste utgave

Østerud, Ø; Engelstad, F. og Selle, P. 2003: *Makten og demokratiet*. Gyldendal

ADM201 Innføring i samfunnsvitenskapelig metode

Studiepoeng	7.5
Forkunnskaper	Ingen spesielle
Overlapping med andre fag/ Studiepoengreduksjon	Gir ikke uttelling i kombinasjon med SAF 112 Samfunnsvitenskapelig metode og statistikk
Undervisningssemester	Vår
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Språk litteratur	Norsk
Undervisning/undervisningsform	2 timer forelesning pluss veiledning/gruppearbeid per uke
Vurderingsform	En hjemmeeksamen med bruk av statistikkprogram teller 50 %. Avsluttende skriftlig eksamen, 3 timer, teller 50 %
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Kandidatene skal ved fullført kurs ha tilegnet seg kjennskap til grunnprinsippene innen samfunnsvitenskapelig forskningsmetode. Emnet skal gjøre en i stand til å planlegge enkle empiriske undersøkelser og tolke resultater fra kvantitative prosjekter

Innhold

- Ulike forskningsmetoder og analysestrategier
- Problemformulering
- Operasjonalisering og måling av variabler
- Utvalgsbeslutninger

- Valg av datainnsamlingsmetode
- Dataanalyse
- Tolkning og rapportering

Litteratur

Jacobsen, Dag Ingvar (2005): *Hvordan gjennomføre undersøkelser?* Høyskoleforlaget

ADM205 Organisasjon 2

Studiepoeng	7.5
Forkunnskaper	Organisasjon 1
Undervisningssemester	Vår
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	2 timer forelesning per uke
Vurderingsform	5 timer skriftlig avsluttende eksamen
Karakertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Kandidatene skal ved fullført kurs ha oversikt over sentrale teorier innen ledelse, læring og organisasjonsendring. Innen organisasjonsendring skal de ha utviklet evnen til å analysere og forstå organisasjonsfaglige problemstillinger og drøfte mulige løsninger

Innhold

- Organisasjonsteoretiske perspektiver
- Endring i organisasjoner
- Ledelsesformer
- Læring og omstilling

Litteratur

Jacobsen, Dag Ingvar og Jan Thorsvik. 2005: *Hvordan organisasjoner fungerer.* Fagbokforlaget (kap 10,11 og 12)

Jacobsen, Dag Ingvar. 2004: *Organisasjonsendringer og endringsledelse.* Fagbokforlaget

ADM300 Foretaksstrategi

Studiepoeng	7.5
Undervisningssemester	Høst
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	3 timer forelesning per uke. Gruppearbeid for løsning av oppgaver
Vurderingsform	4 timers skriftlig eksamen (100 %)
Karakertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Etter gjennomført kurs skal studentene

- ha fått forståelse for strategiske problemstillinger i bedrifter og organisasjoner.
- ha oversikt over teorier og og metoder som anvendes til strategisk analyse.
- kjenne til hovedelementene i en forretningsplan, og hvilke analyser som ligger til grunn for denne.
- ha fått god forståelse for bedriftens konkurransesituasjon.

Innhold

Foretaksstrategi omhandler strategiprosessen i organisasjoner fra idé til iverksetting. Kurset omhandler

- historisk utvikling av strategifaget
- utforming av visjon, forretningsside og mål
- strategisk analyse, herunder analyse av interne og eksterne faktorer
- utvikling av markedsstrategi
- strategiske valg, implementering og kontroll

I tillegg gjennomgås økonomisk organisasjonsteori, herunder prinsippal-agentteori og transaksjonsteori.

Litteratur

Roos, Gøran; Krogh Georg von; Roos, Johan: *Strategi - en Innføring*, 4. utg., Fagbokforlaget, Bergen, 2005.

Høgskolen i Molde: Artikkelsamling.

ADM400 Styrearbeid i organisasjoner

Studiepoeng	7.5
Forkunnskaper	Ingen spesielle, men en fordel at man har tatt eksamen i ADM100 Organisasjon
Undervisningssemester	Vår
Undervisningssted	Molde, egner seg ikke som fjernstudium
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	Kurset gjennomføres med 20 undervisningstimer fordelt på 4 dagssamlinger. På samlingene vil arbeidsformen være undervisning, caseoppgaver, gruppediskusjoner og presentasjoner
Vurderingsform	Eksamen består i aktiv deltakelse på de 4 samlingene og obligatorisk frammøte. I tillegg skal det leveres inn en rapport fra to intervjuer med erfarne styremedlemmer
Karaktertype	Bestått/ikke bestått

Læringsutbytte

Etter endt kurs skal studenten:

- Ha en god forståelse og kunnskap om organisatoriske, juridiske og økonomiske rammevilkår for virksomheter
- Ha en bred forståelse av hva det vil si å representere, dvs en bedre evne til å reflektere over sin egen rolle relatert til arenaer de deltar på, og hvilke ansvar en har som representant, styremedlem eller

- utvalgsmedlem
- Ha utviklet en økt forståelse for maktreasjoner, beslutningsprosesser og strategisk handling

Innhold

Kurset setter fokus på rollen som valgt representant i styrende organer. Styrets roller, lovgiving som påvirker styrearbeidet, styretypologier, organisering av virksomheter samt juridisk, økonomisk og organisatorisk ansvar for styremedlemmer vil bli behandlet.

Hovedmål for kurset er å gi en dypere forståelse av styrende organer og styrende prosesser, samt problemstillinger knyttet til de samme områdene. Hovedfokus vil være på selskapstyper for det private næringslivet, men andre selskapstyper vil også bli behandlet. Ethiske og moralske spørsmål innenfor feltet styrearbeid vil stå sentralt

Litteratur

Lov om aksjeselskaper

Lov om studentsamskipnader, med forskrift

Levorsen, Stein O.: *Styrearbeid i praksis*. Tanum, 3. Utg.

Selvik, Arne.: *Styreverden*. Fagbokforlaget

ADM430 Nordic Welfare Policy and Politics

Credits	7.5
Prerequisites	None
Semester	Spring
Location	Molde
Language Instructions	English
Language Assignments and Evaluation	English
Instruction	Lectures, group discussions, paper
Grades	The grade will be based on 1) paper, appr. 10 pages (3000-3500 words), and 2) oral presentation and discussion of the paper
	Letter (A - F)

Objectives

The course will give the student an introductory knowledge of Norwegian politics and the Scandinavian welfare state model, focusing on the political and ideological ideas on which it is based. The student will be able to discuss the normative foundations of different welfare systems by comparing the Nordic model(s) to alternative models in other countries/regions

Content

- Welfare policy and welfare state politics. Concepts, issues, comparative perspectives
- Framework for politics and political participation, with special emphasis on gender issues
- Challenges for the Norwegian welfare state

Litterature

Kildal, Nanna og Stein Kuhnle (eds) (2005): *Normative Foundations of the Welfare State*. Routledge

Halvorsen, Knut og Steinar Stjernø (2008): *Work, Oil and Welfare*. Universitetsforlaget.
+ Articles (in Artikkelsamling ADM430, for sale in the Library)

ADM505 Kunnskap og organisasjonslæring

Studiepoeng	15
Forkunnskaper	Det kreves grunnutdanning av minst to års varighet innen økonomi, samfunnsfag, helsefag eller tilsvarende
Undervisningssemester	Vår Vil gå høsten 2010. Vårsemesterplassering gjelder f.o.m. studieåret 2011/2012
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	5 t forelesning per uke
Arbeidskrav	Det blir lagt vekt på aktiv studentmedvirkning gjennom gruppearbeid og gjennomgang og drøfting i plenum.
Vurderingsform	6 t. skriftlig eksamen (100 %)
Karakertype	Bokstavkarakter

Læringsmål

Kurset tar sikte på å gi innsikt i teorier om kunnskap med spesielt fokus på den betydning kunnskap har for utvikling og endring av organisasjons- og ledelsesformer i arbeids- og samfunnsliv.

Læringsutbytte

Etter endt kurs skal studenten:

- Ha innsikt i teorier om kunnskap med spesielt fokus på den betydning kunnskap har for utvikling og endring av organisasjons- og ledelsesformer i arbeids- og samfunnsliv.
- Kunne bruke denne innsikten analytisk og praktisk i konkrete handlingssituasjoner i organisasjoner eller i nettverk.

Innhold

Forhold rundt kunnskapsorganisasjoner og et samfunn som i stadig større grad baserer seg på formalisert kunnskap står sentralt i kurset. Viktige områder i denne sammenhengen blir spørsmålet kunnskapens betydning for nye produksjons- og ledelsesformer. Organisering og ledelse av lærings- og kunnskapsutviklingsprosesser i organisasjoner blir tatt opp i siste del av kurset.

ADM530 Globalisering

Studiepoeng	7.5
Forkunnskaper	Kurset har en sammenheng med JUR540: En praktisk innføring i internasjonal rett
Undervisningssemester	Høst
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk

Undervisning/undervisningsform	3 timer forelesning per uke
Vurderingsform	6 timers skriftlig eksamen
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Etter endt kurs skal studenten:

- Ha innsikt i sentrale teorier om globaliseringens økonomi og politikk
- Ha kjennskap til ulike perspektiv på den sikkerhetspolitiske utvikling
- Kunne drøfte overnasjonale politiske organs rolle og funksjon
- På en faglig informert og kritisk måte kunne forholde seg til den løpende internasjonale økonomiske og politiske utvikling
- Kunne drøfte ulike nasjonale og regionale strategier i forhold til den internasjonale utvikling
- Ha evne til å analysere internasjonale forhold på en måte som er handlingsrelevant i en arbeidssituasjon

Innhold

Kurset tar opp følgende tema:

- Faglige perspektiver på globalisering med særlig vekt på økonomi og politikk
- Globalisering og næringsutvikling
- Globalisering og nye trekk innenfor sikkerhetspolitikken (miljøvern, antiterror, pandemier etc)
- Kjennetegn ved overnasjonale politiske organs oppbygging og virkemåte
- Forholdet mellom det lokale, nasjonale og internasjonale

Litteratur

Steger M. S. 2003. : *Globalization, a very short Introduction*. Oxford University Press

Payne, Richard J. 2009: *Global issues: politics, economics, and culture*. New York: Pearson Longman

Ravenhill, J., ed. 2005. *Political Economy*. Oxford University Press. Utvalgte artikler

Artikkelsamling

ADM620 Etikk

Studiepoeng	7.5
Forkunnskaper	Ingen spesielle
Undervisningssemester	Vår
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	Forelesninger (2 timer per uke)
Arbeidskrav	Obligatorisk innlevering av oppgave etter oppgitt tema (bestått/ikke bestått). Studentmedvirkning i plenum
Vurderingsform	4 timer skriftlig eksamen (teller 100 %)
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Etter endt kurs skal studenten kunne:

- Identifisere etiske problemstillinger og dilemmaer med utgangspunkt i grunnleggende begreper og perspektiver i etikkfaget

- Oppøve ferdigheter i etisk refleksjon og vurdering av etiske problemstillinger
- Forklare hvordan etikk kommer inn som et viktig beslutningsgrunnlag i ulike sammenhenger i arbeidslivet, næringslivet og i utforming av offentlig politikk.

Innhold

Følgende tema omhandles:

- Etikk i arbeidslivet: Menneskesyn, jobb- og organisasjonsutforming
- Etikk i næringslivet: Går marked og moral sammen?
- Etikk og velferdstenkning: Fra ytelse etter behov til ytelse etter innsats?

Litteratur

Kvalnes, Øivind (2006): *Se gorillaen*. Oslo: Universitetsforlaget.

Vetlesen, Arne Johan (2007): *Hva er Etikk?* Oslo: Universitetsforlaget.

Artikkelsamling

ADM650 Prosjektoppgave

Studiepoeng	15
Forkunnskaper	Grunnutdanning av minst to års varighet innen økonomi, samfunnsfag e.l.
Undervisningssemester	Vår
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	Seminar og individuell veiledning
Arbeidskrav	Innlevering av notat med problemstilling
Vurderingsform	Prosjektoppgave (100 %)
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsmål

Gi studentene øvelse i å arbeide med teori, metode og data på en selvstendig måte.

Gi studentene øvelse i skriftlig framstilling.

Innhold

Relevante tema for oppgaven kan hentes fra studentenes interessefelt, og et eller flere av kursene innenfor det studiet studenten tar.

ADM700 Globale endringer og organisasjoner

Studiepoeng	15
Forkunnskaper	Bachelorgrad i samfunnsfag, økonomisk-administrative fag eller tilsvarende

Undervisningssemester	Høst
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	Samlinger over 2 dager med konsentrert undervisning i form av forelesninger og gruppearbeid 6 ganger i løpet av semesteret
Vurderingsform	6 t skriftlig eksamen
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

- Studentene skal ha innsikter i sammenhengen mellom samfunnsmessige endringer, politikk og endringer i organisasjoner og institusjoner i samfunnet.
- Studentene skal ha utviklet evner til selv å reflektere kritisk over sammenhengen mellom endringer på makro og mikronivå i samfunnet og slik gjøre studentene i stand til å bruke denne innsikten analytisk i en praktisk samfunnsmessig sammenheng, for eksempel i forbindelse med organisatoriske utfordringer og endringer.

Innhold

- Forståelsen av endring
- Økonomiske perspektiver på samfunnsendring
- Sosiologiske perspektiver på samfunnsendring
- Statsvitenskapelige perspektiver på samfunnsendring
- Globalisering og internasjonalisering
- Endringer i samfunnsformer, organisasjonsformer og ledelsesformer

Litteratur

Tranøy, B. S., D.H. Claes og H. Hveem. 2006: *Økonomisk globalisering og politisk styring*. Universitetsforlaget.

ADM712 Samfunnsvitenskapelige grunnlagsproblemer og metode

Studiepoeng	15
Forkunnskaper	Bachelorgrad i samfunnsfag, økonomisk-administrative fag eller tilsvarende
Undervisningssemester	Høst
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Studenter ved mastergradsstudiet i logistikk må besvare sin eksamen på engelsk. Andre studenter kan besvare på norsk
Undervisning/undervisningsform	6 to dagers samlinger og grupperarbeid
Vurderingsform	Hjemmeeksamen
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Etter endt kurs skal studenten:

- Ha evne til å reflektere over grunnleggende problemer og perspektiv i nyere samfunnsvitenskap på en moden måte.
- Beherske sentrale metodiske tilnærminger i vitenskapelige undersøkelser og utredninger.
- Kunne forholde seg til undersøkelser og annen forskning på en metodisk og teoretisk reflektert og kritisk måte.
- Kunne diskutere sammenhengen mellom teori og metode.
- Kunne lage design og prosjektskisse for samfunnsvitenskapelige undersøkelser.

Innhold

Kurset omhandler følgende emner:

- Design, problemformuleringer og undersøkelsesopplegg.
- Analyse av empirisk materiale.
- Hovedretninger innen nyere samfunnsvitenskap og metodediskusjoner.
- Vanlige framgangsmåter i økonomiske og samfunnsfaglige undersøkelser og de teoretiske og metodiske forutsetninger disse bygger på.
- Formulering av en akademisk tekst - skriving og presentasjon av proposal.

Litteratur

Aakvaag, Gunnar C. 2008: *Moderne sosiologisk teori*. Abstrakt forlag

Grønmo, S. 2004: *Samfunnsvitenskapelige metoder*. Fagbokforlaget

ADM750 Mastergradsoppgave

Studiepoeng

45

Forkunnskaper

Bare kandidater som er tatt opp på masterstudiet i Samfunnsendring, organisasjon og ledelse kan skrive masteroppgave. I tillegg må kandidaten ha lagt fram godkjent oppgaveforslag

Undervisningssemester

Høst til vår

Undervisningssted

Molde

Språk undervisning

Norsk

Språk oppg./eksamen

Norsk

Undervisning/undervisningsform

Oppgaveveiledning

Arbeidskrav

Godkjent oppgaveskisse og presentasjon (høst)

Vurderingsform

Innlevert oppgave kombinert med muntlig eksamen

Karaktertype

Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Etter å ha fullført masteroppgaven skal studenten:

- Ha evne til å fordype seg i utvalgte teorier og emner.
- Ha spesielle kunnskap om disse teoriene og om det empiriske feltet oppgaven dreier seg om.
- Generelt kunne anvende teori og metode i vitenskapelige undersøkelser og/eller drøftelser på en reflektert og moden måte.
- Ha evne til å gjøre avanserte utredninger på en selvstendig og analytisk måte.

ADM800 Reforming organizations: managing systems or self-organization?

Credits	7.5
Prerequisites	A bachelor degree in Social Sciences, Business and Administration or similar (such as Bachelor in Sport Management)
Semester	Spring
Location	Molde
Language Instruction	English
Language Assignments and Evaluation	English or Norwegian, depending on the rules of the Master programme on which the student is enrolled
Instruction	Seminars
Grades	Letter (A – F)

Learning outcome

The student should be able to critically assess diverse understandings of the function of management in reforming present day organizations. The course introduces the student to the ideas of management and organization as found among American corporation head officers and early management thinkers, and highlights the convergence and divergence between this tradition and the nature of non-manufacturing organizations in different sectors. A relational sociological approach leading to promoting ideas of self-organization is presented to contrast the imminent systems thinking in current approaches of management.

Content

The history of management: Some classical texts on management (Sloan, Drucker, Chandler jr.)

- Perspectives on the dissemination of management principles
- The contextual application of management
- An introduction to teleology
- Self-organization as an alternative (or supplement) to systems thinking

Literature

Compendium

ADM900 Forms of organization and management

Credits	15.00
Prerequisites	A bachelor degree in Social Sciences, Business and Administration or similar (such as Bachelor in sport management)
Semester	Autumn
Location	Molde
Language Instruction	English
Language Assignments and Evaluation	English or Norwegian, depending on the rules of the Master programme on which the student is enrolled
Instruction	Seminars
Evaluation	Home exams
Grades	Letter (A - F)

Learning outcome

The students will acquire in-dept knowledge in the relationship between forms of organization and management and about change processes in organizations. Students should have knowledge of the most basic mainstream theories to be able to make their independent judgements of organization and management designs and processes

Content

- Theories on organizational context and change
- Theories on organizational forms
- Theories on leadership and forms of management
- Theories on organizational change
- Theories on top management

Literature

Douma, S. & Schreuder, H. (2002). *Economic Approaches to Organizations*, 3rd edition. Prentice Hall
Clegg, S., Kornberger, M, & Pitsis, T. (2005). *Managing and Organizations*. Sage
Compendium

Bedriftsøkonomiske fag

BØK100 Bedriftsøkonomi 1

Studiepoeng	15
Forkunnskaper	Ingen spesielle
Undervisningssemester	Høst til vår
Undervisningssted	Molde, Kristiansund
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	2 timer forelesning per uke i høstsemesteret og 4 timer per uke i vårsemesteret. Gruppevis oppgaveøvinger
Arbeidskrav	Obligatoriske innleveringsoppgaver som må være godkjent for å kunne gå opp til eksamen
Vurderingsform	2 timer skriftlig deleksamen i slutten av høstsemesteret (teller 1/3) og 4 timer skriftlig deleksamen i slutten av vårsemesteret (teller 2/3)
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Del 1 Bedriftsøkonomisk analyse (Utgjør 5 studiepoeng)

Studenten skal ved fullført kurs:

- Forstå hvordan markedet koordinerer tilbud og etterspørsel.
- Kjenne godt til de ulike selskapsformer og vite hva som vektlegges ved valg av selskapsform.
- Kjenne godt kostnadsbegrepet (periodisering) og ha god forståelse for kostnaders variabilitet.
- Kjenne godt begrepet alternativkostnaden og kunne utføre beregninger hvor alternativkostnaden inngår.
- Ha kjennskap til de ulike markeder, konkurranseformer, konkurransemidler og begrepet priselastisitet.
- Kunne finne frem til optimal tilpasning for monopolbedrift og bedrift i fullkommen konkurranse, samt delvis og full tilpasning til to markeder.
- Kunne utføre produktkalkulasjon etter selvkost- og bidragsmetoden.
- Kunne foreta KRV- og nullpunktsanalyser.
- Kunne foreta flaskehalsberegninger ved én knapp faktor og når det samtidig eksisterer flere flaskehals.
- Kunne utføre lønnsomhetsberegninger med pay back-metoden og nåverdimetoden.

Del 2 Finansregnskap 1 (Utgjør 10 studiepoeng)

Studenten skal ved fullført kurs:

- Forstå formålet med finansregnskapet og formålet med regnskapets omfattende regulering.
- Forstå nødvendige sammenhenger i periodevis resultat- og formuesrapportering.
- Ha erkjent det vanskelige med periodevis regnskapsrapportering under usikkerhet.
- Mestre grunnleggende modeller for regnskapsrapportering under usikkerhet.
- Kjenne grunntrekkene i norsk og internasjonal regnskapsregulering.
- Mestre enkle teknikker for lønnsomhets- og risikovurdering av bedrifter ut fra finansregnskapet.
- Kunne bistå bedrifter i å løse sentrale målproblemer ved iverksettelse av norsk og internasjonal regnskapsregulering.
- Kunne utarbeide kontantstrømoppstilling for bedrifter med utgangspunkt i resultat- og

- balanseinformasjon.
- Kjenne prinsippene for resultat- og formuesmåling under prisstigning.
- Kunne nyttiggjøre seg regnskapsinformasjon i kraft å være en kompetent, reflektert og kritisk bruker.

Innhold

Kurset gir et første møte med bedriftsøkonomien som fagområde. Det starter med en innføring i typiske beslutningsproblemer en bedrift står ovenfor og hvordan disse i prinsippet bør angripes. Deretter ses det på hvordan resultatet av gjennomførte beslutninger kan måles og evalueres i etterkant. En innføring i prinsipper for regnskapsrapportering står derfor sentralt. Her vektlegges bedriftens offisielle årsregnskap - finansregnskapet. Finansregnskap inkluderer både utarbeidelse og analyse av ferdige regnskap. Hovedformålet med denne delen av kurset er å gi et godt grunnlag for å forstå regnskapsinformasjon, som de fleste studentene vil få et forhold til ved bruk, utarbeidelse eller kontroll. Dette krever kjennskap til grunnleggende regnskapsprinsipper, vurderingsregler, oppstillingsplaner for presentasjon og opplysningsplikt i regnskapslov og internasjonale regnskapsstandarder. Videre vil revisors rolle for å skape tillit til regnskapsinformasjon bli forklart. Regnskapsanalyse innebærer at brukerne klargjør underliggende økonomiske forhold i virksomheten på basis av tilgjengelig regnskapsinformasjon. Vurdering av risiko og lønnsomhet står sentralt i analysene. De vanligste måleproblemene i finansregnskapet gjennomgås i detalj. For å belyse begrensninger i informasjonsverdien til det transaksjonsbaserte regnskapet vil også alternative modeller bli tatt opp. Spesielt utdypes den verdibaserte modellen og problemet med resultatmåling og kapitalopprettholdelse under prisstigning

Emner del 1 - Bedriftsøkonomisk analyse.

- Grunnleggende økonomisk teori.
- Valg av selskapsform.
- Økonomistyring og økonomifunksjonens rolle i bedriften.
- Bedriftens kostnader og inntekter.
- Bedriftens tilpasning til ulike markedsformer.
- Produktkalkulasjon.
- Kostnad - resultat – volumanalyser.
- Produktvalg ved flaskehalser.
- Enkle investeringsanalyser.

Emner del 2 – Finansregnskapet.

1. Grunnleggende regnskapsforståelse.
  - Regnskapets målformulering, brukere og konflikter.
  - Grunnleggende sammenhenger.
  - Grunnleggende regnskapsmodeller.
  - Grunnleggende prinsipper.
2. Grunnleggende analyse av regnskapet.
  - Regnskapets oppstilling og spesifisering.
  - Nøkkeltallsberegninger: Lønnsomhetsvurdering og risikovurdering.
3. Utdyping av regnskapsbasert måling og presentasjon.
  - Kundefordringer og tap.
  - Varelager og innkjøpskostnader i handelsbedrifter.
  - Varelager og tilvirkningskostnader i vanlige produksjonsbedrifter.

- Aksjer og kursgevinster/tap.
  - Anleggsmidler og avskrivning/nedskrivning.
  - Langsiktige lån og rentekostnader.
4. Utdyping av regnskap og likviditet.
- Kontantstrømoppstilling.
  - Kapitalbinding i driftsrelatert arbeidskapital.
5. Utdyping av verdibasert rapportering.
- Resultatmåling og kapitalopprettholdelse under prisstigning.

Litteratur

Kjell Gunnar Hoff: *Grunnleggende bedriftsøkonomisk analyse*. Siste utg.

Oddbjørn Sættem: *Bedriftens finansregnskap. En caseorientert tilnærming*. Siste utg.

Oddbjørn Sættem: *Forklaring til oppgavene i Bedriftens finansregnskap*. Siste utg.

BØK300 Bedriftsøkonomi 2

Studiepoeng	15
Forkunnskaper	BØK100 Bedriftsøkonomi 1, MAT100 Innføring i matematikk, MAT110 Statistikk 1
Undervisningssemester	Høst
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	6 timer forelesning per uke
Arbeidskrav	Obligatoriske oppgavesett fra 2 til 4
Vurderingsform	Alt 1: Ved forelesningsskille mellom driftsregnskap og investering/finansiering: 3 timer midttermineksamen (40 %). 5 timer skriftlig slutteksamen (60 %) Alt 2: Ved parallelle løp for driftsregnskap og investering/finansiering: 3 timer midttermineksamen (30 %). 5 timer skriftlig slutteksamen (70 %)
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Investering og Finansiering (teller 60 % av 100 %):

Gi innføring og grunnleggende forståelse av både kvalitative og kvantitative problemer innen foretakets investerings- og finansieringsbeslutninger. Kurset skal gi en innføring i fagets grunnleggende forutsetninger. Første del av kurset skal fokusere på å gi studentene et korrekt fundament for bruk og forståelse av investeringsmetoder under sikkerhet. Siste del av kurset skal fokusere på usikkerhet ved framtidige beslutninger, herunder nytteteori, porteføljeteori og kapitalverdimodellen samt selve finansieringsbeslutningen herunder gjeldsgrad og dividende.

Driftsregnskap (teller 40 % av 100 %):

Gi grunnlag for å framskaffe og bruke interne styringsdata til å lede et foretak. Først gis en oversikt over

og innsikt i ulike driftsregnskapsmodeller. Det er her viktig å drøfte ulike vurderingsproblemer i tilknytning til disse modellene. Det er også viktig å øve opp forståelse for sammenhengen mellom driftsregnskap og ulike budsjett og hvilke data fra driftsregnskapet som er relevante og irrelevante i ulike beslutningssituasjoner. Det legges videre vekt på å fremme en helhetsforståelse der økonomistyringen settes inn i en større sammenheng. Kurset skal være generelt og anvendelig for alle bransjer.

Innhold

Investering og Finansiering (teller 60 % av 100 %):

- Forutsetninger og fundament innen investering og finansiering.
- Korrekte verdilvurderingsmetoder med basis i investering/konsum beslutninger.
- Kontantstrømpoppsett og behandling av arbeidskapital med en kort gjennomgang av matematisk finans.
- Investeringsanalyser med nåverdi-, internrente- og annuitetberegninger med basis i matematisk finans.
- Økonomisk optimal levetid og utskiftningsanalyser av eksisterende anlegg.
- Skatt og inflasjon i Norge og skattens innvirkning på kontantstrømmer og metoder. Skattevridninger.
- Nytteteori for risikoaversjon og porteføljeteori for optimalisering avveining mellom avkastning og risiko.
- Kapitalverdimodellen som forlengelse av porteføljeteorien.
- Finansieringsbeslutningen med overgang til gjeldsgrad og dividendebeslutninger.
- Innføring i opsjonsteori, rentemarkedet (fixed asset theory) og valutamarkedet.

Først dekkes sikkerhetstilfellet med målsetninger for faget, kapitalkostnad og grensenytte av penger. Etter en kort innføring i matematisk finans og kontantstrømmer kan man gjennomføre investeringsmetoder (nåverdi, internrente og annuitet), økonomisk levetid/utskifting, skatt og prisstigning/inflasjon. For prosjekt skal man kunne beregne nåverdi med basis i både totalkapitalmetode og egenkapitalmetode. Etter forståelsen under sikkerhet er innarbeidet i full bredde, behandles problemstillinger knyttet til en usikker framtid ved investeringer. For å kjenne begrepet risiko/usikkerhet innføres nytteanalyser som avklarer begrepet risikoaversjon for en generell investor. Når risikoaversjon er dekket kan porteføljeteorien dekkes med overgang til klassisk finansieringsteori som kapitalverdimodellen og risikojustert kapitalkostnad i investeringsanalyser. Endelig overføres investeringsanalysen under sikkerhet og usikkerhet til finansieringsbeslutningen for bedrift gjennom gjeldsgrad og dividendebeslutninger. Det gis en kort oversikt til slutt i faget rundt opsjonsteori, rente- og valutamarkedet.

Driftsregnskap (teller 40 % av 100 %):

- Inntekts- og kostnadskontroll.
- Modeller for driftsregnskapet og bruk av normal- og standardkost.
- Beslutningsrelevante kostnader og inntekter.
- Beregning av relevante kostnader for riktig prissetting, produktvalg, kjøpe/produsere selv, aksept av tilleggsordre, nedleggelse mv.
- Aktivitetsbasert regnskap. Et alternativ til den tradisjonelle kostnadsanalysen.

Litteratur

Steve Lumby & Chris Jones. 2003: *Corporate Finance, Theory and Practice*. 7th edition. Thomson
Knut Boye & Steen Koekkebakker. 2006: *Finansielle emner*. 14 utg. Cappelen Akademisk Forlag
Kjell Gunnar Hoff ; Trond Bjørnenak. 2006: *Driftsregnskap og budsjettering*. 4.utg. Universitetsforlaget.

BØK310 Bedriftsøkonomi 2a

Studiepoeng	7.5
Forkunnskaper	BØK100 Bedriftsøkonomi 1, MET100 Innføring i matematikk
Undervisningssemester	Høst
Undervisningssted	Kristiansund
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	3 timer forelesning per uke
Vurderingsform	4 timer skriftlig eksamen (100 %)
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Gi grunnlag for å framskaffe og bruke interne styringsdata til å lede et foretak. Først gis en oversikt over og innsikt i ulike driftsregnskapsmodeller. Det er her viktig å drøfte ulike vurderingsproblemer i tilknytning til disse modellene. Det er også viktig å øve opp forståelse for sammenhengen mellom driftsregnskap og ulike budsjett og hvilke data fra driftsregnskapet som er relevante og irrelevante i ulike beslutningssituasjoner. Faget vil også innholde budsjettering, desentralisering og prestasjonsmåling. Det legges videre vekt på å fremme en helhetsforståelse der økonomistyringen settes inn i en større sammenheng. Kurset skal være generelt og anvendelig for alle bransjer

Innhold

- Inntekts- og kostnadskontroll.
- Modeller for driftsregnskapet og bruk av normal- og standardkost.
- Aktivitetsbasert regnskap. Alternativ til tradisjonell kostnadsanalyse.
- Beslutningsrelevante kostnader og inntekter.
- Beregning av relevante kostnader for riktig prissetting, produktvalg, kjøpe/produsere selv, aksept av tilleggsordre, nedleggelse mv.
- Aktivitetsbasert regnskap. Et alternativ til den tradisjonelle kostnadsanalysen.
- Budsjettering, desentralisering og prestasjonsmåling.

Litteratur

Kjell Gunnar Hoff ; Trond Bjørnenak. 2006: *Driftsregnskap og budsjettering*. 4.utg. Universitetsforlaget.

BØK311 Bedriftsøkonomi 2b

Studiepoeng	7.5
Forkunnskaper	BØK100 Bedriftsøkonomi, MAT105 Grunnkurs i matematikk
Undervisningssemester	Vår
Undervisningssted	Kristiansund
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	3 timer forelesning per uke.
Karaktertype	Bokstavkarakter

BØK320 Markedsføring

Studiepoeng	7.5
Undervisningssemester	Høst
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	4 timer forelesning per uke
Vurderingsform	4 timers skriftlig slutteksamen (100 %)
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Gjøre studentene kjent med sentrale problemstillinger, teorier, modeller og metoder i markedsføringen. Gi studentene noe bransjeinnsikt ved gjennomgang/presentasjon av eksempler fra bransjer og bedrifter, herunder en grunnleggende forståelse for markedsføringens virkeområder, slik at studentene kan delta i løsning av enkle markedsføringsproblemer i praksis

Innhold

- Markedsføringens oppgaver.
- Markedsføringens historiske utvikling.
- Grunnleggende definisjoner og begreper.
- Markedsføringsledelse.
- Markedsføringens strategiske forankring.
- Kjøpsatferd i forbruker- og bedriftsvaremarkeder (behov, ønsker, krav og etterspørsel).
- Segmentering, markedsanalyser og prognoser.
- Markeds- og kundeorientering.
- Relasjons- og dialogmarkedsføring.
- Tjenestemarkedsføring og servicekvalitet.
- Etikk, miljø og samfunnsansvar.
- E-handel og global markedsføring.

Litteratur

Kotler, Philip. 2004: *Markedsføringsledelse*. Gyldendal akademisk forlag.

BØK330 Regnskap og budsjettering i offentlig sektor

Studiepoeng	5
Forkunnskaper	Grunnleggende regnskap
Undervisningssemester	Vår
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	3 timer forelesning pr uke
Vurderingsform	4 timer skriftlig avsluttende eksamen teller 100 %
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Etter å ha tatt dette emnet skal studenten kunne diskutere og løse ulike problemstillinger innenfor kommunale og statlige regnskap med utgangspunkt i gjeldende lov- og forskriftsverk, veiledninger og regnskapsstandarder.

Innhold

Emnet gir en innføring i kommunal og statlig regnskapsføring, økonomistyring og rapportering, herunder:

Fylkeskommunal og kommunal regnskapsføring og rapportering

- Kort innføring i kommunale institusjoner.
- Regnskapsregler og prinsipper.
- Grunnleggende føringer og spesielle transaksjoner.
- Årsavslutning og regnskapsrapportering med fokus på:
- Kommunelovens økonomibestemmelser.
- Økonomiplan og årsbudsjett.
- Regnskaps- og budsjettforskrifter.
- Kommunale regnskapsstandarder.

Statlig regnskapsføring og rapportering

- Kort innføring i statlige institusjoner.
- Hovedtrekkene i statens budsjett- og regnskapssystemer.
- Hovedprinsipper for statlig budsjett- og regnskapsføring.
- Gjennomgang av Stortingets bevilgningsreglement og statens økonomireglement.
- Gjennomgang av Stortingsmelding nr 3 og Stortingsproposisjon nr 1.
- Økonomistyring og regnskapsføring på institusjonsnivå.
- Kort om regnskapsorganisering i statsforvaltningen, konsernkontoordninger.

Litteratur

Sunde, Øyvind. 2004: *Kommunalregnskapet*. Kommunaløkonomisk forlag

BØK400 Finansregnskap 2

Studiepoeng	15
Forkunnskaper	BØK100 Bedriftsøkonomi 1
Undervisningssemester	Vår
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	4 timer forelesning per uke pluss øvelse i PC-lab
Arbeidskrav	Obligatoriske innleveringsoppgaver som må være godkjent for å kunne gå opp til eksamen. Obligatorisk deltagelse på PC-lab, men det kan søkes om å bytte deltagelse ut med en ekstra innleveringsoppgave
Vurderingsform	5 timer skriftlig eksamen i slutten av semesteret
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Etter å ha fullført kurset skal en god student kunne:

- Organisere regnskapsfunksjonen slik at ønsket kvalitet sikres gjennom gode rutiner og internkontroll.
- Kjenne hovedtrekkene i IT-baserte regnskapssystemer.
- Bygge fornuftige kontoplaner og utføre løpende bokføring av forretningstransaksjoner med kunnskaper om norske regler for merverdiavgift, lønn og arbeidsgiveravgift, feriepenger og skattetrekk.
- Regnskapsføre med det elektroniske regnskapsprogrammet Visma Avendo.
- Utarbeide og sende inn terminvise pliktige oppgaver for merverdiavgift, arbeidsgiveravgift og skattetrekk.
- Gjennomføre fullstendig årsavslutning med oppsett av ferdig regnskap.
- Foreta nødvendige beregninger for utfylling av ligningspapirer og selvangivelse.

Innhold

Kurset tar for seg produksjonsprosessen bak det pliktige årsregnskapet og annen regnskapsforankret pliktig rapportering. Det forutsettes at studentene på forhånd har tatt et kurs i brukerorientert finansregnskapsteori, slik at de har tilegnet seg en klar forståelse av formålet med regnskapet, grunnleggende sammenhenger, modeller, prinsipper, teoretiske utfordringer, måleproblemer og forsøkene på kvalitetssikring gjennom offentlig regulering og revisjon. Med brukerkunnskapene på plass er formålet med dette kurset å behandle de praktiske utfordringene rundt det å utarbeide kvalitetssikret og beslutningsrelevant regnskapsinformasjon. Spesifikk emnebeskrivelse gis under

1. Regnskapsorganisasjon

- Formelle rammebetingelser.
- Bedriftens intern kontroll - Behov, formål og ansvar.
- Komponentene i internkontrollen.
- Oppbygging av regnskapssystemet.
- Kvalitetskrav til regnskapet.
- Regnskapsrutinene.

2. Bokføring

- Kontosystemet, eksterne spesifikasjonskrav og interne ønsker.
- Dobbelt bokholderiprinsippet og dagens IT-baserte systemer.
- Bokføring med det elektroniske regnskapsprogrammet Visma Avendo.
- Bokføringsloven og dokumentasjonskravene.
- Utarbeide terminvise pliktige offentlige oppgaver.

3. Årsavslutning

Det regnskapsmessige årsavslutningsarbeidet gjennomgås med norske og internasjonale vurderingsregler, skatteregler, løsning av måleproblemer, presentasjonsmessige utfordringer og dokumentasjonskrav.

Postene under gjennomgås:

- Salg og kundefordringer.
- Kjøp, leverandørgjeld og varelager.
- Lønn, skyldig feriepenger, arbeidsgiveravgift og skattetrekk.
- Tilvirkningskostnader og egentilvirket varelager.
- Kontraktstilvirkning.
- Anleggsmidler og av-/nedskrivning.
- Aksjer, utbytte og kursendringer.
- Lån, renter og avdrag.
- Skattekostnad, betalbar skatt og utsatt skatt.

- Resultatdisponeringen og egenkapitalpostene.

Litteratur

Tove-Gunn Moen og Bjørgunn Havstein: *Regnskapsorganisasjon*. Cappelen Akademisk Forlag
 Oddbjørn Sættem: *Videregående bokføring og årsavslutning*. Los Forlag
 Oddbjørn Sættem: *Bedriftens finansregnskap. En caseorientert tilnærming*. Los Forlag
 Oddbjørn Sættem: *Forklaring til oppgavene i Bedriftens finansregnskap*. Los Forlag
 Stoff som legges ut i Fronter. Nettbasert brukerveiledning for Visma Avendo

BØK430 Praksisoppgave i økonomisk styring

Studiepoeng	2.5
Forkunnskaper	Bestått Studieplanens del 1 - Obligatoriske fellesfag for Bachelorgradsstudium i økonomi og administrasjon
Undervisningssemester	Vår
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	Selvstendig arbeid under veiledning av en oppnevnt veileder. Oppgavens omfang er begrenset til 7 sider
Arbeidskrav	Ingen spesielle
Vurderingsform	Vurdering av praksisoppgave (100 %)
Karakertype	Bestått/ikke bestått

Læringsutbytte

Formålet med praksisoppgaven er først og fremst å gi en oversikt og innsikt i økonomiske problemstillinger vanlige bedrifter til daglig arbeider med. Oppgaven er fortrinnsvis for studenter som velger spesialisering i økonomisk styring under bachelorgradsstudium i økonomi og administrasjon. Studentene skal:

- Utarbeide spørreskjema for å identifisere ulike økonomiske problemstillinger bedriften har.
- Forklare hvordan bedriften har analysert problemene.
- Beskrive hvordan økonomisk teori har vært anvendt for å løse problemene.
- Evaluere bedriftens løsninger av problemene.

Innhold

Oppgaven består i å kontakte en bedrift og foreta et intervju med daglig leder, basert på et utarbeidet spørreskjema som sendes bedriften før intervjuet. Med utgangspunkt i de muntlige svar som gis skal studenten lage en rapport som beskriver hvilke metoder som benyttes for å løse bedriftens ulike problemer.

Litteratur

Oppgis av faglærer.

BØK510 Revisjon

Studiepoeng	20

Undervisningssemester	Høst til vår
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	6 timer forelesning per uke
Arbeidskrav	To obligatoriske gruppeoppgaver (maksimum tre i hver gruppe) og to individuelle flervalgstester
Vurderingsform	6 timers skriftlig eksamen som teller 100 %.
	Karakterkrav for å bli registrert revisor er av Finanstilsynet fastsatt til C eller bedre.
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsmål

Gi en innføring i rammebetingelser for revisor, revisjonsfagsteori og revisjonfagsmetode samt etiske refleksjoner.

Læringsutbytte

Kandidaten skal ved fullført kurs kunne:

- Kartlegge og vurdere kvaliteten på selskapets interne kontroll.
- Fastsette vesentlighetsgrenser for bruk på det enkelte oppdrag.
- Planlegge et revisjonsoppdrag, herunder vurdere et foretaks iboende risiko og kontrollrisiko og bestemme revisjonmessig angrepsvinkel.
- Utforme mest effektive testmetoder og utvalg.
- Innhente hensiktsmessige og tilstrekkelige revisjonsbevis.
- Konkludere på utførte revisjonshandlinger.
- Utforme revisjonsberetningen.
- Bestemmelser om annen lovpålagt og hensiktsmessig rapportering.
- Rammebetingelsene for revisoryrket og yrkesutøvelsen.
- Anvende de etiske regler for god revisorskikk i praksis.
- Vurdere revisors uavhengig til enhver tid.

Innhold

Emnet gir en grundig innføring i revisjonsteori og -metode, herunder:

- Revisjonsteori.
- Planlegging.
- God revisjonsskikk.
- Forvaltningsrevisjon.
- Forretningsforståelse, kunnskap om revisjonsklientens virksomhet og vurdering av intern kontroll herunder i IT-miljø.
- Vurdering av risiko og vesentlighet.
- Valg av revisjonshandlinger.
- Revisjonsbevis og testmetoder.
- Vurdering av fortsatt drift og hendelser etter balansedagen.
- Mislighetsoppdagelse
- Vurdering av revisjonsbevis og dokumentasjon.
- Revisors rapportering (brev, revisjonsberetning, likningsmyndigheter mv.).
- Revisor spesialområder og beslektede tjenester.

For både teori- og metodedelen forutsettes det at revisjonsstandardene i tillegg til revisorloven legges til grunn i undervisningen, slik at studentene får et inngående kjennskap til hva som er god revisjonsskikk på det aktuelle området.

Kurset gir også en grundig innføring i den eksterne revisors rammebetingelser, herunder:

- Rammebetingelser for revisjon i privat sektor.
- Rammebetingelser for revisjon i offentlig sektor.
- Revisors rolle i samfunnet.
- Behov for revisjon og revisjonsplikt.
- Godkjenning av revisorer.
- Objektivitet og uavhengighet.
- Revisors oppgaver.
- Taushets- og opplysningsplikt.
- Nye oppdrag og fratreden.
- Erstatningsansvar.
- Sanksjoner mot revisor (herunder straffeansvar).
- Kvalitetskontroll.
- Generell etisk teori.
- Etske problemer i revisjon.

Litteratur

Gulden, Bror Petter.: *Revisjon: teori og metode*. Cappelen Akademisk Forlag. ny utgave høst 2010

Gulden, Bror Petter: *Den eksterne revisor*. Gyldendal Akademisk Forlag. ny utgave høst 2010

Gulden, Bror Petter. 2003: *Etikk, moral og revisjon*. DnR Forlaget

Rekdal, Eddie. 2009: *Revisjon - en casebasert innføring*. Debet Forlag

Den norske revisorforening: *Revisors håndbok* (nyeste utgave, ny utgave i ultimo februar)

BØK520 Internasjonal finansiering

Studiepoeng 15

Forkunnskaper Fag som tilsvarer de fire første semestrene i:

1) Internasjonal logistikk i Ålesund og/eller

2) Økonomi og administrasjon i Molde

Undervisningssted Høst i Ålesund, Vår i Molde

Språk undervisning Norsk (dersom det melder seg utenlandske studenter foreleses kurset på engelsk)

Språk oppg./eksamen Norsk og/eller Engelsk

Språk litteratur

Arbeidskrav Obligatoriske oppgaver og case (1-2 case skal innleveres)

Vurderingsform Midttermineksamen (30 %). 5 timers skriftlig slutteksamen (70 %)

Karaktertype Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Studenten vil lære om det globale finansielle systemet, det multinasjonale selskapet sine utfordringer med spesiell vekt på risiko og finansiering. Temaer som søkes dekket er valutakurser og likevekt i

internasjonale markeder, risikoinstrumenter som terminkontrakter og opsjoner for både valutakurser og renter, internasjonale kapitalkostnader og internasjonal finansiering inklusiv kapitalstruktur, internasjonale prosjekter, politisk usikkerhet og internasjonale investeringsanalyser.

Innhold

Temaer som dekkes i kurset er beskrevet på engelsk:

- Global Financial Environment is an introduction to the global financial environment in which the multinational enterprise (MNE) exists. Topics are corporate governance, currency terminology, market of foreign exchange and balance of payments.
- The Parity conditions for the Foreign Exchange market, Asset Market Theory, Market instruments (derivatives) to examine how foreign exchange theories and markets operate as background knowledge that must be understood by management of MNEs in order to measure and manage their firm's foreign exchange risks. Topics are the foreign exchange market therefore includes foreign currency derivatives, international parity conditions, and the forecasting of foreign exchange rates.
- Foreign Exchange Exposure uses the background from the two first parts of the curriculum to analyze the task of measuring and managing foreign exchange exposure. Topics are transaction, operational and accounting risks. Interest rate exposure is separately treated for complexity.
- The financing of a Global Firm examines how a firm can use the global capital market to minimize its cost of capital and maximize its access to capital. Capital market segmentation in a global capital market is emphasized. A firm needs to achieve a certain global cost and availability of capital in order to compete successfully in both its domestic and foreign markets. Topics are a firm's cost of capital, sourcing equity in global capital markets, financial structure and access to debt markets. The understanding of international investors is important to attract capital for large projects. Risk reductions through international diversification are an important exercise.
- Foreign Investment Decisions analyze how a firm transitions from the international trade stage to become a full-blown multinational firm. Topics are theory and strategy for foreign direct investments, adjustment for political risk, global tax environment, capital budgeting of foreign projects, cross border mergers and acquisitions.
- Managing Multinational Operations focus on the intricacies of managing a MNE's ongoing global operations. Topics are reposition funds, managing working capital efficiently, all elements of traditional export and import trade financing, and finally advanced topics in international financial management.

Litteratur:

Tittel	Forfatter	Forlag	Årstall	ISBN	Type
<i>Multinational Business Finance</i> ; 12 th edition	Eiteman, David K., Arthur I. Stonehill & Michael H. Moffett	Pearson Education			Bok

BØK535 Økonomisk styring

Studiepoeng

7.5

Forkunnskaper

Bestått Studieplanens del 1 - Obligatoriske fellesfag for Bachelorgradsstudium i økonomi og administrasjon

Undervisningssemester

Vår

Undervisningssted

Molde

Språk undervisning

Norsk

Språk oppg./eksamen

Norsk

Undervisning/undervisningsform

3 timer forelesning per uke

Arbeidskrav

Obligatoriske innleveringer kan være aktuelle

Vurderingsform

5 timer skriftlig slutteksamen teller 100 %

Karaktertype

Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Kurset har som formål å integrere viktige kunnskapselementer fra bedriftsøkonomikursene, og oppøve evnene til å analysere bedriftenes tilpasningsproblemer og å løse disse. Dette kurset tar for seg ulike problemstillinger knyttet til styring av både små og store foretak. Studentene skal kunne:

- Identifisere ulike økonomiske problemstillinger store og små bedrifter har.
- Forklare hvordan problemene analyseres.
- Beskrive hvordan økonomisk teori anvendes for å løse problemene.
- Finne og evaluere ulike løsninger av problemene.

Innhold

Kurset er en videreføring av de obligatoriske fellesfag for Bachelorgradsstudium i økonomi og administrasjon, spesielt bedriftsøkonomikursene. Det vil være en utstrakt bruk av oppgaver og større cases. Det legges stor vekt på å kunne omformulere ustrukturerte problemsituasjoner til mulige handlingsplaner, samt å optimalisere disse. Følgende emner kan være aktuelle:

- Nullpunktanalyser og simulering.
- Lineær programmering og planlegging.
- Kostnadsestimering og regresjon.
- Kostnadsanalyse og prissetting.
- Kostnadsfordeling og serviceavdelinger.
- Kostnadsfordeling og felleskostnader.
- Kostnadskontroll og avviksanalyse.
- Kostnadsmåling og resultatmåling ved prisstigning.
- Divisjonisering og internprising.
- Styring av desentraliserte enheter.

Litteratur

Eksempel på relevant litteratur: Kaplan, Robert S. og Anthony A. Atkinson. 1998: *Advanced Management Accounting*. Upper Saddle River, N.J.: Prentice Hall

BØK600 Studentbedrift

Studiepoeng

30

Forkunnskaper

ADM300 Foretaksstrategi

BØK611 Venture Cup - Forretningsplankonkurranse og kurs i bedriftsetablering

Undervisningssemester

Høst til vår

Undervisningssted

Molde

Språk undervisning

Norsk

Språk oppg./eksamen

Norsk

Språk litteratur

Norsk

Undervisning/undervisningsform

Veiledning etter avtalt plan

Arbeidskrav

Etablering og finansiering av studentbedrift

Vurderingsform

Bedriftens dokumenter, herunder forretningsplan, årsberetning, regnskap og styreprotokoller. Det skal gis en muntlig presentasjon av bedriften og oppnådde resultater

Karaktertype

Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Etter gjennomført emne skal studenten ha fått

- konkret erfaring å utvikling av en forretningside og en forretningsplan
- innsikt i etablering og drift av en bedrift.
- erfaring fra finansiering, markeds- og salgsarbeid
- erfaring fra ledelse og styrearbeid
- forståelse for det samspill som må eksistere i en markedsrettet bedrift

Innhold

En Studentbedrift er bygd opp etter en vanlig bedriftsmodell og ligger nært opp til et aksjeselskap.

Andelseierne representerer her aksjonærene. En Studentbedrift skal registreres hos Ungt Entreprenørskap og Enhetsregisteret i Brønnøysundregisteret. Gjennom samarbeidet med Brønnøysundregistrene har Ungt Entreprenørskap lagt til rette for at Studentbedriftene blir registrert med eget organisasjonsnummer, som f. eks. brukes når Studentbedriften oppretter bankkonto. En Studentbedrift er regnet som en ideell organisasjon noe som gir fritak for moms og skatt så lenge omsetningen er under 140 000 kr. Blir omsetningen høyere enn dette, må Studentbedriften registreres som en ordinær bedrift med de regler og lover som gjelder for dette.

I løpet av tolv måneder skal følgende faser gjennomføres:

- Utvikle en forretningsidé og organisere bedriften (styre, daglig leder, revisor, m.m.).
- Registrere bedriften.
- Skaffe startkapital.
- Skrive forretningsplan og årsrapport.
- Drift og produksjon: administrasjon, regnskap, salg, markedsføring og så videre.
- Avvikle Studentbedriften.

Litteratur

Kubr, T; Ilar, D; Marchesi, H: *Fra Idé til ny virksomhet*, McKinsey & Company, 2. opplag, Oslo, 2002.

Ungt Entreprenørskap: *Startpakke for studentbedrifter* (må kjøpes)

BØK610 Finansregnskap 3

Studiepoeng	15
Forkunnskaper	BØK400 Finansregnskap 2
Undervisningssemester	Høst
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	6 timer forelesning pr uke i tillegg til gruppearbeid
Arbeidskrav	Obligatorisk innlevering av tre gruppeoppgaver (maksimum tre i hver gruppe)
Vurderingsform	6 timers skriftlig eksamen som teller 100 %.
	Karakterkrav for å bli registrert revisor er av
	Finanstilsynet fastsatt til C eller bedre
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Kandidaten skal ved fullført kurs:

- Kunne diskutere og løse ulike problemstillinger innenfor årsregnskapet og god regnskapskikk med utgangspunkt i gjeldende lovverk og regnskapsstandarder.
- Beherske regnskapsmessige problemstillinger relatert til foretaksintegrasjon; blant annet regnskapsføring av fusjoner og fisjoner og skatt i konsernforhold.
- Beherske regnskapslovens krav til noteopplysninger og årsberetning, samt formelle prosedyrer for utarbeidelse av årsregnskap.
- Ha en viss kunnskap om de mest sentrale forskjeller mellom norske (NRS) og internasjonale(IAS/IFRS) regnskapsregler.

Innhold

Emnet gir en fordypning i årsregnskap og god regnskapskikk for privat sektor med vekt på å videreutvikle innsikten i grunnleggende prinsipper og måleproblemer i forbindelse med utarbeidelse av årsregnskapet, herunder:

- Behandling (vurdere, verdsette, klassifisere og presentere) alle typer regnskapsposter (inntekter, kostnader, eiendeler, gjeld og egenkapital). I dette inkluderes omarbeidelse av foreløpige regnskapsutkast og/eller foreta vurdering av flere alternative løsninger av et regnskapsproblem.
- Diskusjon og løsning av teoretiske problemstillinger innenfor årsregnskapet med utgangspunkt i gjeldende lovverk og regnskapsstandarder.
- Presentasjon av deler av eller hele årsregnskap og årsberetning (herunder inngår noter, konsernregnskap og kontantstrøm).
- Anvendelse av de rettslige regnskapsbegrepene grunnleggende regnskapsprinsipper og god regnskapskikk, og være oppdatert med hensyn til endringer i disse begrepene.
- Valgmuligheter for små foretak.

Litteratur

Kvifte/Tofteland. 2008: *Finansregnskap - god regnskapskikk og IFRS*. Fagbokforlaget

Huneide, Jens-Erik m.fl. *Årsoppgjøret i teori og praksis*. Gyldendal Akademisk. Ny utgave ultimo januar hvert år.

Den norske Revisorforening: *Revisjors håndbok*. Ny utgave ultimo januar hvert år

BØK911 VENTURE CUP - Forretningsplankonkurranse og kurs i bedriftsetablering

Studiepoeng	7.5
Forkunnskaper	Ingen spesielle
Undervisningssemester	Vår
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	Variierende antall timer per uke. Undervisningen foregår ganske intensivt med 4-5 samlinger a 3 timer i fase 1 og 2-3 samlinger i fase 2. I tillegg gis veiledning ved behov
Arbeidskrav	Fase1: Kortbeskrivelse av forretningsidé med beskrivelse av marked, kundenytte og konkurransefordeler (maks 7 s). Innlevering ca 20. februar. Premieutdeling ca 1.mars. Fase 2: Fullstendig, profesjonell og gjennomførbar forretningsplan. Innlevering ca 20.mars. premieutdeling ca 14.april
Vurderingsform	Vurderingsform kurs: Fase 1 (Forretningsidé): bestått/ikke bestått (innleveringsfrist ca 20. februar), fase 2 (forretningsplan): bokstavkarakterer (innleveringsfrist ca 20. mars). Potensialet til ideen bedømmes ikke i kursdelen. Det er håndverket (muligheter og usikkerhet, fremstillingsevnen, struktur, logisk sammenheng, etc.) som vurderes i den faglige delen. Vurderingsform konkurranse: Fase 1: De 3 beste forretningsideer fra fylket vinner kr 10 000 (i 2008). I fase 2 konkurrerer de beste forretningsplanene i regionen om større pengepremier: 1. premie på kr 125 000, 2. premie på kr 50 000, beste studentidé på kr 75 000 og beste serviceidé på kr 50 000 (alle premiebeløp er her fra 2008). De to beste bidragene i regionen sendes til nasjonal finale med ny premiering. Beste bidrag i regionen får også tilbud om å bli med på MootCorp, entreprenørenes superbowl i Austin, Texas. For å få 7.5 studiepoeng må innleveringene i begge fasene være godkjent
Karaktertype	Bokstavkarakter Bestått/ikke bestått

Læringsutbytte

Etter gjennomført program skal kandidaten kjenne til de elementer en forretningsplan består av og i stand til å utvikle og vurdere en fullstendig og gjennomførbar forretningsplan.

Innhold

I første del av kurset vil studentene få en innføring i hvordan gode forretningsideer oppstår og hvordan en kan utvikle forretningsideer. Videre vil studentene få en innføring i de ulike elementene i en forretningsplan og hvordan en kan gjøre de ulike analysene som skal inn i en forretningsplan. (Intern analyse, eksternanalyse (markedsundersøkelser, markedssegmentering og markedsføring), strategi, med mer. Videre vil studentene få en innføring i økonomisk analyse av nyetableringer.

Litteratur

McKinsey. 1998: *Ide til ny virksomhet*. McKinsey & Company.

SØK100 Makroøkonomi

Studiepoeng	7.5
Forkunnskaper	Ingen spesielle, men må beherske derivasjon, enkel algebra og grafisk fremstilling
Undervisningssemester	Høst
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	3 t forelesninger per uke
Arbeidskrav	Eksamensrett betinger at arbeidskravet er innfridd. Arbeidskravet blir kunngjort ved kursstart
Vurderingsform	4 t skriftlig eksamen (100 %)
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsmål

Kurset har som formål å gi en innføring i viktige makroøkonomiske emner og å oppøve evnen til systematisk analyse av økonomiske problemstillinger gjennom intensiv bruk av grunnleggende modeller. Det legges vekt på å drøfte hvordan myndighetene kan innvirke på aktiviteten i økonomien gjennom sin økonomiske politikk.

Litteratur

Steigum, Erling: *Moderne makroøkonomi*. Gyldendal Akademisk, 2003.

Steigum, Erling og Robert G. Hansen: *Hjelper til Makroøkonomi*. Gyldendal Akademisk, 2005.

SØK200 Mikroøkonomi

Studiepoeng	7.5
Forkunnskaper	Ingen spesielle, men må beherske derivasjon, enkel algebra og grafisk fremstilling
Undervisningssemester	Vår
Undervisningssted	Molde og Kristiansund
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Språk litteratur	Norsk eller engelsk
Undervisning/undervisningsform	3 t forelesning per uke
Vurderingsform	4 t skriftlig eksamen (100 %)
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsmål

Formålet er å innføre studentene i viktige mikroøkonomiske emner og å oppøve evnen til systematisk analyse av økonomiske problemstillinger gjennom intensiv bruk av grunnleggende modeller.

Det legges også vekt på å drøfte hvordan myndighetene kan innvirke på aktiviteten i økonomien gjennom sin økonomiske politikk.

Innhold

Kurset omhandler følgende emner:

- Oversikt over mikroøkonomien
- Konsumentenes tilpasning. Konsum og etterspørsel
- Produsentenes tilpasning. Produksjon og tilbud
- Markedsteori. Markedssvikt
- Offentlige inngrep i markedet

Litteratur

Dedekam jr., Anders: *Mikroøkonomi*. Fagbokforlaget, 2002

Dedekam jr., Anders: *Hjelper til mikroøkonomi*. Pplaus forlag, 1993

Dedekam jr., Anders: *Mattehjelperen i mikroøkonomi*. Pplaus forlag, 1993

Mankiw, N. Gregory: *Principles of Economics*. Worth Publishers, 2004

Pindyck and Rubinfeld: *Microeconomics*. Prentice Hall, 2005

Dedekam jr., Anders: *Øvelser og løsningsforslag i mikroøkonomi*. Pplaus forlag, 2007

SØK500 Offentlig økonomi

Studiepoeng	7.5
Forkunnskaper	Tilsvarende SØK200 Mikroøkonomi
Undervisningssemester	Høst
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Språk litteratur	Norsk
Undervisning/undervisningsform	3 t forelesning per uke
Arbeidskrav	Eksamensrett betinger at arbeidskravet er innfridd. Arbeidskravet kunngjøres ved kursstart
Vurderingsform	4 t. skriftlig eksamen (100 %)
Karakertype	Bokstavkarakter

Læringsmål

Det blir lagt vekt på å synliggjøre hvilken rolle offentlig sektor har og bør ha i en økonomi som den norske. Kurset har primært fokus på hvordan det offentlige kan bidra til en samfunnsøkonomisk sett mer effektiv ressursbruk ved å supplere, erstatte eller korrigere markedet i de tilfeller hvor markeder svikter. I forlengelsen av dette drøftes utformingen av offentlig politikk med fokus på optimale priser og skatter. Kurset tar også opp tema som velferdsøkonomi, fordelingspolitikk og offentlig styringssvikt.

Innhold

Kurset omhandler følgende emner: Offentlig sektors rolle. Skatt. Markedssvikt. Nytte-kostnadsanalyse. Fordelingspolitikk. Offentlig styringssvikt.

Litteratur

Ringstad, Vidar: *Offentlig økonomi og økonomisk politikk*. Cappelen Akademisk, 2003.

Ringstad, Vidar: *Offentlig økonomi og økonomisk politikk. Løsninger til oppgaver*. Cappelen Akademisk, 2006.

SØK610 Anbud og auksjoner

Studiepoeng	7.5
Forkunnskaper	Første 2 år av bachelorstudiet i økonomi og administrasjon eller SCM
Undervisningssemester	Vår
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Språk litteratur	Norsk eller engelsk
Undervisning/undervisningsform	3 t forelesning pr uke
Vurderingsform	Obligatorisk oppgave (20 %). 3 t skriftlig eksamen (80 %). Karakteren beregnes som et veid gjennomsnitt av delkarakterene, uavhengig av om det oppnås bestått eller ikke i den enkelte deleksamen
Karakertype	Bokstavkarakter

Læringsmål

Kurset har som formål å gi en forståelse for hvordan utformingen av auksjoner/anbud vil påvirke hvordan budgivere bør, eller kan forventes, å by. Denne innsikten er av verdi både for den som skal delta som budgiver og for den som skal arrangere auksjoner/anbud.

Innhold

Kurset gir en grunnleggende innføring i (ikke-kooperativ) spillteori som deretter anvendes til å analysere auksjoner/anbud. I tillegg til å analysere klassiske auksjons-/anbudsformer, analyseres også andre og mer avanserte former så som doble auksjoner og kombinatoriske auksjoner/anbud. Kurset gir også en grunnleggende innføring i prinsipalagent teori som grunnlag for utforming av kontrakter.

Litteratur

Klemperer, Paul: *Auctions: Theory and Practice*. Princeton University Press, 2004.

SØK630 Internasjonal økonomi

Studiepoeng	7.5
Forkunnskaper	SØK200 Mikroøkonomi eller tilsvarende
Undervisningssemester	Vår
Undervisningssted	Molde og Ålesund
Språk undervisning	Norsk, engelsk dersom utenlandske studenter deltar (bare Molde)
Språk oppg./eksamen	Norsk og/eller engelsk
Språk litteratur	Norsk og/eller engelsk
Undervisning/undervisningsform	3 t forelesninger per uke

Arbeidskrav	Eksamensrett betinger at arbeidskravet er oppfylt.
Vurderingsform	Arbeidskravet kunngjøres ved kursstart
Karaktertype	4 t. skriftlig eksamen (100 %)
	Bokstavkarakter

Læringsmål

Kurset tar opp ulike sider ved internasjonal handel og økonomi. Målet er å påvise gevinster ved handel, gi en innføring i investeringer over landegrenser og studere konkurranseaspekter for å ta de mest sentrale temaene vi tar sikte på å gå gjennom i kurset. Pensum vil være engelskspråklig da det inngår i tilbudet som gis til utvekslingsstudenter i Molde. Norskspråklig lærebok er tilgjengelig som støttelitteratur, ev. som hovedlitteratur for studentene i Ålesund.

Innhold

Kurset omhandler følgende emner:

- Nøkkeldata om verdensøkonomien
- Handelsteori
- Internasjonale investeringer
- Ulike former for velferdsteori ved handel
- Beskyttelsestiltak
- Konkurranseaspekter

Litteratur

Austvik, Bredesen, Vårdal: *Internasjonal handel og økonomisk integrasjon*. Gyldendal Akademisk, 2002.
Krugman, Obstfeld: *International Economics: Theory and Policy* (8th ed.). Pearson/Addison-Wesley, 2009.

SØK710 Industrial Organization

Credits	7.5
Prerequisites	Basic micro economics
Semester	Autumn
Location	Molde
Language Instruction	English
Language Assignment and Evaluation	English
Language Literature	English
Instruction	3 hours of lectures per week
Evaluation:	One compulsory assignment that counts 30% of the final grade. 4-hours written final examination that counts 70%. The final grade is a calculated a weighted sum of the grades given, regardless of a pass / non pass in the individual grades given
Grades	Letter (A - F)

Objectives

To provide insight into modern industrial organization theory in order to enable the students to analyse strategic interactions among firms operating in markets with less than perfect competition.

Content

The course provides an introduction to basic (non-cooperative) game theory, which is applied to the study of strategic interaction among firms operating in imperfectly competitive markets. Topics:

- Basic non-cooperative game theory
- Tactical decisions regarding what and how much to supply
- Tactical decisions regarding what price to charge, including tacit collusion
- Strategic decisions in order to avoid or limit competition.

Informatikk og informasjonsbehandling

IBE100 Funksjonell web-design

Studiepoeng	15
Undervisningssemester	Høst
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Språk litteratur	Engelsk
Undervisning/undervisningsform	4-6 timer forelesning per uke. Praktiske øvingsoppgaver
Arbeidskrav	10 obligatoriske øvinger levert innen gitte frister
Vurderingsform	4 timer skriftlig eksamen (100 %)
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Formalisering, evnen til å gi en eksakt og entydig beskrivelse av en prosess, er grunnlaget for all databehandling. Gjennom kurset skal studenten få grunnleggende forståelse for dette begrepet. Med digitalisering kan vi la datamaskinen håndtere mange operasjoner som tidligere var manuelle, for eksempel bestilling av billetter, overføring av penger eller avspilling av musikk. Med disse begrene, formalisering og digitalisering, vil studenten være i stand til å vurdere bruk av moderne databehandling, og gi svar på spørsmål om hva som er vanskelig eller umulig å bruke datamaskinen til.

Funksjonelle Web-sider gir brukerne den informasjonen de trenger med minimal innsats. Studenten skal lære å analysere Web-sider ut fra funksjonalitet, og forstå hva som skal til for å tilfredsstille brukernes behov. Samtidig skal en få inn grunnleggende begrep om moderne brukergrensesnitt.

Innhold

I kurset skal vi fokusere på Web-baserte applikasjoner, både B2C (Business-to-Consumer) og B2B (Business to Business) applikasjoner. En rekke case fra norske og internasjonale Web-sider vil bli analysert. Vi skal få fram hva som skal til for å utvikle en funksjonell Web-side, og hvilke fallgruver en bør unngå.

Kurset er praktisk lagt opp, og studentene vil gjennomføre egne analyser og tester gjennom øvingsoppgavene. Vi skal studere forskjellige kommunikasjonskanaler, fra SMS, via e-post til videokonferanser. Standarder som HTML og XML vil bli presenterte. Videre skal vi introdusere begrep som brytningsteknologier, semantisk Web og virtuelle virksomheter.

Litteratur

Kai A. Olsen. 2005. *The Internet, the Web and eBusiness: Formalizing applications for the real world*. Scarecrow Press (ISBN 0-8108-5167-0). Hele boka er pensum

Nielsen, Jakob and Hoa Loranger. 2006. *Prioritizing Web Usability*. Berkeley, CA: New Riders Press. ISBN 0-321-35031-6

IBE101 Web og media

Studiepoeng	7.5
Forkunnskaper	Ingen utenom vanlig kjennskap til Internett. Kurset IBE100 Funksjonell web-design er en fordel, men ikke absolutt nødvendig
Undervisningssemester	Vår
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	1 timer forelesning per uke. 2 timer lærerstøttet laboratorium per uke.
Arbeidskrav	Obligatoriske oppgaver.
Vurderingsform	Mappe. (Nettstedet utviklet gjennom studiet vil fungere som mappen.)
Karaktertype	Bestått/ikke bestått

Læringsutbytte

Kandidaten skal ved fullført kurs:

- Være i stand til å installere, tilpasse og drifte sitt eget nettsted basert på et publiseringsverktøy/CMS.
- Kunne fungere som nettjournalister eller -redaktører for nettstedet.
- Kunne ha ansvaret for nettpubliserings for små og mellomstore bedrifter eller organisasjoner.

Innhold

Kurset vil være utpreget praktisk med bruk av publiseringsverktøy fra første dag. Hver student får ett eget nettsted som skal utvikles for en organisasjon - gjerne for en organisasjon man er medlem. Hovedfokuset vil være på redaksjon og innholdsadministrasjon, men det vil også være praktiske oppgaver som sikrer at man dekker læringsmålene over. Studenter med IT/programmeringsbakgrunn kan velge å utvikle egne tillegg (moduler) til publiseringsverktøyet.

Litteratur

Utdelt materiale/ressurser på Internett.

IBE150 Innføring i programmering

Studiepoeng	15
Forkunnskaper	Kjennskap til bruk av datamaskiner Overlapping med andre fag/studiepoengreduksjon INF150: 15 stp
Undervisningssemester	Høst
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Språk litteratur	Engelsk
Undervisning/undervisningsform	6 timer forelesning per uke
Arbeidskrav	Obligatoriske innleveringer til gitte frister
Vurderingsform	4 timer skriftlig eksamen (100 %)

Karaktertype

Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Kandidaten skal etter kurset kunne vanlige teknikker for programmering av datamaskiner og bruke disse til utvikling av dataprogram for enkle problemstillinger

Innhold

Det viktigste vil være bygging av program og logikk, med vekt på å forstå variabler og tilordning, datatyper (tall, strenger, tabeller, hash, objekt), typekasting og sammenligning, logiske uttrykk (enkel boolsk algebra) og valg, gjentakelser (løkker), modularisering (prosedyrer, funksjoner, klasser og metoder; overføring av parameter) og rekursjon. Enklere algoritmer for sortering, fletting og søking beskrives. Teknikker i hendelsesstyrt kjøring blir belyst. Utover det rent programmeringstekniske, gis enkel opplæring i av data (fra brukere, filer og eksterne kilder), av data (i grafiske og tekstlige former), samt lagring. Kurset gir ikke opplæring i overordnede metoder for å lage større programsystem.

Litteratur

Schneider, David. 2006. *An Introduction to Programming*. Addison-Wesley

IBE201 Informasjonsbehandling

Studiepoeng

7.5

Forkunnskaper

Ingen spesielle kurs ved høgsolen, men studenten bør ha grunnleggende kompetanse i bruk av kontorstøtteverktøyene regneark og tekstbehandling. Overlapping med andre fag/studiepoengreduksjon
IBE200: 7,5 stp
INF151: 2,5 stp

Undervisningssemester

Vår

Undervisningssted

Molde og Kristiansund

Språk undervisning

Norsk

Språk oppg./eksamen

Norsk

Språk litteratur

Norsk

Undervisning/undervisningsform

2 t forelesning per uke og 1 t lab med medstudentveiledning annen hver uke

Arbeidskrav

Obligatoriske øvinger levert innen gitte frister

Vurderingsform

4 timer skriftlig eksamen (100 %) med PC som nødvendig hjelpemiddel

Karaktertype

Bokstavkarakter

Læringsutbytte

En student som har lyktes med dette kurset skal kunne legge til rette for effektiv behandling av informasjon i form av tall, tekst og andre data ved hjelp av programvare for kontorstøtte. Studenten er i stand til å tilpasse verktøyet til oppgaven og kan lage opplegg for informasjonsbehandling som fremmer høy produktivitet og kvalitet og samtidig reduserer risikoen for feil i arbeidet.

Innhold

Kurset er et videregående kurs i kontorstøtteverktøyene tekstbehandling, regneark og databaser, der et sentralt tema er hvordan man kan legge til rette for effektiv informasjonsbehandling på en kontorarbeidsplass. Hensikten er å kunne hjelpe seg selv og andre til å gjøre behandling av informasjon raskere, med færre feil og høyere kvalitet.

Tallbehandling har en betydelig plass i kurset og det legges vekk på teknikker og metoder som gjør det mulig å raskt konstruere store, men oversiktelige og fleksible beregninger. En viktig ferdighet her er å kunne utforme ferdigmodeller for effektivisering av rutinemessige beregninger og hensiktsmessig framstilling og presentasjon av resultater.

Kurset gir også grunnleggende innsikt i datamodellering og databaser og kompetanse i utforming av enkle brukergrensesnitt for vedlikehold av data, samt spørringer og rapporter som henter ut og presenterer data på en brukervennlig måte. Spesielt vil en lage dynamiske nettsider som integrerer data fra en database. Behandling av tekst har en mer beskjeden plass, men kurset behandler en del arbeidsbesparende og kvalitetsfremmende teknikker, for eksempel dokumentmaler for definisjon av utforming og eventuelt standardisering av innhold i dokumenter, samt opptak av makroer for automatisering av enkle arbeidsoperasjoner.

Kurset dekker også hvordan kontorstøtteverktøyet kan tilpasses til jobben som skal gjøres.

Litteratur

Anna Mette Fuglseth - André Skjellum: *PC-bruk 1 for høyskoler og universiteter*, Fagbokforlaget.
Anna Mette Fuglseth - André Skjellum: *PC-bruk 2 for høyskoler og universiteter*, Fagbokforlaget.

Litteratur og pensumliste blir oppgitt ved kursstart.

IBE202 Integrasjonslaboratorium

Studiepoeng	7.5
Forkunnskaper	Innføring i Programmering (IBE150) er en fordel
Undervisningssemester	Vår
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Språk litteratur	Norsk/Engelsk
Undervisning/undervisningsform	3 timer forelesning per uke
Arbeidskrav	Obligatoriske øvinger levert innen gitte frister
Vurderingsform	4 timer skriftlig eksamen (100 %)
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Kandidaten skal ved fullført kurs kunne gjøre enkel tilpasning av programvare for å forenkle arbeidsoppgaver og integrere varierte dataformat

Innhold

Innføring i hvordan vanlige programsystemer er oppbygd, med, spesiell vekt på programvare for

kontorarbeid. Oversikt over vanlige dokumentmodeller og dataformat. Oversetting mellom modeller og formater. Små makroer for automasjon av rutineoppgaver. Tilpasning av brukergrensesnitt.

Litteratur

Andrew S. Tanenbaum. Case study 2: *Windows Vista*. Fra boken *Modern Operating Systems*, 3rd edition, s. 812-928 (Prentice-Hall, 2008).

Andrew Pitonyak. *Useful Macro Information for OpenOffice.org*. 535 sider (online <http://www.pitonyak.org/AndrewMacro.odt>, Sept. 2009)

Anne Mette Fuglseth og André Skjellum. *Mikroprogrammering*. Fra boken *PC-bruk 2 for høyskoler og universiteter* i 3. utgave, s. 12-131 (Fagbokforlaget, 2002).

IBE210 Databaser

Studiepoeng	15
Forkunnskaper	Kjennskap til programmering og databaser gjennom IBE150, IBE201 og IBE202
Undervisningssemester	Høst
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Språk litteratur	Engelsk
Undervisning/undervisningsform	4 timer per uke
Arbeidskrav	Obligatoriske oppgaver levert innen gitte frister
Vurderingsform	4 timer skriftlig slutteksamen
Karakertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

En student som har lyktes med dette kurset kan utføre datamodellering for beskrivelse av virksomheter og for utvikling av databaser. Studenten har omfattende kompetanse i å utforme spørringer i SQL og kjenner databaseteorien som er nødvendig for å kunne utforme og optimalisere spørringer og transaksjoner i informasjonssystemer basert på relasjonsdatabaseteknologi. Studenten kjenner også til triggere og lagrede prosedyrer.

Innhold

Følgende tema omhandles:

- Datamodellering og normalisering
- SQL
- Arkitekturer for lagring og behandling av data - Optimalisering av relasjonsdatabaser - Transaksjoner – Triggere - Klient/tjenerproblematikk og distribuerte databaser - Objektorientert dataadministrasjon - Organisatorisk etterretning -XML og datautveksling - Dataintegritet og dataadministrasjon - Web og databaser .

Litteratur

Watson, Richard T. *Data Management - Databases and Organizations*. Fifth Edition. Wiley.

IBE250 Strategisk bruk av IT

Studiepoeng	15
Forkunnskaper	Erfaringer med IT gjennom studie eller jobb
Undervisningssemester	Vår
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Språk litteratur	Engelsk
Undervisning/undervisningsform	6 timer forelesning per uke.
Arbeidskrav	7 obligatoriske øvelser levert innen gitte frister
Vurderingsform	4 timers skriftlig eksamen (100 %)
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsmål

Kurset skal gi studenten et helhetlig syn på hvordan moderne informasjonsteknologi kan utnyttes i bedrifter og organisasjoner. Det legges vekt på å få fram hvordan IT både kan være en pådriver for å legge opp en ny forretningsstrategi, og som et verktøy for å gjennomføre forretningsprosessene som følger av strategien. Gjennom kurset skal en bli i stand til å vurdere på hvilke områder IT kan benyttes.

Innhold

Det legges vekt på aktiv medvirkning fra studentene. Kurset har ingen fasitsvar. Isteden vil vi konsentrere oss om å finne nye måter å utføre forretningsprosesser på, å analysere effekten av disse og å vurdere kostnadene ved en implementasjon. En rekke case vil bli presentert, både fra norske og utenlandske bedrifter. Her studerer vi både overordnet strategi og alternativer for implementasjon, fra programvare og ned til maskinvare

Litteratur

McNurlin & Sprague, *Information Systems Management in Practice*, 7. edition, Prentice Hall, ISBN 0-13-196877-7.

IBE312 Informasjonsarkitektur

Studiepoeng	7.5
Forkunnskaper	Ingen spesielle
Overlapping med andre fag/ Studiepoengreduksjon	IBE310: 7,5 stp IDA350: 7,5 stp
Undervisningssemester	Høst
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Språk litteratur	Engelsk
Undervisning/undervisningsform	2 timer forelesning per uke.
Arbeidskrav	Obligatoriske øvinger levert innen gitte frister.
Vurderingsform	4 timers skriftlig slutteksamen (100 %).
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Kandidaten skal ved fullført kurs:

- Ha inngående kjennskap til informasjonsarkitektur.
- Kunne forbedre informasjonsflyt i bedrifter, mellom bedrifter og mellom bedrifter og forbrukere.
- Kunne håndtere den stadig økende mengden av dokumentasjon på elektronisk form.
- Kunne presentere, strukturere og oppbevare informasjon.

Innhold

Gjennomføring av relevante prosjekter og oppgaver innen alle sentrale emner.

Gjennomgang av temaer som:

- Formidling av informasjonen på nettsteder. (Informasjonsarkitekturens anatomi.).
- Dokumentdistribusjon og e-publisering (CMS).
- Arbeidsflyt og informasjonsstyring (CMS).
- Trender på Internettet.

Litteratur

Louis Rosenfeld, Peter Morville: *Information Architecture for the World Wide Web: Designing Large-Scale Web Sites*. O'Reilly Media, 2006

IBE313 XML-teknologi

Studiepoeng	7.5
Forkunnskaper	Kjennskap til programmering, markeringspråk som HTML og noe databaser
Overlapping med andre fag/ Studiepoengreduksjon	IBE310: 7,5 stp IDA350: 7,5 stp
Undervisningssemester	Høst
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Språk litteratur	Engelsk
Undervisning/undervisningsform	2 timer forelesning per uke
Arbeidskrav	Obligatoriske øvinger levert innen gitte frister
Vurderingsform	4 timers skriftlig slutteksamen (100 %)
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Kandidaten skal ved fullført kurs:

- Ha kjennskap til den formelle oppbyggingen og bruken av markeringspråk (XML) og tilstøtende teknologier.
- Kunne anvende XML for å forenkle dokumentbehandling i bedrifter og informasjonsformidling på Internett (for eksempel ha Web services).

Innhold

Gjennomføring av relevante prosjekter og oppgaver innen alle sentrale emner.

Gjennomgang av temaer som:

- Strukturering av informasjon ved hjelp av XML - XML som et fleksibelt markeringsspråk.
- XPath som er en sentral del av de fleste XML-anvendelser.
- Dokumentkontroll ved hjelp av XML-teknologier som DTD og XML Schema.
- Dokumentkonvertering ved hjelp av XML-teknologier som XSLT og XQuery.

Litteratur

Anders Møller, Michael I. Schwartzbach: *An Introduction to Xml And Web Technologies*. Addison Wesley Publishing Company, 2006.

IBE385 3D Design in Virtual Worlds

Credits 3.00

Prerequisites Students must gain access to Second Life (www.secondlife.com). They must set up a free account and have the right hardware and network access. They should try to gain access to their account before the start of the course. Assistance is available from the IT Center or contact the lecturer.

Semester Autumn

Location Molde

Language Instruction English

Language Assignments and Evaluation English/Norwegian

Language Literature English

Evaluation 60 % Project Work, 40 % End Exam

Grades Letter (A – F)

Instruction

The course will meet in Second Life over 6 weeks. Meetings will be one time a week for 2 hours.

Mandatory Assignments

Deliver in class work and final project in the form of specified 3D objects. Deliver a report about the built objects. Demonstrate the built objects to the instructor.

Deliver a end of course Exam. This exam may be administered as a take home (independent study) exam, that should have answers delivered on a specified date.

Learning outcome

Introduce the theory and practical technologies used in 3D Design in modern industry. Address how some design work can be done in the 3D environment of Second Life.

Content

This course is an introduction to 3D graphic design of objects in virtual worlds. We will use the virtual world of Second Life as a working environment. The course will have an introductory meeting in a physical lecture room, and also in the 3D virtual world of Second Life. After the introduction meeting, there will be only meetings in Second Life. (Face to face meetings may be arranged with the teacher on request.)

This course will focus on a theoretical introduction to 3D Design and discussion of the technologies and applications used in industry (such as may be used in the building of ships, transport vehicles, or furniture). For practical exercises, we will use the virtual world of Second Life (SL). We will ask students to apply design techniques (learned from industry examples) and address requirements (of customers) to designing a course project in SL. The course project requirements will be presented as "customer specifications". Students will design and build objects, and report on the project in oral and written presentation. Programming languages and applications that may be used in the course include: Linden Scripting Language (LSL) and graphic editors (such as Gimp - open source, but others may be suggested later).

Literature

Literature to be decided at the start of the course

IBE430 Forretningsprosesser

Studiepoeng	7.5
Forkunnskaper	Ingen
Undervisningssemester	Vår/Høst
Undervisningssted	Molde (høst) / Kristiansund (vår)
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	3 timer forelesning per uke og praktiske øvingsoppgaver
Arbeidskrav	Obligatoriske øvinger levert innen gitte frister
Vurderingsform	4 timer skriftlig eksamen
Karakertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Etter kurset vil du forstå hva forretningsprosessene er, hvordan disse henger sammen og hvordan disse støttes av datasystemer.

Innhold

Dette kurset gir en oversikt over programvare som støtter og automatiserer forretningsprosessene til en bedrift. Hver forretningsprosess støttes av en egen modul. Kurset vil spesielt se på modulene for salg og distribusjon, innkjøp og produksjonsplanlegging og hvordan disse henger sammen. I de praktiske øvelsene vil vi benytte programvare (SAP) som simulerer et forretningssystem, og vi vil også benytte et virkelig SAP system for å utføre forretningsoperasjoner innen kjøp og salg. Kurset gir grunnlag for IBE530 Grunnleggende ERP, IBE700 Enterprise Resource Planning systems (ERP-systems) with SAP og IDA760 Modellering av forretningsprosesser.

Litteratur

S.R. Magal and J. Word. 2009. *Essentials of Business Processes and Information Systems*. Wiley
Utdelte artikler.

IBE530 Grunnleggende ERP

Studiepoeng	15
Forkunnskaper	IBE150 og IBE430
Undervisningssemester	Vår
	Første gang våren 2011 (og høsten 2010 pga tidligere studieplaner)
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk eller engelsk
Språk oppg./eksamen	Norsk eller engelsk
Språk litteratur	Norsk eller engelsk
Undervisning/undervisningsform	3 timer forelesning per uke. Praktiske øvelser
Arbeidskrav	Obligatoriske øvinger levert innen gitte frister
Vurderingsform	4 t skriftlig slutteksamen (100 %)
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsmål

Etter kurset skal du kunne bruke Microsoft Great Plains ERP-programvare til å utføre sentrale forretningsprosesser for en mindre bedrift. Dette inkluderer definering av master data for MRP prosessen med organisasjonsstruktur, master data for materialstyring, produktstruktur, kostnadsplanlegging og arbeidsplanlegging, forbindelsen mellom kostnader og produksjonslogistikk, kapasitetsplanlegging og produksjonsplanlegging. Innkjøpslogistikk og regnskapsføring med definisjon av master data for innkjøp og for å gjennomføre innkjøpsprosessen. Utføre MRP, lage innkjøpsordre, vareleveranse og fakturering av leverte varer.

Innhold

Grunnleggende ERP (Enterprise Resource Planning) omhandler datasystemer som støtter en bedrifts forretningsprosesser. Typiske eksempler er produksjonsplanlegging, materialstyring, regnskap og finans og personalstyring. Dette kurset gir en praktisk innføring i bruk av ERP systemer basert på Microsoft Great Plains. Det blir gitt en større øvingsoppgave hvor en ERP-applikasjon skal konfigureres og administreres av studenter.

Litteratur

Terri J. Brunson, Marshall B. Romney og Paul J. Steinbart: *Introduction to Microsoft Great Plains 8.0: Focus on Internal Controls*.

IBE610 Bachelorgradsoppgave

Studiepoeng	15
Forkunnskaper	Bestått alle obligatoriske kurs i bachelorstudiet i informatikk og logistikk eller IT-basert bedriftsutvikling
Undervisningssemester	Vår
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk eller engelsk
Språk oppg./eksamen	Norsk eller engelsk
Undervisning/undervisningsform	Veiledning av oppnevnt veileder
Arbeidskrav	Arbeidet utføres selvstendig eller i gruppe. Sluttrapport

for prosjektet leveres innen 1. juni. NB! Studenter som skal ta mastergrad i informatikk/informasjonsbehandling kan erstatte IBE610 med andre kurs
Vurdering av sluttrapport i prosjekt
Bokstavkarakter

Vurderingsform
Karaktertype

Læringsutbytte

Kandidaten skal ved fullført kurs:

- Kunne skrive en større, strukturert faglig rapport.
- Kunne analysere en IT-relatert problemstilling og argumentere for en løsning.
- Kunne jobbe selvstendig (alene eller i gruppe) med en større oppgave.

Innhold

Prosjektets art og omfang avtales med veileder.

IBE620 Utplassing

Studiepoeng	15
Forkunnskaper	Alle obligatoriske IT-kurs på førsteåret
Undervisningssemester	Høst
Undervisningssted	Molde
Språk oppg./eksamen	Norsk/Engelsk
Undervisning/undervisningsform	Veiledning på rapport
Arbeidskrav	Arbeide ved utplassingestedet i halv stilling i tre måneder. I perioden skal man lære å fange opp og beskrive rutiner og prosesser som kan forbedres. Obligatorisk månedlig innlevering av daglig ført logg
Vurderingsform	Refleksjonsrapport som innleveres innen 15. desember.
Karaktertype	Bestått/ikke bestått

Læringsutbytte

Kandidaten skal ved fullført kurs:

- Ha fått generell arbeidserfaring og konkret bransjeeerfaring.
- Kunne vurdere enkle IT-relaterte problemstillinger.
- Kunne utføre enkle IT-tekniske oppgaver.

Innhold

Studenten deltar i arbeidet på en IT-arbeidsplass.

IBE621 Utplassing 2

Studiepoeng	15
Forkunnskaper	Alle obligatoriske IT-kurs på første- og andreåret i studiet
Undervisningssemester	IT-basert bedriftsutvikling, spesielt IBE620.
Undervisningssted	Høst
	Molde

Språk oppg./eksamen	Norsk/Engelsk
Undervisning/undervisningsform	Veiledning på rapport
Arbeidskrav	Arbeide ved utplasseringsstedet i halv stilling i tre måneder. I perioden skal man implementere mer effektive rutiner for prosesser avdekket i første utplassering.
Vurderingsform	Obligatorisk månedlig innlevering av daglig ført logg
	Refleksjonsrapport med eventuell programkode som innleveres innen 15. desember.
Karaktertype	Bestått/ikke bestått

Læringsutbytte

Kandidaten skal ved fullført kurs:

- Ha fått generell arbeidserfaring og konkret bransjeefaring.
- Kunne løse enkle IT-relaterte problemstillinger basert på tidligere analyse.

Innhold

Studenten deltar i arbeidet på en IT-arbeidsplass.

IBE700 Enterprise Resource Planning (ERP) with SAP

Credits	7.5
Prerequisites	This course is open for master students in logistics or applied informatics only. The maximum number of participants is 25
Semester	Spring
Location	Molde
Language Instruction	English
Language Assignments and Evaluation	English
Language Literature	English
Instruction:	3 hours of lectures and guided exercises per week. Some weeks will be planned for more intensive hands-on training
Mandatory Assignments	Presence in 80 % of the lectures is required. All exercises are mandatory
Evaluation:	4-hour individual final exam (100 %).
Grades	Letter (A - F)

Objectives

After successfully completing this class, students should:

- Have practical skills in operate the SAP ERP-system modules; Material Management, Sales and Distribution, Production Planning and Financial Accounting.
- Have theoretical knowledge of; business processes, business process modeling and the history and evolution of ERP systems.
- Have an understanding of how ERP- systems support and automate business processes.

Content

The development of ERP-systems over the last decades has been one of the key advancements in organizations use of information technology. An ERP-system supports and automates business processes across functional areas and integrates data across the organization. ERP-systems are designed to connect the entire organization, including suppliers and customers, in a web-enabled computing environment that provides information to all participants as needed. This course describes the managerial and technical challenges in implementing ERP-systems and managing an organization with such an interdependent, connected system. From a technological view, students will use a commercially available ERP-system (SAP) to build an understanding of the functional capabilities of such systems. From a managerial view, students will use business cases to develop an understanding of the process of implementing and using enterprise systems effectively in organizations.

Literature

Ellen F. Monk, Bret J. Wagner. 2008: *Concepts in Enterprise Resource Planning*. 3rd ed. Boston: Course Technology.

IDA725 Project Management

Credits	7.5
Prerequisites:	Equivalent to the requirements for acceptance to the MSc in Logistics programme. Experience in the use of IT-based tools and some proficiency in statistics.
Semester	Autumn
Location	Molde
Language Instruction	English
Language Assignments and Evaluation Instruction	English
Mandatory Assignments	2 hours of lecture per week
Evaluation	Exercises to be handed in by specified dates
Grades	4-hour written examination
	Letter (A - F)

Objectives

After having completed the course, the candidate should:

- have a deep understanding of project work
- achieved a broad knowledge of methods and techniques to plan and conduct large projects, including IT-projects.
- be able to analyse risk elements in projects and how to deal with them.
- be able to manage state-of-the-art ITC-tools for project management.
- have overview of different stakeholders interests and responsibility in projects.

Content

The course will include the following topics:

- Identifying and organizing a project.
- Defining critical path and timelines.
- Estimating costs and dealing with project uncertainties.
- Quality control, documentation and change control management.
- Project control, progress reporting and evaluation.

- Cost control and project financing.
- Managing project teams. The role of a project manager.
- Project audit and closure.
- Use of project management tools.

Literature

Gray, Clifford F., Larsson, Erik W., *Project Management - The Managerial Process*, McGraw-Hill, 4th ed., New York, 2008.

IDA750 IT strategi - IT ledelse

Studiepoeng	15
Forkunnskaper	Tilsvarende opptak på mastergradsstudiet
Undervisningssemester	Uregelmessig
	Studentene velger selv når de skal ta kurset
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Språk litteratur	Engelsk
Undervisning/undervisningsform	Selvstudium. Praktiske øvingsoppgaver
Arbeidskrav	Alle obligatoriske øvinger godkjent
Vurderingsform	Muntlig eksamen
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Emnet skal gi studenten det teoretiske og praktiske grunnlaget for ledelse, organisering og utarbeidelse av virksomheters IT-strategier, deriblant oppbygging av en informasjonsarkitektur.

Innhold

Emnet viser hvordan IT kan utnyttes som et strategisk virkemiddel, både med hensyn på å påvirke forretningsideer og til å gjennomføre disse. Modeller for utarbeidelse av en IT-strategiplan, fra overordnede mål til praktisk implementering, diskuteres. Det vises hvordan en kan bygge opp en robust IT-infrastruktur, og over denne en informasjonsarkitektur for bedriften. I emnet gis en inngående beskrivelse av oppgavene til en IT-leder, det som amerikanerne kaller CIO - Chief Information Officer - i en bedrift. Ulike typer IT teknologier med vekt på distribuerte systemer og nettverk presenteres, alt med fokus å hvordan en kan utnytte teknologien for å oppnå strategiske fordeler. Det gis en rekke eksempler, fra nasjonal og internasjonal industri.

Litteratur

Olsen, Kai A. 2005: *The Internet, the Web and eBusiness: Formalizing applications for the real world*. Scarecrow Press (ISBN 0-8108-5167-0)

McNurlin & Sprague: *Information Systems Management in Practice*. 8. edition. Prentice Hall (ISBN ISBN-13: 978-0132437158)

Andre utgaver kan også benyttes

IDA760 Business Process Modeling

Grades	7.5
Prerequisites	Equivalent to the requirements for acceptance to the MSc in Logistics programme
Semester	Irregularly
Location	Molde
Language Instruction	Norwegian or English
Language Assignments and Evaluation	Norwegian or English
Language Literature	English
Instruction	Supervised self-study reading course
Mandatory Assignments	Exercises to be handed in by specified dates
Evaluation	2-days written home examination
Grades	Letter (A - F)

Objectives

After completing the course, the student will

- achieve a profound understanding of the process concept
- understand systems and system dynamics
- be able to develop models of work processes
- be able to analyse and improve process models

Content

The course will cover the following topics:

- System dynamics and the system concept.
- Simulation of systems.
- Modeling of organizations and processes.
- Modeling of information flow and workflow.
- Analysis and improvement of work processes.

Modeling of business processes is essential in relation to the development of information systems, including ERP (Enterprise Resource Planning) systems.

Literature

Sharp, A., McDermott, P., *Workflow Modeling - Tools for Process Improvement and Application Development*, Artech House, Boston, 2001.

IDA765 Knowledge Networks

Credits	15.00
Prerequisites	Equivalent to those listed for admission to the Master`s Degree Programme.
Semester	Irregularly
Location	Molde
Language Instruction	English
Language Assignments and Evaluation	English
Language Literature Instruction	English
Mandatory Assignments	Supervised self-study
Evaluation	Participation in lectures is required. Exercises must be submitted by a specified date.
Grades	4-hour written examination (60%) plus lecture participation and practical exercises (40%).
	Letter (A - F)

Learning outcome

This course will examine the establishment and growth of knowledge networks. Knowledge networks include information, people and resources applied in an interrelated system. We will study the basic theories of networks including social networks, technology networks, and product networks. We will analyze how networks impact the intra-organizational and inter-organizational environments.

Content

Knowledge networks are complex systems of resources including information, people and technology resources. Examples of knowledge networks include the network of web pages on the Internet, or a network of experts within an organization. This course will study the theoretical foundations of network theories beginning with studies in social networks and continuing with recent research in information networks, such as the network of web pages and peer-to-peer service networks. Understanding the life cycle, strengths and weaknesses of knowledge networks is important for organizations to establish and promote new products, for sharing expert knowledge, for providing reliable and continuous service. We will examine the present theory and research in knowledge networks. We will make use of simulation software to study the dynamics of networks. Students will be asked to interact in class in discussion of the course reading materials. The course will include project work with the software and discussion of results.

IDA780 Beslutningsstøttesystemer

Studiepoeng	7.5
Forkunnskaper	Tilsvarende opptak ved Mastergradsstudiet
Undervisningssted	Uregelmessig
Språk undervisning	Molde
Språk oppg./eksamen	Engelsk
Språk litteratur	Engelsk

Undervisning/undervisningsform	2 t forelesning per uke. Organiserte øvelser
Arbeidskrav	Innlevering av ulike arbeid til gitte frister
Vurderingsform	50 % innleveringer, 50 % prosjekt
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsmål

Gi en innføring i beslutningsstøtte og IT-basert automatisering av slike systemer. Kurset skal være tverrfaglig interessant for alle Masterstudier.

Innhold

Innføring i beslutningsteori og modellering av beslutningsprosesser. Ekspertsystemer, kunstig intelligens, maskinlæring. Informasjonsinnhenting og intelligente programvareagenter. Datavarehus, data og visualisering av data.

Litteratur

Marakas, George M.: *Decision Support Systems*

INF770 Pålitelige systemer

Studiepoeng	7.5
Forkunnskaper	Tilsvarende opptak ved Mastergradsstudiet.
Undervisningssemester	Uregelmessig
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk eller engelsk
Språk oppg./eksamen	Norsk eller engelsk
Språk litteratur	Engelsk
Undervisning/undervisningsform	Ledet selvstudium
Vurderingsform	Øvelser som må være levert innen gitt dato (teller 1/3), 2 t skriftlig eksamen (teller 1/3) og 2 t endelig skriftlig eksamen (teller 1/3).
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsmål

Emnet gir en innføring i teknikker for å sikre tilgjengelighet til distribuerte data- og nettsystemer.

Innhold

- Sårbarhets- og risikovurderinger for ulike typer nettbaserte tjenester.
- Tilgjengelighet til tjenester via teknikker som lastbalansering, kopiering med overføringskontroll og transaksjoner.
- Grunnleggende pålitelighetsmodeller for distribuerte systemer inkludert systemmodeller for: serielle, parallelle og kombinerte system.

Litteratur

Artikkelsamling.

INF775 Informasjonssikring: overlevelsesdyktighet og sikkerhet i nettverk

Studiepoeng	15
Forkunnskaper	Tilsvarende opptak ved Mastergradsstudiet
Undervisningssemester	Uregelmessig
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk eller engelsk
Språk oppg./eksamen	Norsk eller engelsk
Språk litteratur	Engelsk
Undervisning/undervisningsform	Ledet selvstudium
Arbeidskrav	Obligatoriske øvelser
Vurderingsform	2 t skriftlig deleksamen (teller 1/2) og 2 t endelig skriftlig eksamen (teller 1/2)
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsmål

Målet med kurset er å gi en oversikt over aktuelle teknikker for informasjonssikkerhet og overlevelsesdyktighet etterfulgt av en inngående behandling av noen teknikker for å tilby informasjonssikring.

Innhold

Informasjonssikring dekker operasjoner for å beskytte informasjon og informasjonssystemer ved egenskapene tilgjengelighet, integritet, autentisitet, konfidensialitet og ikke-benektning. Vi ser på hvordan tilgjengelighet oppnås for informasjonsnettverk inkludert kommunikasjonsnett, endesystemer (f.eks. databaser) ved å gjøre dem overlevelsesdyktige og feiltolerante. Informasjonssikkerhet omfatter integritet, autentisitet, konfidensialitet og ikke-benektning for både brukerinformasjon og kontroll og styringsinformasjon. I tillegg inngår tilgjengelighet også her i forbindelse med hvordan sikret informasjon håndteres i PKI- (Public Key Information) systemer.

Litteratur

Tipper, Krishnamurthy, Qian and Joshi, Morgan Kaufman: *Information Assurance: Survivability and security in networked systems*. ELSEVIER

I tillegg kommer artikler som deles ut.

INF785 Data mining

Studiepoeng	7.5
Forkunnskaper	Tilsvarende opptak til Mastergradsstudiet i informatikk eller logistikk. Noe statistikkunnskaper er en fordel
Undervisningssemester	Uregelmessig
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Engelsk
Språk oppg./eksamen	Engelsk
Undervisning/undervisningsform	Ledet selvstudium, øvelser
Arbeidskrav	Obligatoriske innleveringer
Vurderingsform	Muntlig sluttexamen
Karaktertype	Bokstavkarakter
Læringsutbytte	

Gi innføring i konsepter og algoritmer tilknyttet data mining og business intelligence. Etter gjennomført kurs vil studenten være i stand til å definere relevante datamining oppgaver i en bedrift, samt kunne vurdere verktøy og implementering av rutiner rundt dette. Kurset passer godt for informatikk eller logistikk studenter som liker en kvantitativ tilnærming til historiske og andre data.

Innhold

Algoritmer for klassifisering av data, basert på statistikk, avstand, beslutningstre, nevrale nett og regelsett. Algoritmer for sammenstilling av data, herunder hierarkiske og partisjonsbaserte. Assosiasjonsregler. Avanserte emner inkluderer mining i web, i rom (spatial) og i tid (temporal). Litt om datavarehus.

Litteratur

Dunham, Margaret H: *Data Mining Introductory and Advanced Topics*.

INF951 Mastergradsoppgave (erfaringsbasert)

Studiepoeng	45
Forkunnskaper	Bare kandidater som er tatt opp på det erfaringsbaserte mastergradsstudiet i informatikk kan skrive slik masteroppgave
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk eller engelsk
Undervisning/undervisningsform	Masteroppgaven er et selvstendig studentarbeid utført under veiledning. Som en hovedregel er masteroppgaven en individuell oppgave. I særlige tilfeller kan det søkes om at to studenter samarbeider og leverer samme oppgave. Veileder vil bli tildelt på bakgrunn av godkjent proposal
Arbeidskrav	Et selvstendig, større arbeid som utarbeides under veiledning av en faglærer. Høyst to studenter per oppgave. Kravet til arbeidsinnsats kan være stort
Vurderingsform	Sensur av den skriftlige oppgaven. I tillegg gjennomføres en individuell muntlig eksamen med utgangspunkt i det skriftlige arbeidet. Det gis en samlet bokstavkarakter for det skriftlige arbeidet og den muntlige presentasjon
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsmål

Formålet med masteroppgaven er først og fremst å gi trening i selvstendig prosjektarbeid med sterk faglig forankring. Studentene skal anvende de metoder og kunnskaper som de har tilegnet seg gjennom sine studier og vise at de kan anvende disse gjennom utredning/løsninger av problemstillinger innenfor informatikkfaget.

Innhold

Temaet kan velges relativt fritt av den enkelte kandidat under gjennomføring av proposal.

Idrettsfag

IDR008 NFF's Trener I - kurs

Studiepoeng	7.5
Forkunnskaper	Generell studiekompetanse, evt. realkompetanse. Fotballerfaring
Undervisningssemester	Vår
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Språk litteratur	Norsk
Undervisning/undervisningsform	1 kveld pr uke, vanligvis i perioden mars - mai
Arbeidskrav	80 % oppmøte, enkelte obligatoriske tema
Vurderingsform	2 timers skriftlig eksamen og praktisk prøve. Vurdering av egnethet med tanke på videre trenerutdanning
Karaktertype	Bestått/ikke bestått

Læringsutbytte

Ved endt og bestått kurs gis sertifisering som fotballtrener for barn og unge av Norges Fotballforbund.

Innhold

- Delkurs 1, Aktivitetslederkurs
- Delkurs 2, Fotballferdighet
- Delkurs 3, Samspill
- Delkurs 4, Ungdomsfotball

Litteratur

Morisbak, A. m.fl.: *Fotball er gøy*. ISBN 82-590-0469-0

Morisbak, A. m.fl.: *God fotballferdighet*. ISBN 82-05-17056.8

Bergo, A. & Morisbak, A. m.fl.: *Ferdighetsutvikling i fotball - handlingsvalg og handling*. ISBN 82-7286-122-4

Morisbak, A. m.fl.: *Ungdomsfotball*. ISBN 82-517.7007-6

IDR100 Idrettens organisering og ledelse I

Studiepoeng	7.5
Forkunnskaper	Ingen spesielle
Undervisningssemester	Vår
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	6 timer forelesning pr. uke
Arbeidskrav	Godkjent innleveringsoppgave
Vurderingsform	4 timer skriftlig eksamen
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Kandidaten skal ved fullført kurs:

- Kjenne til noen sentrale teoretiske perspektiv for å forstå og forklare idretten sosiologisk
- Kjenne til og forstå hvordan idrettens ulike nasjonale organisasjoner og institusjoner er organisert og ledet og hvordan disse organisasjonene forholder seg til hverandre
- Kunne redegjøre for statlig og organisasjoners idrettspolitik og utforming av denne, samt kjenne til noen sentrale teorier for politikkdannelse
- Kunne diskutere idrettens rolle som frivillig organisasjon, sett også i forhold til andre samfunnsinstitusjoner som stat og marked
- Kjenne noen sentrale teoretiske perspektiver for å forstå og forklare hvilken rolle media og kommersielle aktører spiller ovenfor (norsk) idrett
- Ha kjennskap til hvordan idretten inngår i lokale, nasjonale og globale strukturer av ulik karakter
- Ha kjennskap til og kunne diskutere idrettens skyggesider

Innhold

- Idrettssosiologi
- Idrettens organisering, nasjonalt og internasjonalt
- Idrettspolitik
- Idrett og media
- Idrett, globalisering og kommersialisering

Litteratur

Enjolras, Bernard, Ørnulf Seippel og Ragnhild H. Waldahl. 2005: *Norsk idrett. Organisering, fellesskap og politikk*. Oslo: Akilles

Lesjø, Jon Helge. 2008: *Idrettssosiologi*. Oslo: Abstract forlag

Mangset, Per og Hilmar Rømmetvedt, red. 2002: *Idrett og politikk - kampsport eller lagspill*. Bergen: Fagbokforlaget

IDR101 Prestasjonspsykologi I

Studiepoeng	7.5
Forkunnskaper	Ingen spesielle
Undervisningssemester	Vår
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	3 timer forelesning pr uke i semesterets første halvdel
Vurderingsform	4 timer skriftlig eksamen
Karakertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

En kandidat med fullført og bestått kurs forventes å kunne forklare generelle psykologiske begreper. Videre skal kandidaten kunne forklare relevante mentale ferdigheter knyttet til idrett og fysisk aktivitet. Sammenhenger mellom de ulike begrepene og ferdighetene skal kunne identifiseres

Innhold

- Innføring i psykologi

- Innføring i prestasjonspsykologi
- Nevropsykologi, fysiologi og prestasjon
- Emosjoner og prestasjoner
- Fysisk aktivitet og psykisk helse

Litteratur

Bunkholdt, V. 2002: *Psykologi*. Universitetsforlaget (minus kap 9, 16)

Pensgård, A.M., & Hollingen, E. 2003: *Idrettens mentale treningslære*. Gyldendal

Cox, R.C. 2002: *Sport Psychology: Concepts and applications*. (artikkel; legges ut i Fronter)

IDR102 Aktivitetslære I

Studiepoeng	7.5
Forkunnskaper	Ingen spesielle. Opptak i kurset begrenser seg til studenter på Årsstudium i Idrett
Undervisningssemester	Høst
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Språk litteratur	Norsk
Undervisning/undervisningsform	2-4 timer praktisk undervisning innen utvalgte idretter pr uke
Arbeidskrav	Det vil være krav om 60 % engasjert deltakelse. Mindre obligatoriske gruppeoppgaver må påregnes
Vurderingsform	2 timers skriftlig eksamen (40 %). Vurdering av egenferdigheter (60 %)
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Kandidaten skal etter endt emne kunne forklare grunnprinsippene i turn, ballspill og kampsport, samt ha opparbeidet seg tilstrekkelige ferdigheter til å kunne instruere i disse idrettene på grunnleggende nivå.

Innhold

I kurset blir det fokusert på grunnleggende ferdigheter og regler i ballspill (fotball, baseball, håndball og bordtennis), kampsport (fekting, boksing og taekwon-do) og turn. Kandidaten får introdusert et repertoar av øvelser/leker rettet mot begynneropplæring i disse idrettene og det legges vekt på å forklare hvordan øvelsene kan tilpasses til ulike nivå og forutsetninger.

Litteratur

Nettbaserte øvingsbanker og regelbeskrivelser for fotball, baseball, håndball og bordtennis, fekting, boksing, taekwon-do og turn.

Kompedium med litteratur vinklet mot grunnleggende ferdigheter innen fotball, baseball, håndball og bordtennis, fekting, boksing, taekwon-do og turn

IDR200 Treningslære I

Studiepoeng	7.5
Forkunnskaper	Ingen spesielle
Undervisningssemester	Høst
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	Ukentlige forelesninger, 3 timer pr uke, og to samlinger over to hele dager i semesterets første halvdel.
Arbeidskrav	75 % obligatorisk oppmøte på praktisk undervisning. Obligatorisk deltakelse på oppgaver tilknyttet praktisk undervisning
Vurderingsform	4 timer skriftlig eksamen teller 60 %. Gruppeinnleveringer teller 40 %
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Kandidaten skal etter endt emne:

- Kunne forklare begrepene utholdenhet, styrke, spenst, hurtighet og bevegelighet
- Kunne forklare hvordan fysiologiske mekanismer gjør kroppen i stand til å skape kraft og bevegelse
- Kunne forklare kroppens anatomi relatert til idrett
- Kunne forklare grunnleggende treningsprinsipper og metoder for trening av utholdenhet, styrke, spenst, hurtighet og bevegelighet.

Innhold

Kandidaten vil få en innføring i anatomi og bevegelighet relatert til idrett. Det vil også bli gitt en innføring i viktige prinsipper for styrke-, spenst-, hurtighets og utholdenhetstrening samt i hvordan trening bør planlegges.

Litteratur

Gjerset, A. 1992: *Idrettens treningslære*. Oslo: Gyldendal

Wirhed, R. 1999: *Anatomi og bevægelseslære i idræt*. Brøndby: Danmarks Idræts-Forbund

Schibye, B. & Klausen, K. 2005: *Menneskets fysiologi*. København: Foreningen af Danske Lægestuderendes Forlag

IDR202 Aktivitetslære II

Studiepoeng	7.5
Forkunnskaper	Ingen spesielle. Opptak i kurset begrenser seg til studenter på Årsstudium i Idrett
Undervisningssemester	Vår
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Språk litteratur	Norsk
Undervisning/undervisningsform	2-4 timer praktisk undervisning innen utvalgte idretter pr

Arbeidskrav	uke Det vil være krav om 60 % engasjert deltakelse. Mindre obligatoriske gruppeoppgaver må påregnes
Vurderingsform	2 timers skriftlig eksamen (40 %). Vurdering av egenferdigheter (60 %)
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Kandidaten skal etter endt emne/kurs kunne forklare grunnprinsippene i svømming, vinteraktiviteter (langrenn, alpint, skøyter) og friidrett, samt ha opparbeidet seg tilstrekkelige ferdigheter til å kunne instruere i disse idrettene på grunnleggende nivå.

Innhold

I kurset blir det fokusert på grunnleggende ferdigheter og regler i svømming, langrenn, alpint, skøyter og friidrett. Kandidaten får introdusert et repertoar av øvelser/leker rettet mot begynneropplæring i disse idrettene og det legges vekt på å forklare hvordan øvelsene kan tilpasses til ulike nivå og forutsetninger.

Litteratur

Nettbaserte øvingsbanker og regelbeskrivelser for svømming, langrenn, alpint, skøyter og friidrett
Kompendium med litteratur vinklet mot grunnleggende ferdigheter innen svømming, langrenn, alpint, skøyter og friidrett.

IDR206 Idrettshistorie

Studiepoeng	7.5
Forkunnskaper	Ingen spesielle
Undervisningssemester	Høst
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Språk litteratur	Norsk
Undervisning/undervisningsform	3 timer forelesning pr uke
Arbeidskrav	Godkjent innlevering
Vurderingsform	4 timers skriftlig eksamen
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Kandidaten skal ved fullført kurs:

- Kunne redegjøre for og vise forståelse for idrettens plass i ulike kulturer som den greske antikken, Storbritannia på 1800-tallet og Norge fra 1850 og til i dag
- Kjenne til og kunne gjøre rede for sentrale teoretiske perspektiver for hvordan forstå og forklare konkurranseidretten sin framvekst og idrettens plass i samfunnet
- Kjenne til og forstå hvordan idrettens historie i Norge ut fra sosiologiske faktorer som kjønn, klasse, alder og etnisitet kan fortelles ulik
- Kunne gjøre rede for idrettens rolle som frivillig organisasjon i Norge og historiske endringer i forhold til andre samfunnsinstitusjoner som stat og marked

- Kunne diskutere media sin rolle i idrettshistorien

Innhold

- Antikke olympiske leker
- Sport i England - utgangspunktet for moderne idrett
- Framvekst av organisert idrettsliv i Norge, 1850 - 2000
- Den olympiske idretten og internasjonal konkurranseidrett
- Idretten sitt verdigrunnlag
- Idrett og media i historisk perspektiv

Litteratur

Goksøy, Matti. 2008: *Historien om norsk idrett*. Oslo: Abstrakt Forlag

Guttmann, Allen: *From Ritual to Record*

En mer detaljert pensumliste vil foreligge ved kursstart

IDR208 Aktivitetslære III

Studiepoeng	7.5
Forkunnskaper	Ingen spesielle. Opptak i kurset begrenser seg til studenter på Årsstudium i Idrett
Undervisningssemester	Vår
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Språk litteratur	Norsk
Undervisning/undervisningsform	2 timer forelesning pr uke. Kandidaten skal gjennomføre 10 timer undervisningspraksis i skole/barnehage eller idrettslag. 2 friluftssamlinger m/overnatting
Arbeidskrav	Det vil være krav om 100 % deltakelse i timer satt av til undervisningspraksis, og 60 % engasjert deltakelse i øvrig undervisning. Godkjent praksisrapport
Vurderingsform	3 timers skriftlig eksamen (40 %). Vurdering av egenferdigheter undervisningspraksis (60 %)
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Kandidaten skal etter endt emne kunne forklare grunnprinsippene i orientering og dans. Kandidaten skal kunne forklare hvordan friluftsliv kan utøves som en helsefremmende, trivselskapende og miljøvennlig aktivitet. Kandidaten skal kunne anvende sin kompetanse i praktiske ferdigheter innen ulike idretter, og kunne planlegge og gjennomføre idrettsundervisning for andre.

Innhold

I kurset blir det fokusert på friluftsliv, orientering, dans og undervisningspraksis. Kandidaten får introdusert et repertoar av øvelser rettet mot begynneropplæring i disse idrettene. Det legges vekt på å forklare hvordan øvelsene kan tilpasses til ulike nivå og forutsetninger. Kandidaten skal også gjennom egen undervisningspraksis få anledning til å planlegge og gjennomføre trening for barn i barnehage, skole

eller idrettslag.

Litteratur

Nettbaserte øvingsbanker og regelbeskrivelser for orientering
Kompendium med litteratur vinklet mot dans, friluftslivn og didaktikk.

IDR300 Treningslære II

Studiepoeng	7.5
Forkunnskaper	IDR200 - Treningslære I. Opptak i kurset begrenser seg til studenter på Årsstudium i Idrett og Bachelor i Sport Management
Undervisningssemester	Høst
Undervisningssted	Hovedsakelig i Molde. I tillegg legges det opp til en samling over to dager i Oslo, der reise og opphold dekkes av studenten selv
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	Ukentlige forelesninger, 3 timer pr uke, og to samlinger i semesterets andre halvdel
Arbeidskrav	Praktisk innføring i testing og analysearbeid 75 % oppmøte på øvrig praktisk undervisning. Obligatorisk deltakelse på mindre oppgaver tilknyttet praktisk undervisning
Vurderingsform	4 timer skriftlig eksamen teller 70 %. Gruppeeksamen (oppgave) teller 30 %
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Kandidaten skal etter endt emne:

- kunne forklare og anvende fysiske tester og testprosedyrer for testing av idrettsutøvere på ulikt nivå
- kunne forklare begrepene koordinasjon og teknikk samt å kunne forklare hvordan disse ferdighetene kan forbedres
- Kunne forklare de mest vanlige idrettsskadene, hvordan disse kan forebygges og prinsipper for opptrening etter skade

Innhold

Kandidaten vil få en innføring i anatomi og bevegelighet relatert til idrett. Det vil også bli gitt en innføring i viktige prinsipper for styrke-, spenst-, hurtighets og utholdenhetstrening samt i hvordan trening bør planlegges.

Litteratur

Bahr, Roald og Mælum, Sverre: *Idrettsskade*

Gjerset, A. 1992: *Idrettens treningslære*. Oslo: Gyldendal

Schibye, B. & Klausen, K. 2005: *Menneskets fysiologi*. København: Foreningen af Danske Lægestuderendes Forlag

Tønnessen, E. & Enoksen, E. 2010: *Testing av styrke, spenst og hurtighet*

Wirhed, R. 1999: *Anatomi og bevegelseslære i idræt*. Brøndby: Danmarks Idræts-Forbund

IDR301 Prestasjonspsykologi II

Studiepoeng	7.5
Forkunnskaper	Prestasjonspsykologi I
Undervisningssemester	Høst
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	5 timer undervisning pr uke i semesterets første halvdel
Vurderingsform	5 timer skriftlig eksamen i midten av oktober
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

En kandidat med fullført og bestått kurs forventes å kunne utføre prestasjonspsykologiske analyser av mellommenneskelige konflikter eller personrelaterte problemer. Kandidaten skal i sin analyse identifisere relevante elementer som bunner ut i en hensiktsmessig problem- eller konfliktløsningsstrategi. Videre skal kandidaten kunne anvende prestasjonsfremmende kommunikasjon som kan bidra til å finne løsninger på aktuelle problemer og konflikter.

Innhold

- Prestasjonsfremmende kommunikasjon
- Konfliktløsningsstrategier
- Utvikling av individuell identitet og organisasjonsidentitet
- Utvikling av individuell tilhørighet og organisasjonstilhørighet
- Selvpsykologi: Selvbilde, selvtillit og prestasjon

Litteratur:

Tittel	Forfatter	Forlag	Årsfall	ISBN	Type
Systemisk intervjumetodikk	Tomm, K.	Stockholm: Bokförlaget Mareld	1989		Bok
Briste eller Bære: Kommunikasjon og relasjon i arbeid med mennesker, kap. 7 og 8.	Røknes, O.H. & Hanssen, P.	Fagbokforlaget	2002		Bok
Foundations of sport and exercise psychology	Weinberg, R.S. & Gould, D.	Champaign: Human Kinetics	2003		Bok

IDR305 Sportsøkonomi

Studiepoeng	7.5
Forkunnskaper	Ingen spesielle, men grunnlag i økonomiske fag vil være en fordel
Undervisningssemester	Høst
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	Se forelesningsplan
Vurderingsform	4 timer skriftlig eksamen
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Dette faget vil fokusere analytisk på fotballøkonomisk forståelse. Dette innebærer at temaer knyttet til anvendelse av mikroøkonomisk teori på spillermarkedet, på markedet for salg av TV rettigheter, virkninger av reguleringer/dereguleringer av slike markeder, incentiver og teori rundt kontraktsutforminger, utviklingen av den globale konkurransen via ulike nasjonale ligaer samt en mer teoretisk tilnærming til segmentering av markedet for salg av fotballunderholdningen og den potensielle betalingsvilligheten som kan høstes i ulike segmenter.

Etter endt kurs skal studenten:

- Ha evne til å reflektere over grunnleggende problemer og perspektiv i nyere sportsøkonomisk teori
- Forstå de økonomisk teoretiske særtrekk som idrett har
- Være i stand til å reflektere over, (og i noen grad) forstå og diskutere sentrale idrettsøkonomiske problemområder

Innhold

Følgende tema omhandles:

- Et analyseskjema for transfermarkeder
- Styrken til allokering av spillertalenter i fritt arbeidsmarked
- Hvilke konsekvenser har ulike reguleringsregimer
- Incentivproblemer med utforming av kontrakter
- Om konkurranse i en global fotballverden
- Betalingsvilligheten for fotballunderholdningen i ulike markedssegment
- Risikostyring i sportsklubber
- Forhandlinger

Litteratur:

Tittel	Forfatter	Forlag	Årsstall	ISBN	Type
Sports Economics	Port, Rodney	Prentice Hall	2003		Bok
Tippeligaen 1999. Økonomiske nøkkeltall.	Hervik, Ohr og Solum				Bok

IDR306 Spillteori og sportsøkonomi

Studiepoeng	7.5
Forkunnskaper	Ingen spesielle, men grunnlag i økonomiske fag vil være en fordel
Undervisningssemester	Høst
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	Se egen forelesningsplan
Vurderingsform	4 timer skriftlig eksamen (100 %)
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Gi en introduksjon til spillteori med hovedvekt på anvendelser innen fotballøkonomi, fotballstrategi og fotballmanagement. Hensikten med kurset er altså å belyse hvordan moderne spillteori kan anvendes på fotballøkonomiske problemstillinger i bred forstand.

Etter endt kurs skal studenten:

- Ha grunnleggende kunnskap i (enkel) spillteori
- Kunne anvende og forstå anvendelser av spillteori innenfor idrettsstrategiske problemstillinger
- Være i stand til å reflektere over, (og i noen grad) forstå og diskutere sentrale strategisk-økonomiske problemstillinger innen norsk og internasjonal idrett

Innhold

Følgende tema omhandles:

- Nash likevekt
- Spillteori og informasjon
- Simultane/Sekvensielle spill
- Repeterte spill

Litteratur:

Tittel	Forfatter	Forlag	Årsstall	ISBN	Type
Always change a winning team: A text on soccer and game theory.	Haugen, Kjetil K.				Bok
Thinking Strategically	A.K. Dixit og B. J. Nalebuff	Norton	1991		Bok

IDR501 Idrettens organisering og ledelse II

Studiepoeng	7.5
Forkunnskaper	IDR100 Idrettens organisering og ledelse I, ADM100 Organisasjon I og enten ADM201 Innføring i samfunnsvitenskapelig metode eller ADM205 Organisasjon II
Undervisningssemester	Vår
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	Se egen forelesningsplan

Vurderingsform	4 timer skriftlig eksamen (eventuelt muntlig eksamen). En obligatorisk innlevering teller 40 % av endelig karakter
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Idrettens organisering og ledelse har effekter for måter idrett utøves på, for idrettens popularitet og utbredelse, for idrettens forhold til lokalsamfunn og storsamfunn osv.

Studenten skal ved fullført kurs ha:

- Tilegnet seg sosiologiske og organisasjonsteoretiske perspektiver på idrettens egenart og samspill med andre organisasjoner i samfunnet
- Evne til å forstå og analysere idrettens organisasjoner ut fra sosiologiske og organisasjonsteoretiske perspektiver.

Innhold

- Idretten som en institusjon i samfunnet
- Idrettens forhold til markedets og statens institusjoner
- Endringsprosesser i idrettens organisasjoner
- Ledelse i idretten
- Modernisering og transnasjonalisering i internasjonal idrett.

IDR600 Prosjektoppgave

Studiepoeng	15
Forkunnskaper	Sport Management (idrettsledelse) 1. og 2. år
Undervisningssemester	Vår
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	12 timer felles undervisning i løpet av januar og februar. Etter det individuell veiledning med oppnevnt veileder
Arbeidskrav	Innlevering av notat med formulert problemstilling innen nærmere angitt frist
Vurderingsform	Prosjektoppgave (100 %)
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Studenten skal etter kurset:

- Kunne formulere en faglig fundert problemstilling
- Fått trening og veiledning i å formulere seg skriftlig om fagstoff
- Ha vist evne til å arbeide med teori, metode og data på en selvstendig måte

Innhold

Prosjektoppgaven skal gi studentene muligheter til å arbeide med en større oppgave over en lengre tidsperiode hvor de ulike emnene i studiet blir sett i sammenheng. Oppgaven må gjerne være knyttet til eksterne oppdragsgivere, men kan også utføres internt.

IDR601 Prestasjonspsykologi III

Studiepoeng	15
Forkunnskaper	Prestasjonspsykologi I og II
Undervisningssemester	Høst
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	5 timer undervisning pr uke
Arbeidskrav	Enkelte obligatoriske samlinger må påregnes
Vurderingsform	6 timer skriftlig eksamen. Studentene skal gjøre en analyse som munner ut i prestasjonsfremmende endringsstrategier i forhold til et individuelt eller organisasjonsbasert case
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

En kandidat med fullført og bestått kurs forventes å kunne identifisere prestasjonsfremmende faktorer knyttet til person, gruppe, eller organisasjon. Kandidaten skal kunne anvende ulike typer prestasjonsfremmende metoder, og kunne tilpasse metoder og strategier til aktuell case.

Innhold

- Metoder for å identifisere prestasjonsfremmende faktorer
- Løsningsorientert tilnærming til problemer (LØFT)
- Metoder for prestasjonsfremming
- Mental trening
- Atferdsanalytiske strategier
- Strategier for kognitiv terapi
- Strategier for gestaltpsykologi

Litteratur:

Tittel	Forfatter	Forlag	Årsstall	ISBN	Type
LØFT; Løsningsfokuset tilnærming til organisasjonsutvikling, ledelsesutvikling og konfliktløsning.	Langslet, G. J.	Gyldendal	1999		Bok
LØFT for ledere. Løsningsfokuset tilnærming til typiske ledelsesutfordringer.	Langslet, G. J.	Gyldendal	2000		Bok
Handbook of sport psychology (3rd edition).	Tenenbaum, G., & Eklund, R.C.	New York: John Wiley	2007		Bok

IDR602 Utplussing i idrettsorganisasjon

Studiepoeng	15
Forkunnskaper	Fullført 5 første semester av Bachelor i Sport Management
Undervisningssemester	Vår
	NB! Utvidet semesterlengde til 30. juni
Undervisningssted	Hos arbeidsgiver
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Språk litteratur	Norsk
Undervisning/undervisningsform	Veiledning av ansvarlig veileder hos arbeidsgiver og utpekt veileder hos høghskolen
Arbeidskrav	Engasjert oppmøte og deltagelse i tildelte arbeidsoppgaver
Vurderingsform	Skriftlig rapport inkl presentasjon teller 50 %. Vurdering av kandidatens arbeid gjennom semesteret teller 50 %
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Studentene skal etter endt kurs ha fått relevant arbeidserfaring og bransjeeerfaring. Kombinert med IDR600 Prosjektoppgave (15sp) vil studenten få trening i analyse av problemstillinger som er relevante for næringen.

Innhold

I kombinasjon med IDR600 (15 sp) skal arbeidstiden være tilsvarende normal fulltidsjobb i den aktuelle bedriften. Arbeidstiden skal deles likt mellom kursene (analyse og typisk arbeid). Studentenes arbeid skal tilrettelegges slik at man får bredest mulig innsikt i organisasjonens ulike arbeidsoppgaver, med hovedvekt på administrative gjøremål. Det skal skrives en kontrakt med arbeidsgiver som sikrer en ansvarlig veileder ved organisasjonen og en ansvarlig veileder fra høghskolen.

Juridiske fag

JUR200 En praktisk innføring i retts sosiologi

Studiepoeng	7.5
Forkunnskaper	Minimum et av kursene JUR 215, JUR500 eller JUR 605 og SAF112
Undervisningssemester	Vår NB! Undervises neste gang vårsemesteret 2011
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	3 timer forelesning per uke
Vurderingsform	En obligatorisk hjemmeeksamen mot kursets avslutning, i form av innlevering av en prosjektbeskrivelse som skal inneholde problemstilling, oversikt over rettsstoffet og videre prosjektplan
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Studentene skal gis innsikt i vekselvirkningen mellom rett og samfunn. Dette gjelder både den innvirkningen samfunnsforhold har på innholdet i gjeldende rett og rettsnormers virkninger i et bredt samfunnsperspektiv.

I denne sammenhengen vil det også være viktig å få kjennskap til ulike metoder for å kunne undersøke hvordan konkrete rettsregler blir praktisert i samfunnet. Dette vil gi kunnskap om både juridisk og samfunnsvitenskapelig metode. Emnet er ment å ha en praktisk tilnærming til retts sosiologien, slik at studentene ved hjelp av juridisk og samfunnsvitenskapelig metode selv skal kunne utforme og gjennomføre undersøkelser av rettsnormers faktiske virkninger i samfunnet.

Innhold

Emnet tar for seg forholdet mellom retten og samfunnet. Utgangspunktet er rettsreglene som normer, deres utvikling over tid og virkning i et samfunnsperspektiv, der også samfunnsforholdenes virkning på retten er et sentralt moment

Litteratur

Oppgis av fagansvarlig ved semesterstart

JUR204 Idrettsjuss

Studiepoeng	15
Forkunnskaper	Ingen spesielle
Undervisningssemester	Vår
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	Seks samlinger á to dager
Arbeidskrav	Obligatoriske individuelle innleveringer. Noe obligatorisk

Vurderingsform
Karaktertype

undervisning
6 timer skriftlig eksamen
Bokstavkarakter

Læringsutbytte

- Identifisere juridiske problemstillinger innen idretten.
- Finne frem til relevant rettskilder, både innen idrettens eget regelverk og andre rettskilder av betydning for idretten
- Anvende juridisk metode ved løsning av de idrettsrettslige problemstillingene
- Løse praktiske idrettsjuridiske spørsmål
- Forklare innholdet i og virkningen av rettsregler knyttet til idretten

Innhold

Juridiske problemstillinger knyttet til organisert idrett, herunder:

- Organisering av idretten
- Saksbehandling i straffe- og forvaltningssaker i idretten
- Kontrakter i idretten
- Skatt og idrett
- Straff og idrett

Litteratur

Gunnar Martin Kjenner, red.: *Idrett og jus*

Leren, Kenneth Andre: *Fotballspillerens klubbkifte. Juridiske og sportslige implikasjoner*

Siste utgave av *Norges Lover*

Lov og reglement – spilleregler

Artikkelsamling

Fullstendig litteraturliste oppgis av fagansvarlig ved semesterstart

JUR215 Forvaltningsrett

Studiepoeng	15
Forkunnskaper	Ingen spesielle
Undervisningssemester	Høst
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	5 t forelesninger og øvinger per uke
Arbeidskrav	To hjemmeoppgaver, hvorav minst en må være bestått for å gå opp til eksamen
Vurderingsform	6 t skriftlig eksamen (100 %)
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsmål

Gi god orientering og innsikt i sentrale deler av den alminnelige forvaltningsrett. Skape forståelse for hvordan reglene metodisk anvendes ved løsningen av så vel teoretiske som praktiske tilfeller.

Innhold

Om grunnbegreper i forvaltningsretten. Organiseringen av forvaltningsapparatet. Rettslige grunnlag for forvaltningens virksomhet. Almennelige regler om forvaltningens virksomhet. Behandlingen av saker som gjelder enkeltvedtak. Om ugyldighet, håndheving og kontroll med forvaltningen.

Litteratur

Eckhoff og Smith. Siste utgave: *Forvaltningsrett*. Universitetsforlaget.

JUR400 Skatterett I

Studiepoeng	10
Forkunnskaper	Ingen spesielle
Undervisningssemester	Vår
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	4 timer forelesninger per uke
Arbeidskrav	To hjemmeoppgaver, hvorav minst en må være bestått for å få gå opp til eksamen
Vurderingsform	4 timer skriftlig eksamen (100 %)
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

- Identifisere skatterettslige problemstillinger med særlig vekt på grunnprinsippene i skatteretten, deler av avgiftsretten (merverdi- og arbeidsgiveravgift), ligningsforvaltning, skattebetaling og skatteinnfordring
- Finne frem til relevant lovtekst, forskrift og skatte- og avgiftsvedtak
- Anvende juridisk metode ved løsning av de skatterettslige problemstillingene
- Løse praktiske skatterettslige spørsmål innen formues- og inntektsbeskatning av personlige skattepliktige utenfor næringsvirksomhet og kunnskap om enkelte regler innen næringsvirksomhet. Det legges vekt på praktisering i økonomisk sammenheng
- Forklare innholdet og virkningene av skatte- og avgiftsregler

Innhold

- Innføring i grunnprinsippene i skatteretten - herunder de forskjellige skattegrunnlag
- Formues- og inntektsbeskatning - herunder alminnelig inntekt, personinntekt og nettoformue utenfor næring
- Enkelte tema innen næringsbeskatning
- Innføring i ligningsforvaltningsrett, herunder ligningsbehandling, endring av ligning, klageadgang, kompetanseregler og sanksjoner overfor skatteyter
- Innføring i skattebetaling og innfordring, herunder forskuddstrekk i arbeidsinntekt, forskuddsskatt og etterskuddspliktige
- Arbeidsgiveravgift, med særlig vekt på behandling av naturalytelser og utgiftsgodtgjørelser
- Merverdiavgiftssystemet - herunder avgiftspliktens omfang (avgiftsområdet) og mulighet for frivillig avgiftsregistrering, avgiftsgrunnlaget og særskilte fritak for utgående merverdiavgift og særskilte begrensninger i fradragsretten for inngående merverdiavgift

Litteratur

Fallan, L.: *Innføring i skatterett*

Øvrig litteratur oppgis av faglærer ved semesterstart

JUR500 Velferdsrett

Studiepoeng	15
Forkunnskaper	Ingen spesielle
Undervisningssemester	Høst
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	5 timer forelesning og øvinger pr uke
Vurderingsform	Obligatorisk individuell oppgave (40 %). 4 timer skriftlig eksamen (60 %). Karakter på kurset beregnes som et vektet gjennomsnitt av delkarakterene, uavhengig av om det oppnås bestått eller ikke i den enkelte deleksamen
Karakertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Studentene skal kunne:

- Identifisere rettslige problemstillinger innenfor velferdsordningene. Viktige stikkord vil være rettighetsfesting, menneskerettigheter, rettsikkerhet og personvern
- Finne frem til aktuelle rettskilder innenfor de sentrale rettsområder i velferdsretten
- Anvende juridisk metode på rettslige problemstillinger innenfor sentrale deler av velferdsretten
- Løse konkrete, praktiske spørsmål innen velferdsrett

Innhold

Oversikt over rettssystemet generelt og velferdsretten spesielt.

Om grunnleggende rettigheter og forholdet til bruk av tvang.

En oversikt over lovfesting av individuelle rettigheter, blant annet retten til:

- Helsetjenester
- Sosiale omsorgstjenester
- Undervisning/opplæring
- Arbeidslinjen og aktuelle tjenester ved utstøting fra arbeidslivet
- Om barnevernstjenester
- Om psykisk helsevern
- Om prosessuelle krav til fordeling av velferdstjenester, med særlig fokus på pasient/brukers rett til å medvirke i tildelingsprosesser

Litteratur

Kjønstad og Syse: *Velferdsrett I og II*. Gyldendal Akademiske. (siste utg.)

JUR520 Skatterett II

Studiepoeng	10
Forkunnskaper	JUR400 Skatterett I
Undervisningssemester	Høst
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	5 timer forelesninger og øvinger per uke
Arbeidskrav	Tre hjemmeoppgaver, hvorav minst to må være bestått for å få gå opp til eksamen
Vurderingsform	6 timer skriftlig nasjonal eksamen. Ved eksamen vil kandidaten bli prøvd i pensum i både Skatterett I og Skatterett II. Karakterkrav for bevilling som registrert revisor fastsettes av Kredittilsynet
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

- Identifisere komplekse skatte- og avgiftsrettslige problemstillinger både i og utenfor næringsforhold, herunder personbeskatning og skattlegging av selskaper
- Finne frem til relevante rettskilder også innenfor ligningspraksis
- Anvende juridisk metode ved løsning av skatte- og avgiftsrettslige problemstillinger
- Løse praktiske skatte- og avgiftsrettslige spørsmål med særlig vekt på praktisering i en økonomisk sammenheng, herunder skattlegging av selskaper og selskapsdeltakere, næringsbeskatning og merverdiavgift
- Forklare innholdet og virkningene av skatte- og avgiftsregler

Innhold

- Innføring i næringsbeskatning, med særlig vekt på forskjeller fra personbeskatning
- Alminnelig inntekt i næringsvirksomhet, med særlig vekt på tidfesting av inntekter og kostnader, herunder forskjeller til regnskapslovens regler
- Særregler i tilknytning til aksjeselskaper og aksjonærer
- Særregler i tilknytning til deltakerlignede selskaper
- Omstrukturering, virksomhetsoverdragelse og generasjonsskifte, herunder skattefrie ordninger og sammenligning av forskjellige selskapsformer og alternative gjennomføringsformer, skattlegging av selskap og selskapsdeltaker
- Avstemming av midlertidige forskjeller mellom finansregnskap og skatteregnskap
- Arveavgift herunder avgiftspliktens omfang og arveavgiftsgrunnlaget, med særlig vekt på generasjonsskifte i næring

Litteratur

Fallan, L.: *Innføring i skatterett*

Øvrig litteratur oppgis av faglærer ved semesterstart

JUR530 Rettslære

Studiepoeng	15
Forkunnskaper	Ingen spesielle
Undervisningssemester	Vår
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	5 timer forelesninger, gruppearbeid m.v. per uke
Arbeidskrav	To hjemmeoppgaver, hvorav minst en må være bestått for å gå opp til eksamen
Vurderingsform	6 timer skriftlig nasjonal eksamen. Karakterkrav for bevilling som registrert revisor er fastsatt av Kredittilsynet til karakter C
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

- Identifisere rettlige problemstillinger av betydning for utøvelse av privat og offentlig virksomhet
- Finne frem til relevante rettskilder
- Anvende juridisk metode ved løsning av rettslige problemstillinger
- Løse praktiske juridiske spørsmål

Innhold

- Rettskilder og juridisk metode
- Kontraktrett:
  - Avtalerett
  - Kjøpsrett
- Offentlig rett:
  - Hovedvekt på organiseringen av forvaltningen, forvaltningsloven og offentlighetsloven
- Pengekravsrett, - herunder økonomiske forhold mellom ektefeller / samboere
- Panterett og rettsvernregler
- Selskapsrett med hovedvekt på aksjeloven og selskapsloven
- Insolvensjuss
- Enkeltforfølgning med inkasso og tvangsfullbyrdelse
- Fellesforfølgning med hovedvekt på gjeldsforhandling og konkurs
- Økonomisk kriminalitet

Litteratur

Langfeldt og Bråthen: *Lov og rett for næringslivet*. Universitetsforlaget. Siste utg.

Studiepoeng	7.5
Forkunnskaper	Ingen
Undervisningssemester	Høst
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Engelsk
Språk oppg./eksamen	Engelsk eller norsk
Undervisning/undervisningsform	3 timer forelesninger og øvinger per uke
Arbeidskrav	Tre hjemmeoppgaver, hvorav minst to må være bestått for å få gå opp til eksamen
Vurderingsform	4 timer skriftlig eksamen
Karakertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

- Identifisere folkerettslige problemstillinger både mellom stater, i forhold til internasjonale organisasjoner og i forhold til internasjonale menneskerettigheter
- Finne frem til folkerettslige kilder, så som traktater, vedtak og sedvane
- Forklare innholdet i sentrale folkerettslige regler og den historiske utviklingen av reglene
- Forklare vekselvirkningen mellom internasjonal rett og internasjonal politikk

Innhold

- Folkerettens karakter og betydning som rettssystem
- Statsbegrepet , suverenitetsprinsippet, traktatretten, diplomatisk samkvem og folkerettens virkning i nasjonal rett m.m.
- Krigens folkerett
- Betydningen av internasjonale organisasjoner, særlig FN, EU og EØS
- Internasjonale menneskerettigheter og individers folkerettslige stilling

Litteratur

Norsk litteratur: Ruud, Morten og Geir Ulfstein. 2006: *Innføring i folkerett*. 3. utg. Universitetsforlaget
Engelsk litteratur: Malanckzuk, Peter. 2002: *Akehurst's Introduction to International Law*. 8. Ed. Routledge
Øvrig litteratur oppgis av faglærer ved semesterstart

JUR605 Arbeidsrett

Studiepoeng	15
Forkunnskaper	Ingen spesielle
Undervisningssemester	Vår
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	5 timer forelesninger og øvinger per uke
Vurderingsform	Obligatorisk individuell oppgave (40 %). 4 timer skriftlig eksamen (60 %). Karakter på kurset beregnes som et vektet gjennomsnitt av delkarakterene, uavhengig av om det oppnås bestått eller ikke i den enkelte deleksamen

Karaktertype

Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Studentene skal kunne:

- Identifisere rettslige problemstillinger innenfor arbeidsretten, da særlig den individuelle arbeidsretten
- Finne frem til aktuelle rettskilder innenfor de sentrale rettsområder i arbeidsretten
- Anvende juridisk metode på rettslige problemstillinger innenfor sentrale deler av arbeidsretten
- Løse konkrete, praktiske spørsmål innen arbeidsrett

Innhold

Sentral er den individuelle arbeidsretten, med de rettslige rammer rundt forholdet mellom arbeidsgiver og arbeidstaker, med fokus på plikter og rettigheter som er etablert ved inngåelse av en arbeidsavtale og etterfølgende endringer i disse. Her kan spesielt nevnes endrede arbeidsoppgaver for en ansatt, flytting av virksomhet, flytting av personell ved overdragelse av arbeidsoppgaver til annen arbeidsgiver og overføring av en virksomhet til ny eier. Forholdet til EU-arbeidsrett og EU-arbeidsrettens kilder er berørt. Det samme gjelder arbeidstakers vekslning mellom arbeidsmarked og trygdeordninger samt krav i lovgivningen til et fullt forsvarlig arbeidsmiljø. Det er også fokusert på utfordringer knyttet til utvikling av informasjonsteknologi og arbeidstakeres personvern.

Litteratur

Jakhelln, H.: *Oversikt over arbeidsretten*. Siste utg.

Logistikkfag

EVM700 Event Economics

Credits	15
Previous knowledge	Same as for the MSc programme in Event Management programme
Semester	Autumn to Spring
Location	Molde
Language Instruction	English
Language Assignment and Evaluation	English
Language Literature	English
Instruction	Module based
Evaluation	Students are required to write essays on assigned topics during the course. These shall be submitted during the course and will count for 60% of the final grade. The number of such essays will be defined by the lecturer during the course. There will also be a final written 4 hours exam which counts for 40% of the final grade
Grades	Letter (A - F)

Objectives

After completing the course the student will

- understand the economic issues related to the hosting major events
- be able to analyse the factors and mechanisms that influence the size and the distribution of the revenues and costs from events
- be able to assess the regional perspective and impact of events.

Content

The following topics will be discussed in the course:

- The revenues of hosting events.
- The costs of hosting event.
- Non-monetary effects from hosting events.
- Factors influencing the power between the stakeholders involved in the events.
- Factors affecting the size and distribution of the events related effects.
- Similarities and differences between one-off events and recurring events.

Literature

Andersson, Tommy, Rustad, Alf & Solberg, Harry Arne (2004): Local Resident's Monetary Evaluation of Sport Events. *Managing Leisure*. 9, pp. 145-158

Chappelet, Jean-Loup (2006): The economics of the IOC. In *Handbook on the economics of sport*. Ed. Wladimir Andreff & Stefan Szymanski. Cheltenham, Glos, Edward Elgar Publishing Ltd.

Crompton, J. L. (1995). Economic impact analysis of sports facilities and events: Eleven sources of misapplication. *Journal of Sport Management*, 9, 14-35.

Gratton, Chris & Preuss, Holger (2008) Maximizing Olympic Impacts by Building up Legacies. *The International Journal of the History of Sport*. 25 (14) pp. 1971-1987

Haugen, Kjetil K. (2004) The Performance-Enhancing Drug Game. *Journal of Sports Economics* 5, pp.

- Kesenne, S.: Do we need economic impact study or cost benefit analysis of sports events? *European Sport Management Quarterly*, 5 (2), 133 - 142
- Mules, T. (1998). Taxpayer subsidies for major sporting events. *Sport Management Review*, 1, 25-43
- Preuss, H. (2004). Calculating of the Regional Impact of the Olympic Games, *European Sport Management Quarterly*, 4(4), 234-253.
- Preuss, H. (2005). The Economic Impact of Visitors at Major Multi-sport Events. *European Sport Management Quarterly*, 5(3), 283-305
- Preuss, Holger (2007) The Conceptualisation and Measurement of Mega Sport Event Legacies. *Journal of Sport & Tourism* 12 (3-4), pp. 207-227
- Preuss, Holger (2009) Opportunity costs and efficiency of investments in mega sport events. *Journal of Policy Research in Tourism, Leisure and Events* 1 (2), pp. 131-140
- Preuss, Holger & Solberg, Harry Arne (2006). Attracting Major Sporting Events - The Role of Local Residents. *European Sport Management Quarterly*, 6 (4).
- Preston Ian & Szymanski, Stefan (2003). *Cheating in Contests*, Oxford Review of Economic Policy, Oxford University Press, vol. 19(4), pages 612-624.
- Simmons, Rob (2006). The demand for spectator sports. In *Handbook on the economics of sport*. Ed. Wladimir Andreff & Stefan Szymanski. Cheltenham, Glos, Edward Elgar Publishing Ltd
- Solberg, Harry Arne (2006): The auctioning of TV sports rights. *International Journal of Sports Finance*, 1, pp. 33-45.
- Solberg, Harry Arne, Andersson, Tommy D. & Shibli, Simon (2002): An exploration of the direct economic impacts from business travellers at world championships. *Event Management*, 9, pp. 20-28
- Solberg, Harry Arne, Hanstad, Dag Vidar & Steen-Johnsen, Kari (2009). Recruiting and keeping sports fans - a comparative study of biathlon and cross-country skiing. *International Journal of Sport Marketing & Sponsorship*. 10(2)
- Solberg, Harry Arne & Preuss, Holger (2007). Major sporting events and long-term tourism impacts. *Journal of Sport Management*, 21, pp. 215-236
- Szymanski S, Atkinson, Susana Mourata, and Ece Ozdemiroglu (2008), 'Are We Willing to Pay Enough to "Back the Bid"? Valuing the Intangible Impacts of London's Bid to Host the 2012 Summer Olympic Games', *UrbanStudies*, 2(45), pp.419-444;

EVM710 Event Logistics

Credits	15
Previous knowledge	LOG707 Fundamentals of Logistics or similar knowledge
Semester	Autumn to Spring
Location	Molde
Language Instruction	English
Language Assignment and Evaluation	English
Language Literature	English
Instruction	3 hours of lecture per week
Evaluation:	4-hour individual written examination (Open book). Students are required to write one or more essays on assigned topics. These shall be submitted during the final examination and each of them will count for 10% of the final grade. The number of such essays may vary between

years, and are defined by the lecturer during the course
Letter (A - F)

Grades

Objectives

After completing the course the student will

- be able to apply classical (mass production) logistics theory into “extreme” project-oriented events.
- understand concepts like dynamic pricing, project logistics and uncertainty related to events.
- be able to apply mathematical modelling and other quantitative methods to analyse Event Management issues.

Content

The following topics will be discussed in the course:

- Forecasting Event demand, principles and practice.
- Mathematical modelling and solution strategies.
- Project planning, management and operation under uncertainty.
- Dynamic- and Event pricing, Demand based Management.
- Project Logistics.
- Facility Layout.
- Customer transportation.

Literature

K. K. Haugen, *Event Logistics*, Molde Specialized University, forthcoming 2010

S. Nahmias, *Production and Operations Analysis* 5th ed., McGraw-Hill, 2005, ISBN 007-123837-9

K. K. Haugen, A. Olstad and B. I. Pettersen. The profit maximising capacitated lot-size (pcls) problem. *European Journal of Operational Research*, pages 165-176, 2007

K. K. Haugen, A. Olstad and B. I. Pettersen. Solving large-scale profit maximization capacitated lot-size problems by heuristic methods. *Journal of Mathematical Modelling and Algorithms*, pages 135-149, 2007

T. Jørgensen. *Project Scheduling as a Stochastic Dynamic Decision Problem*. PhD thesis, Norwegian University of Science and Technology, 1999

H. L. Lee. Ultimate enterprise value creation using demand-based management. *Working paper SGSCMF-W1-2001*, 2001

A. Olstad. *Dynamic Pricing and lot-sizing within Manufacturing*. PhD thesis, MHH, Molde Specialized University, 2006

W. Herroelen and R. Leus. Project scheduling under uncertainty. Survey and research potentials. *European Journal of Operational Research*, pages 289-306, 2004

EVM720 Event Organization

Credits

7.5

Previous knowledge

Same as for the MSc in Event Management programme

Semester

Spring

Location

Molde

Language Instruction

English

Language Assignments and Evaluation

English

Language Literature

English

Instruction

Module based

Evaluation: 4-hour written exam (60 %). Assignments (40 %)
Grades Letter (A - F)

Content

The course focuses on project organization and management with a special treatment of event studies.

Literature

Getz, D. (2007), Event Studies. *Theory, Research and Policy for Planned Events*. Elsevier

EVM730 Applied Event Management

Credits 7.5

Previous knowledge Same as for the MSc in Event Management programme

Semester Spring

Location Molde

Language Instruction English

Language Assignments and Evaluation English

Language Literature English

Instruction: 2 hours of lecture per week. In addition there will be practical training.

Evaluation The students will be involved with local practitioners in event planning and organization and will be given group or individual exercises to complete upon passing each module.

Grades Pass/fail

Content

The course will be conducted through on-location work at local event organizers; *International Jazz festival*, *Teateret Vårt*, *Molde fotballklubb* and *Molde Forum*. Local organizers as well as lecturers from Molde University College will take part in the course. The course consists of modules (4) one for each event organizer and each module must be passed for a course pass. The assignments may range from practical event organizational tasks, through case studies to analysis.

EVM740 Event Tourism

Credits 7.5

Previous knowledge Same as for the MSc in Event Management programme

Semester Autumn

Location Molde

Language Instruction English

Language Assignments and Evaluation English

Language Literature English

Instruction 3 hours of lecture per week

Evaluation: 4 hour written exam (50 %). Assignments (50 %)

Grades Letter (A - F)

Content

The course focuses on five key aspects of event tourism; concepts and definitions, demand and supply, planning and management, collaboration and stakeholder relations, and sustainable development

Literature

D. Getz, *Event Management and Event Tourism*, 2nd ed., Cognizant Communication Corporation, 2005, ISBN 978-1882345465

M. Weed, *Sports Tourism: Participants, Policy and Providers*, Butterworth-Heinemann, 2009, ISBN: 978-0750683753

M. Weed, *Sport & Tourism: A Reader*, Routledge, 2008, ISBN: 978-0415426886

EVM800 International Module

Credits

13.5

Previous Knowledge

EVM700 Event Economics, EVM710 Event Logistics, EVM720 Event Organization and EVM 730 Applied Event Management

Semester

Autumn

The students shall travel abroad for approximately a week to get a deep insight into event organization in the field.

The basic idea is that the students tour around accompanied by two academics, who are very knowledgeable in theories of event management. Both shall have the necessary network, to ensure that approximately 15 practitioners (guest speakers) can be invited. They are also in charge of organizing the morning lectures (theoretical approach) and the evening seminar as well as they will have to organize the trip tour (including accommodation, seminar rooms, bus transfers). During the tour the students shall learn from both academics but in particular from various stakeholders of small/huge, one off/returning events as well as from sport/cultural events. The academics accompany the start of each day with a theoretical based lecture (90 min.) and finish the day with a 90 min. seminar at late afternoon/early evening where students make small presentations (which they prepared at home) as well as the practical information gathered over the day will be critically discussed and placed into a theoretical frame. During the day the students experience 2-3 presentations (each 1 hour) from various practitioners being involved in event organization. The presentations can be given at a meeting room of the accommodation but in a particular venue (e.g. by making a guided stadium tour). All students have to prepare the tour by - reading basic texts- preparing a fact sheet about the institutions that are going to be visited- preparing a 15 min. short

	presentation on a given topic to present and discuss in the evening seminars
Location	Relevant European event sites
Language Instruction	English
Language Assignments and Evaluation	English
Language Literature	English
Evaluation:	Participation and travel report. The report should be at least 10 pages recalling the knowledge gained and connecting that knowledge to the respective theory
Grades	Pass/fail

Content

A detailed travelling and lecture schedule will be developed in due time before the travel. Example of sites to visit are Nyon (UEFA), Lausanne (IOC), Magglingen (BASPO), Lucern (Rütter & Partner), Bern, Lichtenstein, Innsbruck, Kitzbuehel, Salzburg, Munich, etc.

This module will imply economic contribution from both the students and the college. The students will need to carry their own travel cost from Molde to the first location and from the final location to Molde. They will also need to carry accommodation costs for all days. The college will, however, help to organize contact with sponsors in order to obtain financial support for the module. The cost for the college will include travel and accommodation for two professors, entrance fees, meeting rooms, guest lecture honorarium and bus travel between the locations.

EVM950 Master's Degree Thesis

Credits	30
Previous Knowledge	All courses within the Event Management programme. Only students enrolled at the masters degree programme in Event Management can write a thesis
Semester	Spring
Location	Molde or any European location defined within the supervising pool
Language Instruction	English
Language Assignments and Evaluation	Norwegian
Language Literature	English
Instruction	The master's thesis is an independent work done by a single student or two students together and supervised by a faculty advisor. It is the duty of each student to obtain a supervisor at the latest in the start of Semester 3.
Evaluation	Submission of the written thesis and an oral thesis defence are required. The final grade is a combination of grades received on the thesis and the oral presentation. Only one final grade will be presented to the student
Grades	Letter (A - F)

Objectives

A thesis is an independent, extensive work that is done under the guidance of an advisor/professor in the

discipline. Not more than two students can work on the same thesis. Possible supervisors can be chosen among local professors or within a pool of European professors. The student can choose the amount of time spent abroad together with the foreign professor if a foreign supervisor is chosen.

The most important objective is to give training in independent project work that has a strong professional basis. Students should employ methods and knowledge that has been learned in their courses, and show that they can apply these methods in the explanation and solution of problems in Event Management.

Content

Candidates are relatively free to choose topics. A thesis can be either applied, related to an event organizer or an agency/governmental body, or it can be a theoretical investigation.

LOG205 Elektronisk handel

Studiepoeng	15
Forkunnskaper	Ingen forkunnskaper
Undervisningssemester	Vår
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Engelsk
Undervisning/undervisningsform	4 timer per uke
Arbeidskrav	Obligatoriske oppgaver med muntlig presentasjon. Et obligatorisk prosjekt i løpet av semesteret
Vurderingsform	4 timer skriftlig slutteksamen (80 %). Obligatoriske øvinger og klassesdeltakelse (20 %)
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Kurset vil gi en oversikt over de insentiver og muligheter som ledet fram til utviklingen av elektronisk handel i forretningslivet. Videre behandles relevante økonomiske begreper, spørsmål av organisatorisk karakter, deltakerne i denne nye markedsplassen og bruk av informasjonsteknologi som har ledet fram til overgangen fra tradisjonell handel til elektronisk handel med den hensikt å oppnå større og raskere verdiøkning i verdikjeden.

Den vellykkete kandidaten skal ved fullført kurs:

- Ha kunnskap om fagets område
- Kunne vurdere hensiktsmessigheten og anvendelsen av ulike metoder i bruk av IKT i et e-handel prosjekt
- Kunne lage egen eller evaluere et strategisk plan for bruk av IKT i forretningslivet

Innhold

Kurset tar opp overgangen fra tradisjonell handel til elektronisk handel.

Følgende begreper tas opp:

- Insentiver og problemer i elektronisk handel
- Overgangsstrategier for elektronisk handel
- Juridiske rettigheter og problemer og tekniske standarder for samarbeid
- Detaljhandel og kanaler for markedsdeltakerne som kjøpere, selgere, mellommenn, konkurrenter, nettverksøkonomi, lock-in

- Nye forretningsstrukturer: innen firma, mellom firma, virtuell handel, modeller for handel mellom firma (B2B) og handel mellom firma og kunder (B2C)
- Kunderelasjonsledelse (customer relations management, CRM)
- Ledelse av verdikjeder (supply chain management, SCM)
- Elektronisk dokumentutveksling
- Elektronisk betaling, sikkerhet
- Infrastruktur for nettverk og internett-teknologier for elektronisk handel
- Prispolitikk og prising av tjenester
- Planlegging av elektronisk handel for å generere merverdi

En obligatorisk øving kreves innlevert. Studentene kan arbeide i grupper bestående av fra 1 til 2 studenter. Det vil bli gitt en rekke temaer som de ulike gruppene kan velge fra. Et tema kan bare velges av en gruppe. Minst en fra hver gruppe presenterer gruppens arbeid i plenum. Prosjektene kan vurderes gjennom review.

Litteratur

Turban, Efraim, David King, Jae Lee, Ting-Peng Liang & Deborah Turban. 2010: *Electronic Commerce 2010 - a Managerial Perspective*. 6th ed. Pearson Global Editions

Litteraturen kan skiftes med start av kurs

LOG350 Operasjonsanalyse

Studiepoeng

7.5

Forkunnskaper

BØK100 Bedriftsøkonomi 1

BØK300 Bedriftsøkonomi 2

SØK100 Makroøkonomi

SØK200 Mikroøkonomi

MAT100 Innføring i matematikk

MAT110 Statistikk I

Undervisningssemester

Høst

Undervisningssted

Molde, Kristiansund

Språk undervisning

Norsk

Språk oppg./eksamen

Norsk

Undervisning/undervisningsform

3-4 timer forelesning per uke

Arbeidskrav

1 time øvelse på datalab per uke, obligatorisk deltagelse på minst 75 % av øvelsestimene. 4 obligatoriske individuelle innleveringer som alle må være bestått

Vurderingsform

6 timers skriftlig eksamen (100 %), med PC som nødvendig hjelpemiddel

Karaktertype

Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Kurset tar sikte på å gi en innføring i og forståelse av optimeringsteknikker i forskjellige bedriftsøkonomiske beslutningsproblemer. Foruten å ta opp forskjellige optimeringsteknikker, forsøker en å integrere tema som er tatt opp i andre kurs, samt bruk av programvare for operasjonsanalyse. Studentene skal kunne:

- Identifisere ulike problemstillinger store og små bedrifter har
- Forklare hvordan problemene analyseres
- Beskrive hvordan optimeringsteknikker kan anvendes for å løse problemene
- Finne og evaluere ulike løsninger av problemene.

Innhold

Aktuelle temaer er:

- Lineær programmering; problemformulering og løsning vha. regneark samt sensitivitetsanalyse
- Nettverksmodeller, heltallsprogrammering, målprogrammering og ikke-lineær programmering
- Regresjon og prediksjon vha regneark
- Simulering i regneark
- Beslutninger under usikkerhet, verdi av tilleggsinformasjon
- Dynamisk programmering.

Litteratur:

Tittel	Forfatter	Forlag	Årsstall	ISBN	Type
Managerial Decision Modeling; 5th edition	Ragsdale, Cliff T.	South Western Publishing	2006		Bok
Practical Management Science; 2nd edition	Winston, Wayne L. and S. Christian Albright	Duxbury Press	2001		Bok

LOG501 Styringsmodeller i logistikk I

Studiepoeng	15
Forkunnskaper	2-årig økonomisk-administrativt studium eller tilsvarende og SCM200 eller tilsvarende.
Undervisningssemester	Høst
Undervisningssted	Ålesund
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	6 timer forelesning per uke
Arbeidskrav	2 obligatoriske gruppeoppgaver
Vurderingsform	5 timer skriftlig eksamen (100 %)
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Kurset er en videreføring av temaer behandlet i SCM200. Modeller for styring av de enkelte leddene i verdikjedene vil stå sentralt. Det vil bli lagt særlig vekt på problemer innenfor distribusjon, lager og produksjon, samt noe prognoser. Videre vil en rekke kvantitative modeller for de nevnte områdene bli presentert og brukt eksplisitt i formulering og løsning av aktuelle problemstillinger.

Kandidaten skal ved fullført kurs:

- Kunne modellere og løse styringsproblem innenfor områdene produksjon, distribusjon og lager ved hjelp av standard optimeringssoftware

Innhold

Innenfor produksjon vil produksjonshovedplanlegging samt styringsprinsippene i MRP I (nettobehovsberegning), JIT og OPT bli behandlet. Innenfor aggregert produksjonsstyring behandles de

enkleste situasjonene. I denne sammenheng brukes enkle operasjonsanalytiske metoder og eget verktøy. Innenfor lagerstyring behandles deterministiske modeller for familier av varer, begrensinger av ressurser, rabatter og noen stokastiske lagermodeller. Videre behandles lot sizing som eget tema, prognoser med enkle prognosemodeller og enkle tilfeller av transport og transshipment modeller, samt litt ruteplanlegging. Endelig vil kvalitet og metoder for kvalitetskontroll bli behandlet.

Litteratur:

Tittel	Forfatter	Forlag	Årsstall	ISBN	Type
Production and Operations Analysis	Nahmias, Steven	McGraw Hill			Book

LOG502 Styringsmodeller i logistikk Ia

Studiepoeng	7.5
Forkunnskaper	2-årig økonomisk-administrativt studium eller tilsvarende og SCM200 - Innføring i Supply Chain Management - eller tilsvarende. Det vil være hensiktsmessig å kunne bruke regneark for å løse øvelser og oppgaver
Undervisningssemester	Høst
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Undervisningsspråket vil vanligvis være engelsk
Språk oppg./eksamen	Norsk og engelsk
Undervisning/undervisningsform	3 timer forelesning per uke
Arbeidskrav	En obligatorisk innleveringsoppgave som må være godkjent i tillegg til de to som inngår i karakteren
Vurderingsform	5 timer skriftlig eksamen (80 %). To obligatoriske innleveringsoppgaver (10 % hver)
Karakertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Kurset tar sikte på å beskrive enkle modeller for ulike deler i verdikjeden til en bedrift. Kandidaten skal ved fullført kurs ha kjennskap til og kunne benytte modeller for:

- Prognoser
- Aggregert planlegging
- Lager og produksjonsstyring ved deterministisk og usikker etterspørsel
- Lot sizing
- Tidsplanlegging av operasjoner

Innhold

Kurset er en videreføring av temaer behandlet i SCM200. Modeller for styring av de enkelte leddene i verdikjedene vil stå sentralt. Det vil bli lagt særlig vekt på problemer innenfor prognoser, distribusjon, lager og produksjon. Innenfor produksjon vil produksjonshovedplanlegging samt styringsprinsippene i MRP I (nettobehovsberegning) bli behandlet. Innenfor aggregert produksjonsstyring behandles de enkleste situasjonene. I denne sammenheng brukes enkle operasjonsanalytiske metoder og eget verktøy. Innenfor lagerstyring behandles deterministiske modeller for familier av varer, begrensinger av ressurser, rabatter og noen stokastiske lagermodeller. Videre behandles lot sizing som eget tema, prognoser med

enkle prognosemodeller og enkle tilfeller av tidsplanlegging. En rekke kvantitative modeller for de nevnte områdene vil bli presentert og brukt eksplisitt i formulering og løsning av aktuelle problemstillinger.

Litteratur

Nahmias, Steven. 2009: *Production and Operations Analysis*. 6th edition. McGraw Hill.

LOG505 Innkjøpsledelse og forhandling

Studiepoeng	7.5
Forkunnskaper	Ingen spesielle forkunnskaper
Undervisningssemester	Vår
Undervisningssted	Molde, Ålesund og Kristiansund (samtidig)
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	3 timer nettbasert forelesning per uke
Arbeidskrav	Ingen
Vurderingsform	4 timer skriftlig eksamen (100 %)
Karakertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Kandidaten skal ved fullført kurs ha kunnskap om:

- Innkjøpets rolle i en bedrift
- Innkjøpsprosessen
- Gjennomføring av anskaffelser i bedriftsmarkedet
- Ledelsesaspektet ved innkjøpsfunksjonen

Innhold

Følgende tema omhandles:

- Innkjøpets rolle i bedriftens verdikjede
- Industriell kjøpsadferd
- Innkjøpsprosessen
- Forhandlinger
- Innkjøpstrategier
- Leverandøranalyser
- Organisering av innkjøpsaktiviteter

Litteratur

Brynhildsvoll, Ivar og Abrahamsen, Thor B. 2002: *Prinsipper for bedre Innkjøp*. Fagbokforlaget

LOG510 Verdikjedeanalyse

Studiepoeng	7.5
Forkunnskaper	2-årig økonomisk/administrativt studium eller tilsvarende
Undervisningssemester	Høst
Undervisningssted	Molde, Kristiansund
Språk undervisning	Norsk

Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	3 timer forelesning per uke
Arbeidskrav	I Kristiansund er det en obligatorisk innleveringsoppgave som teller 40 % av eksamen
Vurderingsform	Molde:4 timer skriftlig eksamen (100 %) Kristiansund: Obligatorisk innleveringsoppgave med presentasjon (40 %). 3 timer skriftlig eksamen (60 %)
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Et produkt er et resultat av en kjede av verdiskapende aktiviteter (verdikjede) fra råvare til sluttbruker. Gjennom kurset vil studentene få en forståelse for de ulike elementene i verdikjeden, for helheten i kjeden og hvordan interne organisatoriske - og eksterne strategiske løsninger påvirker bedriftenes konkurransefortrinn og situasjon mht. faktorer som produktivitet, lønnsomhet, fleksibilitet, etc. Kurset integrerer elementer fra ulike fagområder som f.eks. foretaksstrategi, organisasjonsteori, institusjonell økonomi, markedsføring, forsynings og produksjonsstrategi, m.m.

Innhold

Kurset gjennomgår sentrale deler av bransjestrukturanalyse med dets viktigste elementer (kjøpere, leverandører, nyetableringer, substitutt og konkurrenter). Dette for å kunne forstå og utnytte drivkreftene i de ulike bransjer. Kjennetegn ved utviklingstrekk av en del generelle bransjeforhold blir gjennomgått. Prinsippene for konkurransefortrinn med hovedvekt på analyse av verdikjeden blir grundig behandlet. Bransjestrukturanalysen blir koblet til verdikjedeanalysen for å kunne utvikle konkurransefortrinn innenfor de to generiske strategiene, kostnadsfortrinn og differensiering.

Litteratur:

Tittel	Forfatter	Forlag	Årstall	ISBN	Type
Competitive Advantage / Konkurransfortrinn	Porter, Michael E.		1987		Bok
Competitive Strategy / Konkurransstrategi	Porter, Michael E.		1992		Bok
Et konkurransedyktig Norge	Reve, Trogeir, Terje lensberg og Kjell Grønhaug				Bok
Gaining and Sustaining Competitive Advantage	Barnley, Jay B.				Bok
The Machine that changed the World	Womack, James P., Daniel T. Jones og Daniel Roos				Bok

LOG525 Kvalitetsledelse og LEAN

Studiepoeng	7.5
Forkunnskaper	Ingen spesielle, men deltakerne bør på forhånd ha gjennomført kurset LOG510 Verdikjedeanalyse
Undervisningssemester	Vår/Høst
Undervisningssted	Vår i Kristiansund Høst i Molde
Språk undervisning	Molde, Kristiansund
Språk oppg./eksamen	Norsk
	Norsk

Undervisning/undervisningsform	Ukentlig undervisning - 3 timer per uke
Vurderingsform	4 timer skriftlig eksamen (100 %)
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Et levedyktig og effektivt næringsliv avhenger av at de produkter og tjenester som tilbys har forutsigbart innhold og kvalitet. Gjennom dette kurset vil studentene få introduksjon i ulike prinsipper, teorier og modeller for styring av kvalitets- og forbedringsprosesser. Gjennom forelesninger og eksempler vil studentene få innsyn i fundamentale forskjeller i Japanske og vestlige tankemåter og prinsipper i forhold til ledelse av kvalitet og effektivitet. Kvalitetsledelse er ofte knyttet sammen til Toyota og utviklingen av Totalkvalitetsledelse (TQM) eller Lean production. I dag er Lean produksjon en samlebetegnelse på en filosofi for effektiv produksjon hvor det handler om å bruke organisasjonens ressurser i størst mulig grad på aktiviteter som skaper verdi for kunden. Selv om Lean filosofien ble utviklet som Toyota Production Management og i første omgang relatert til industriell masseproduksjon, får Lean filosofien stadig større anvendelse innenfor også tjenesteproduksjon og innen offentlig virksomhet, som for eksempel helseproduksjon.

Innhold

Kurset vil gi en innføring i de viktigste prinsipper i Totalkvalitetsledelse (TQM) og LEAN. Totalkvalitetsledelse og Lean er filosofi med dertil hørende grunnprinsipper, modeller og verktøy. Innføring av filosofien krever grunnleggende kultur- og organisasjonsendringer. Sentrale element i kurset er da hvilke endringer som kreves og hvordan en kan gjennomføre dem. Totalkvalitetsledelse og Lean er sentrale element i organisasjoner som ønsker kontinuerlige forbedringer. I kurset vil også andre forandringsmodeller med utgangspunkt i verdikjedeanalyse og forståelse bli gjennomgått. For eksempel vil Business Process Reengineering (BPR) bli gjennomgått.

Litteratur:

Tittel	Forfatter	Forlag	Årsstall	ISBN	Type
Business Process Reengineering	Willoch, Bjørn-Erik			82-7674-217-3	Bok
TQM Text with cases	Oakland, John S.			0-7506-5740-5	Bok

LOG530 Distribusjonsplanlegging

Studiepoeng	7.5
Forkunnskaper	Det kreves bestått 2-årig økonomisk- administrativt studium eller tilsvarende Kurs i operasjonsanalyse tilsvarende kurset LOG350 er ikke en forutsetning, men anbefales på det sterkeste
Undervisningssemester	Vår
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	3 timer forelesning per uke
Vurderingsform	4 timer skriftlig eksamen (60 %) og hjemmeeksamen ved hjelp av PC (40 %)
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Kandidaten skal ved fullført kurs:

- Ha kunnskap om modeller for fysisk distribusjon i ulike logistikk situasjoner
- Være i stand til å formulere og løse modeller i logistikk ved hjelp av dataverktøy

Innhold

Kurset behandler følgende emneområder:

- Transport og transshipmentsituasjoner/-modeller
- Lokaliserings- og tilordningsproblem
- Ulike nettverksproblemer
- Spesielle problemer som Postmans Problem, The Travelling Salesmans Problem, Minimal Span.

Ved gjennomgang av de enkelte emneområdene legges det vekt på øvelser hvor man benytter programpakker, der både regneark og AMPL benyttes

Litteratur

Ragsdale, Cliff T.: *Managerial Decision Modeling*. South Western Publishing (bok)
Rasmussen, Rasmus: *Distribusjonsplanlegging* - Noen små eksempler (kompendium)

LOG540 Prosjektledelse

Studiepoeng	15
Forkunnskaper	Ingen spesielle
Undervisningssemester	Høst til vår
Undervisningssted	Kristiansund
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	Gjennomføres i moduler. 8 moduler á 2 dager. Forelesninger og caseløsninger i grupper
Vurderingsform	5 t skriftlig eksamen (60 %). Obligatorisk oppgave (40 %)
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Etter gjennomført kurs skal studenten

- ha fått forståelse for prosjektbegrepet og prosjektarbeidsformen
- kunne lage en prosjektplan og et prosjektbudsjett
- kunne gjennomføre usikkerhets- og risikovurderinger
- forstå prosjektlederrollen og andre interessenters rolle i prosjektet
- ha fått god kjennskap til metoder for oppfølging og styring av prosjekt
- få kjennskap til hvordan olje- og gassnæringen benytter prosjektarbeidsformen

Innhold

Følgende tema omhandles:

- Prosjektbegrepet og -terminologi
- Prosjekttyper

- Organisering av prosjektarbeid og organisering i prosjektet
- Prosjektplanleggingsteknikker - inkl bruk av MS Project (i semesteroppgave)
- Formål, milepæler, mål
- Usikkerhetshåndtering
- Prosjekt og innkjøp/ kontrakt
- Prosjektgjennomføring og oppfølging/ kontroll
- Kommunikasjon og motivasjon
- Beslutningsteori

Litteratur:

Tittel	Forfatter	Forlag	Årstall	ISBN	Type
Målrettet prosjektstyring	Andersen, Grude Haug				Bok
Prosjektledelse	Briner, Hastings, Gåddes				Bok
Prosjektledelse - fra initiering til gevinstrealisering	Karlsen, Gottschalk				Bok

LOG601 Beslutninger under usikkerhet

Studiepoeng	7.5
Forkunnskaper	Mikroøkonomi og noe erfaring med operasjonsanalyse eller andre kvantitativt orienterte logistikkfag
Undervisningssemester	Vår
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk, engelsk hvis utenlandske studenter
Språk oppg./eksamen	Norsk og engelsk
Språk litteratur	Engelsk
Undervisning/undervisningsform	3 t forelesninger per uke
Arbeidskrav	3 obligatoriske innleveringsoppgaver
Vurderingsform	4 t skriftlig eksamen (100 %)
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Etter gjennomført kurs skal studenten kunne

- Ha god kjennskap til hvordan ulike fagområder behandler usikkerhet knyttet til planlegging.
- Vurdere usikkerhet knyttet opp mot slikt som priser, etterspørsel og reisetider.
- Vurdere usikkerhet både ved hjelp av kvalitative og kvantitative metoder.

Innhold

Kurset dekker usikkerhet i planlegging fra hovedsakelig tre ulike synsvinkler

- Hvordan forstår beslutningstakere usikkerhet? Hva kan vi gjøre for å bli riktig forstått? Litteraturen her kommer fra atferdspsykologi.
- Hvilke metoder kan vi bruke for å behandle usikkerhet korrekt i planleggingsmodeller slik at fleksibilitet blir ivaretatt? Litteraturen her kommer fra operasjonsanalyse.
- Nytteteori basert på analyse av lotterier og helt basal opsjonsteori. Litteraturen her kommer fra økonomi.

LOG610 Internasjonal logistikk

Studiepoeng	15
Forkunnskaper	2 år øk. adm. med noe logistikk
Undervisningssemester	Vår
Undervisningssted	Ålesund
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	Variierende antall per uke, men gjennomsnittlig 3 timer
Arbeidskrav	Obligatorisk oppgave
Vurderingsform	4 timer skriftlig eksamen (70 %). Gruppeoppgave med presentasjon (30 %)
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

En student som fullfører kurset skal kunne gå inn i og delta eller være med å påvirke de logistikk-løsninger som en bedrift bør velge når den tilpasser seg i internasjonale markeder. De skal kjenne til hvordan bedrifter faktisk har lagt opp sine logistikk-løsninger for å kunne konkurrere internasjonalt. De skal være i stand til å gi tips og råd om hva for logistikkopplegg et selskap bør vurdere når de skal satse i globale markeder. De skal være oppdatert på de ulike trender man ser på fagfeltet. De skal også kunne anvende ulike logistikk-løsninger på en konkret vare- eller tjenestestrøm for et produkt som omsettes i utenlandske markeder. Dessuten skal de være i stand til å gi en internasjonal nødhjelpsorganisasjon gode råd om hvordan en akutt nødhjelpssituasjon skal kunne takles.

Litteratur

Gourdin, Kent H.: *Global Logistics Management*. Nyeste utgave
Diverse artikler og utvalgte case som blir vurdert fra år til år

LOG640 Anvendt logistikk

Studiepoeng	15
Forkunnskaper	2-årig økonomisk/administrativt studium eller tilsvarende. I tillegg ett eller helst flere kurs innenfor logistikk, innkjøp, produksjon- og lagerstyring og/eller distribusjon og ruteplanlegging. Studenter som ikke tar kurset etter normal progresjon i studiet må søke om deltagelse
Undervisningssemester	Vår
Undervisningssted	Ålesund
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	Inntil 3 timer per uke med presentasjon av casene. Fra tid til annen vil noe teori bli gjennomgått i tilknytning til utdelte case
Arbeidskrav	Intensivt arbeid med casene i grupper på to eller flere studenter. Selvstendig arbeid med skriftlige sekvensielle innleveringer av flere case. Muntlig presentasjon av

Vurderingsform	casene gruppevis i plenum
Karaktertype	5 timers skriftlig eksamen (100 %)
	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Hovedmålet er å gi studentene mulighet for å behandle større og mer omfattende problemstillinger innefor logistikk. Hensikten er også å fremme helhetssyn og evne til å se sammenhenger i logistikksystemer, samt å styrke kjennskap til metodebruk. Et annet mål med kurset er å øke evnen til muntlig og skriftlig presentasjon av resultater.

Kandidaten skal ved fullført kurs:

- Være i bedre stand til å modeller og forstå virkelige logistikkproblem av strategisk, taktisk og operasjonell art

Innhold

Kurset vil omfatte ulike case som vil omhandle ulike aspekter ved logistikksystemer. Eksempler på slike aspekter vil kunne være: Produksjonsstrategier, lokalisering, prognosesystemer, innkjøp og lagerhold, nettobehovsberegning (MRP), produksjonsstyring, kvalitetsstyring og distribusjonsplanlegging.

Litteratur:

Utdelt materiale

LOG702 Purchasing and Supply Theory

Credits	15
Prerequisites	Same as acceptance to the MSc program in logistics
Semester	Spring
Location	Molde
Language Instruction	English
Language Assignment and Evaluation	English
Language Literature	English
Instruction	4 hours of lectures per week
Mandatory Assignments:	1-2 assignments. The course will contain two full-week case studies. During those two weeks, all courses that are scheduled together with LOG702 will be stopped. It is mandatory to be present during the case studies
Evaluation:	6-hour written final examination (60 %), plus two case studies. The case studies each counts 20% of the final grade
Grades	Letter (A - F)

Objectives

The course aims at providing knowledge about purchasing and inter-organizational theory and the organization of business-to-business relationships upstream.

The course will give the students insight and knowledge about current theory and literature within the

purchasing and supply field and how purchasing firms are to perform economic transactions with their suppliers and will elaborate the conditions for efficient organization of supplier-buyer relationships. The relationship between relevant purchasing and supply theories and the analysis of purchasing and supply problems is an important issue and the course aims at improving the students' ability to apply relevant theory in their master theses.

Content

The course presents a broad scope of issues within purchasing and inter-organizational theory:

- industrial buying behaviour
- purchasing theory
- supply chain management
- transaction costs theory
- principal-agent theory
- resource-dependence theory
- relational contracting theory

Participation of students through questions, comments and presentations in the classroom is important for making a good atmosphere of learning.

Litteratur

Douma, S. and Schreuder, H.: *Economic Approaches To Organizations*, Prentice Hall International, (UK) LTD., 2008.

Van Weele, A. J.: *Purchasing and Supply Chain Management*, Thompson Learning, 2008.

Arnt Buvik (Compendium): *Collection of Articles in Purchasing and Supply Theories for Master Students*. Molde University College , Spring, 2010.

LOG703 Models for inventory and production management 2

Credits	15
Prerequisites	LOG707 Fundamentals of Logistics or LOG706 Mathematical Modeling in Logistics (or equivalent)
Semester	Spring
Location	Molde
Language Instruction	English
Language Assignment and Evaluation	English
Language Literature	English
Instruction:	6 hours of lectures per week. The course also contains two full-week case studies
Mandatory Assignments	It is mandatory to be present during the case studies.
Evaluation	6 hours individual written final examination counts 60% of the final grade. Two compulsory assignments count 5% each. The cases count 15% each
Grades	Letter (A - F)

Objectives

The course is a continuation of topics covered in LOG707, plus some new topics. There will be emphasis

placed on problems in the management of inventory and production control. In addition, extensive quantitative models in the aforementioned areas will be presented and used specifically in the formulation and solution of logistical problems. The successful student is expected to be able to identify, analyse and solve problems within the mentioned sub-fields and also be able to evaluate the solutions to such problems.

Content

Different inventory management principles and models for deterministic and stochastic demands including the Newsboy problem will be discussed. Emphasis will be placed on the differentiation of products in connection with inventory management and its consequences, more specifically different approaches for treating slow-moving articles. In production planning, sequential planning, Little's law and line balancing will be treated.

Literature

Edward A. Silver, David F. Pyke and Rein Peterson: *Inventory Management and Production Planning and Scheduling*. John Wiley and Sons.

LOG704 Quantitative Logistics

Credits	15
Prerequisites	Same as for the Master of Science in Logistics programme
Semester	Autumn to Spring
Location	Minsk
Language Instruction	English
Language Assignment and Evaluation Instruction	English
Mandatory Assignments	9-12 hours of lectures per week, intensively during some weeks, altogether 72 lectures
Evaluation	There will be several obligatory assignments
	6-hour written final examination counts as 60 % of the final grade. A number of the mandatory assignments count as 40 %

Objectives

The main purpose of the course is to give students the intermediate knowledge in quantitative logistics, with emphasis on analysis of basic decision problems in individual parts of the value chain and quantitative solution methods and models. At the end of the course, the students should be able to define and formulate various decision problems on strategic, tactical and operational levels in production planning, distribution and inventory management, and to apply appropriate quantitative methods and tools for solution and analysis of logistical problems for the aforementioned areas.

Content

The course will cover principles, decision rules, operational analytical methods, models and suitable tools to deal with:

- Transportation and transshipment problems.
- Various problems on networks.
- Assignment problems.

- Facility location problems.
- Vehicle routing and arc routing problems.
- Different principles for dealing with inventory management and models for known demands, including discounts and forecasting, as well as safety stocks, multiple items models, models with restriction on space and capital.
- Decision rules for lot sizing.
- Issues in production such as production planning and control of material requirement planning (MRP).
- Special issues associated with production control in aggregate production management.

Literature

Steven Nahmias, 2005: *Production and Operations Analysis*, Fifth Edition, McGraw-Hill/Irvin.

LOG705 Models for inventory and production management 1

Credits	15.00
Prerequisites	Same as for the MSc programme in Logistics. Students not familiar with the basic concepts will benefit from reading an elementary book in logistics before the course starts
Semester	Autumn
Location	Minsk
Language Instruction	English
Language Assignments and Evaluation	English
Language Literature	English
Instruction	6 hours of lectures per week
Mandatory Assignments	There will be several obligatory assignments
Evaluation	5-hour written final examination. In addition, students will write two essays on assigned topics. The two essays are part of the examination requirement, and will be handed in during the exam. The final grade will be a combination of the grades from the examination and the papers.
Grades	Letter (A - F)

Objectives

The course will extend the core topics normally treated in an introductory course in logistics, such as elementary inventory theory, material requirement planning and just in time production. Models for managing the individual parts in the value chain will be a major part of the course. Special emphasis will be placed on problems in distribution, inventory and production, along with some prognosis. In addition, quantitative models will be presented for the aforementioned areas and used explicitly in formulating solutions to logistical problems.

Content

The course will discuss:

- Distribution models for the transportation problem and transshipment problem. An introduction to vehicle routing and arc - routing problems.

- Different principles for dealing with inventory management and models for known demands, including discounts and forecasting, as well as safety stocks, multiple items models, models with restriction on space and capital. Decision rules for lot sizing.
- Issues in production such as production planning, control of material requirement planning (MRP), JIT and OPT
- Special issues associated with production control are dealt with in aggregate production management where operational analytical methods and suitable tools are used to solve problems.

LOG706 Mathematical Modeling in Logistics

Credits	15
Prerequisites	A quantitative background similar to LOG501 Styringsmodeller i logistikk is required. Students without such background should consider LOG707 Fundamentals of Logistics instead
Semester	Autumn
Location	Molde
Language Instruction	English
Language Assignments and Evaluation	English
Language Literature	English
Instruction	6 hours of lectures and exercises per week
Mandatory Assignments	Individually submitted assignments plus one case (85 %). A final oral examination (15 %).
Grades	Letter (A - F)

Objectives

After completing the course the student will

- become familiar with using software to solve linear models including the use of 0/1 variables
- get experience and training in developing and solving mathematical models, and to analyze the result.

Content

The mathematical models will be related to logistics problems taken from production planning, distribution planning, routing, and combinations of these. The course also deals with logistic relations and the use of discrete variables in modeling. During this semester, the software programme, AMPL, will be used. The course is a combination of selected topics in logistics and an introduction to the use of software programmes.

Literature

Robert Fourer, David M. Gay, Brian W. Kernighan: *A Modeling Language for Mathematical Programming*, Thomson 2nd. Edition, 2003.

LOG707 Fundamentals of logistics

Credits	7.5
Prerequisites	Same as for the MSc programme in Logistics. Students

who do not have a fair amount of logistics modeling or operations research in their background are advised to take this course. Students with more quantitative experience, wishing to follow this up, should instead consider LOG706 Mathematical Modeling in Logistics

The course overlaps with LOG501 Styringsmodeller i logistikk and will not give extra credits in combination with that course

Semester	Autumn
Location	Molde
Language Instruction	English
Language Assignments and Evaluation	English
Language Literature	English
Instruction	3 hours of lectures per week
Mandatory Assignments	There will be two mandatory assignments.
Evaluation:	4-hour individual written examination. Students are required to write one or more essays on assigned topics. These shall be submitted during the final examination and each of them will count for 10% of the final grade
Grades	Letter (A - F)

Objectives

After having completed the course, the candidate is supposed to:

- Be familiar with basic models for inventory management and production planning, including the EOQ (Economic Order Quantity) model
- Understand simple linear models for logistic problems
- Be familiar with Material Requirements Planning logic
- Have basic knowledge about purchasing processes
- Be familiar with basic forecasting methods, such as moving average and exponential smoothing
- Know the most important principles behind the Just In Time (JIT) philosophy

Content

The course will extend the core topics normally treated in an introductory course in logistics, such as elementary inventory theory, material requirement planning and just in time production. Models for managing the individual parts in the value chain will be a major part of the course. Special emphasis will be placed on problems in inventory and production, along with some prognosis. In addition, quantitative models will be presented for the aforementioned areas and used explicitly in formulating solutions to logistical problems. Students not familiar with the basic concepts will benefit from reading an elementary book in logistics before the course starts.

Literature

J. R. Tony Arnold, S. N. Chapman, L. M. Clive: *Introduction to Materials Management*. 6th Ed. Pearson Prentice Hall, 2008.

LOG708 Applied Statistics with SPSS

Credits	7.5
Prerequisites	The same as for the MSc program in logistics. LOG708 is at the outset a mandatory course. Students with sufficient background knowledge in statistics may apply for an exemption. Passing a test in the beginning of the semester will normally be required for students applying for exemption
Semester	Autumn
Location	Molde
Language Instruction	English
Language Assignments and Evaluation	English
Language Literature	English
Instruction	Two hours of lectures per week, two hours of exercises per week
Mandatory Assignments	The students will be required to submit solutions to assignments during the semester
Evaluation	Two-hour midterm school examination (40 %). Final take - home examination (60 %)

Objectives

After finishing the course, the students should have knowledge and skills enabling them to do simple practical empirical work, using software tools, e.g. SPSS. Specifically, the students should be able to

- Use basic probability distributions for simple modeling and to find probabilities and moments
- Use statistical software (SPSS) to effectively organize and present information extracted from data
- Compute confidence intervals for central population parameters such as means, variances and proportions
- Perform tests of statistical hypotheses regarding central population parameters
- Perform simple and multiple regression analysis with statistical software
- Give practical interpretations and present the results of statistical analyses in nontechnical terms

Content

Random variables and probability distributions. Samples and populations, estimation and inference. Confidence intervals. Testing of statistical hypotheses. Significance levels and P - values. Methods: T - tests, Z - test for proportions, chi-square tests, simple nonparametric methods, basic regression analysis. Simple forecasting. Other statistical methods may also be treated. SPSS: Managing data, descriptive statistics, performing analyzes, interpreting output.

Literature

Newbold, Carlson and Thorne: *Statistics for Business and Economics*, 7. edition. Pearson, Selected material from chapter 1 - 11.

LOG710 Econometrics

Credits	7.5

Prerequisites	Background knowledge in statistics equivalent to that provided by LOG708 - Applied Statistics and SPSS
Semester	Spring
Location	Molde
Language Instruction	English
Language Assignments and Evaluation Instruction	English
	Two hours of lectures per week, two hours of exercises per week
Mandatory Assignments	Two individual assignments must be passed.
Evaluation:	Two-hour midterm school examination (40 %). Final take - home examination (60 %)
Grades	Letter (A - F)

Objectives

After finishing the course, students should have skills and knowledge in statistical methodology constituting a base from which they can successfully carry out solid empirical work, e.g. in their master thesis or later in their academic or other professional careers. Specifically, the students should be able to

- confidently perform estimation and testing of hypotheses about main population parameters such as means, proportions, variances
- specify and estimate linear regression models, using appropriate theory and sample data
- identify and handle nonlinear effects in regression models using transformations and dummy variables
- identify and handle heteroscedasticity, multicollinearity and autocorrelation in regression data
- work with goodness-of-fit tests, analysis of contingency tables and basic nonparametric methods
- work with basic time series models and do forecasting with moving averages, exponential smoothing
- interpret the result of statistical analyses and explain the results in nontechnical language

Content

The content can be somewhat variable. The core topics are

- Multiple Regression Analysis - basic theory and practical aspects
- Topics in regression - categorical data, nonlinear models, deviations from standard assumptions: specification bias, heteroscedasticity, multicollinearity, autocorrelation
- Nonparametric methods
- Goodness-of-fit tests
- Time Series Analysis - decomposition, moving averages, exponential smoothing, autoregressive models

Additional topics may include

- Discrete response regression models
- Factor analysis
- Validity

Literature

Newbold, Carlson and Thorne: *Statistics for Business and Economics*, 7. edition, Pearson, Chapter 11 - 14, 16

Gujarati, Damodar: *Basic Econometrics*. McGraw-Hill, Higher Education

LOG711 Supply Chain Management 1

Credits	7.5
Prerequisites	Equivalent to requirements for the MSc programme in Logistics
Semester	Autumn
Location	Molde and Minsk
Language Instruction	English
Language Assignments and Evaluation	English
Language Literature	English
Evaluation	3 hours of lectures per week
Mandatory Assignments	See Evaluation
Evaluation:	Final written exam (60 %) and 3 written assignments (40 %). All assignments have to be delivered within a given deadline in order to be allowed to complete the final written exam
Grades	Letter (A - F)

Objectives

The main purpose of the course is to give the students intermediate knowledge in supply chain management (SCM), with an emphasis on terminology and basic decision problems. At the end of the course, the students should have an understanding of the most important elements in SCM in the manufacturing and service industries. They should also have an overview of the main elements in different supply chain strategies, and under what market conditions the different strategies are applicable.

Content

The course will cover core subjects dealing with supply chain management and management of different logistics processes within the organization. The students will learn theoretical skills in operational management focused on decisions made by upper level managers in an organization. Some special topics will be treated in case work and seminars. These can vary from year to year. Examples can be: The bull-whip effect, risk-pooling, green logistics, network design, cross cultural management, theory of constraints.

Literature

Harrison, S. and R. van Hoek: *Logistics Management and Strategy: competing through the supply chain*, 3rd edition. Prentice Hall, 2008.

Literature covering the cases will be given in due course.

LOG715 Business cases in SCM

Credits	7.5
Prerequisites	LOG 711 Supply Chain Management 1 or equivalent course. The course is open for master students in logistics only

Semester	Spring
Location	Molde
Language Instructions	English
Language Assignments and Evaluation Instruction	English
	Presentation of the cases are arranged as one-day seminars. One week after the seminar the students attend in a question session for the case, where they have prepared questions for the company representative. The cases will vary from one year to the next. Depending on the subject in the case, there will also be organized day-seminars which are connected to the cases
Mandatory Assignments	All company presentations, question sessions and day-seminars are mandatory. 3 written assignments. Each assignment should consist of approximately 15 pages per student
Evaluation:	3 individual or group cases, each count for 1/3 of course grade. All cases must be passed
Grades	Letter (A - F)

Objectives

The objective is to give the students an opportunity to study and discuss specific firms and their logistical problems. The students will after the course have knowledge on solving business problems by applying theory to practical issues.

Content

The course will mainly consist of 3 cases taken from or presented by specific firms or public organizations. The students may work in small groups (no more than 2 students per group) or individually. The students will write and submit an assignment for each of the three cases. The assignments are written analyses of the logistical problem and should indicate solutions to the problem. The business cases will vary from one year to another.

Literature

Study material for each case will be handed out.

LOG720 Management of value systems

Credits	15
Prerequisites	Same as the requirements for the MSc programme in Logistics
Semester	Spring
Location	Molde
Language Instruction	English
Language Assignments and Evaluation	English
Language Literature	English
Instruction:	2-3 hours of lectures per week. The course contains two full-week case studies. During these two weeks all courses

Mandatory Assignments: that are scheduled together with LOG720 are stopped
Submission of two written assignment. Students will, divided in groups, also be given responsibility for writing summaries from articles and presenting them. It is mandatory to be present during the case weeks

Evaluation: 5 hours written examination counts 60% of course grade.
The two cases count 20% each

Grades: Letter (A - F)

Objectives

Supply chains are, in reality, networks. Networks are complex webs of partly independent but interdependent organizations.

Changes in supply chains and networks happen all the time. In this course the students will learn how to reflect and conceptualize on what is going on in the business to day and how to play a part in the reconfiguration of value chains, networks and value systems.

Creativity and change is needed at some point in the business life cycle and at other points structural arrangements and performance are or should be high lightened. Students will also learn about the need for different leadership through the business life cycle and also learn about their own and personal style or qualities as people and leaders.

The main purpose of the course is to give students insight into the processes and structural arrangements in organisations that bring about growth but also stagnation and crises and what to do with it.

In the TV series X-File there was a saying: You won't believe it before you see it. In this course we have a saying which goes like this:

You won't see it before you believe it?

Content

What is good and effective management? The first part of the course challenges the students on management and management styles. Learning that there is more than one reality and the reality as we as individuals or organisations recognise it, is dependent of many elements and is a central first part of the course.

To generate relevant strategies in different developmental situations require understanding of structures and processes that respectively promote or hinder growth and success.

Knowledge and understanding of above mentioned processes and elements are essential premises to perform effective or good leadership. Strategic challenges will in many ways be a continuous reconfiguration and integration of the organisations.

Literature

Quinn, Robert E. 1991: *Beyond Rational Management*. Jossey Bass Publ.

Normann, Richard. 2009: *Reframing Business*. John Wiley & Son, Ltd.

LOG735 Classical Optimization Methods

Credits 7.5

Prerequisites LOG706 Mathematical Modeling in logistics is highly recommended. Some mathematical or quantitative background is needed

Semester	Spring
Location	Molde
Language Instruction	English
Language Assignments and Evaluation	English
Instruction	3 hours of lectures per week
Mandatory Assignments	There will be two mandatory assignments
Evaluation	4-hour individual written examination
Grades	Letter (A - F)

Objectives

After having completed the course, the candidate is supposed to:

- Be able to solve linear programming problems by using the simplex method
- Be able to solve integer and mixed integer programming problems by using the Branch-and-Bound method
- Understand the connection between the primal and the dual of an LP, and know how to convert problems from one of the formulations to the other
- Have basic knowledge about methods for solving non-linear problems

Content

The course will mainly focus on solving problems formulated as deterministic optimization models. Modeling will be covered only briefly, as this is supposed to be known in advance. Problems treated include Linear Programming (LP) problems, Discrete Optimization problems and Nonlinear Programming problems. Emphasis will be put on the Simplex algorithm for Linear Programming and Branch and Bound search for discrete problems, but other solution methods will also be treated.

Literature

Wayne L. Winston and Munirpallam Venkataramanan. 2003: *Introduction to Mathematical Programming*. Thomson/Brooks/Cole. 4th edition.

LOG741 Metaheuristic Optimization Methods

Credits	7.5
Prerequisites	Equivalent to requirements for acceptance to the Master`s degree programme. Some undergraduate knowledge of algorithms or operations research is recommended. Some programming skills are also recommended, but not necessary
Semester	Spring
Location	Molde
Language Instruction	English
Language Assignments and Evaluation	English
Language Literature	English
Instruction	2 hours of lectures per week + exercises
Mandatory Assignments	There will be mandatory assignments
Evaluation	Oral examination
Grades	Letter (A - F)

Objectives

The course offers a review of and introduction to modern meta-heuristic methods suitable for solving real-world optimization tasks in logistics. The course is especially suitable for students that plan to focus their thesis on planning problems in manufacturing or distribution.

Content

The course will include the following topics:

- Combinatorial optimization
- Local searches
- Local search based metaheuristics
- Population based metaheuristics
- Selection of methods to solve complex problems in a timely fashion

Practical examples will be used to illustrate the topics.

Literature

Reeves, Colin: *Modern Heuristic Techniques for Combinatorial Optimization Problems*.

Lecture foils and relevant articles will be distributed by the lecturer

LOG753 Optimization Models in Logistics

Credits	7.5
Prerequisites	LOG704 Quantitative Logistics
Semester	Spring
Location	Minsk
Language Instruction	English
Language Assignments and Evaluation	English
Mandatory Assignments	6-12 hours of lectures and practical exercises per week, intensively in 4-5 weeks
Evaluation:	A final oral examination (20 %) and individually submitted written assignments (80 %). All assignments have to be delivered in full within a given deadline to be allowed to pass the final exam
Grades	Letter (A - F)

Objectives

After finishing the course, students should have knowledge and analytical skills enabling them to identify and formulate mathematically various optimization problems encountered in quantitative logistics, solve linear optimization models using software tools, e.g. AMPL and CPLEX, interpret and analyze solutions.

Content

The course is a combination of selected topics in quantitative logistics and an introduction to model building with the use of software programmes to solve problems. The mathematical optimization models will be related to logistics problems taken from production planning, distribution planning, location, assignment, network design and routing. The course also deals with logical relations and the use of

discrete variables in modeling. To solve and analyse the models the software programmes AMPL and CPLEX will be used.

Literature

Robert Fourer, David M. Gay and Brian W. Kernighan, 2003: *AMPL: A Modeling Language for Mathematical Programming*, 2d edition. Duxbury Press / Brooks/Cole Publishing Company.

Literature covering the assignments will be given in due course.

LOG754 Purchasing

Credits

7.5

Prerequisites

**Same as acceptance to the MSc program in logistics.
Overlapping med andre fag/studiepoengreduksjon**

Semester

Spring

Location

Minsk

Language Instruction

English

Language Assignments and Evaluation

English

Instruction

8 hours of lecture per week, intensively in 4-5 weeks

Mandatory Assignments:

4-hour written final examination that counts 60 % of the final grade. 2 individual written assignments that count 30 %. Class participation counts 10 %

Grades

Letter (A - F)

Objective

After finishing the course, the students should have knowledge about the mechanism of purchasing operations in the supply chain, and skills in application of contemporary technologies in procurement. The students should be able to understand how an enterprise fulfills economic transactions with its suppliers, and to create a list of the main conditions under which the relationship between supplier and buyer lined up the most effective manner. The course gives students the knowledge of relevant theory approaches and modern literature in the procurement area. As the relationship between procurement management theory and the analysis of economic enterprise problems is an important issue, the students after finishing the course should have ability to apply relevant theory to practical problems and for writing the Master's thesis.

Content

The course includes different issues in purchasing sphere:

- supply chain management
- suppliers evaluation techniques
- resource-dependence theory
- relational contracting theory
- the deployment of information technologies in supplier-buyer relationships
- procurement efficiency evaluation.

Participation of students through questions, comments and presentations in the classroom is important for making a good atmosphere of learning.

Literature

J. Van Weele: *Purchasing and Supply Chain Management*, Fourth edition.

Arnt Buvik: *Collection of Articles in Purchasing and Supply Theories for Master Students*. Molde University College, Spring 2010.

LOG755 Economics of organization

Credits	7.5
Prerequisites	3-Year Programme (Bachelor's degree) in Business Administration or Social Sciences
Semester	Spring
Location	Molde
Language Instruction	English
Language Assignments and Evaluation	English or Norwegian
Instruction	5 hours of lectures per week in the first half of the semester
Mandatory Assignment	4-hour written final examination, plus two case studies
Grades	Letter (A - F)

Objectives

By completing the course the students will acquire

- knowledge on inter-organizational theory and the organization of business-to-business relationships,
- insight and knowledge about how business firms are to perform economic transactions with other firms, and
- knowledge about various conditions for efficient organization of business relationships.

Content

The course presents a broad scope of issues within inter-organizational theory:

- transaction costs theory
- principal-agent theory
- resource-dependence theory
- relational contracting theory.

Participation of students through questions, comments and presentations in the classroom is important for making a good atmosphere of learning.

Literature

Douma, S. and Schreuder, H.: *Economic Approaches to Organizations*, Prentice Hall International, (UK) LTD., 2008.

Van Weele, A. J.: *Purchasing and Supply Chain Management*, Thompson Learning, 2008.

Arnt Buvik (Compendium): *Collection of Articles in Purchasing and Supply Theories for Master Students*. Molde University College , Spring, 2010.

LOG820 Vehicle Routing

Credits	7.5

Prerequisites	The course is intended for master's students with a quantitative background. Students with other background may also be accepted
Semester	Autumn
Location	Molde
Language Instruction	English
Language assignment and Evaluation	English
Language Literature	English
Instruction	3 hours of lectures per week
Evaluation	4-hour written final examination
Grades	Letter (A - F)

Objectives

By completing the course the student will get in-depth knowledge of methods and techniques for routing vehicles serving customers in various logistics settings.

Content

The course covers the following subject areas:

- Arc routing
- Traveling salesman problem
- Vehicle routing
- Other concepts

For these topics, emphasis will be placed on modelling problems and solving them with heuristics.

Literature:

Toth, P. and Vigo, D. 2002: *The Vehicle Routing Problem*, SIAM Monographs on Discrete Mathematics and Applications, Philadelphia

Halskau, Ø. And Gribkovskaia, I., 2007: *Compendium in Routing Planning*

LOG904 Seminars in Logistics

Credits	30
Prerequisites	Completion of the first year of the Master's degree program
Semester	Autumn
Location	Molde
Language Instruction	English
Language assignment and Evaluation	English
Language Literature	English
Instruction	Each seminar is usually taught Monday to Friday in one week, with a mix of lectures, assignments, group work and discussions
Mandatory Assignment	Attendance is mandatory to all classes
Evaluation	The method of evaluation may vary from seminar to seminar, but a letter grade or pass/fail will be given for

each seminar. The method used within a given seminar will be announced at the start of the week
Vary from seminar to seminar

Objectives

After finishing the seminar series, the students will have gained a broader and deeper level of skills and understanding in several subject areas relevant to logistics and supply chain management. On top of the background established through the completion of the first year of the MSc program in logistics, the seminar series will provide additional theoretical and technical capabilities that will help the students in the research process for the master thesis.

Content

There are two types of seminars. Some cover themes that are important to logistics, but that for some reason have not been covered in other courses. Other seminars are very specialized, covering theoretical or practical aspects of themes already well covered in other courses. This way the seminar series brings both depth and width to the student's knowledge.

Examples of possible topics in this seminar:

- Vehicle routing
- Customer relationships
- Outsourcing
- Introduction to AMPL
- Business games
- Cross cultural management
- Production models
- Product variety
- Service management
- Distribution management
- Stochastic modeling and optimization
- Simulation

The series includes two seminars related to the master thesis, and both are compulsory for ordinary master degree students. The first one, called, Research Design, is about how to write and organize a thesis, the second, Proposal, includes the preparation and presentation (written and oral) of a proposal for the actual thesis to be done in Semester 4. The seminar, Proposal, will always be at the end of LOG904. However, the students are expected to spend all the time not spent on seminars on the preparation of their proposal and thesis. Hence, from a practical viewpoint, the proposal covers a substantial part of the third semester. These two seminars related to the master theses are only open to ordinary master degree students.

: No other courses can usually be taken during autumns when following LOG904 to a full extent.

For exchange students it will be possible to follow individual seminars covering part of the semester with less than 30 ECTS or the whole semester with 30 ECTS.

The exact program for the seminar series will normally be available before semester start at the MSc Logistics home page.

Literature

There will be hand-outs and special material for each seminar. This will be decided by the lecturer responsible for each seminar

LOG950 Master's Degree Thesis

Credits

30.00

Prerequisites

Only those students who are enrolled in the MSc program in Logistics can write a thesis under the LOG950 course code. In addition, each candidate must have an approved proposal that has been prepared as part of LOG904. LOG950 must be the last course taken within the MSc program.

Semester

Spring

Location

Molde

Language Instruction

English

Language Assignments and Evaluation

English

Language Literature

English

Instruction

The master's thesis is an independent work done by a single student or two students together and supervised by a faculty advisor. It is the duty of each student to obtain a supervisor at the latest in the start of Semester 3.

Evaluation

Submission of the written thesis and an oral thesis defense are required. The final grade is a combination of grades received on the thesis and the oral presentation. Only one final grade will be presented to the student.

Grades

Letter (A - F)

Objectives

After completing the thesis the student will be able to

- work independently in projects work with a strong professional basis,
- combine methods and knowledge from courses and other sources within the logistics profession, and
- analyse and solve complex logistic problems based on scientific methods.

Content

A thesis is an independent, extensive work that is done under the guidance of an advisor/professor in the discipline. Not more than two students can work on the same thesis. Candidates are relatively free to choose topics. A thesis can be either applied, related to a company or an agency/governmental body, or it can be a theoretical investigation.

LOG951 Mastergradsoppgave / Master's Degree Thesis

Studiepoeng

30

Forkunnskaper

Bare studenter som er opptatt på erfaringsbasert master i logistikk kan skrive mastergradsoppgave

Undervisningssemester

Høst til vår

Undervisningssted
Språk undervisning
Språk oppg./eksamen
Undervisning/undervisningsform
Arbeidskrav

Molde
Norsk eller Engelsk
Norsk eller Engelsk
Veiledning

Mastergradsoppgaven er et selvstendig studentarbeid utført under veiledning. Som hovedregel er det en individuell oppgave. I særlige tilfeller kan det søkes om at to studenter samarbeider og leverer samme oppgave. Veileder vil bli tildelt på bakgrunn av godkjent proposal. Mastergradsoppgaven bør helst være knyttet til et prosjekt eller en problemstilling på egen arbeidsplass. Dersom studenten ikke er i arbeid, bør oppgaven uansett knyttes til en bedrift eller organisasjon. I masteroppgavens første semester må studenten gjennomføre et seminar i forskningsmetode (LOG904 - Research design). Dette seminaret går over en uke og krever obligatorisk oppmøte

Vurderingsform

Sensur av den skriftlige oppgaven. I tillegg gjennomføres en muntlig eksamen/presentasjon med utgangspunkt i det skriftlige arbeidet. Det gis en samlet karakter for det skriftlige arbeidet og den muntlige presentasjon

Karaktertype

Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Gjennomføring av oppgaven vil gi studenten

- evne til selvstendig prosjektarbeid med sterk faglig og metodisk forankring
- evne til å kombinere kunnskap fra flere områder og anvende dette for å løse en konkret problemstilling
- oversikt over forskningen innenfor det aktuelle området.

Innhold

Tema for oppgaven kan velges relativt fritt av den enkelte kandidat under gjennomføring av proposal.

PET100 Olje- og gassmarkedet

Studiepoeng	7.5
Forkunnskaper	Ingen spesielle
Undervisningssemester	Høst
Undervisningssted	Kristiansund
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	3 timer forelesning ukentlig
Vurderingsform	3 timer skriftlig eksamen (70 %). Gruppeoppgave med presentasjon (30 %)
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Studenten skal være i stand til å vurdere hvordan olje- og gasssektoren kan påvirke norsk og internasjonal økonomi og liste opp sentrale utfordringer for sektoren.

Videre skal en student ha inngående kjennskap til hvilke løsninger som benyttes for å løse lete-, utviklings- og produksjonsopplegg for næringene.

Dessuten skal en student kunne gå kritisk gjennom hvilke politikk som har vært og blir ført for å sikre at ressurser og aktivitet kan skje forsvarlig. De skal også kjenne til viktige utfordringer som næringene møter under ulike klima- og produksjonsforhold.

Innhold

- Petroleums- og naturgassens historie og utvikling
- Verdens olje og gassressurser
- Utvikling i produksjon og tilgang til reserver
- Internasjonale organisasjoner som OPEC og IEA
- Anvendelser av ressursene, økonomisk betydning og relasjoner til andre næringer
- Norges olje- og gassressurser og Norges historie på dette feltet
- Norsk olje- og gasspolitikk, handelspartnere og konkurrenter
- Norges forhold til våre handelspartnere og utviklingen i olje- og gasspriser

Litteratur:

Tittel	Forfatter	Forlag	Årstall	ISBN	Type
Faktaheftet for norsk petroleumsvirksomhet (web)	Oljedirektoratet				Bok
Stortingsmelding nr. 38 om olje og gasspolitikken (web)					
Kompendium	Høgskolen i Molde				Kompendium

PET300 Innføring i HMS-ledelse

Studiepoeng	7.5
Undervisningssemester	Høst
	NB! Kurset blir undervist annet hvert år (partallsår)
Undervisningssted	Kristiansund
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk

Undervisning/undervisningsform	Samlingsbasert undervisning
Vurderingsform	Blir bestemt ved kursets start
Karaktertype	Bokstavkarakter

PET400 Olje- og gassteknologi

Studiepoeng	7.5
Undervisningssemester	Høst
Undervisningssted	Kristiansund
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	3 timer forelesinger og øvinger per uke
Vurderingsform	4 t skriftlig eksamen (100 %)
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Etter gjennomgått kurs skal studentene

- ha fått forståelse for hvordan olje og gass dannes
- kjenne til en del kjemiske og fysiske egenskaper ved olje og gass
- ha fått kjennskap til sentrale produksjonsprosesser (separasjon, olje- og gassbehandling, produsert vann)
- ha fått oversikt over de viktigste plattformtyper og hjelpesystemer
- ha fått oversikt over brønnboring og havbunns produksjonsteknologi.

Innhold

Kurset vil omfatte en enkel innføring i dannelsen av olje og gass. Grunnleggende kjemiske og fysiske egenskaper til olje og gass vil bli gjennomgått. Energi- og materialbalanser for varmetekniske prosesser drøftes, samt en enkel innføring i strømning i rør. Sentrale offshore produksjonsprosesser som separasjon og behandling av olje, gass og produsert vann drøftes. Ulike typer plattformer og tilhørende hjelpesystemer presenteres. Havbunns (subsea) produksjonsteknologi blir også diskutert. Sentrale tema innen brønnboring blir presentert.

Litteratur

Bedringås, K.: *Introduksjon til olje- og gassteknologi*, Tapir Akademisk Forlag, Trondheim, 2006
Nedregaard, T.: *Produksjon av olje og gass*, 2. utgave, Vett og Viten, 2003.

PET500 Vedlikehold og vedlikeholdsstyring

Studiepoeng	7.5
Undervisningssemester	Høst
Undervisningssted	NB! Kurset blir undervist annet hvert år (oddetallsår)
Språk undervisning	Kristiansund
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	Norsk
	Samlinger. Forelesning, øvinger, tematiske beskrivelser,

Vurderingsform	kollokvier og semesteroppgave/artikkel samt ekskursjon 3 t skriftlig eksamen (60 %). Obligatorisk semesteroppgave (40 %)
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Etter gjennomgått kurs skal studenten

- Kjenne til de mest moderne konsepter innen vedlikehold
- Forstå moderne styringsprinsipper og indikatorer
- Kunne benytte metoder og teknikker for planlegging og gjennomføring av moderne vedlikehold
- Kunne analysere risiko og sårbarhet knyttet til vedlikehold
- Ha kjennskap til moderne analyseverktøy og støttesystemer
- Forstå enkle vedlikeholdsoptimaliseringsmodeller.

Innhold

Vedlikeholdsmål, vedlikeholdsstrategier, vedlikeholdskonsepter, lover, regler og standarder, vedlikeholdsstyring, vedlikeholdsprogrammer og kravspesifikasjoner til vedlikehold i olje- og gasssektoren. Inkludert ulike modeller for lagerstyring og reservedelsstyring og periodiske lagerstyringsmodeller.

PET600 Prosjektoppgave

Studiepoeng	15
Forkunnskaper	Bestått minimum 120 studiepoeng i det 3-årige bachelorstudiet i petroleumslogistikk
Undervisningssemester	Vår
Undervisningssted	Kristiansund
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk eller engelsk
Undervisning/undervisningsform	Oppstartsseminar og kick-off gjennomføres før årsskiftet. Selvstendig arbeid under veiledning av en oppnevnt veileder. Oppgavens omfang er begrenset til 40 sider Vurdering av prosjektoppgave (100 %)
Vurderingsform	Bokstavkarakter

Læringsmål

Formålet med prosjektoppgaven er først og fremst å gi trening i selvstendig prosjektorientert arbeid knyttet til problemstillinger som er sentrale i Bachelorstudiet i petroleumslogistikk. Arbeidsformen vil ligge nær opp til det studentene vil møte i arbeidslivet.

Innhold

Tema for oppgaven skal være logistikkrelatert, og skal godkjennes av studieleder før detaljarbeidet iverksettes. De fleste studentene skriver oppgaven i samarbeid med en ekstern oppdragsgiver. Oppgaven skal inneholde teori knyttet til de fagområdene som inngår i grunnstudiet eller anvendelser av denne.

Litteratur: Ingen pensumlitteratur

SCM110 Introduksjon til SCM og logistikkteknologi

Studiepoeng	7.5
Forkunnskaper	Ingen
Undervisningssemester	Høst
Undervisningssted	Molde, Ålesund og Kristiansund
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	3 timer forelesning per uke
Arbeidskrav	5-6 arbeidskrav som må være godkjent for å få gå opp til eksamen
Vurderingsform	4 timer skriftlig sluttexamen (100 %)
Karakertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Kandidaten skal ved fullført kurs ha:

- Fått kjennskap til noen sentrale temaer innen Supply Chain Management og logistikkteknologi
- Ha fått trening i å lage gode skriftlig framstillinger og faglige analyser basert på en kritisk og aktiv bruk av referanser
- Ha fått kjennskap til enkelte kilder til informasjon knyttet til fagområdet for kurset.

Innhold

Innholdet vil bestå av forelesninger om noen sentrale temaer innen Supply Chain Management og logistikkteknologi, som blant annet planlegging og drift av verdikjeder, kommunikasjon og samordning innad i verdikjedene, samt relevante logistikktekniske løsninger og konsepter for verdikjedene. Stoffet tilegnes gjennom forelesninger, lesing av pensum og innlevering av temaoppgaver. Gjennom arbeid med innleveringene og tilbakemeldinger på disse får kandidatene trening i gode prinsipper for skriving av fagtekster, med særlig fokus på god bruk av kilder og referanser.

Litteratur

Hugos, Michael. 2006: *Essentials of Supply Chain Management*. 2nd editon

Mangan, John, Chandra Lalwandi og Tim Butcher. 2008: *Global Logistics and Supply Chain Management*

SCM200 Innføring i Supply Chain Management

Studiepoeng	7.5
Forkunnskaper	Ingen spesielle
Undervisningssemester	Vår
Undervisningssted	Molde, Kristiansund og Ålesund
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Språk litteratur	Norsk og engelsk
Undervisning/undervisningsform	3 timer forelesninger per uke
Arbeidskrav	2 obligatoriske innleveringsoppgaver må være bestått for å få ta eksamen
Vurderingsform	4 timer skriftlig eksamen (100 %)

Karaktertype

Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Kandidaten skal ved fullført kurs:

- Ha kunnskap om de viktigste kvantitative modellene for lagerstyring og produksjonsplanlegging, inkludert EOQ (Economic Order Quantity) - modellen
- Forstå MRP (Materials Requirement Planning) - logikk og kunne utføre MRP-beregninger
- Kunne benytte enkle prognosemetoder som glidende gjennomsnitt og eksponensiell glatting
- Ha basiskunnskap om ulike produksjonsfilosofier som Lean, Just In Time (JIT) og Theory of Constraints.

Innhold

Kurset gir en innføring i grunnleggende kvantitative emner innenfor logistikk, som prognoser, produksjonsplanlegging og lagerstyring. Planlegging på ulike nivåer med ulik detaljeringsgrad og ulik tidshorisont blir gjennomgått, og JIT (Just In Time), Lean og Theory of Constraints som produksjonsfilosofi diskuteres.

Litteratur

Chapman, Stephen N. 2006: *The Fundamentals of Production Planning and Control*. Pearson Prentice Hall

SCM300 Survey Design

Credits	7.5
Prerequisites	Equivalent to MAT110 Statistikk I
Semester	Autumn
Location	Molde
Language Instruction	English
Language Assignments and Evaluation	English
Language Literature	English
Instruction	3 hours of lectures per week
Evaluation	100% of the overall grade for the course is based on a project report (75% written and 25% oral)
Grades	Letter (A - F)

Objectives

This course provides education and practical training in the design and delivery of surveys and the reporting and presentation of survey results.

Content

Students will form groups of between 2-4 people and will work on a research project of their choice. The research project must be on a subject that is relevant to their chosen degree discipline and must involve the design, delivery and analysis of a survey instrument. At the start of the semester, students will attend a lecture programme that introduces them to survey research and design, sampling techniques, summarising data, statistical analysis and the written and oral presentation of a research project. During the semester, students will work on their research project under the guidance and supervision of the course leader. Their work will culminate in the submission of a written report and the delivery of an oral presentation.

Literature

Fink, A. (2003): *The survey handbook*. 2nd edition. Sage Publications Limited, London. ISBN: 0-7619-2510-4

Gaur, A.S. and Gaur, S.S. (2006): *Statistical methods for practice and research: a guide to data analysis using SPSS*. Sage Publications Limited, London. ISBN: 0-7619-3502-9.

SCM310 Kjernefag SCM

Studiepoeng	15
Forkunnskaper	Se de respektive kursbeskrivelser
Undervisningssemester	Høst
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk

Innhold

Her velges enten en retning i kvantitativ logistikk bestående av

- LOG502 Styringsmodeller i logistikk, og
- LOG350 Operasjonsanalyse
eller en retning i kvalitativ logistikk bestående av
- BØK320 Markedsføring, og
- LOG525 Kvalitetsledelse.

SCM400 Utplassering i bedrift

Studiepoeng	30
Forkunnskaper	Gjennomført 3 første semester av et bachelorstudium
Undervisningssemester	Vår
	NB! Utvidet semesterlengde: Dersom kurset tas i høstsemesteret skal studenten være hos arbeidsgiver fra semesterstart til 31. desember. Dersom kurset tas i vårsemesteret skal studenten være hos arbeidsgiver fra semesterstart til 30. juni
Undervisningssted	Hos arbeidsgiver
Språk oppg./eksamen	Norsk eller engelsk
Undervisning/undervisningsform	Veiledning fra ansvarlig veileder hos arbeidsgiver og utpekt veileder ved høgsolen
Arbeidskrav	Studenten skal benytte 50 prosent av arbeidstiden til å utføre ordinære arbeidsoppgaver hos arbeidsgiver. Den resterende tiden benyttes til å skrive en utredning utarbeidet i samarbeid med veilederne
Vurderingsform	Skriftlig utredningsoppgave inkl. presentasjon teller 100 % av karakteren
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Kandidaten skal ved fullført kurs:

- Ha fått generell arbeidserfaring og konkret bransjeefaring.
- Ha fått praktisk trening i analyse av problemstillinger som er relevante for næringen.

Innhold

Arbeidstiden skal være tilsvarende normal fulltidsjobb i den aktuelle bedriften. Arbeidstiden skal deles likt mellom arbeid med den konkrete analysen, og typisk arbeid i bedriften. Studentens arbeid skal tilrettelegges slik at man får bredest mulig innsikt i bedriftens /etatens ulike arbeidsoppgaver, med hovedvekt på administrative gjøremål.

Det skrives en kontrakt med arbeidsgiver som sikrer en ansvarlig veileder ved bedriften/etaten og en ansvarlig veileder fra høgskolen.

SCM410 Utvekslingssemester

Studiepoeng	30
Forkunnskaper	Gjennomført 3 semestre av et bachelorstudium
Undervisningssemester	Vår
Undervisningssted	Utenlandsk institusjon
Vurderingsform	Vurderingsformen avgjøres av den utenlandske institusjonen
	Karaktertype avgjøres av den utenlandske institusjonen

Læringsutbytte

Kandidaten skal ved fullført kurs:

- Ha mottatt utdanning relevant for det studiet studenten er tatt opp på.
- Ha fått internasjonal erfaring og trening i å behandle sitt fagområde på et fremmed språk.

Innhold

Studietilbud ved utenlandsk utdanningsinstitusjon. Innhold, omfang og nivå skal være godkjent av studieleder før utreise.

SCM500 International Transportation and Distribution

Credits	7.50
Prerequisites	The students should have passed introductory courses in business and economics. Some knowledge of basic logistics is an advantage
Semester	Autumn
Location	Molde
Language Instruction	English if foreign students attend
Language Assignments and Evaluation	English or Norwegian
Language Literature	English or Norwegian

Instruction
Evaluation

3 hours of lecture and mandatory assignment
4 hour written examination counts 70 %. The mandatory assignment counts 30 %, and have to be delivered in full to be able to complete the final written exam. The final grade is calculated as a weighted sum of the grades given

Grades

Letter (A - F)

Learning outcome

At the end of the course, you should have an insight into topics of importance to management of international transport, with focus on international trade, and how the transportation network is designed to meet the demand from this trade. An introduction to documentation and insurance in international transport is also given. The course serves as a background for both strategic work and design of freight transport operations.

Content

The course covers the following topics: International flow of goods, sales and payment terms, documentation and insurance in international transport, international air freight and liability for damage and loss of goods in seaborne transport.

Literature

David P and R Stewart. 2007. *International Logistics*. 2nd edition
Articles/Handouts

Matematiske fag

MAT001 Forkurs i matematikk

Studiepoeng	0
Forkunnskaper	Ingen spesielle
Undervisningssemester	Høst
	1 uke før start høstsemester
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	15 timer forelesning og øvelse
Karakterttype	Det gis ikke karakter i dette emnet

Læringsutbytte

Kandidaten skal ved fullført kurs:

- Kunne regne med og omforme enkle algebraiske uttrykk
- Kunne løse likninger av første og annen grad, lineære likninger med 2 ukjente
- Kunne lage grafisk fremstilling av lineære funksjoner, polynomer
- Kunne regne med ulikheter.

Innhold

Elementær algebra, likninger av første og annen grad, funksjoner og grafisk fremstilling, lineære funksjoner, polynomer, ulikheter.

Litteratur

Lærebøker i matematikk fra videregående skole

Sydsæter, Knut: *Elementær algebra og funksjonslære*. Universitetsforlaget

Bjørnstad, Harald m.fl.: *Matematikk for økonomi og samfunnsfag*. HøyskoleForlaget.

MAT002 Støttekurs i matematikk

Studiepoeng	3
Forkunnskaper	Ingen spesielle
Undervisningssemester	Høst
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	2 timer forelesning og 2 timer øvelse per uke
Arbeidskrav	Obligatoriske øvinger levert innen gitte frister
Vurderingsform	4 timer skriftlig slutteksamen (100 %)
Karakterttype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Kandidaten skal ved fullført kurs:

- Kunne løse likninger av første og annen grad, lineære likninger med 2 ukjente
- Kunne regne med ulikheter

- Kunne lage grafisk fremstilling av enkle funksjoner i én variabel
- Kunne derivasjonsreglene
- Kunne ulike metoder til å løse ekstremverdiproblem i én variabel
- Kunne finne grensekostnad, grenseinntekt, grenseprofitt, kostnadsoptimum.

Innhold

Elementær algebra, likninger av første og annen grad, funksjoner og grafisk fremstilling, lineære funksjoner, polynomer og rasjonale funksjoner, derivasjon, maksimum og minimum til funksjoner, funksjonsdrøfting.

Litteratur

Bjørnestad, Harald m.fl.: *Matematikk for økonomi og samfunnsfag*. HøyskoleForlaget
Rohnes, Brit: *Matematikk for økonomer - kort og godt*. Universitetsforlaget.

MAT100 Matematikk

Studiepoeng	7.5
Forkunnskaper	Ingen spesielle
Undervisningssemester	Høst
	Kurset undervises også i vårsemesteret i Molde for studenter som på høsten følger MAT002 Støttekurs i matematikk. Kurset er åpent for andre med tilsvarende bakgrunn
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	4 timer forelesning og 2 timer øvelse per uke
Arbeidskrav	Obligatoriske øvingstimer og oppgaver levert innen gitte frister
Vurderingsform	4 timer skriftlig slutteksamen (100 %)
Karakertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Kandidaten skal ved fullført kurs:

- kunne løse likninger av første og annen grad, lineære likninger med 2 ukjente
- kunne regne med ulikheter
- kunne lage grafisk fremstilling av enkle funksjoner i én variabel
- kunne derivasjonsreglene og anvendelser av den deriverte
- kunne finne grensekostnad, grenseinntekt, grenseprofitt, kostnadsoptimum
- kunne regne med logaritmer og eksponensialfunksjoner og anvendelser av disse
- kunne benytte aritmetiske og geometriske rekker i finansmatematikk
- kunne regne ut enkle integraler
- kunne metoder for å løse ulike optimeringsproblem, herunder Lagranges metode.

Innhold

Polynomer, rasjonale funksjoner, logaritmer og eksponensialfunksjoner, derivasjon, elastisiteter, rekker,

finansmatematikk, integrasjon, ekstremverdiproblem, funksjoner av flere variable, partielle deriverte, implisitt derivasjon, optimering, Lagranges metode.

Litteratur

Bjørnstad, Harald m.fl.: *Matematikk for økonomi og samfunnsfag*. HøyskoleForlaget
Rohnes, Brit: *Matematikk for økonomer - kort og godt*. Universitetsforlaget.

MAT105 Grunnkurs i matematikk

Studiepoeng	7.5
Forkunnskaper	Ingen spesielle
Undervisningssemester	Høst
Undervisningssted	Kristiansund
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	3 timer forelesning og 3 t øvelse per uke
Arbeidskrav	Obligatoriske øvingstimer og oppgaver levert innen gitte frister
Vurderingsform	4 timer skriftlig slutteksamen (100 %)
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Kandidaten skal ved fullført kurs:

- Kunne regne med og omforme enkle algebraiske uttrykk
- Kunne løse likninger av første og annen grad, lineære likninger med 2 ukjente
- Kunne lage grafisk fremstilling av enkle funksjoner i én variabel
- Kunne regne med ulikheter
- Kunne derivasjonsreglene og anvendelser av den deriverte
- Kunne finne grensekostnad, grenseinntekt, grenseprofitt, kostnadsoptimum
- Kunne regne med logaritmer og eksponensialfunksjoner og anvendelser av disse
- Kunne benytte aritmetiske og geometriske rekker i finansmatematikk
- Kunne løse lineære programmeringsproblem i to variable.

Innhold

Polynomer, rasjonale funksjoner, logaritmer og eksponensialfunksjoner, derivasjon, elastisiteter, rekker, finansmatematikk, ekstremverdiproblem, funksjoner av flere variable, partielle deriverte, lineær programmering

Litteratur

Bjørnstad, Harald m.fl.: *Matematikk for økonomi og samfunnsfag*. HøyskoleForlaget
Rohnes, Brit: *Matematikk for økonomer - kort og godt*. Universitetsforlaget

MAT110 Statistikk I

Studiepoeng	7.5
Forkunnskaper	Ingen spesielle
Undervisningssemester	Vår
Undervisningssted	Molde og Kristiansund
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	4 timer forelesning og 2 timer øvelse per uke
Arbeidskrav	Obligatorisk prøve som må være bestått før eksamen
Vurderingsform	4 timer skriftlig slutteksamen (100 %)
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Kurset gir en elementær innføring i statistiske metoder som vil gjøre deg i stand til å trekke slutninger om egenskaper til en populasjon ved å analysere innsamlede data om et tilfeldig utvalg (stikkprøve) fra populasjonen. Du vil også lære å forstå den usikkerheten som nødvendigvis hefter ved slike slutninger.

Innhold

Organisering og beskrivelse av data, sannsynlighetsregning, sannsynlighetsfordelinger, estimering og hypotesetesting, enkel regresjon.

Litteratur

Johnson, Richard A. og Gouri Bhattacharyya. 2006: *Statistics: Principles and Methods*. 5th ed. New York: John Wiley & Sons.

MAT210 Statistikk II

Studiepoeng	7.5
Forkunnskaper	MAT110 Statistikk I
Undervisningssemester	Høst
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	5 timer forelesning og øvelse per uke
Arbeidskrav	Obligatoriske dataøvelser med statistikkpakken Minitab
Vurderingsform	4 timer skriftlig slutteksamen (100 %)
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Kurset viderefører teorien fra Statistikk I og introduserer flere statistiske metoder. Du vil også lære hvordan statistiske analyser kan utføres i praksis ved hjelp av dataverktøy.

Innhold

Mer om sannsynlighetsfordelinger, analyse av ett og to utvalg ved hjelp av parametriske og ikke-parametriske metoder, modellkontroll og analyse av kategoriske data, korrelasjon og regresjonsanalyse.

Litteratur

Johnson, Richard A. og Gouri Bhattacharyya. 2006: *Statistics: Principles and Methods*. 5th ed. New York: John Wiley & Sons.

Samfunnsfag

SAF112 Samfunnsvitenskapelig metode og statistikk

Studiepoeng	15
Forkunnskaper	Ingen spesielle Overlapping med andre fag/studiepoengreduksjon NB! I kombinasjon med Adm201 Samfunnsvitenskapelig metode og statistikk gir SAF112 kun 7,5 stp.
Undervisningssemester	Høst til vår
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	2 timer forelesning og 2 timer gruppearbeid pr uke
Arbeidskrav	Obligatorisk NSDstat-oppgave (Se vurderingsform 2)
Vurderingsform	Studentene kan velge vurderingsform 1 eller 2)Vurderingsform 1: Prosjektoppgave fra høsten (30 %). Individuell NSDstat-hjemmeeksamen (40 %). Individuell hjemmeeksamen i kvalitativ metode (30 %)Vurderingsform 2: 5 timers skriftlig eksamen (100 %) + godkjent NSDstat-oppgave
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Kandidatene skal ved fullført kurs ha oversikt over kvantitative og kvalitative forskningsmetoder og de forutsetninger som ligger til grunn for disse. Kandidatene skal være i stand til å planlegge og gjennomføre empiriske undersøkelser

Innhold

Kurset omhandler følgende emner:

- Problemformulering og undersøkelsesopplegg
- Innsamling og analyse av empirisk materiale
- Statistisk analyseprogram - bruk av programpakken NSD-stat.
- Samfunnsforskning og verdier

Litteratur

Jacobsen, Dag Ingvar. 2005: *Hvordan gjennomføre undersøkelser: Innføring i samfunnsvitenskapelig metode*. Høyskoleforlaget

SAF130 Politisk teori

Studiepoeng	15
Forkunnskaper	Ingen spesielle
Undervisningssemester	Høst
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk

Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	Forelesninger, gruppediskusjoner, oppgaveskriving
Arbeidskrav	Individuell innleveringsoppgave. Denne må bestås før eksamen
Vurderingsform	5 timer skriftlig eksamen (100 %)
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Etter endt kurs skal studenten:

- Ha innsikt i ulike forståelser av nøkkelbegreper som makt, representasjon, legitimitet, frihet
- Aktivt kunne forholde seg til at ulike forforståelser vil prege tilnæringsmåtene i samfunnsanalyser

Innhold

Kurset tar opp følgende tema:

- Politisk filosofihistorie, med spesielt fokus på ulike tenkeres syn på demokrati
- Politiske ideologier og deres samfunnsanalyser og politiske program
- Ulike tilnæringsmåter i analyser av politiske strukturer og prosesser

Litteratur

Heywood, Andrew. 2004: *Political Theory: An Introduction*. Palgrave Macmillan

Østerud, Øyvind. 2007: *Statsvitenskap: Innføring i politisk analyse*. Universitetsforlaget

Artikkelsamling

SAF202 Komparativ og internasjonal politikk

Studiepoeng	15
Forkunnskaper	Bør ha SAF130 Politisk teori og ADM110 Stats- og kommunalkunnskap
Undervisningssemester	Vår
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Undervisning/undervisningsform	Forelesninger, gruppediskusjoner, oppgaveskriving
Vurderingsform	5 timer skriftlig eksamen (75 %). Individuell innleveringsoppgave (25 %)
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Etter endt kurs skal studenten:

- Ha innsikt i teoretiske og empiriske tilnæringsmåter for komparative studier av politisk atferd
- Ha kunnskap om sentrale kjennetegn og særtrekk ved de politiske systemene i Norge, nordiske land og noen europeiske land
- Aktivt kunne forholde seg til minst tre grunnleggende ulike teoretiske forståelser og tilnæringsmåter i analyser av internasjonal politikk

Innhold

Kurset tar opp følgende tema:

- Politiske systemers utvikling og struktur
- Politiske skillelinjer og politisk deltakelse
- Samarbeidsformer og konfliktlinjer i det internasjonale samfunn
- Norsk utenrikspolitikk.

Litteratur

Mingst, Karen. 2008: *Essentials of International Relations*. Norton

Hovi, Jon og Raino Malnes, red. 2007: *Anarki, makt og normer: innføring i internasjonal politikk*.

Abstrakt

Claes, Dag H og Tor Egil Førland. 2004: *Europeisk integrasjon*. Gyldendal

Heidar, Knut, Einar Berntzen og Elisabeth Bakke. 2008: *Politikk i Europa - partier, regjeringsmakt og styreform*. Universitetsforlaget

Rokkan, Stein. 1987: *Stat, nasjon, klasse*. Universitetsforlaget

Bjørklund, Tor. 2005: *Hundre år med folkeavstemninger: Norge og Norden 1905-2005*.

Universitetsforlaget

Aardal, Bernt og Inger J. Holth, red. 2007: *Norske velgere*. Damm

Artikkelsamling.

SAF210 Organisasjonsteori og offentlig politikk

Studiepoeng

15

Forkunnskaper

Bør ha ADM 110: Stats- og kommunalkunnskap og ADM 111: Politiske prosesser

Undervisningssemester

Høst

Undervisningssted

Molde

Språk undervisning

Norsk

Språk oppg./eksamen

Norsk

Undervisning/undervisningsform

Forelesninger

Vurderingsform

Innleveringsoppgave (25 %). 5 timer skriftlig eksamen (75 %)

Karaktertype

Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Studentene skal ved fullført kurs:

- Ha en oversikt over hovedperspektiv i organisasjonsteorien, samt sentrale organisasjonsteoretiske begrep, tema og problemstillinger
- Ha innsikt i noen sentrale reformer og tiltak
- Kunne anvende organisasjonsteori til å analysere ulike organisasjonsformer, endringer og utfordringer for offentlig sektor og i grenseflatene mellom offentlig og privat sektor

Innhold

Kurset tar opp følgende tema:

- Ulike organisasjonsteoretiske perspektiv
- Sentrale organisasjonsteoretiske begrep, problemstillinger og tema
- Reformert: Bakgrunn, tiltak og erfaringer.

Litteratur

Buch, T. m.fl.: *Modernisering av offentlig sektor*. Universitetsforlaget. siste utgave

Christensen, T. m.fl.: *Organisasjonsteori for offentlig sektor*. Universitetsforlaget. siste utgave

Hatch, M. J.: *Organisasjonsteori*. Abstrakt Forlag. siste utgave.

Språkfag

SPR315 Norsk I - språk og kultur

Studiepoeng	7.5
Forkunnskaper	Ingen spesielle
Undervisningssemester	Vår/Høst
Undervisningssted	Molde
Undervisning/undervisningsform	3 t forelesning per uke, med gruppearbeid, muntlige og skriftlige øvinger
Vurderingsform	4 t skriftlig eksamen inkludert muntlig evaluering fra kurset
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsmål

Målgruppen er utenlandske studenter med noe kjennskap til engelsk som hjelpespråk.

Målet er å gjøre studenten kjent med norsk språk, både grammatikk og ordforråd. Studenten skal kunne forstå norsk dagligtale, og kunne kommunisere både muntlig og skriftlig på norsk, så vel som å lese enkle norske tekster. Det legges vekt på interkulturell læring, der studenten skal få kjennskap til grunnleggende trekk ved det norske samfunn, med utgangspunkt i egen kommune og fylkets næringsliv, geografi og natur, det norske politiske system, helse- og velferdspolitikk, og kjente sosiale og kulturelle forhold.

Innhold

Begynneropplæring i grunnleggende norsk grammatikk og ordforråd, med utgangspunkt i egen lærebok og arbeidsbok. I tillegg vil det bli benyttet kompendier med tekster og temaer hentet fra lokalt næringsliv, kultur og historie, samt praktiske øvelser i kommunikasjon i timene og ute i lokalmiljøet. Gjennom gruppediskusjoner over utvalgte aktuelle emner vil studenten bli kjent med viktige sider ved det norske samfunnet, med utgangspunkt i studie- og lokalmiljøet. Både lærebok og de utvalgte tekstene vil danne grunnlag for skriftlige og muntlige øvinger.

Litteratur:

Tittel	Forfatter	Forlag	Årstall	ISBN	Type
Engelsk-norsk blå ordbok					Bok
Norsk-engelsk blå ordbok					Bok
Norsk på en to tre	Ellingsen, Elisabeth og Kirsti Mac Donald	Cappelen	2003	82-02-22572-8	Bok

SPR510 Engelsk for petroleumssektoren

Studiepoeng	7.5
Forkunnskaper	Engelsk fra videregående skole
Undervisningssemester	Høst
Undervisningssted	Kristiansund
Språk undervisning	Engelsk
Undervisning/undervisningsform	3 t forelesning per uke
Arbeidskrav	Obligatorisk deltagelse i gruppearbeid og forberedelse/presentasjon av grupperapport. For å kunne ta slutt eksamen må 80 % av gruppearbeidene ha oppnådd ståkarakter
Vurderingsform	Muntlig eksamen (40 %) og 3 t skriftlig eksamen (60 %)
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Etter fullført kurs skal studenten

- ha fått god forståelse for engelsk grammatikk og skriftlig uttrykksteknikk.
- kunne kommunisere muntlig og skriftlig i et internasjonalt forretningsmiljø.
- kunne utarbeide forretningsmessige rapporter på engelsk.

Innhold

Dagsaktuelle forretningsemner og case studies vil benyttes i diskusjoner, rollespill, presentasjoner, rapport og brevskrivning som verktøy for å forbedre studentenes forståelse, vokabular, lytteferdigheter og presentasjons ? og skriveferdighet. I tillegg vill det bli fokusert på grammatikk og skriftlig uttrykksteknikk. Kulturelle forskjeller som har betydning for effektiv kommunikasjon er også et viktig tema.

Transportøkonomiske fag

TRA310 Transportøkonomi

Studiepoeng	7.5
Forkunnskaper	Forkunnskaper tilsvarende SØK200 Mikrøkonomi
Undervisningssemester	Høst
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk eller engelsk
Språk litteratur	Norsk eller engelsk
Undervisning/undervisningsform	4 t forelesning pr. uke
Vurderingsform	Obligatorisk individuell oppgave (20 %). Obligatorisk gruppeoppgave inkl. presentasjon (20 %). 6 t skriftlig slutteksamen (60 %). Karakteren beregnes som et veiet gjennomsnitt av delkarakterene, uavhengig av om det oppnås bestått eller ikke i den enkelte deleksamen
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsmål

Gi en grundig innføring i etterspørsels- og tilbudssammenhengene i ulike deler av transportnæringen, så vel gods- som persontransport. Skape forståelse for analysemetoder som kan nyttes i studier og prognoser av etterspørsels- og kostnadsforhold i transportsektoren. Behandle samfunnsøkonomiske prinsipper for prissetting av transporttjenester, herunder prisdiskriminering og trafikktopt- og kapasitetsprising. Gi en innføring i bruk av kostnads/nytteanalyser ved valg av transportprosjekter.

Litteratur

Grøvdal, Anker, Harald M. Hjelle: *Innføring i Transportøkonomi*
Oum, Tae Hoon: *Transport Economics: Selected Readings*

TRA320 Transport and Tourism

Credits	7.5
Prerequisites	None
Semester	Autumn
Location	Molde
Language Instruction	English
Language Assignment and Evaluation	English
Language Literature	English
Instruction	3 hours of lectures per week
Evaluation	A 4 hour written exam worth 100% of the overall grade for the course
Grades	Letter (A - F)

Objectives

This course provides a study of the tourist transport system and the way in which it is organised and managed.

Content

Introduction to the tourist transport system

- Tourist transport concepts and methods of analysis
- Demand for tourist transport products, services and information

Organizing the tourist transport system

- Supply of tourist transport products, services and information
- Macro-environmental factors affecting tourist transport

Managing the tourist transport system

- Business strategies relating to the management of tourist transport
- Future challenges and opportunities for tourist transport.

Litteratur

Holloway, J.C. and Taylor, N. (2006): *The business of tourism*. 7th edition. Pearson Education Limited, Essex. ISBN: 0-273-70161-4 Page, S. (2005): *Transport and tourism: global perspectives*. 2nd edition. Pearson Education Limited, Essex. ISBN: 0-13-124945-2

TRA410 Transport, lokalisering og økonomisk utvikling

Credits	7.50
Prerequisites	Knowledge of basic microeconomics and transport economics
Semester	Spring
Location	Molde
Language Instruction	English or Norwegian
Language Assignments and Evaluation	English or Norwegian
Language Literature	English or Norwegian
Instruction	2 -3 hours of lectures per week including practice sessions
Mandatory Assignments	See Evaluation
Evaluation	4 hour written examination counts 70 %. The mandatory assignment counts 30 %, and have to be delivered in full to be able to complete the final written exam. The final grade is calculated as a weighted sum of the grades gives
Grades	Letter (A - F)

Learning outcome

You should get an understanding of how economic forces determine the localization of economic activities: businesses, trade, cities, etc. Special attention will be payed to the importance of transport and transport infrastructure as means for regional economic development, and how the economic development effects are measured. At the end of the course, you should be able to advise companies and public authorities about how transportation systems can affect economic development and localisation behaviour.

Content

The first part of the course will be an introduction to the major economic theories governing the localization of economic activity. The second part of the course presents economic theories and models that focus more specifically on the importance of transport and transport infrastructure. Theories and models are supported by results from field studies.

Literature

Bråthen S., ed. Paper collection

Handouts

TRA420 Godstransport og lagerteknologi

Studiepoeng	7.5
Forkunnskaper	Ingen spesielle
Undervisningssemester	Vår
Undervisningssted	Kristiansund
Språk undervisning	Norsk
Språk oppg./eksamen	Norsk
Språk litteratur	Norsk og engelsk
Undervisning/undervisningsform	3 t forelesninger og øvinger pr uke
Vurderingsform	3 obligatoriske innleveringer (40 %) og 4 t skriftlig eksamen (60 %)
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Etter gjennomgått kurs skal studenten:

- kunne utforme transportopplegg som imøtekommer transportbrukernes behov
- forstå samlastning og intermodalitet som et ledd i å optimalisere transportkjeden
- kunne gjennomføre helhetlig planlegging av aktiviteter som innhenting, omlasting, terminalbehandling og utkjøring
- ha fått innsikt i transportteknologiens rolle for sikker og effektiv transport av gods.

Innhold

- Kostnader i godstransport
- Planlegging av godstransport i et logistikkperspektiv
- Enhetslaster og håndtering. Lagerteknologi
- Eksterne transportmidler for godstransport (bil, skip, fly)
- Nyttelastberegninger for vogntog
- Farlig gods

Litteratur

Sunde, Ø.: *Godstransport*, kompendium, HiM

Foss, B., Virum, H.: *Transportlogistikk*, Gyldendal 2000

Vegdirektoratet: *Hvor mye kan du laste? Hvor kan du kjøre*, nyeste utgave

Martila, J., *Farlig gods*, notat, 4.mai 2006

TRA500 European Transport Policies

Credits	7.50
Prerequisites	A basic course in transport economics is advantageous.
Semester	Autumn
Location	Molde
Language Instruction	Norwegian. If foreign students register for the course, lectures will be taught in English.
Instruction	3 hours of lectures per week. If foreign students register for the course, lectures will be taught in English.
Mandatory Assignments	Assignment to be submitted and approved before final examinations.
Evaluation	A 4-hour written final examination counts 100 % of the final grade.
Grades	Letter (A - F)

Learning outcome

The course gives an insight into European transport policies with emphasis on EU transport policies.

Content

Focus will be on European transport policies in particular, the trans-European network (TEN) and EU transport policy documents. The course covers the transport of both passengers and goods by different modes of transportation. Questions about infrastructure, environment, fees and pricing policies and their impact on Norway will be discussed.

TRA620 Persontransport

Studiepoeng	7.5
Forkunnskaper	Kunnskaper tilsvarende SØK200 Mikroøkonomi og TRA310 Transportøkonomi er en fordel
Undervisningssemester	Vår
Undervisningssted	Molde
Språk undervisning	Norsk
Undervisning/undervisningsform	3 timer forelesning per uke.
Arbeidskrav	Obligatorisk individuell oppgave
Vurderingsform	4 t skriftlig eksamen (100 %)
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsmål

Gi en oversikt over karakteristiske trekk ved de ulike delmarkeder for persontransport og en innføring i metoder og modeller som benyttes ved analyser av reiseadferd og kostnadsstruktur i persontransportmarkeder.

Innhold

Innledningsvis vil det gis en oversikt over persontransporter i Norge slik disse kartlegges gjennom nasjonale reisevaneundersøkelser og over transportpolitiske problemstillinger knyttet til persontransport. Videre vil bl a følgende temaer bli behandlet:

- Ulike reisebeslutninger (reisemål, reiseformål, reisetidspunkt)
- Teori for diskrete valg anvendt på reisebeslutninger
- 4- trinns transportmodeller? og transportnettverk
- Persontransportmodeller i Norge
- Bytransportproblemer
- Samfunnsøkonomiske aspekter ved prising og dimensjonering av transporttilbud.

Litteratur

Denstali, J M et. al.: *Den nasjonale reisevaneundersøkelsen 2005: Nøkkelrapport*. Transportøkonomisk institutt, 2006

Larsen O.I: *Kostnadseffektiv rushtrafikk*. TØI-rapport 346/1997, 1997

Rekdal J.: *Transportmodeller for helhetlig samferdselsplanlegging - En kort oversikt over teori og metode*. TØI-notat 1126/1999.

TRA740 Introduction to Transport Planning(TØI-kurset)

Credits 7.50

Prerequisites None apart from the admissions criteria for the Master's programme in Transport Planning.

Semester Irregularly

The timing of the module may vary and will be announced on the www.himolde.no webpages.

Location Oslo

Language Instruction Mainly Norwegian, but individual lectures may be offered in English.

Language Assignments and Evaluation

Norwegian or English

Language Literature Instruction

Norwegian or English

Intensive seminar(s). Individual tutoring related to the essay via e-mail and Classfronter.

Mandatory Assignments Evaluation

A minimum attendance of 80% at the seminar(s) is required.

A mandatory essay counts 100% of the grade. The essay should be written according to one of the subject areas of the module and the subject for the essay must be approved by the module leader. The deadline for the handing in of the essay will be announced at the seminars. The essay must be between 6 and 8 000 words if written individually, or between 9 and 12 000 words if written by a pair of students. . In such a case there will only be one common grade for both students.

Grades Letter (A - F)

Learning outcome

The main objective of the module is to give a thorough introduction to central transport planning issues.

Content

The exact content of the module may vary from one year to another. This is to allow for the coverage of topical issues within Norwegian or European transport policy and planning. Typical issues would be: Transport policy, methodology and data sources within transport analysis, economic analysis of the transport sector, security and safety in transport and efficient transport solutions for industries

TRA750 Innføring i by- og kollektivtransport

Studiepoeng	7.5
Forkunnskaper	Ingen spesielle ut over opptakskriteriene til masterstudiet i Samferdselsplanlegging
Undervisningssemester	Uregelmessig Tidspunktet for samlingene vil kunne variere fra år til år, og vil bli annonsert på høgskolens hjemmesider
Undervisningssted	Kan variere, men vanligvis i Oslo eller Molde
Språk undervisning	I hovedsak norsk, men enkelte forelesninger kan bli gitt på engelsk eller andre skandinaviske språk
Språk oppg./eksamen	Norsk eller engelsk
Språk litteratur	Norsk eller engelsk
Undervisning/undervisningsform	Intensiv undervisning gis vanligvis over to samlinger på til sammen 5 dager. Deler av undervisningen vil være knyttet til case
Arbeidskrav	100 % frammøte under samlingene. Avvik fra dette innvilges kun etter godkjent søknad.
Vurderingsform	Obligatorisk innlevering (40 %), 4 timer skriftlig slutteksamen (60 %). Karakteren beregnes som et veiet gjennomsnitt av delkarakterene
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Etter gjennomført kurs, skal du:

- Ha skaffet deg oppdatert kunnskap om sentrale problemstillinger innen bytransport, herunder rammebetingelser og virkemiddelbruk knyttet til de ulike transportformene, beskrivelser av planmessige utfordringer, og innføring i bruk av planverktøy
- Ha tilegnet deg dypere kunnskap og forståelse for et valgt temaområde gjennom arbeidet med eget essay
- Ha bedret dine analytiske og skriftlige fremstillingsmessige evner, blant annet gjennom veiledningen i skriveprosessen.

Innhold

Mål og virkemidler i bytransportpolitikken. Aktørene i samferdselssektoren. Reiseatferd og reisevaner i byområder. Optimalt kollektivtilbud. Takst- og tilskuddsystemer i kollektivtransporten. Introduksjon til transportmodeller. Introduksjon til virkningsstudier. By- og kollektivtransport i areal- og transportplanlegging

Litteratur

Artikkelsamling i by- og kollektivtransport (kompendium, publisert elektronisk i Fronter)

TRA761 Transportøkonomisk analyse

Studiepoeng	7,50
Forkunnskaper	Ingen ut over de generelle opptakskravene til masterstudiet i Samferdselsplanlegging.
Undervisningssemester	Uregelmessig. Tidspunktet for samlingene vil variere, men blir annonsert på høgskolens hjemmesider.
Undervisningssted	Variierende, men i hovedsak Oslo og Molde
Språk undervisning	Norsk og engelsk
Språk oppg./eksamen	Norsk eller engelsk
Språk litteratur	Norsk og engelsk
Undervisning/undervisningsform	Intensivsamlinger med Internett-basert veiledning og kommunikasjon mellom samlingene.
Vurderingsform	Obligatoriske innleveringer (30 %) og skriftlig hjemmeeksamen (70 %).
Karakterttype	Bokstavkarakter

Læringsmål

Studentene skal oppnå en grunnleggende forståelse for sentrale transportøkonomiske emner, basert på mikroøkonomisk teori.

Innhold

Grunnleggende velferdsteori. Introduksjon til sentrale elementer i transportøkonomi, bl.a. tilbuds- og etterspørselsfunksjoner, etterspørselastisiteter, generaliserte kostnader og skyggepriser. Prinsipper for økonomisk evaluering infrastrukturprosjekter, inkl finansiering av infrastruktur. Økonomisk analyse andre typer tiltak (eks tilbuds- og takst utforming for kollektivtrafikk, veiprising med mer)

Litteratur:

Grøvdal, A. og Hjelle, H. M.: *Innføring i transportøkonomi*. Fagbokforlaget 1998
Artikkelsamlinger.

TRA762 Modeller for trafikkprognoser

Studiepoeng	7,50
Forkunnskaper	Ingen ut over de generelle opptakskravene til masterstudiet i Samferdselsplanlegging.
Undervisningssemester	Uregelmessig. Tidspunktet for samlingene vil variere, men blir annonsert på høgskolens hjemmesider.
Undervisningssted	Variierende, men i hovedsak Oslo og Molde
Språk undervisning	Norsk og engelsk
Språk oppg./eksamen	Norsk eller engelsk
Språk litteratur	Norsk og engelsk
Undervisning/undervisningsform	Intensivsamlinger med Internett-basert veiledning og kommunikasjon mellom samlingene.

Vurderingsform	Obligatoriske innleveringer (30%) og skriftlig hjemmeeksamen (70%)
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsmål

Gi studentene en grunnleggende forståelse for teori og prinsipper for de transportmodeller som brukes i Norge og deres anvendelsesområder.

Innhold

Prinsipper for oppbygging av transportnettverk. Metoder for å modellere trafikkgenerering og vegvalg. Reisematriser. 4-trinnsmodeller. Diskrete valghandlingsmodeller. Datakilder og estimering av modeller. Modellanvendelser – spesielt knyttet opp til analyser for Norsk Transportplan (NTP).

Litteratur

Ortuzar J. and Willumsen, L. G.: *Modelling Transport*, 3rd ed.. John Wiley & Sons, 2001

Utdelt materiale/artikler

TRA815 International Shipping

Credits	15
Prerequisites	Same as the requirements for the MSc Logistics programme. A background in microeconomics and transport economics is recommended
Semester	Spring
Location	Molde
Language Instruction	English
Language Assignment and Evaluation	English
Language Literature	English
Instruction:	4 hours of lectures and seminars per week. The lecturing is paused when other intensive seminars are running
Evaluation	An essay on a selected topic related to international shipping counts 40 % of the final grade. The essay is normally to be written by two or three students together, and only one common grade is given to the group. The deadline for submission of the essay is the first Sunday after May 1. A 4-hour written final individual examination counts 60 % of the grade. The final grade is a weighted sum of the grades given, regardless of a pass / non pass in the part-exams
Grades	Letter (A - F)

Objectives

The successful candidate will have

- Obtained a good overview of international shipping markets, including broad patterns of seaborne trade, and the markets for new and second-hand tonnage, including the market for demolition
- Obtained a thorough knowledge about the international regulatory regime of international shipping, including elements of global agreements, and the processes leading up to such agreements

- Obtained in-depth knowledge about one selected aspect of international shipping chosen as a topic for the essay
- Improved his/her analytical and writing abilities through the guided process of essay-writing

Content

The shipping markets. Tramp trade or dry cargo spot market trading and liner conferences. Market for transport of goods in bulk and containers. Different market requirements and technical and organizational solutions. The role of different players in international shipping. Shipping law and international shipping policies. Efficiency and profitability of shipping markets. International procedures and contracts. Shipping registers, flag of convenience, classification. Shipping and the environment. Port policy, pricing and efficiency. The role of shipping in modern supply chains. Current international shipping problems and developments are analyzed.

Literature

Stopford, Martin. 2009: *Maritime Economics*. 3rd edition. Routledge.

Under development: Harald M. Hjelle: An NMU e-book on maritime supply chains.

TRA820 Air Transport Economics

Credits	7.50
Prerequisites	Basic knowledge in microeconomics and transport economics (similar to SØK200 Microeconomics and TRA310 Transport Economics) is recommended.
Semester	Spring
Location	Molde
Language Instruction	English
Language Assignments and Evaluation	English
Language Literature	English
Instruction	3 hours per week
Evaluation	A semester paper (50 %) and a 4 hour written exam (50 %).
Grades	Letter (A - F)

Content

The course focuses on three main areas:

1. Air transport supply and demand
2. Air transport policy and regulation
3. The economics of airlines and airports

Literature

Doganis, R. (2002): *Flying off course: the economics of international airlines*. 3rd edition. Routledge, London. ISBN: 0-415-21323-1

Graham, A. (2003): *Managing airports: an international perspective*. 2nd edition. Butterworth-Heinemann, Oxford. ISBN: 0-7506-5917-3

Additional reading from recently published books, journals and magazines will be recommended during the course.

TRA850 Ledet selvstudium på 7.5 studiepoeng

Studiepoeng	7.5
Undervisningssemester	Uregelmessig
Språk undervisning	Norsk eller engelsk veiledning
Språk oppg./eksamen	Norsk eller engelskspråklig oppgave
Undervisning/undervisningsform	Veiledning via telefon eller e-post
Vurderingsform	Det skrives et essay på mellom 5000 og 7500 ord som eksamen
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Studenten skal fordype seg i et selvvalgt tema innen samferdsel. Gjennom skriveprosessen skal studenten utvikle sine analytiske og framstillingsmessige evner i tillegg til å utvikle sin kunnskap om det valgte temaet.

Kandidaten skal ved fullført kurs ha fått god kunnskap om et valgt tema innen samferdsel, samt ha forbedret sine evner til faglig analyse og skriftlig framstilling gjennom skriveprosessen.

Innhold

Temaet for essayet skal godkjennes av oppnevnt veileder eller studieleder.

Litteratur

Litteraturliste foreslås av studenten og godkjennes av oppnevnt veileder.

TRA855 Ledet selvstudium på 15 studiepoeng

Studiepoeng	15
Undervisningssemester	Uregelmessig
Språk undervisning	Norsk eller engelsk veiledning
Språk oppg./eksamen	Norsk eller engelskspråklig oppgave
Undervisning/undervisningsform	Veiledning via telefon eller e-post
Vurderingsform	Det skrives en oppgave på mellom 10000 og 15000 ord som eksamen
Karaktertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Kandidaten skal ved fullført kurs ha fått god kunnskap om et valgt tema innen samferdsel, samt ha forbedret sine evner til faglig analyse og skriftlig framstilling gjennom skriveprosessen.

Innhold

Temaet for essayet skal godkjennes av oppnevnt veileder eller studieleder

Litteratur

Litteraturliste foreslås av studenten og godkjennes av oppnevnt veileder

TRA950 Masteroppgave i Samferdselsplanlegging

Studiepoeng	30
Forkunnskaper	Studenter må være opptatt på masterstudiet i Samferdselsplanlegging, og ha gjennomført kursene knyttet til studiet før en kan levere masteroppgaven for sensur. Studenter får først tildelt veileder for oppgaven etter at de obligatoriske kursene er bestått
Undervisningssemester	Uregelmessig Frister for levering av masteroppgave og tidspunkt for muntlig presentasjon og eksaminasjon blir avtalt i det enkelte tilfelle
Undervisningssted	Ikke relevant
Språk undervisning	Veiledning til masteroppgaven gis på norsk eller engelsk
Språk oppg./eksamen	Oppgaven skrives på norsk eller engelsk
Språk litteratur	Etter studentens valg
Undervisning/undervisningsform	Veiledning fra oppnevnt veileder for oppgaven. Studenten har rett til å få skriftlig tilbakemelding på ett utkast til oppgave før endelig innlevering
Vurderingsform	Oppgaven skal legges fram og forsvares i en offentlig eksamen. Karakteren fastsettes på bakgrunn av den skriftlige oppgaven, samt den muntlige presentasjonen og forsvaret av oppgaven. Dersom to studenter skriver sammen må begge studenter delta i presentasjonen og forsvaret av oppgaven. Det kan på denne bakgrunn gis to forskjellige karakterer til kandidatene. Maksimalt to studenter kan skrive masteroppgave sammen
Karakertype	Bokstavkarakter

Læringsutbytte

Kandidaten skal etter å ha skrevet sin masteroppgave ha fått dybdekunnskap om det valgte tema gjennom eget arbeid under veiledning. Studenten skal også ha forbedret sin evne till å skrive gode analytiske tekster gjennom arbeidet med oppgaven.

Innhold

Temaet for oppgaven defineres av studenten, men må kunne passe under tittelen Samferdselsplanlegging. Oppgavetemaet skal godkjennes av veileder. Veileder oppnevnes av studieleder.

En masteroppgave skal være et uavhengig og omfattende selvstendig arbeid utført under veiledning fra en oppnevnt veileder. Oppgaven kan skrives i samarbeid med en annen student, i så fall skal det legges ved et vedlegg i oppgaven som forklarer hvordan arbeidsdelingen har vært mellom de to kandidatene.

Oppgaveskrivingen skal gi trening i uavhengig prosjektarbeid basert på gode faglige prinsipper. Studenten forventes å anvende metoder og kunnskap som er tilegnet gjennom studiet, og å vise at de kan anvende disse til å analysere en problemstilling knyttet til Samferdselsplanlegging på en god måte.

Litteratur

Litteratur til støtte for oppgaven velges av studenten under veiledning

Kurs gitt ved Høgskolen i Ålesund

AE101108 Grunnleggende bedriftsøkonomi og regnskap

Studiepoeng 7.5

Se nærmere info om dette kurset under Høgskolen i Ålesunds studiehåndbok

AE101308 Finansregnskap med analyse

Studiepoeng 7.5

Se nærmere informasjon om kurset under Høgskolen i Ålesund

AE101408 Makroøkonomisk teori og metode

Studiepoeng 7.5

Se nærmere informasjon om kurset under Høgskolen i Ålesund

AE201106 Investering og finansiering

Studiepoeng 7.5

Se nærmere informasjon om kurset under Høgskolen i Ålesund

AE201306 Driftsregnskap og budsjettering

Studiepoeng 7.5

Se nærmere informasjon om kurset under Høgskolen i Ålesund

AE201608 Mikroøkonomi

Studiepoeng 7.5

Se nærmere informasjon om kurset under Høgskolen i Ålesund

AL101108 Organisasjon og Ledelse

Studiepoeng 7.5

Se nærmere informasjon om kurset under Høgskolen i Ålesund

AL101808 Arbeidspsykologi og personalledelse

Studiepoeng 7.5

Se nærmere informasjon om dette kurset under Høgskolen i Ålesund

AL301408 Kulturforståelse

Studiepoeng 7.5

Se nærmere info i studiehåndboka for Høgskolen i Ålesund

AM101108 Markedsføring

Studiepoeng 7.5

Se nærmere informasjon om kurset under Høgskolen i Ålesund

AM201306 Samfunnsvitenskapelig metode

Studiepoeng 7.5
Se nærmere informasjon om kurset under Høgskolen i Ålesund

AM202008 Internasjonal markedsføring
Studiepoeng 7.5
Se nærmere informasjon om kurset under Høgskolen i Ålesund

AR100608 Matematikk for økonomifag
Studiepoeng 7.5
Se nærmere informasjon om kurset under Høgskolen i Ålesund

AR100708 Statistikk for samfunnsfag
Studiepoeng 7.5
Se nærmere beskrivelse av kurset under Høgskolen i Ålesund

INNHALDSFORTEGNELSE EMNE

ADM100 Organisasjon 1	106
ADM105 Praktisk organisasjonsopplæring for studenttillitsvalgte	107
ADM110 Stats- og kommunalkunnskap	108
ADM111 Politiske prosesser	108
ADM201 Innføring i samfunnsvitenskapelig metode	109
ADM205 Organisasjon 2	110
ADM300 Foretaksstrategi	110
ADM400 Styrearbeid i organisasjoner	111
ADM430 Nordic Welfare Policy and Politics	112
ADM505 Kunnskap og organisasjonslæring	113
ADM530 Globalisering	113
ADM620 Etikk	114
ADM650 Prosjektoppgave	115
ADM700 Globale endringer og organisasjoner	116
ADM712 Samfunnsvitenskapelige grunnlagsproblemer og metode	116
ADM750 Mastergradsoppgave	117
ADM800 Reforming organizations: managing systems or self-organization?	118
ADM900 Forms of organization and management	118
AE101108 Grunnleggende bedriftsøkonomi og regnskap	247
AE101308 Finansregnskap med analyse	247
AE101408 Makroøkonomisk teori og metode	247
AE201106 Investering og finansiering	247
AE201306 Driftsregnskap og budsjettering	247
AE201608 Mikroøkonomi	247
AL101108 Organisasjon og Ledelse	247
AL101808 Arbeidspsykologi og personalledelse	247
AL301408 Kulturforståelse	247
AM101108 Markedsføring	247
AM201306 Samfunnsvitenskapelig metode	248
AM202008 Internasjonal markedsføring	248
AR100608 Matematikk for økonomifag	248
AR100708 Statistikk for samfunnsfag	248
BØK100 Bedriftsøkonomi 1	120
BØK300 Bedriftsøkonomi 2	122
BØK310 Bedriftsøkonomi 2a	124
BØK311 Bedriftsøkonomi 2b	124
BØK320 Markedsføring	125
BØK330 Regnskap og budsjettering i offentlig sektor	125
BØK400 Finansregnskap 2	126
BØK430 Praksisoppgave i økonomisk styring	128
BØK510 Revisjon	129
BØK520 Internasjonal finansiering	130
BØK535 Økonomisk styring	132
BØK600 Studentbedrift	133
BØK610 Finansregnskap 3	134
BØK911 VENTURE CUP - Forretningsplankonkurranse og kurs i bedriftsetablering	135
EVM700 Event Economics	181
EVM710 Event Logistics	182
EVM720 Event Organization	183
EVM730 Applied Event Management	184
EVM740 Event Tourism	184
EVM800 International Module	185
EVM950 Master's Degree Thesis	186
IBE100 Funksjonell web-design	141
IBE101 Web og media	142
IBE150 Innføring i programmering	142
IBE201 Informasjonsbehandling	143

IBE202 Integrasjonslaboratorium	144
IBE210 Databaser	145
IBE250 Strategisk bruk av IT	146
IBE312 Informasjonsarkitektur	146
IBE313 XML-teknologi	147
IBE385 3D Design in Virtual Worlds.....	148
IBE430 Forretningsprosesser	149
IBE530 Grunnleggende ERP	150
IBE610 Bachelorgradsoppgave	150
IBE620 Utplassering.....	151
IBE621 Utplassering 2.....	151
IBE700 Enterprise Resource Planning (ERP) with SAP	152
IDA725 Project Management	153
IDA750 IT strategi - IT ledelse	154
IDA760 Business Process Modeling.....	155
IDA765 Knowledge Networks.....	156
IDA780 Beslutningsstøttesystemer	156
IDR008 NFF's Trener I - kurs	160
IDR100 Idrettens organisering og ledelse I.....	160
IDR101 Prestasjonspsykologi I.....	161
IDR102 Aktivitetslære I.....	162
IDR200 Treningslære I	163
IDR202 Aktivitetslære II.....	163
IDR206 Idrettshistorie	164
IDR208 Aktivitetslære III.....	165
IDR300 Treningslære II	166
IDR301 Prestasjonspsykologi II.....	167
IDR305 Sportsøkonomi.....	168
IDR306 Spillteori og sportsøkonomi	169
IDR501 Idrettens organisering og ledelse II.....	169
IDR600 Prosjektoppgave	170
IDR601 Prestasjonspsykologi III.....	171
IDR602 Utplassering i idrettsorganisasjon.....	172
INF770 Pålitelige systemer	157
INF775 Informasjonssikring: overlevelsesdyktighet og sikkerhet i nettverk	158
INF785 Data mining.....	158
INF951 Mastergradsoppgave (erfaringsbasert).....	159
JUR200 En praktisk innføring i retts sosiologi.....	173
JUR204 Idrettsjuss	173
JUR215 Forvaltningsrett	174
JUR400 Skatterett I.....	175
JUR500 Velferdsrett	176
JUR520 Skatterett II.....	177
JUR530 Rettslære	178
JUR540 Innføring i internasjonal rett	179
JUR605 Arbeidsrett.....	179
LOG205 Elektronisk handel	187
LOG350 Operasjonsanalyse.....	188
LOG501 Styringsmodeller i logistikk I	189
LOG502 Styringsmodeller i logistikk Ia	190
LOG505 Innkjøpsledelse og forhandling.....	191
LOG510 Verdikjedeanalyse.....	191
LOG525 Kvalitetsledelse og LEAN.....	192
LOG530 Distribusjonsplanlegging.....	193
LOG540 Prosjektledelse.....	194
LOG601 Beslutninger under usikkerhet.....	195
LOG610 Internasjonal logistikk.....	196
LOG640 Anvendt logistikk	196
LOG702 Purchasing and Supply Theory.....	197

LOG703 Models for inventory and production management 2	198
LOG704 Quantitative Logistics	199
LOG705 Models for inventory and production management 1	200
LOG706 Mathematical Modeling in Logistics	201
LOG707 Fundamentals of logistics	202
LOG708 Applied Statistics with SPSS	203
LOG710 Econometrics	204
LOG711 Supply Chain Management 1	205
LOG715 Business cases in SCM	206
LOG720 Management of value systems	206
LOG735 Classical Optimization Methods.....	208
LOG741 Metaheuristic Optimization Methods.....	208
LOG753 Optimization Models in Logistics	209
LOG754 Purchasing	210
LOG755 Economics of organization.....	211
LOG820 Vehicle Routing.....	212
LOG904 Seminars in Logistics	212
LOG950 Master's Degree Thesis.....	214
LOG951 Mastergradsoppgave / Master's Degree Thesis	215
MAT001 Forkurs i matematikk	224
MAT002 Støttekurs i matematikk.....	224
MAT100 Matematikk.....	225
MAT105 Grunnkurs i matematikk	226
MAT110 Statistikk I.....	227
MAT210 Statistikk II.....	227
PET100 Olje- og gassmarkedet	216
PET300 Innføring i HMS-ledelse	216
PET400 Olje- og gassteknologi.....	217
PET500 Vedlikehold og vedlikeholdsstyring	217
PET600 Prosjektoppgave	218
SAF112 Samfunnsvitenskapelig metode og statistikk	229
SAF130 Politisk teori.....	229
SAF202 Komparativ og internasjonal politikk	230
SAF210 Organisasjonsteori og offentlig politikk.....	231
SCM110 Introduksjon til SCM og logistikkteknologi.....	219
SCM200 Innføring i Supply Chain Management	219
SCM300 Survey Design	220
SCM310 Kjernefag SCM.....	221
SCM400 Utplassering i bedrift.....	221
SCM410 Utvekslingssemester	222
SCM500 International Transportation and Distribution	222
SPR315 Norsk I - språk og kultur.....	233
SPR510 Engelsk for petroleumssektoren.....	234
SØK100 Makroøkonomi	136
SØK200 Mikroøkonomi	136
SØK500 Offentlig økonomi	137
SØK610 Anbud og auksjoner	138
SØK630 Internasjonal økonomi	138
SØK710 Industrial Organization.....	139
TRA310 Transportøkonomi	235
TRA320 Transport and Tourism	235
TRA410 Transport, lokalisering og økonomisk utvikling.....	236
TRA420 Godstransport og lagerteknologi	237
TRA500 European Transport Policies	238
TRA620 Persontransport	238
TRA740 Introduction to Transport Planning (TØI-kurset).....	239
TRA750 Innføring i by- og kollektivtransport.....	240
TRA761 Transportøkonomisk analyse	241
TRA762 Modeller for trafikkprognoser.....	241

TRA815 International Shipping.....	242
TRA820 Air Transport Economics	243
TRA850 Ledet selvstudium på 7.5 studiepoeng.....	244
TRA855 Ledet selvstudium på 15 studiepoeng.....	244
TRA950 Masteroppgave i Samferdselsplanlegging.....	245